

PLAN DE AMENAJARE A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA

Județul DÂMBOVIȚA

Regiunea Sud – Muntenia

MEMORIU GENERAL

Volumul VII

-STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ȘI ORGANIZAREA TERITORIULUI-

Proiect nr. : 0A36/2014

Beneficiar:

JUDEȚUL DÂMBOVIȚA prin Consiliul Județean DÂMBOVIȚA

Proiectant: S.C. "AMBIENT URBAN" s.r.l. Târgoviște

COLECTIV DE ELABORARE

PROIECTANT GENERAL: S.C. "AMBIENT URBAN" s.r.l. Târgoviște

Director general : arh. Mircea Nițescu .....

Manager proiect: arh. Dan NIȚESCU .....

Proiectanți de specialitate:

-amenajarea teritoriului : arh. Dan Nițescu.....

arh. Mircea NIȚESCU.....

arh. Răzvan Eduard NIȚESCU.....

arh. Luchian Sorin NIȚESCU .....

arh. Alin Ștefan NIȚESCU .....

-aspecte economice : ec. Corina IANCU .....

-redactare electronică : ing. Marius COJOACĂ .....

tehn. Andreea Ioan STOICA .....

tehn. Emilia ICHIM .....

Consultant științific: prof. dr. arh. Nicolae Cătălin SÂRBU .....

BORDEROU

PIESE SCRISE

Piese scrise

Piese scrise

I. FOAIE DE GARDĂ	1
II. FIȘA DE RESPONSABILITĂȚI	2
III. BORDEROU PIESE SCRIS	3
IV. CUPRINSUL MEMORIULUI GENERAL VOLUMUL IV – Populația și rețeaua de localități	3
1. INTRODUCERE	6
1.1 - Date de recunoaștere a lucrării	6
1.2 - Obiectul lucrării	6
1.3 - Surse de documentare	6
2. CONSIDERAȚII LA VOLUMUL VII – STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR, ORGANIZAREA TERITORIULUI	9
2.1. - Obiectivele volumului VII – Structura activităților și organizarea teritoriului	9
3. DATE GENERALE PRIVIND STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE	9
3.1. - Evoluția istorică privind dezvoltarea economică a județului Dâmbovița	10
3.1.1. Evoluția generală	10
3.1.2. Evoluția dezvoltării industriale	10
3.1.3. Evoluția dezvoltării agriculturii	11
3.2. - Contextul european și național al dezvoltării	12
3.2.1. Inițiativele emblematiche ale strategiei Europa 2020	13
3.2.2. Orientările integrate privind politicile economice și piața muncii	16
3.2.3. Programul național de reformă 2014 în îndeplinirea obiectivelor naționale Europa 2020	18
3.2.4. Contribuția programelor operaționale și a celor cu finanțare externă la diminuarea efectelor crizei economice și susținerea stabilității financiare	22
3.3. - Situația existentă la nivelul dezvoltării economice a județului	24
3.3.1. Județul Dâmbovița în context național din punct de vedere economic	27
3.3.2. Date sintetice privind dezvoltarea economică a județului	28
3.3.3. Indicatori de productivitate	32
3.3.4. Navetism	33
3.3.5. Importuri și exporturi	34
3.3.6. Investițiile străine în economie	39
3.4. - Economia rurală	41
3.4.1. Date generale despre economia rurală a județului Dâmbovița	41
3.4.2. Stadiul programelor dedicate spațiului rural	43
3.4.3. Priorități strategice ale dezvoltării rurale la nivel național	45
3.4.4. Sinteza proiectelor finanțate/propuse prin programe și alte facilități și instrumente postaderare	48
3.5. - Aportul sectorului privat. Sectorul I.M.M.	49
3.5.1. Situația actuală - Influența IMM-urilor asupra evoluției economice românești	49
3.5.2. Influența IMM-urilor asupra evoluției situației economice a județului Dâmbovița	50
3.5.3. Estimarea stadiului de dezvoltare a sectorului IMM la orizontul anului 2020	51
3.5.4. Principalele programe pentru sprijinirea IMM cu finanțare de la Bugetul de Stat 2015	52
4. STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR. SITUAȚIA EXISTENTĂ	58
4.1. - Sectorul primar - Agricultură, silvicultură, piscicultură	58
4.1.1. Fond funciar, structura terenurilor agricole	58
4.1.2. Proprietatea funciară	59
4.1.3. Potențial pedologic, zona de producție agricole	61

4.1.4. Producția agricolă	63
4.1.5. Dinamica producției vegetale	63
4.1.6. Zootehnia și creșterea animalelor	66
4.1.7. Dinamica producției animale	68
4.1.8. Mecanizarea agriculturii	69
4.1.9. Îmbunătățiri funciare, amenajări și lucrări agropedohidroameliorative	71
4.1.10. Populația activă în agricultură	72
4.1.11. Exploatații agricole	73
4.1.12. Resurse forestiere, funcțiuni ale pădurilor, starea pădurilor	75
4.1.13. Economia forestieră, volumul de masă lemnoasă exploatabilă și produsele auxiliare	77
4.1.14. Valorificarea producției silvice, valorificarea pădurii pentru turism și recreere	79
4.1.15. Exploatații și amenajări piscicole, valorificarea producției piscicole	80
4.2. - Sectorul secundar - Industria, producția și distribuția energiei, construcții	81
4.2.1. Ramuri industriale reprezentate în județ	82
4.2.2. Structura producției industriale	84
4.2.3. Agenți economici, inclusiv IMM-uri	86
4.2.4. Principalii indicatori economici ai industriei	88
4.2.5. Repartiția în cadrul rețelei de localități. Centre industriale. Parcuri industriale	89
4.2.6. Restructurări capacități industriale	96
4.2.7. Resurse locale valorificate de industrie	97
4.2.8. Zone defavorizate	110
4.2.9. Investiții	111
4.2.10. Dinamica activității în construcții	113
4.2.11. Număr salariați. Populație ocupată în construcții	115
4.3. - Sectorul terțiar – Servicii economice	116
4.3.1. Evoluția serviciilor economice	116
4.3.2. Structura serviciilor economice existente	116
4.3.3. Dinamica evoluției serviciilor economice	117
4.3.4. Domenii de excelență. Informatică	124
4.3.5. Comerț	125
4.3.6. Transporturi și telecomunicații	127
4.3.7. Cercetare-dezvoltare	129
5. POTENȚIALUL DEMOECONOMIC	131
5.1. - Analiza teritorială a potențialului demoeconomic	131
5.2. - Capital demografic	133
5.2.1. Evoluția structurală a potențialului demografic	133
5.2.2. Distribuția populației active pe activități ale economiei naționale	135
5.2.3. Productivitatea muncii	136
5.2.4. Evoluția șomajului	138
5.3. - Nivelul de trai al populației județului. Starea de sărăcie. Populație marginalizată	141
5.3.1. Nivelul de trai al populației	141
5.3.2. Starea de sărăcie	146
5.3.3. Populație marginalizată	147
6. DIAGNOSTIC PROSPECTIV ȘI GENERAL	148
6.1. - Evaluarea decalajului care există între situația actuală și cea anticipată	148
6.2. - Scenariul optim pentru orizontul stabilit	150
7. STRATEGIA SPAȚIALĂ ÎN DOMENIU	151
7.1. - Conceptul de dezvoltare durabilă	151
7.1.1. Definirea conceptului de dezvoltare durabilă	151
7.1.2. Principiile care stau la baza întocmirii strategiei de dezvoltare durabilă	153
7.2. - Istoricul dezvoltării durabile	153
7.2.1. Dezvoltarea durabilă la nivel mondial	153
7.2.2. Istoricul strategiei pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene	154

7.2.3. Istoricul strategiei pentru dezvoltarea durabilă în România	155
7.2.4. Istoricul strategiei pentru dezvoltarea durabilă în Regiunea de dezvoltare Sud-Muntenia	156
7.2.5. Istoricul strategiei pentru dezvoltarea durabilă în județul Dâmbovița	156
7.3. - Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013–2020–2030	157
7.3.1. Obiective generale Orizont 2013	157
7.3.2. Obiective generale Orizont 2020	158
7.3.3. Obiective Orizont 2030	160
7.4. - Viziunea, prioritățile și obiectivele strategice	160
7.4.1. Premisa viziunii de valorificare a celor mai bune avantaje de care dispune județul Dâmbovița	161
7.4.2. Premisa viziunii de creștere a atractivității condițiilor dezvoltare competitivă a afacerilor	162
7.4.3. Premisa viziunii privind formularea direcțiilor de politică publică în jurul inițiativelor și realizărilor cu impact major asupra creării valorii adăugate în mediul de afaceri.	162
7.4.4. Premisa viziunii de corelare a inițiativelor de dezvoltare la nivel sectorial, teritorial și societal pentru formarea eficientă și integrată a avantajelor competitive.	163
7.5. - Priorități și obiective strategice	163
7.5.1. Prioritatea 1: Îmbunătățirea mediului de reglementare	163
7.5.2. Prioritatea 2: Acțiuni parteneriale între mediul public și mediul privat	165
7.5.3. Prioritatea 3: Factori și servicii suport ale competitivității	165
7.5.4. Prioritatea 4: Promovarea celor 10 sectoare de viitor	167
7.5.5. Prioritatea 5: Pregătirea Generației 2050 și provocări societale	167
7.6. - Previziuni în contextul național al dezvoltării	168
7.7. - Pregătirea perioadei de programare a programelor europene 2014 – 2020	168
7.7.1. Considerații generale privind documentele de programare	168
7.7.2. Orientări metodologice	169
7.7.3. Structura orientativă a documentelor de programare	169
7.7.4. Rezumatul deciziilor cheie adoptate în ceea ce privește documentele de programare	171
7.7.5. Rolul diverselor instituții în cadrul procesului de programare	172
7.8. - Previziuni la nivelul dezvoltării economice regionale și a județului	173
7.8.1. Obiectivele dezvoltării stabilite prin Strategia la nivelul regiunii Sud Muntenia	173
7.8.2. Proiecția principalilor indicatori economico-sociali ai județului Dâmbovița în profil teritorial	178
7.8.3. Aspecte semnificative privind dezvoltarea relevante de Strategia la nivel județean (Dec. 2014)	179
7.8.4. Obiectivele dezvoltării stabilite prin Strategia la nivel județean	180
V. BIBLIOGRAFIE	183

1. INTRODUCERE

1.1 Date de recunoaștere a lucrării

Denumire proiect : PLAN DE AMENAJARE A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA, regiunea Sud – Muntenia
Beneficiar : Județul Dâmbovița prin Consiliul județean Dâmbovița
Proiectant : S.C. "Ambient Urban" s.r.l. Târgoviște
Număr proiect : 0A36 / 2014
Data de elaborare : 2015

1.2 Obiectul lucrării

Activitatea de amenajare a teritoriului județean concentrează rezolvări ale cerințelor sociale în raport cu factorii politici și de decizie în vederea promovării unei concepții generale de utilizare și organizare a spațiului, de repartizare a activităților economico-sociale, de ameliorare a calității vieții și protecție a mediului înconjurător în condițiile de progres tehnic în toate sferile de activitate.

Obiectul lucrării este realizarea planului de amenajare a teritoriului județean (P.A.TJ Dâmbovița), care este definit de lege drept o documentație cu caracter director, ce are ca scop transpunerea spațială a programului de dezvoltare economică și socială, culturală și instituțională a județului, elaborat de către autoritățile județene, pentru teritoriul pe care îl gestionează, prevederile P.A.TJ. devenind obligatorii pentru documentațiile de amenajarea teritoriului și urbanism subsecvente (P.U.G., P.U.Z., P.U.D.).

1.3 Surse de documentare

Pe parcursul elaborării lucrării prezente s-au folosit următoarele surse de documentare:

a) în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului:

- Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.151/1998 privind dezvoltarea regională în România;
- Legea nr. 363/2006 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea I – Rețele de transport, cu modificările ulterioare;
- Legea 171/1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea II-a – Apă;
- Legea 5/2000 de aprobare Planului de amenajare a teritoriului național–Secțiunea III-a – Zone protejate;
- Legea 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea IV-a – Rețeaua de localități, cu modificările ulterioare;
- Legea nr. 575/2001 de aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea V-a – Zone de risc natural;
- Legea 190/2009 de aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea VIII-a – zone cu resurse turistice;
- Legea 184/2001 privind exercitarea profesiei de arhitect (modificata prin Legea 43/2004);
- Hotărârea Guvernului nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism, republicată;
- Hotărârea Guvernului nr. 584/2001 privind amplasarea unor obiecte de mobilier urban;
- Ordinul ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului, al ministrului apărării naționale, al ministrului de interne și al directorului Serviciului Român de Informații nr. 34/N/M.30/3.422/4.221/1995 pentru aprobarea Precizărilor privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor (cu aplicabilitate și în domeniul construcțiilor);
- Ordinul nr. 13/N/1999 al ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului Ghid privind metodologia de elaborare a conținutului cadru a PUG;
- Ordinul nr. 21/N/2000 al ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism;
- Ordinul nr. 176/N/2000 al ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului Ghid privind metodologia de elaborare a conținutului cadru a PUZ;
- Ordinul nr. 201/N/2000 al ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului Ghid metodologic privind elaborarea analizelor de evaluare a impactului asupra mediului, ca parte integrantă a planurilor de amenajare a teritoriului și urbanism;
- Hotărârea Guvernului nr. 941/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr.198/2004 privind măsurile prealabile lucrărilor de construcție de autostrăzi și drumuri naționale;
- Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificări și completări;

- Legea nr. 198/2004 - măsuri prealabile lucrărilor de construcție de autostrăzi și drumuri naționale;
- Legea apelor nr.107/1996 cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 540/2000 privind aprobarea încadrării în categorii funcționale a drumurilor publice și a drumurilor de utilitate privată deschise circulației publice, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 31/1996 pentru aprobarea Metodologiei de avizare a documentațiilor de urbanism privind zone și stațiuni turistice și a documentațiilor tehnice privind construcțiile din domeniul turismului;
- Hotărârea Guvernului 1.076/2004 de stabilire a procedurii de realizare a evaluării de mediu planuri și programe;
- Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 860/2002 pentru aprobarea Procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 863/2002 privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului;
- Legea nr.50/1991 republicata privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor, modificată și completată prin Legea 425/2001 și Legea 401/2002
- Ordinul ministrului lucrărilor publice transporturilor și locuinței privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr.50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nr.839/2009
- Ordinul ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului, al ministrului apărării naționale, al ministrului de interne, al directorului Serviciului Român de Informații pentru aprobarea precizărilor privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor nr.34/N/1995 / M.30/1995 / 3422/1995 / 4221/1995
- Legea privind protejerea monumentelor istorice nr. 422/2001
- Legea locuinței nr. 114/1996 republicată
- Legea nr. 326/2001 a serviciilor publice de gospodărie comunală – cu modificările ulterioare (L506/2003)
- Hotărârea Guvernului nr. 723/2002 privind înființarea Comisiei interministeriale pentru zone construite protejate
- Ordinul comun ministrii transporturilor, construcțiilor și turismului/culturii și cultelor de aprobare Regulament de organizare și funcționare a Comisiei interministeriale pentru zone construite protejate nr. 421/2003/ 2673/2003
- Ordinul nr. 562/2003 al Ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului pentru aprobarea Reglementării tehnice “Metodologie de elaborare a conținutului documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate”
- Ordinul nr. 542/2003 al Ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului pentru aprobarea Metodologiei privind inițierea, programarea, achiziția, elaborarea, avizarea, aprobarea și valorificarea reglementărilor tehnice și a rezultatelor activităților specifice în construcții, amenajarea teritoriului, urbanism și habitat
- Hotărârea Guvernului nr. 203/2003 pentru aprobarea Regulamentului privind tipurile de reglementări tehnice și de cheltuieli aferente activității de reglementare în construcții, urbanism, amenajarea teritoriului și habitat, precum și a Normelor metodologice privind criteriile și modul de alocare a sumelor necesare unor lucrări de intervenție în prima urgență la construcții vulnerabile și care prezintă pericol public
- Hotărârea Guvernului nr. 447/2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural la alunecări de teren și inundații
- Ordinul comun al Ministerului transporturilor, construcțiilor și turismului și Ministerului Administrației și Internelor nr.139/2003/ 6/2003 privind măsuri pentru respectarea disciplinei în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului în scopul fluidizării traficului și a siguranței circulației pe drumurile publice de interes național și județean
- Hotărârea Guvernului nr.382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigentele minime de conținut ale documentațiilor de amenajarea teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale
- Ordinul nr. 58/N/1999 al Ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului privind actualizarea trimestrială a băncii de date cuprinzând lucrările publice și construcțiile
- Hotărârea Guvernului nr. 31/1996 privind metodologia de avizare a documentațiilor de urbanism privind zone și stațiuni turistice și a documentațiilor tehnice privind construcțiile
- Hotărârea Guvernului nr. 1122/2002 pentru aprobarea condițiilor și procedurilor de atestare a stațiilor turistice, precum și pentru declararea unor localități ca stațiuni turistice de interes național, respectiv local
- Studiile de specialitate preliminară:
- Actualizarea suport topografic, scara 1:100.000, executant S.C. "Ambient Urban" s.r.l. Târgoviște;
- Analize sectoriale urbanistice preliminară;
- Alte documentații de specialitate specifice.

b) în domeniul complementare

- Codul civil;
  - Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, cu modificările ulterioare (Legea nr.587/2002);
  - Legea nr. 184/2001, republicată, privind organizarea și exercitarea profesiei de arhitect;
  - Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
  - Ordonanța Guvernului nr. 19/1997 privind transporturile, republicată cu modificări și completări;
  - Hotărârea Guvernului nr. 925/1995 pentru aprobarea Regulamentului de verificare și expertizare tehnică de calitate a proiectelor, a execuției lucrărilor și construcțiilor;
  - Ordinul ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței nr.649/2001 pentru aprobarea Normativului pentru adaptarea clădirilor și spațiului urban la exigențele persoanelor cu handicap ;
  - Legea administrației publice locale nr. 215/2001, cu modificările și completările ulterioare;
  - Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificări și completări;
  - Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
  - Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificări și completări ulterioare;
  - Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată.
  - Legea nr. 422/2001, privind protejarea monumentelor istorice, republicată;
  - Legea nr. 98/1994 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele de igienă și sănătate publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
  - Legea apărării naționale a României nr.45/1994, cu modificările și completările ulterioare;
  - Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă, republicată;
  - Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor;
  - Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
  - Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică;
  - Legea nr. 46/2008 pentru aprobarea Codului Silvic;
  - Hotărârea Guvernului nr. 930/2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică;
  - Ordinul nr. 536/1997 al ministrului sănătății pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației;
  - Ordinul nr. 117/2002 al ministrului sănătății și familiei privind aprobarea Procedurilor de reglementare sanitară pentru proiectele de amplasare, construcție, amenajare și reglementare sanitară a funcționării obiectivelor și a activităților desfășurate în acestea;
- Au fost luate în considerare și documentele organismelor mondiale și europene aferente domeniului :
- Carta Europeană a Amenajării Teritoriului - CEMAT, Torremolinos, 1983;
  - Schema de Dezvoltare a Spațiului Comunitar - UE, Postdam, mai 1999;
  - Rezoluțiile Conferinței Europene a Miniștrilor Responsabili cu Amenajarea Teritoriului și Principiile directoare de dezvoltare teritorială durabilă a continentului european - CEMAT, Hanovra, 7-8 sept. 2000;
  - Directivele și Recomandările Consiliului Europei în domeniu (cooperare transfrontalieră, autonomie regională, Convenția Europeană a Peisajului, Carta Europeană a Zonelor Rurale);
  - Agenda Teritorială Europeană, mai 2007;
  - Convenția europeană a peisajului, octombrie 2000;
  - Declarația ONU privind Dezvoltarea Durabilă (Johannesburg, august 2002);
  - Carta de la Leipzig privind dezvoltarea durabilă a orașelor, 24-25 mai 2007;
  - Recomandarea Comitetului de Miniștri ai Statelor membre ale Consiliului Europei privind principiile directoare pentru o dezvoltare spațială durabilă a continentului european (30 ianuarie 2002);
  - Perspectiva europeană privind dezvoltarea spațială - Potsdam, mai 1999;
  - Conceptul național de dezvoltare spațială, octombrie 2006;
  - Declarația de la Rio și Agenda 21 - ONU, Rio de Janeiro, iunie 1992;
  - Declarația de la Vancouver asupra Așezărilor Umane;
  - Declarația ONU de la Istanbul, iunie 1996;
  - Declarația miniștrilor adoptată în cadrul Reuniunii Ministeriale privind Așezările Umane, Geneva, septembrie 2000;
  - Declarația privind Orașele și Alte Așezări Umane în Noul Mileniu;
  - Declarația miniștrilor responsabili cu domeniul locuirii Marsilia, 24 noiembrie 2008;

2. CONSIDERAȚII PRIVIND VOLUMUL VII – STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR, ORGANIZAREA TERITORIULUI

Documentațiile de amenajare a teritoriului cuprind propuneri cu caracter director care stabilesc strategiile și direcțiile principale de evoluție a unui teritoriu la diferite nivele de complexitate și care sunt ulterior detaliate prin reglementări specifice în limitele teritoriilor administrative ale orașelor și comunelor.

Întocmirea documentației P.A.T.J. se înscrie în eforturile Consiliului Județean Dâmbovița de îndeplinire a atribuțiilor ce-i revin în conformitate cu art. 21 și 22 din Legea nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, în sensul coordonării activității în acest domeniu la nivel județean și al asigurării elaborării și aprobării Planului de amenajare a teritoriului județean, care potrivit legii, se actualizează periodic la 10 ani.

La această dată, Consiliul Județean Dâmbovița nu are un Plan de Amenajare a Teritoriului Județean (P.A.T.J.) elaborat și aprobat.

2.1. - Obiectivele volumului VII – Structura activităților și organizarea teritoriului

Obiectivul de bază al volumului VII „Structura activităților și organizarea teritoriului” îl reprezintă analiza situației economice existente cu evidențierea problemelor și disfuncționalităților, în vederea identificării elementelor care condiționează dezvoltarea, determinate pe componentele cantitative și calitative ale caracteristicilor economico-sociale, grupate pe domenii-țintă, având la bază un set de indicatori de analiză și evaluare, precum și asigurarea dezvoltării durabile a întregului teritoriu intrajudețean, prin propuneri concrete privind măsuri de deconcentrare, apelându-se la promovarea unei evoluții echilibrate a structurii sale și la definirea unei ierarhizări a rolului și funcției fiecărei localități.

3. DATE GENERALE PRIVIND STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

Privit pe harta rotundă a țării, județul Dâmbovița sugerează tot un desen geometric - triunghiul isoscel. Unul dintre vârfurile sale pare aninat în Bucegi, altul sprijinit pe câmpia Găvanu-Burdea, iar ultimul conturat de confluența Cricovului Dulce cu Ialomița.

Județul Dâmbovița este parte a regiunii de dezvoltare Sud-Muntenia, alături de celelalte 6 județe ale acesteia (Argeș, Călărași, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman).

Județul Dâmbovița este situat în partea central-sudică a țării, suprapunându-se bazinelor hidrografice ale râurilor Ialomița și Dâmbovița, dar având și o traversare a râului Argeș.

Este intersectat de paralela 45° latitudine nordică (Iedera, Ocnița, Glodeni, Doicești, Ludești, pe aceeași coordonată cu Milano, Lyon și Montreal) și de meridianul 25° longitudine estică (Bezdead, Vișinești, Valea lungă, Ocnița, Gura Ocniței, Comișani, Bucșani, Sălcioara, Branîștea, Titu, Potlogi, situate pe același meridian cu Tallin și Helsinki) și are următoarele coordonate geografice ale punctelor extreme:

- la nord: 45°27'55,52" latitudine nordică și 25°24'51,62" longitudine estică (comuna Moroeni);
- la sud: 44°25'29,59" latitudine nordică și 25°18'00,81" longitudine estică (comuna Șelaru);
- la est: 44°39'58,51" latitudine nordică și 25°58'01,28" longitudine estică (comuna Niculești);
- la vest: 45°39'41,79" latitudine nordică și 25°09'39,88" longitudine estică (comuna Morteni);

Județul se învecinează la nord cu județul Brașov (15 km), la sud cu județele Ilfov (56 km) și Teleorman (30 km), la est cu județul Prahova (120 km), iar la vest cu județul Argeș (139 km).

Suprafața județului Dâmbovița este de 4.054,27 Km² și reprezintă 1,7% din suprafața totală a României.

Județul Dâmbovița mărginește partea de sud a Carpaților Meridionali spre Câmpia Română și are un relief extrem de variat care se desfășoară în trepte: la nord se înalță Munții Bucegi și Leaota, cărora le urmează spre sud zona dealurilor Subcarpaților Munteniei, platforma Căndești, și în continuă coborâre, câmpia înaltă a Târgoviștei și câmpia Titu, până la porțile Bucureștilor.

Rețeaua hidrologică din județul Dâmbovița împarte două sisteme hidrografice distincte: cel al Ialomiței, în jumătatea de nord-est și cel al Argeșului în jumătatea de sud-vest.

Râul Ialomița izvorăște de pe versantul sudic al masivului Bucegi și părăsește teritoriul județului în amonte de confluența cu râul Cricovul Dulce.

Râul Argeș are doi afluenți importanți: Dâmbovița (cu izvor în județul Argeș) și Sabarul. Interfluviul dintre Dâmbovia și Ialomița este drenat, în zona de câmpie de Colentina și Ilfov, afluenți ai Dâmboviței.

Densitatea populației în limitele județului este de 140 locuitori/km². Cea mai mare valoare a indicatorului a fost înregistrată în municipiul Târgoviște (3.194 persoane/km²), iar cea mai mică valoare a fost înregistrată în comunele Râscăieți (28 persoane/km²), Vârfuri (24 persoane/km²) și Ulmi (15 persoane/km²).

În perioada 2009-2012, produsul intern brut al României a cunoscut o evoluție oscilantă, aceeași curbă urmând-o și economia județului Dâmbovița.

După înregistrarea unui ritm mediu anual de creștere de +7,2% în perioada 2006-2008, a urmat o cădere abruptă în 2009 cu -6,6%, anul 2010 consemnând din nou o diminuare cu -1,6%.

Tendința s-a inversat începând cu 2011, când PIB a cunoscut o creștere de +2,5% urmată pe primele două trimestre ale anului 2012 de un avans de +0,3% în trimestrul I și +1,1% în cel de al doilea.

Factorul determinant care a contribuit la scăderea drastică a PIB în 2009 a fost diminuarea cererii interne cu -12%, ceea ce a antrenat și o reducere cu -20,5% a importului de bunuri și servicii.

În perioada 2009-2011 investițiile au scăzut substanțial, formarea brută de capital fix înregistrând un declin important, apreciat la -9,2%. În ceea ce privește consumul final, ritmul mediu anual de scădere în intervalul de timp menționat a fost de -2,85%.

3.1. - Evoluția istorică privind dezvoltarea economică a județului Dâmbovița

3.1.1. Evoluția generală

Meleagurile dâmbovițene au avut din vremuri străvechi o vocație meșteșugărească și industrială.

Așezată la răspântia marilor drumuri comerciale, Târgoviștea și satele din județul Dâmbovița au cunoscut, încă din secolul al XV-lea, o viață economică prosperă, remarcându-se prin producerea de unelte, postavuri, încălțăminte, sticlă și alte obiecte.

În secolele al XV-lea și al XVII-lea, în aceste locuri funcționau numeroase mori de apă, poverne pentru fabricarea rachiului, mori de melițat inul și cânepa, pive pentru finisarea țesăturilor.

Sute de ani s-au perindat caravanele brașovenilor pe drumul Branului și al Brăilei, pe aici trecând spre Orient postavuri din Franța, Renania și Cehia, șepci și vinuri franțuzești, fier, arcuți, scuturi, cuțite, hamuri, funii, pânză, cergi și zeghii, iar din Asia spre apusul Europei piper, șofran, bumbac, mătăsuri, postavuri și arme din Damasc, vase și bijuterii de la Constantinopol și alte mărfuri de peste mare.

Și tot pe aceste drumuri se transportau din Țara Românească boi, cai, porci, piei, miere, ceară, brânzeturi, pește, blănuri și altele, iar aceste drumuri de negoț au fost pentru Târgoviște un izvor de venituri și prosperitate, care a contribuit la dezvoltarea așezării și ridicarea ei de la rangul de târg la acela de oraș.

În jurul târgului s-au organizat ateliere meșteșugărești și prăvălii durabile, care au asigurat permanența activității negustorești. La sfârșitul secolului al XIV-lea, Târgoviște era cel mai dezvoltat oraș al Țării Românești din punct de vedere economic și demografic.

Odată cu mutarea definitivă a capitalei la București (1660), pentru temeieri economice și politice (Bucureștii au devenit centrul comerțului cu provinciile sud-dunărene ale Imperiului otoman și reședința preferată a domnilor români aserviți Porții, mai ușor de supravegheat de către pașalele din raiaua Giurgiului), Târgoviștea începe să cunoască o perioadă de regres. Decăderea fostei capitale a Țării Românești a avut efecte negative pentru dezvoltarea sa economică, influențând și celelalte localități ale județului. Vechile ateliere meșteșugărești și manufacturile progresau într-un ritm foarte lent și făceau tot mai greu față concurenței industriei ce începea să apară în special la București și Brașov

3.1.2. Evoluția dezvoltării industriale

În secolul trecut, județul Dâmbovița a fost cunoscut mai cu seamă prin exploatările de petrol și cărbune, precum și prin producția de fructe, realizată în zona dealurilor.

Industria prelucrătoare era mai puțin dezvoltată, cu excepția fabricilor de ciment și de becuri de la Fieni și a fabricilor de textile de la Pucioasa, care aveau mai mult o importanță locală.

Profilul economic industrial al județului era dat în principal de exploatarea petrolului. Primele documente care atestă existența și folosirea țițeiului sunt actele mănăstirești de la Mărgineni și Stavropoleos, care vorbesc de „gropile de păcură” de la Moreni, unde acesta era adunat de clăcași și folosit la unsul roților de căruță, la iluminat și chiar ca medicament. Mai târziu, descoperindu-se calitățile țițeiului, precum și unele metode de prelucrare a acestuia în produse de distilare, gropile existente nu mai satisfăceau cerințele, impunându-se astfel noi soluții de extracție. Documentele amintesc în acest sens pe Teodor Giucan, care, în anul 1855, sapă mai multe puțuri de păcură pe moșia Colibașilor.

Economia județului a cunoscut o învioreare prin exploatarea industrială a bogatelor zăcămintele de țiței de la Gura Ocniței, Moreni, Glodeni și Ocnița, care se făcea încă înainte de anul 1857, dată considerată drept an al nașterii industriei petroliere românești.

În 1864, domnitorul Alexandru Ioan Cuza semna decretul de înființare a fonderiei de tunuri de la Târgoviște. Construcția arsenalului târgoviștean a început în anul 1865, pe terenul expropriat de la vechea Mitropolie a Țării Românești. Se înfiripau astfel aici, pe meleagurile Târgoviștei, începuturile unei activități industriale.

În 1890, când în alte orașe ale țării industria a luat un avânt puternic, la Târgoviște existau numai 67 de „industriași”, majoritatea meșteșugari. Funcționau totuși 2 fabrici de spirt cu un total de 60 de lucrători, o croitorie cu 35 de lucrători și 6 mașini de cusut, o moară cu 14 lucrători.

La recensământul din anul 1930, în fostul județ existau 1.535 de „întreprinderi industriale” cu 8.567 de lucrători, majoritatea acestor „industrii” fiind însă mici unități meșteșugărești. Un oraș ca Târgoviște, fost cândva metropolă și cetate de scaun sub un strălucit șir de domni ai Țării Românești, aduce în economia țării din anii treizeci doar „...două mori sistematice, una fabrică de spirt, una fabrică de cărămidă”. Se mai adaugă „comerțul de lemne, animale, produse animale și țuică”.

Industria județului Dâmbovița din acei ani se caracteriza prin dezvoltarea ramurilor extracției țițeiului, gazelor de sondă, cărbunelui și exploatarea lemnului, în timp ce industria prelucrătoare era mult rămasă în urmă. Petrolul românesc începe să intereseze din ce în ce mai mult monopolurile străine și atenției acestora nu le puteau scăpa nici bogatele zăcăminte din județul Dâmbovița.

Încă din anul 1882, Jackson Brown, unul din fondatorii societății „Valachian Petroleum Company Ltd”, prima societate petrolieră cu capital străin înființată în țară, reușește să acapareze importante terenuri petrolifere la Moreni-Pâscov. Peste puțin timp, la Glodeni, un grup de capitaliști polonezi înființează societatea „Pielstincher Co”.

În zona exploatărilor petroliere s-au descoperit și se exploatează și astăzi gaze de sondă, și anume la Gura Ocniței, Brăteștii de Jos, Mărcești, Gheboiaia, Finta, Răcari, Ludești, Vulcana Băi, ș.a.

Anii de după al doilea război mondial au însemnat pentru Dâmbovița și străvechea urbe - „între orașe cel mai umilit”, cum îi apărea poetului Grigore Alexandrescu spre mijlocul veacului trecut - un timp al unor modificări, poate nu întotdeauna orientate corect, dar care au înlesnit o creștere economică și o pătrundere a elementelor de civilizație și în această parte de țară.

Spre exemplificare, în anul 1979, județul Dâmbovița deținea: 1,5% din suprafața agricolă a țării; 2,1% din numărul personalului muncitor; 3,2% din fondurile fixe ale industriei; 1,9% din totalul investițiilor; 2,1% din producția globală industrială și 1,8% din producția globală agricolă, un bilanț tonifiant, având în vedere că acești indicatori excedeau mediilor naționale raportate la întinderea și posibilitățile umane și materiale ale județului.

Structura industrială a județului în același an 1979 era caracterizată prin preponderența ramurilor industriei grele prelucrătoare, ponderile cele mai mari revenind construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor (47,2%), metalurgiei feroase (18,8%), combustibilului (3,8%), urmînd apoi ramurile materialelor de construcții (6,1%) și industriei textile (7,0%).

Județul Dâmbovița deținea primul loc la producția de țiței extras, locul II la ciment și strunguri, locul III la produse ale industriei electronice, locul IV la oțel brut și lacuri și vopsele, locul V la produse ale industriei electrotehnice, fire din bumbac și tip bumbac, locul VI la gaz metan, locul VIII la cărbune și țesături textile de bumbac

În perioada de după reînființarea județului (1968) au intrat în producție mai multe noi întreprinderi industriale, precum întreprinderile de utilaj chimic și de frigidere din Găești, Combinatul de oțeluri speciale, întreprinderile „Romlux” și de strunguri din Târgoviște, întreprinderea de aparataj electric pentru instalații din Titu, întreprinderea „Automecanica” Moreni, fiind în același timp considerabil dezvoltate și modernizate întreprinderea de utilaj petrolier Târgoviște, întreprinderea mecanică de utilaj tehnologic Moreni, Combinatul de lianți și azbociment Fieni, întreprinderile textile „Bucegi” și „Trainica” din Pucioasa.

3.1.3. Evoluția dezvoltării agriculturii

Vechile ocupații ale locuitorilor au fost – ca și în celelalte județe – agricultori și crescători de animale, agricultori mai ales în partea de câmpie din Sudul județului, crescători de vite și pomicultori în partea de Nord, în regiunea de dealuri.

Păstoritul este atestat de vechi toponime ca Drumul Mocanilor, Drumul Oii, Strunga, Ciobănașul, etc.

Numeroși au fost și meșteșugarii în satele dâmbovițene, vechimea și frecvența lor fiind dovedită de seria de sate (unele dispărute), care le amintește numele : Cărbunari, Pietrari, Olari, Blidari, Rudari, Mătăsari, Tăbăcărie, Cojocar, Glăjărie, Sticlărie, etc.

În secolul XVIII, în județul Dâmbovița încep să funcționeze manufacturi care foloseau un număr sporit de lucrători și o diviziune superioară a muncii.

Intre 1782—1825, la Șofînga a funcționat, cu mici întreruperi, o mare manufactură de sticlărie, activitatea ei fiind preluată apoi de sticlăria de la Vulcana-Pandele.

La Cornești a funcționat în 1782 o manufactură de arpacaș, înființată din inițiativa lui Scarlat Greceanu, în timp ce la Doicești se afla o instalație pentru prelucrarea uleiului vegetal. Se înmulțește numărul și cresc producțiile la zălhanale și tăbăcării.

În secolul XIX agricultura și creșterea animalelor au constituit în continuare principalele ocupații ale locuitorilor județului în agricultură (exceptând anul 1834 când a fost secetă) se obțineau în medie în județ cca. 289.554 ocale de grâu și cca. 18.000.000 ocale de porumb.

O statistică din 1849 ne relevă principalele culturi practicate în județul Dâmbovița. Din întreaga suprafață arabilă, 53% era cultivată cu porumb, 21% cu grâu, 19% cu ovăz, 5% cu orz și 1% cu secară.

Pomicultura și viticultura ocupau suprafețe întinse în zona deluroasă, obținându-se mari cantități de fructe, vin și țuică. În această vreme s-au realizat producții de cca. 374.000 vedre de rachiu și vin, din care peste 200.000 se vindeau în alte județe. Județul Dâmbovița era unul din cele mai mari producătoare de țuică din țară.

O bună parte a teritoriului județului era ocupată de păduri. Astfel, la sfârșitul secolului XIX, din cele 335.220 ha cât avea județul, 268.573 ha (80,12%) erau pământ arabil, iar 52.259 ha (15,59%) pădure.

Albinăritul și creșterea animalelor, ocupații străvechi ale locuitorilor acestui județ, continuă în secolul XIX să ocupe un rol foarte important.

Agricultura se făcea cu unele rudimentare, productivitatea fiind din această cauză foarte scăzută. Media la hectar, consemnată de statistica amintită, era de numai 446 kg la porumb și 372 kg la grâu. Cum majoritatea terenurilor arabile se aflau în stăpînirea marilor proprietari laici și eclesiastici (în 1857 existau în județ 36 de moșii aparținînd Mitropoliei și 16 diferitelor mănăstiri neînchinat), dijma percepută făcea ca nivelul de trai al țăranilor să fie scăzut (adăugînd fiscalitatea).

Anii de după reforma agrară din 1864 relevă un adevărat lanț de frământări în lumea satelor, de la simple manifestări de nemulțumire, pînă la revolte și răscoale, ce culminează cu marile revolte țărănești din 1888 și 1907.

În 1896, județul Dâmbovița dispunea de o suprafață agricolă de 114.454 ha și un număr de 85.248 agricultori. La sfârșitul secolului XIX și în primii ani ai secolului XX principalele culturi erau porumbul, ce ocupa o suprafață de 60.302 ha, grâul 34.203 ha și ovăzul 15.787 ha, ce atestă o preocupare agricolă intensivă și mai existau 1.334 ha cultivate cu vii și 874 ha cultivate cu pomi.

Pentru sectorul animalier, documentele consemnează existența a 31.726 boi, 8.299 vaci, 141.265 oi, etc.

În timpul primului război mondial, datorită regimului de ocupație german și agricultura a avut mult de suferit, multe terenuri rămînînd necultivate, de pe altele recoltele rămânînd nestrânse datorită lipsei brațelor de muncă și a animalelor de tracțiune, așa cum arătau documentele Societății Naționale a Agricultorilor din România. Se resimțea insuficiența inventarului agricol, lipsa mașinilor și uneltelor, ca și a îngrășămintelor chimice. Circa 70% din sate aveau casele construite din birne, lipite cu lut, pardoseala de pământ, fiind acoperite cu șindriță și stof.

3.2. - Contextul european și național al dezvoltării

Documentul ce stă la baza strategiei este comunicarea lansată de către Comisia Europeană și intitulată „Europa 2020 – O strategie europeană pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii”.

Scopul general al strategiei era acela de a ghida economia statelor Uniunii Europene în următoarea perioadă, printr-o abordare tematică unitară a reformelor în plan economic și social, concentrată pe un număr de 3 priorități reprezentative, structurate în 7 inițiative emblematice, cuantificabile în 5 obiective principale.

Cele 3 priorități ale strategiei Europa 2020 care definesc viziunea UE asupra economiei sociale de piață pentru secolul XXI vizează:

- a) creșterea inteligentă, prin dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- b) creșterea durabilă, prin promovarea unei economii mai eficiente, mai ecologice și mai competitive;
- c) creșterea favorabilă incluziunii prin promovarea unei economii cu un grad înalt de ocupare a forței de muncă care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Pentru măsurarea progreselor realizate în îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020, au fost stabilite 5 obiective majore la nivelul UE:

1. Ocuparea forței de muncă :
  - rata de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20-64 ani
2. Cercetare-dezvoltare-inovare :
  - Un nivel al investițiilor publice și private în cercetare – dezvoltare de 3% din PIB-ul Uniunii Europene;
3. Schimbări climatice și energie
  - Reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile înregistrate în 1990 ;
  - Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă până la 20% și cu 20% a eficienței energetice ;
4. Educație :
  - Reducerea ratei abandonului școlar la sub 10% ;
  - Creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației de 30-34 ani

5. Sărăcie și excluziune socială

- Reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale ;

3.2.1. Inițiativele emblematice ale strategiei Europa 2020

Europa a identificat noi motoare ale creșterii economice și ocupării abordate în cadrul celor 7 inițiative emblematice. În cadrul fiecărei inițiative, autoritățile statelor membre și Uniunea Europeană trebuie să-și coordoneze sinergic eforturile pentru atingerea obiectivelor strategiei prin acțiuni întreprinse la nivel european, respectiv, național:

A. O agendă digitală pentru Europa: valorificarea potențialului TIC într-o Europă slăbită de criza economică

În comunicarea „O Agenda digitală pentru Europa” din 28 august 2010, Comisia Europeană face o evaluare preliminară a principalelor priorități, obiective politice și măsuri în domeniul TIC, grupate pe 6 domenii majore de acțiune, după cum urmează:

1. *Asigurarea accesului la internet de mare viteză* prin:

- stimularea investițiilor în rețelele de acces de generație următoare (NGA) și stabilirea unor măsuri clare și eficiente de reglementare;
- implementarea unei Strategii europene privind spectrul de frecvențe radio și a strategiilor naționale de broadband (internet în bandă largă) etc.

2. *Crearea pieței unice digitale* prin:

- stabilirea unui sistem european online pentru soluționarea litigiilor legate de tranzacțiile din domeniul comerțului electronic;
- consolidarea normelor europene privind drepturile de autor etc.

3. *Dezvoltarea societății digitale sustenabile*, prin:

- includerea alfabetizării digitale pe lista priorităților strategiei Europa 2020 și Regulamentului privind Fondul Social European (2014-2020);
- monitorizarea punerii în aplicare a noului cadru de reglementare în domeniul telecomunicațiilor („Pachetul Telecom”), cu accent pe managementul rețelei și neutralitatea internetului etc.

4. *Consolidarea măsurilor în domeniul securității și al încrederii în tehnologiile online* prin:

- elaborarea unui cadru general de reguli și proceduri pentru implementarea dispozițiilor privind notificarea încălcărilor de securitate;
- implementarea unor instrumente juridice care să faciliteze recunoașterea transfrontalieră a identității electronice (eID), autentificarea și semnătura electronică etc.

5. *Dezvoltarea cercetării și inovării în domeniu* prin:

- simplificarea normelor legate de finanțările UE în domeniul cercetării în TIC, pentru a oferi scheme „rapide și ușoare”, în special pentru IMM-uri;
- promovarea centrelor de inovare și a infrastructurilor comune etc.

6. *Dezvoltarea de standardelor deschise și a interoperabilității* prin:

- actualizarea Cadrelor Europene de Interoperabilitate (EIF), pentru a promova o abordare deschisă față de tehnologie și interoperabilitate;
- promovarea dezvoltării standardelor deschise pentru noi aplicații și servicii, în vederea sprijinirii industriei de specialitate prin intermediul programelor finanțate de UE etc.

B. Tineret în mișcare

La 15 septembrie 2010, Comisia Europeană a lansat inițiativa emblematică „Tineret în mișcare” . Inițiativa trasează direcțiile de acțiune pe care UE și SM ar trebui să se axeze în viitor în dezvoltarea unor sisteme de educație și formare moderne, adaptate economiei cunoașterii și care să asigure mobilitatea elevilor, studenților și cadrelor didactice. Ea este structurată pe 4 direcții de acțiune și 28 de acțiuni, dintre care menționăm:

1. *Dezvoltarea unor sisteme de educație și formare moderne pentru asigurarea de competențe și excelență educațională* prin:

- propunerea de către Comisia Europeană a unor Recomandări cu privire la reducerea părăsirii școlii ;
- propunerea unor Recomandări cu privire la promovarea și validarea formelor non-formale și informale de educație pentru a stimula acțiunea statelor membre de recunoaștere și promovare a competențelor ;

2. *Promovarea atractivității învățământului superior pentru adaptarea la economia cunoașterii* prin:

- sprijinirea reformei și modernizării învățământului superior prin prezentarea unei Comunicări asupra agendei consolidate în domeniu;
- dezvoltarea unui sistem de ierarhizare global și multi-criterial al universităților la nivel european etc.

3. Promovarea educației transnaționale și a mobilității ocupaționale pentru tineri prin:

- dezvoltarea de către Comisia Europeană a cardului Tineret în mișcare care să sprijine integrarea tinerilor care doresc să studieze în străinătate;

- lansarea unui Pașaport european al competențelor, pe baza Europass ;

4. Crearea cadrului pentru ocuparea tinerilor prin:

- încurajarea de către Comisia Europeană a utilizării într-o mai mare măsură a instrumentului european de micro-finanțare Progress pentru acordarea de finanțare tinerilor antreprenori;

- introducerea de către statele membre a unei „garanții pentru tineri” în sensul asigurării că toți tinerii vor beneficia de un loc de muncă, formare sau experiență profesională în termen de patru luni de la terminarea școlii ;

C. O Uniune a inovării

Inițiativa emblematică „O Uniune a inovării” reprezintă o componentă esențială a strategiei Europa 2020, pentru toate cele trei priorități ale acesteia: creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Inițiativa oferă o viziune amplă și incluzivă asupra inovării în Uniunea Europeană, plasând inovarea în centrul intervențiilor și interconectând multiple domenii de politici publice (de la cercetare/dezvoltare, la educație, întreprinderi, coeziune socială, ajutor de stat, standardizare, achiziții publice, proprietate intelectuală). Prin distribuția clară a acțiunilor propuse la nivelul statelor membre și al Uniunii, precum și prin procedurile solide de monitorizare pe care le prevede, documentul comunitar poate fi asimilat unei foi de parcurs pentru o abordare strategică a inovării.

Inițiativa propune 10 direcții de acțiune:

1. Promovarea excelenței în educație și dezvoltarea competențelor ;
2. Definitivarea Spațiului European al Cercetării ;
3. Focalizarea instrumentelor de finanțare ale UE pe prioritățile Uniunii inovării ;
4. Promovarea Institutului European de Inovare și Tehnologie ;
5. Îmbunătățirea accesului întreprinderilor inovative la finanțare ;
6. Crearea unei piețe unice a inovării ;
7. Promovarea deschiderii și capitalizarea potențialului creator european ;
8. Difuzarea beneficiilor inovării în întreaga Uniune ;
9. Creșterea beneficiilor sociale ale inovării ;
10. Lansarea parteneriatelor europene pentru inovare ;

Parteneriatele europene pentru inovare se vor focaliza pe abordarea marilor provocări, depășind sfera tehnologică a actualelor instrumente (cum ar fi, de exemplu, inițiativele tehnologice comune), și acționând asupra întregului lanț al cercetării și inovării. Concomitent cu simplificarea și mai buna coordonare a instrumentelor existente, parteneriatele vor asigura, acolo unde va fi necesar, complementaritatea acțiunii acestora. Datorită noutății acestui tip de parteneriat, în anul în curs, COM testează conceptul de parteneriat pentru inovare cu ajutorul unui parteneriat pilot privind îmbatrânirea activă și în condiții bune de sănătate. Principalul obiectiv al acestui parteneriat este ca până în 2020 să se adauge 2 ani la durata medie de viață în condiții bune de sănătate.

D. O politică industrială integrată pentru era globalizării

Comunicarea contribuie la creșterea durabilă și are ca obiectiv susținerea și consolidarea unei baze industriale puternice, diversificate, competitive și eficiente din punct de vedere energetic și al utilizării resurselor.

Inițiativa este structurată pe 6 priorități:

1. Îmbunătățirea condițiilor cadru pentru industrie prin efectuarea unei analize de impact consolidate pentru toate propunerile de politici cu efecte semnificative asupra industriei și de „verificări ale adecvării” legislației UE asupra competitivității industriale, precum și revizuirea Small Business Act (SBA) și susținerea accesului la finanțare, în special a IMM-urilor, cu adecvarea instrumentelor financiare europene pentru perioada de programare 2014-2020;

2. Consolidarea Pieței unice prin elaborarea Planului de acțiune multi-annual, la nivel european, pentru supravegherea pieței, crearea Observatorului European pentru contrafacere și piraterie și adoptarea Strategiei de promovare a unui rol mai puternic al UE în domeniul standardizării, precum și dezvoltarea infrastructurii pentru deservirea mai eficientă a industriei europene ;

3. O nouă politică de inovare industrială prin lansarea Inițiativei de promovare a introducerii rapide și extinse, a preluării și a comercializării de tehnologii generice esențiale competitive ;

- adoptarea Strategiei privind clusterelor și rețelele de cluster globale competitive în industriile tradiționale și industriile emergente ;

4. Răspunsul la provocările globalizării în industrie și serviciile conexe prin adoptarea Strategiei pentru susținerea internaționalizării IMM-urilor și a Strategiei privind materiile prime în vederea creșterii accesului la materiile prime prioritare pentru industrie existente pe terțe piețe ;

5. Promovarea modernizării industriale prin elaborarea de strategii și politici sectoriale pe termen lung, revizuirea Politicii industriale durabile / consumului și producției durabile, lansarea Planului de acțiune privind eco-inovarea și promovarea inițiativei privind amprenta ecologică a produselor, precum și adecvarea instrumentelor de restructurare a industriei, prin revizuirea cadrului de reglementare privind Fondul European de Ajustare la Globalizare și a ajutorului stat de salvare și restructurare ;

6. Abordarea focalizată a dimensiunii sectoriale prin inițiative strategice pentru promovarea tehnologiilor și vehiculelor „verzi” în transporturi și în construcții, precum și inițiative de deblocarea a potențialului industriilor creative, a industriei de securitate, a medicamentelor și promovarea unei piețe a produselor bio și de susținere a transformării industriilor energo-intensive ;

E. O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă; contribuția europeană la ocuparea totală

Aceasta reprezintă propunerea COM în vederea atingerii, până în anul 2020, a unei rate de ocupare a forței de muncă de 75% pentru femei și bărbați (pentru grupa de vârstă 20-64 de ani), fiind structurată pe 4 priorități, după cum urmează :

1. Un nou moment pentru implementarea flexisecurității prin lansarea consultărilor publice privind Cadrul european pentru restructurarea componentelor flexisecurității și a Comunicării privind flexisecuritatea, precum și lansarea Comunicării privind implementarea strategiilor de învățare pe tot parcursul vieții și de dezvoltare a competențelor și a manualului privind Cadrul european de implementare a politicilor de învățare pe tot parcursul vieții și a Planului de acțiune pentru formarea profesională a adulților.

2. Asigurarea competențelor necesare cetățenilor în vederea ocupării unui loc de muncă prin elaborarea, la nivel comunitar, a unui instrument online ce va conține previziuni privind oferta de competențe, cerințele pieței muncii și completarea clasificării ESCO, precum și prezentarea propunerii privind reformarea sistemelor de recunoaștere a calificărilor profesionale și lansarea unei noi Agende privind Integrarea imigranților și prezentarea unor propuneri de îmbunătățire a drepturilor lucrătorilor migranți, conform principiului liberei circulații.

3. Îmbunătățirea calității locurilor de muncă și a condițiilor de muncă prin revizuirea Directivei timp de lucru și a Directivei privind detașarea lucrătorilor, prezentarea unei evaluări finale a Strategiei Europene privind sănătatea și securitatea în muncă 2007-2012 și prezentarea unei noi strategii pentru perioada 2013-2020, precum și analizarea eficienței legislației în domeniul consultării lucrătorilor, a directivelor privind munca part-time și a celei privind contractele pe durată determinată și a impactului lor asupra participării femeilor la piața muncii și a dreptului de remunerare egală și revizuirea legislației privind sănătatea și securitatea în muncă.

4. Sprijin pentru crearea de noi locuri de muncă prin elaborarea principiilor orientative referitoare la condițiile pentru crearea de locuri de muncă prin îndepărtarea obstacolelor de natură administrativă și legislativă la angajarea și concedierea lucrătorilor, precum și reducerea costurilor non-salariale cu forța de muncă, tranziția de la munca informală și nedeclarată la munca cu forme legale.

F. Platforma europeană împotriva sărăciei și excluziunii sociale, un cadru european pentru coeziune socială și teritorială

Complementară și strâns legată de inițiativele emblematice privitoare la creșterea ocupării forței de muncă și îmbunătățirea educației și competențelor „Platforma europeană pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale: un cadru european pentru coeziune socială și teritorială”, lansată de către COM la data de 16 decembrie 2010, constituie instrumentul de sprijin pentru obiectivele sociale ale UE și strategiei Europa 2020, având ca scop promovarea și concentrarea acțiunilor în jurul țintei europene de combatere a sărăciei, mobilizarea de noi actori și consolidarea angajamentului politic. Documentul promovează o abordare integrată a luptei împotriva sărăciei, bazate pe 5 domenii de acțiune :

1. Abordarea integrată a politicilor de incluziune pentru creșterea accesului la ocupare și serviciile esențiale, cu asigurarea protecției sociale, precum și elaborarea de politici educaționale pentru tineri și integrarea migranților ;

2. Utilizarea mai eficientă a fondurilor structurale (în special a FSE) prin ghidarea resurselor necesare către incluziunea socială și facilitarea accesului la finanțare (inclusiv din fonduri structurale) pentru organizațiile mici și grupurile care se confruntă cu dezavantaje multiple ;

3. Promovarea inovării sociale în scopul asigurării unei expertize europene în definirea de principii comune în elaborarea, implementarea și evaluarea experimentelor sociale, precum și în utilizarea instrumentelor financiare existente (FSE și programul PROGRESS), pentru a sprijini inovarea și experimentarea socială ;

4. Realizarea de parteneriate efective cu societatea civilă și sprijin pentru economia socială prin adaptarea cadrului legal și administrativ al UE în vederea consolidării potențialului economiei sociale, precum și susținerea sectorului economiei sociale pentru stimularea implicării societății civile în principalele inițiative ale Platformei, cooperarea cu partenerii sociali și sprijinirea dezvoltării economiei sociale ;

5. Accelerarea procesului de coordonare a politicilor la nivelul statelor membre prin asumarea țintei de reducere a sărăciei care va îmbunătăți angajamentul politic și va responsabiliza statele membre în acest sens ;

G. O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor

Ultima inițiativă emblematică a strategiei propune un cadru integrat de acțiune pentru domeniile: schimbări climatice, energie, transport, industrie, materii prime, agricultură, pescuit, biodiversitate și dezvoltare regională.

Obiectivul acestei inițiative îl constituie asigurarea unui echilibru între toate politicile europene cu impact asupra eficienței resurselor și stabilirea unui acord privind viziunea pe termen lung în această privință. În acest sens, Comisia Europeană prezintă o serie de măsuri pe termen mediu și lung.

Măsurile pe termen mediu vizează:

- elaborarea unui plan de eficiență energetică orizont 2020, cu realizarea unor economii de energie de 20% ;
- reformarea politicii agricole comune, a politicii comune în domeniul pescuitului, a politicii de coeziune, a infrastructurii energetice și a rețelelor transeuropene de transport, în contextul viitorului buget UE ;
- elaborarea unei noi strategii europene privind biodiversitatea ;
- abordarea provocărilor existente în ceea ce privește piețele de mărfuri și materiile prime prin evaluarea periodică a situației materiilor prime esențiale și definirea unei politici comerciale menite să asigure aprovizionarea durabilă cu materii prime de pe piețele mondiale ;
- definirea unei strategii bazată pe o cultură a reciclării, care să ducă la reducerea cantității de deșeurii produse și care să folosească deșeurile drept resursă (transformarea Europei într-o „economie circulară“) ;
- adaptarea la schimbările climatice pentru minimizarea pericolelor care planează asupra ecosistemelor și a sănătății umane, pentru susținerea dezvoltării economice și pentru adaptarea infrastructurilor;
- economisirea apei și utilizarea mai eficientă a acesteia, pentru a garanta că apa este disponibilă în cantitate suficientă, este de bună calitate, este utilizată în mod durabil și necesită resurse minime iar, în final, are o calitate acceptabilă atunci când se întoarce în natură.

Măsurile pe termen lung (până în 2050) vor conduce la:

- o economie cu emisii scăzute de carbon, ameliorând, în același timp, securitatea energetică și promovând creșterea durabilă și crearea de locuri de muncă;
- un sistem energetic și, respectiv, un sistem de transport la nivel european, cu emisii scăzute de carbon, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, sigure și competitive;
- o creștere economică decuplată de utilizare a resurselor și de impactul acesteia asupra mediului.

3.2.2. Orientările integrate privind politicile economice și piața muncii

Ca urmare a solicitării Consiliului European de primăvară din 2010, Comisia Europeană a publicat un set de recomandări constând în 10 orientări integrate pentru Strategia Europa 2020, din care 6 orientări integrate pentru politica economică și, respectiv, 4 privind ocuparea forței de muncă. Orientările integrate reflectă concluziile Consiliului European și ghidează statele membre în vederea elaborării viitoarelor Programe Naționale de Reformă.

A. Orientările integrate privind politicile economice ale statelor membre

Consiliul Uniunii Europene a aprobat ca recomandare orientările generale privind politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii :

Orientarea integrată 1: Asigurarea calității și sustenabilității finanțelor publice

Statele membre trebuie să aplice strategii de consolidare bugetară pe termen lung, începând cu 2011, în conformitate cu obiectivele Pactului de Stabilitate și Creștere și cu recomandările adresate în cadrul procedurii de deficit excesiv și/sau prin Memorandumurile de înțelegere pentru susținerea balanței de plăți. Indicatorul de referință trebuie să ajungă la 0,5% din PIB-ul anual, iar datoria externă trebuie să înregistreze o tendință de descreștere.

Obiectivele prioritare urmărite în cadrul Strategiei de Consolidare Bugetară :

- stimularea creșterii economice și a ocupării forței de muncă ;
- asigurarea durabilității finanțelor publice, contracararea efectelor îmbătrânirii populației, adoptarea unui ritm alert de scădere a datoriei.
- limitarea/eficientizarea/orientarea cheltuielilor publice către creștere și rezolvarea problemelor legate de îmbătrânirea populației (asistență medicală, creșterea efectivă a vârstei de pensionare) și reformarea sistemelor fiscale și de protecție socială, concomitent cu măsuri de creștere a impozitelor în situațiile care se impun.

Orientarea integrată 2: Abordarea dezechilibrelor macroeconomice

Statele membre trebuie să gestioneze dezechilibrele nesustenabile prin măsuri în domeniul politicilor fiscale, reforme structurale adresate piețelor de servicii financiare și de produse (inclusiv fluxul de productivitate care majorează capitalul și cererea internă de produse), precum și a piețelor muncii.

Statele membre trebuie să încurajeze crearea unor condiții cadru adecvate pentru sistemele de negociere a salariilor (inclusiv a salariilor minime), în concordanță cu evoluția costului muncii, stabilitatea prețurilor, tendințele productivității muncii și nevoia de reducere a dezechilibrelor externe. Acestea trebuie să răspundă disparităților regionale în termeni de creștere a performanțelor economice ale regiunilor.

Orientarea integrată 3: Reducerea dezechilibrelor în zona Euro

Dezechilibrele macro-economice din zona euro trebuie tratate într-o manieră unitară și monitorizate periodic în cadrul Euro-grupului. Statele membre ar trebui să elimine barierele instituționale pentru a permite ajustări flexibile ale prețurilor și salariilor în conformitate cu condițiile de pe piață.

Orientarea integrată 4: Optimizarea sprijinului pentru cercetare-dezvoltare-inovare, consolidarea triumphiului cunoașterii și eliberarea potențialului economiei digitale

Statele membre trebuie să asigure investiții publice adecvate și eficiente orientate către stimularea cercetării-dezvoltării-inovării în sectorul privat, rezolvarea aspectelor societale și eficientizarea sistemelor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare. Reforma în cercetare-dezvoltare-inovare trebuie să promoveze excelența, specializarea inteligentă, integritatea științifică, să consolideze cooperarea între universități/institute de cercetare și întreprinderi și să dezvolte rețele de difuzare a cunoștințelor.

Politicile pentru cercetare-dezvoltare-inovare trebuie plasate în contextul UE de eliminare a fragmentării pieței. Astfel sistemele naționale de finanțare și de achiziții publice trebuie simplificate pentru a contribui la facilitarea cooperării transfrontaliere, transferului de cunoștințe și la mobilitatea cercetătorilor și studenților, iar inovarea trebuie plasată în centrul tuturor politicilor sectoriale.

Pentru stimularea cercetării-dezvoltării-inovării în sectorul privat, statele membre trebuie să îmbunătățească condițiile-cadru pentru mediul de afaceri, să combine stimulentele fiscale și alte instrumente financiare pentru creșterea accesului la finanțare, să încurajeze cererea pentru eco-inovare, să asigure protecția drepturilor de proprietate intelectuală, să promoveze difuzarea și utilizarea internetului de mare viteză și să pregătească forța de muncă înalt calificată.

Orientarea integrată 5: Utilizarea mai eficientă a resurselor și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Statele membre trebuie să utilizeze instrumente de piață (pe principiul internalizării costurilor, precum impozitarea), pentru reducerea emisiilor cu efect de gaz de seră și pentru adaptarea la schimbările climatice, utilizarea eficientă a resurselor, stimularea utilizării energiei regenerabile, a tehnologiilor ecologice și a eco-inovării. Vor trebui eliminate treptat subvențiile dăunătoare mediului, iar asigurarea creșterii ecologice se va face prin instrumente fiscale și normative precum: standarde de performanță energetică pentru produse și clădiri, etichetarea și achizițiile ecologice. Statele membre trebuie să dezvolte infrastructuri de transport și energie inteligente și interconectate, în contextul mobilizării fondurilor UE în vederea asigurării creșterii productivității.

Orientarea integrată 6: Îmbunătățirea mediului de afaceri și de consum și modernizarea bazei industriale

În contextul pieței unice, statele membre trebuie să dezvolte infrastructura, comerțul și investițiile pe piețele terțe și să asigure furnizarea serviciilor publice de interes general. Ele trebuie să continue să îmbunătățească mediul de afaceri prin: asigurarea unor piețe financiare stabile și integrate, modernizarea administrațiilor publice și promovarea de servicii de e-guvernare, protejarea drepturilor de proprietate intelectuală, reducerea sarcinilor administrative, eliminarea obstacolelor fiscale, sprijinirea IMM-urilor prin aplicarea Small Business Act, în special a principiului „Gândeți mai întâi la scara mică” (Think small first) și facilitarea accesului la finanțare.

Statele membre trebuie să se angajeze să dezvolte o bază industrială modernă, inovatoare, diversificată și competitivă, care să contribuie la creșterea durabilă în cooperare cu părțile interesate, să identifice blocajele și să asigure transformarea/restructurarea industriei, inclusiv prin utilizarea eficientă a fondurilor structurale alocate.

B. Orientările integrate privind politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre

Consiliul EPSCO (Consiliul privind Ocuparea Forței de Muncă, Politică Socială, Sănătate și Consumatori) a adoptat orientările integrate privind politicile de ocupare ale statelor membre, care definesc reformele necesare la nivelul statelor membre din perspectiva educației, formării profesionale, incluziunii sociale și a pieței muncii.

Orientarea integrată 7: Creșterea participării la piața muncii pentru femei și bărbați, reducerea șomajului structural și promovarea calității locurilor de muncă

Statele membre vor urmări combaterea angajărilor temporare, subocuparea și munca nedeclarată și vor adopta măsuri în favoarea creșterii mobilității profesionale și revizuirii sistemului fiscal și cel de protecție și de asistență socială prin, integrarea și implementarea principiilor flexisecurității în politicile naționale de ocupare, combaterea segmentării pieței muncii și implementarea unor măsuri care să prevină ocuparea temporară, munca nedeclarată și ratele reduse de ocupare, îmbunătățirea competitivității și a ratei de participare la piața muncii pentru persoanele cu nivel scăzut de calificare.

Orientarea integrată 8: Dezvoltarea unei forte de muncă calificată care să răspundă cerințelor pieței muncii și promovarea învățării pe tot parcursul vieții

Statele membre trebuie să urmărească eliminarea barierelor în calea mobilității lucrătorilor, să crească gradul de ocupare a lucrătorilor slab calificați și a vârstnicilor și să implementeze sisteme de sprijinire a tinerilor absolvenți în găsirea primului loc de muncă. Pentru aceasta statele membre trebuie :

- să asigure competențele necesare cetățenilor care să răspundă cerințelor pieței muncii ;
- să îmbunătățească accesul la formare profesională și să consolideze sistemul de educație și consiliere profesională prin anticiparea necesarului de competențe.

Orientarea integrată 9: Îmbunătățirea calității și a performanței sistemelor de educație și formare la toate nivelurile și creșterea participării la învățământul terțiar sau cel echivalent

Pentru a asigura accesul tuturor la o educație și formare de calitate și pentru a îmbunătăți rezultatele educaționale, statele membre ar trebui să investească în mod eficient în sistemele de educație și formare, în special pentru a ridica nivelul de competență al forței de muncă, permițând acestuia să răspundă nevoilor aflate în procesul de schimbare rapidă de pe piețele moderne ale muncii și societatea în ansamblul său. În conformitate cu principiile învățării pe tot parcursul vieții, acțiunile ar trebui să acopere toate sectoarele și nivelurile educației, ținându-se seama de învățarea în contexte informale și non-formale. Reformele educaționale trebuie să vizeze garantarea dobândirii competențelor-cheie de care are nevoie fiecare persoană pentru a reuși în contextul unei economii bazate pe cunoaștere. Statele membre trebuie să asigure mobilitatea educațională a tinerilor și a profesorilor și să îmbunătățească relevanța sistemelor de educație și formare. Învățământul superior trebuie să fie mai deschis către beneficiari non-tradiționali, iar rata de participare la formele de educație terțiară trebuie să crească. Statele membre trebuie să întreprindă toate măsurile necesare pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii.

Orientarea integrată 10: Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Statele membre trebuie să-și îmbunătățească sistemele de protecție socială, de securitate socială și pensii, precum și politicile de incluziune activă, în condițiile asigurării sustenabilității financiare în scopul creșterii participării cetățenilor în societate, economie și a extinderii oportunităților de angajare prin utilizarea Fondului Social European.

3.2.3. Programul național de reformă 2014 în îndeplinirea obiectivelor naționale Europa 2020

Pornind de la concluziile Consiliului European enunțate mai sus, România a declanșat procesul de stabilire a țintelor naționale Europa 2020 sub coordonarea Departamentului pentru Afaceri Europene al Guvernului României.

Pe baza a trei scenarii - optimist, realist și pesimist – grupurile de lucru desemnate au formulat propuneri preliminare pentru valorile țintelor naționale Europa 2020, setul final de valori fiind validat în cadrul Grupului de lucru la nivel înalt (secretari de stat) și aprobat în ședința de guvern.

Într-o reuniune trilaterală Comisia Europeană - Președinția Consiliului UE – România, desfășurată la Bruxelles, partea română a prezentat setul de valori ale țintelor naționale Europa 2020, așa cum apar în tabel:

Obiective Europa 2020	Ținta 2020 România	PROGRESE				
		Valoare inițială/an	2010	2011	2012	2013
1. Rata de ocupare a populației cu vârsta de 20-64 ani	70%	-	63,3%	62,8%	63,8%	63,9%
2. Investiții în cercetare și dezvoltare (% din PIB)	2% (1% surse publice + 1% surse publice)	0,47% (0,28% surse publice + 0,19% surse publice)	0,46% (0,28% surse publice + 0,18% surse private)	0,50% (0,31% surse publice + 0,17% surse private)	0,49% (0,30% PIB surse publice + 0,19% PIB private)	0,25% PIB, buget de stat.
3. Energie și schimbări climatice (20/20/20)						
<i>Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră față de anul de bază 1990</i>	20%	0/1990	52,29%	49,54%	52,06%	49,74%
<i>Ponderele energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie</i>	24%	17,8%/2005	23,2%	21,2%	22,9%	n.a.
<i>Creșterea eficienței energetice (reducere consum de energie primară)</i>	19% (10 Mtep)	-	n.a.	16,9% (7,25 Mtep)	16,6% (7,3 Mtep)	n.a.

4. Educație						
Rata părăsirii timpurii a școlii	11,3%	15,9%/2008	18,4%	17,5%	17,4%	16,9%
Rata populației cu vârsta de 30-34 ani absolventă a unei forme de educație terțiară	26,7%	16%/2008	18,1%	20,4%	21,8%	23,2%
5. Promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei - reducerea cu cel puțin 20 milioane a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	Reducerea cu 580 mii a nr. de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială/2008	4.988.000 persoane /2008	-466.000 persoane	-240.000 persoane	-164.000 persoane	n.a.

3.2.3.1. Corelarea obiectivelor naționale 2020 cu prioritățile de finanțare pentru perioada 2014-2020

Acordul de Parteneriat pentru perioada 2014-2020 constituie documentul prin care Guvernul României a stabilit prioritățile de finanțare pentru utilizarea fondurilor europene structurale și de investiții, având ca obiectiv global reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială între România și statele membre ale UE.

La 31 martie 2014, România a transmis Comisiei Europene prima versiune oficială a Acordului de Parteneriat 2014-2020.

Cadrul financiar multianual pentru 2014-2020 definește prioritățile în materie de cheltuieli care sunt orientate către creștere economică durabilă, locuri de muncă și competitivitate, în conformitate cu strategia UE de creștere economică, Europa 2020. Având în vedere faptul că Acordul de Parteneriat a fost elaborat în acord cu prevederile Programului Național de Reformă, programarea fondurilor europene structurale și de investiții alocate României pentru perioada 2014-2020 se bazează pe implementarea unei abordări integrate în sistemul de management al acestor fonduri, abordare de natură să asigure concentrarea intervențiilor în vederea unei creșteri inteligente, sustenabile și favorabile incluziunii. Astfel, acțiunile întreprinse în direcția provocărilor identificate în Acordul de Parteneriat vor avea un rol important în atingerea obiectivelor asumate de România în contextul „Europa 2020”.

În acest context, prezentăm mai jos corelarea dintre obiectivele naționale Europa 2020, asumate prin Programul Național de Reformă și prioritățile de finanțare din fonduri europene, definite în Acordul de Parteneriat.

1. Ocuparea forței de muncă

În conformitate cu Programul Național de Reformă, asigurarea condițiilor adecvate pentru (re)integrarea tinerilor pe piața muncii, inclusiv a tinerilor NEET87 reprezintă una dintre prioritățile României pentru perioada 2014 – 2020, așa cum este reflectată și în Acordul de Parteneriat.

În vederea îmbunătățirii participării la piața muncii a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, din Fondul Social European urmează a fi finanțate măsuri active de ocupare, cu accent pe șomerii de lungă durată, persoanele inactive lucrătorii în vârstă (55+), persoanele de etnie romă, persoanele cu dizabilități și alte grupuri vulnerabile, persoanele care au părăsit timpuriu sistemul de educație sau cu nivel scăzut de calificare, inclusiv populația din mediul rural.

Creșterea șanselor de ocupare a persoanelor/lucrătorilor afectați de restructurarea industrială constituie, de asemenea, una dintre prioritățile pentru perioada 2014 – 2020. Din Fondul Social European se alocă fonduri pentru dezvoltarea unei forțe de muncă pregătite/adaptate schimbărilor pieței muncii, precum și pentru susținerea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu.

În vederea diversificării economiei din zonele rurale către sectoarele non-agricole și pentru crearea/menținerea locurilor de muncă, în perioada 2014 - 2020, din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) urmează a se finanța înființarea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici non-agricole și dezvoltarea activității celor existente, precum și dezvoltarea și înființarea unităților de procesare, comercializare și marketing a produselor agricole.

O altă prioritate a României pentru perioada 2014-2020 o reprezintă modernizarea Serviciului Public de Ocupare, inclusiv la nivel local. Pentru aceasta, se are în vedere dezvoltarea de instrumente de analiză și prognoză spre a asigura o cunoaștere cât mai aprofundată a nevoilor în continuă schimbare ale pieței muncii, formarea personalului din instituțiile de ocupare a forței de muncă, elaborarea de mecanisme eficiente de căutare a unui loc de muncă, inclusiv prin noile soluții digitale/media, parteneriate cu mediul de afaceri, instituții de învățământ sau furnizorii privați de servicii de ocupare, măsuri care se regăsesc printre principalele angajamente asumate atât în Programul Național de Reformă 2014, cât și în Acordul de Parteneriat.

2. Cercetare, dezvoltare, inovare

În conformitate cu Programul Național de Reformă 2014, precum și cu Strategia națională pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020, care constituie și cadrul prin care se îndeplinesc condiționalitățile ex-ante pentru utilizarea fondurilor europene, în vederea încadrării pe traiectoria de atingere a țintei naționale Europa 2020, consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării reprezintă o prioritate a României pentru perioada 2014-2020. În acest scop, România are în vedere stimularea investițiilor private în Cercetare, Dezvoltare și Inovare, dezvoltarea infrastructurii de Cercetare, Dezvoltare și Inovare și deblocarea potențialului de excelență în cercetare și inovare.

Pentru stimularea investițiilor private în de Cercetare, Dezvoltare și Inovare vor fi promovate activitățile de Cercetare, Dezvoltare și Inovare din sectoarele economice cu potențial de creștere. În acest scop, Fondul European de Dezvoltare Regională sprijină colaborarea dintre întreprinderi și organizații de Cercetare, Dezvoltare, încurajând transferul de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe avansate în de Cercetare, Dezvoltare și Inovare, în vederea inovării de procese și produse în domeniile de specializare inteligentă.

Prin Fondul European de Dezvoltare Regională se vor finanța proiectele derulate de întreprinderi, individual sau în parteneriat cu institute de Cercetare Dezvoltare/universități, de start-up-uri și spin-off-uri inovative, proiectele destinate dezvoltării entităților de transfer tehnologic, precum și cele pentru dezvoltarea resurselor umane pentru cercetare și inovare (inclusiv instruirea cercetătorilor în problematica drepturilor industriale și a proprietății intelectuale și asigurarea, în cadrul universităților, de personal specializat în transfer tehnologic și în comercializarea rezultatelor cercetării).

În ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii de cercetare, atât ca parte a unor clustere existente/emergente sau centre de excelență, cât și în domeniile cu avantaje competitive și potențial de creștere, din Fondul European de Dezvoltare Regională, vor fi finanțate proiectele pentru crearea și modernizarea marilor infrastructuri de Cercetare Dezvoltare, precum și a unor rețele de centre de Cercetare Dezvoltare, coordonate la nivel național și racordate la rețele europene și internaționale de profil. De asemenea, vor fi susținute investițiile pentru dezvoltarea infrastructurii de transfer tehnologic, la nivel regional.

Pentru deblocarea potențialului de excelență în cercetare și inovare, din Fondul European de Dezvoltare Regională se va finanța participarea cercetătorilor români la programul Orizont 2020, precum și la alte programe europene și internaționale (inițiative de programare comună, inițiative tehnologice comune, parteneriate europene pentru inovare, Organizația Europeană pentru Cercetare Nucleară - cunoscută mai ales prin acronimul CERN, Agenția Spațială Europeană – ESA, etc.). România sprijină cercetarea fundamentală, precum și internaționalizarea cercetării românești și are în vedere atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate pentru consolidarea capacității românești de cercetare și o mai bună integrare în Spațiul European de Cercetare.

3. Energie și schimbări climatice (20/20/20)

3.a. Combaterea schimbărilor climatice și promovarea dezvoltării durabile

Una dintre prioritățile prevăzute în Programul Național de Reformă 2014, dar și în Acordul de Parteneriat o reprezintă trecerea la o economie bazată pe emisii reduse de CO². În acest scop, deosebit de importantă este elaborarea Planului național de acțiune privind schimbările climatice, document ce face obiectul unui proiect de asistență tehnică a Băncii Mondiale, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională, prin Programul Operațional de Asistență Tehnică (POAT). Acest plan este necesar pentru punerea în aplicare a Strategiei naționale privind schimbările climatice 2014-2020.

Dintre condiționalitățile ex-ante referitoare la elaborarea și implementarea politicilor din domeniul mediului, pentru domeniul deșeurilor, România își asumă elaborarea, până în trimestrul II/2015, a Planului național de gestionare a deșeurilor, care va conține și Planul național de prevenire a generării deșeurilor. Definitivarea și aprobarea prin HG nr. 870/2013 a Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor 2014-2020 a constituit fundamentul pentru îndeplinirea condiționalității ex-ante specifice sectorului deșeurilor.

O serie de priorități avute în vedere atât în Acordul de Parteneriat, cât și în Programul Național de Reformă 2014 pun accentul pe îmbunătățirea managementului resurselor de apă prin existența unei politici tarifare privind apa și prin recuperarea costurilor serviciilor legate de utilizarea apei. Astfel, în cadrul procesului de implementare a Directivei Cadru Apă 2000/60/CE, până la sfârșitul lui 2015, România va elabora al 2-lea Plan de Management al Bazinelor Hidrografice, prilej cu care va fi realizată o analiză internă privind identificarea externalităților ca parte componentă a costurilor de mediu precum și a eventualului impact asupra resursei de apă. De asemenea, în Acordul de Parteneriat sunt prevăzute o serie de priorități pentru reducerea emisiilor de carbon în sectoare cum ar fi sectorul agriculturii și sectorul pescuitului.

3.b. Surse regenerabile de energie

În conformitate cu Surse regenerabile de energie

În conformitate cu Programul Național de Reformă 2014, principala prioritate pentru atingerea obiectivului național Europa 2020 în domeniul surselor regenerabile de energie vizează valorificarea surselor regenerabile de energie mai puțin utilizate în comparație cu potențialul de dezvoltare identificat prin Planul Național de Acțiune în Domeniul Energiei din Surse Regenerabile (PNAER). Măsurile subsumate acestei priorități vor fi susținute financiar de intervențiile prin Federația Sportivă a Industriei Europene (FESI) prevăzute în Acordul de Parteneriat sub Obiectivul Tematic 4 „Sprijinirea trecerii la economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele”.

Prin accesarea Fondului European de Dezvoltare Regională, vor fi finanțate în cadrul Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 măsuri referitoare, în principal, la producerea și distribuția energiei electrice și termice din surse regenerabile de energie.

3.c. Eficiența energetică

Pentru atingerea obiectivului național Europa 2020 în domeniul eficienței energetice, conform PNR, eforturile se vor îndrepta în direcția implementării rețelelor inteligente de distribuție a energiei, promovării cogenerării de înaltă eficiență, promovării unui transport eficient al energiei electrice și a gazului, precum și îmbunătățirii eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale.

Susținerea financiară a acestor priorități se va realiza prin Federația Sportivă a Industriei Europene (FESI) sub Obiectivul Tematic 4 „Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele”.

4. Educație

4.1. Reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii

Finalizarea Strategiei Naționale de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii reprezintă atât principala condiționalitate ex-ante pentru încheierea Acordului de Parteneriat care vizează ținta de reducere a ratei părăsirii timpurii a școlii, cât și principala prevedere de ordin strategic prevăzută în Programul Național de Reformă 2014 pentru atingerea acestei ținte.

Atât proiectul de strategie, cât și proiectul de Acord de Parteneriat, dar și măsurile avute în vedere în Programul Național de Reformă 2014 pun accentul pe prioritățile de intervenție comune și considerate esențiale pentru atingerea obiectivului, în speță:

- consolidarea calității sistemului de educație și îngrijire timpurie;
- acțiuni de prevenire și intervenție vizând părăsirea timpurie a școlii, prin proiecte de tipul Școala după școală sau destinate grupurilor cu nevoi particulare;
- îmbunătățirea atractivității, calității și relevanței învățământului profesional și tehnic;
- dezvoltarea programelor educaționale de remediere și de sprijin de tipul A doua șansă, mai ales în zonele rurale și în cele cu populație de etnie romă.

Toate acestea vor fi susținute prin Fondul Social European (FSE).

4.2. Creșterea ponderii populației cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educație terțiară

Finalizarea Strategiei naționale pentru învățământul terțiar reprezintă condiționalitatea ex-ante care vizează ținta de creștere a ponderii de absolvenți de învățământ superior, dar și principalele măsuri de ordin strategic prevăzute în Programul Național de Reformă 2014 pentru atingerea acestei ținte. Finalizarea acestei strategii a fost decalată pentru sfârșitul lui 2014, astfel încât direcțiile sale de acțiune să fie corelate cu Acordul de Parteneriat.

Printre prioritățile de intervenție comune regăsite la nivelul Programul Național de Reformă 2014, al strategiei, dar și în Acordul de Parteneriat, amintim:

- creșterea relevanței programelor de învățământ superior în acord cu nevoile pieței muncii;
- sprijinirea studenților din mediul rural și din grupurile dezavantajate pentru a participa la învățământul terțiar;
- încurajarea mobilităților studențești;
- întărirea parteneriatelor între universități - mediul privat și actorii din domeniul cercetării și inovării;
- instruirea personalului din învățământul superior în ceea ce privește conținutul educațional inovator și resursele de învățare moderne și flexibile etc.

Toate acestea vor fi susținute prin Fondul Social European (FSE).

Acțiunile aferente priorităților de investiții din acest domeniu vor fi corelate cu investițiile pentru dezvoltarea infrastructurii sistemului de educație, finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR).

5. Incluziunea socială / reducerea sărăciei

În conformitate cu Programul Național de Reformă 2014, pentru realizarea unui sistem de asistență socială echitabil și de calitate, în perioada 2014-2020, România are în vedere realizarea unei abordări bazate pe parteneriat. Accentul va fi pus pe întărirea capacității furnizorilor publici și privați pentru a oferi servicii de calitate, asigurându-se

tranziția de la modelul instituțional către serviciile sociale oferite la nivelul comunității, inclusiv dezvoltarea infrastructurii centrelor de îngrijire.

O atenție deosebită se acordă îmbunătățirii competențelor specialiștilor din domeniul asistenței sociale, precum și dezvoltării sistemului de monitorizare, evaluare și colectare a datelor - sistemul informatic SAFIR și registrul electronic al furnizorilor de servicii sociale (publici și privați), aceste măsuri regăsindu-se printre principalele angajamente asumate atât în Programul Național de Reformă 2014, cât și în Acordul de Parteneriat.

În scopul reducerii incidenței și a concentrării spațiale a sărăciei, în perioada 2014 - 2020 urmează a fi alocate fonduri pentru integrarea socio-economică a persoanelor din comunitățile marginalizate, inclusiv a persoanelor de etnie romă, sau din zonele sărace/defavorizate de la nivel urban.

Se vor finanța construirea/îmbunătățirea infrastructurii de locuire pentru persoanele din comunitățile urbane defavorizate, a infrastructurii sociale (educație, sănătate, servicii sociale), a infrastructurilor de economie socială, precum și construirea/reabilitarea centrelor integrate de intervenție medico-socială.

O atenție deosebită va fi acordată proiectelor integrate care vor avea în vedere intervenții din domeniile ocupării forței de muncă, educației, incluziunii sociale și sănătății.

În vederea reducerii disparităților și a dezechilibrelor economico-sociale între zonele urbane și rurale, din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) va fi sprijinită financiar crearea grupurilor de acțiune locală în vederea elaborării strategiilor de dezvoltare locală la nivelul comunităților din zonele rurale și din orașele mici (sub 20.000 locuitori).

Din Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM) se alocă fonduri pentru crearea grupurilor de acțiune locală în domeniul pescuitului, în regiunile situate de-a lungul coridorului Dunării și în comunitățile pescărești afectate de restructurarea industrială, precum și pentru implementarea măsurilor definite conform acestor strategii și a proiectelor de cooperare.

Pentru asigurarea unor condiții decente de viață pentru populația rurală, în perioada 2014 - 2020, din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) se finanțează investițiile în crearea, extinderea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică din spațiul rural, accentul fiind pus pe îndeplinirea angajamentelor de țară.

România are în vedere dezvoltarea economiei sociale, pentru crearea de noi locuri de muncă și incluziunea socială a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, precum și pentru îmbunătățirea serviciilor la nivel local.

Conform Programul Național de Reformă 2014, dar și Acordului de Parteneriat, un sector important pentru dezvoltarea României în perioada 2014-2020 îl reprezintă și sănătatea, astfel că propunerile de finanțare din Federația Sportivă a Industriei Europene (FESI) vizează prioritățile Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020, realizarea acestora conducând la îmbunătățirea infrastructurii de sănătate, inclusiv la asigurarea unor servicii de calitate, precum și la creșterea accesului la aceste servicii pentru întreaga populație, în special pentru cele mai vulnerabile segmente, prin dezvoltarea îngrijirii primare, a serviciilor acordate în ambulatoriu și a serviciilor de urgență, precum și a spitalelor de urgență regionale și județene.

3.2.4. Contribuția programelor operaționale și a celor cu finanțare externă la diminuarea efectelor crizei economice și susținerea stabilității financiare

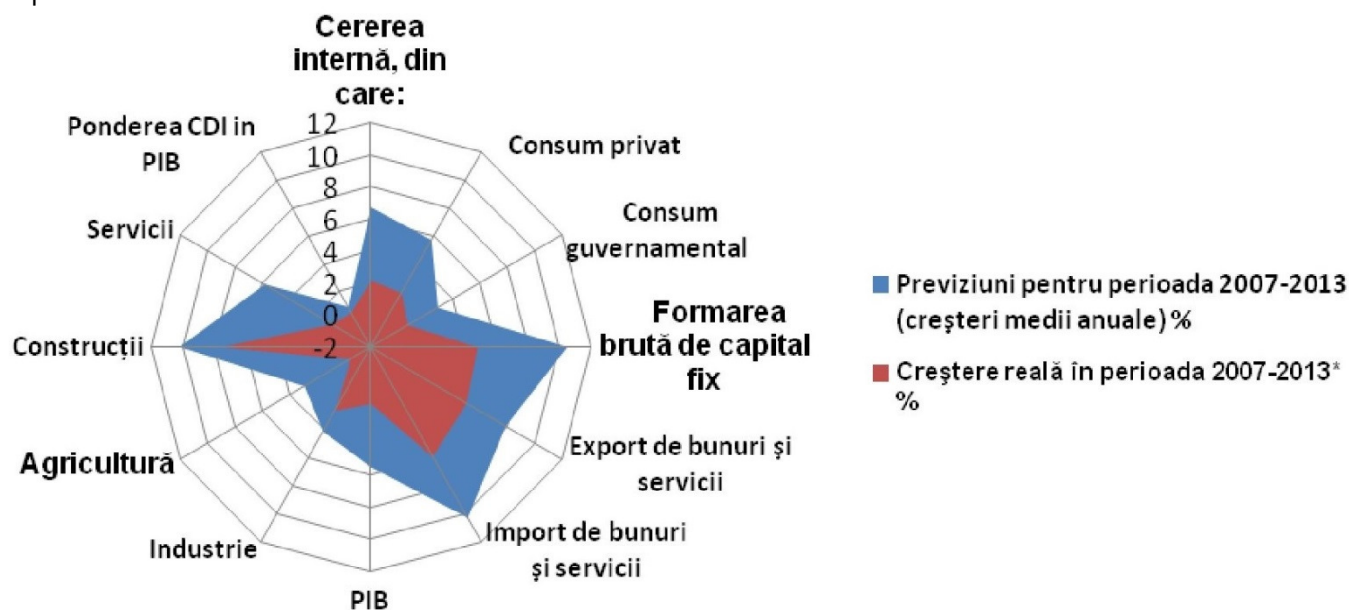
Cadrul Strategic Național de Referință 2007 – 2013, susținut exclusiv din Fondurile Structurale și de Coeziune și cofinanțarea națională aferentă, a fost elaborat în anul 2006, constituind strategia globală de utilizare a Fondurilor Structurale și de Coeziune în România. Cadrul Strategic Național de Referință s-a implementat prin programele operaționale din cadrul Obiectivelor “Convergență” și “Cooperare Teritorială Europeană” (Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, Programul Operațional Regional, Programul Operațional Sectorial Mediu, Programul Operațional Sectorial Transporturi, Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, Programul Operațional Asistență Tehnică, Cooperare Teritorială Europeană).

Obiectivul fundamental prevăzut prin Cadrul Strategic Național de Referință, pentru perioada 2007 – 2013 a vizat „Reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și statele membre ale Uniunii Europene prin generarea unei creșteri suplimentare de 15-20% a PIB până în anul 2015”.

La stabilirea țintelor concrete pentru fiecare program operațional s-au luat în considerare rate de creștere economică estimate pe baza evoluțiilor pozitive înregistrate în perioada de preaderare

Perioada 2007 – 2013 s-a caracterizat prin trei intervale distincte cu primii doi ani încadrați în previziunile incluse în Cadrul Strategic Național de Referință, cu următorii doi ani caracterizați printr-o recesiune profundă și, în sfârșit, ultimii doi ani care arată o redresare economică, suficientă pentru a marca o tendință de creștere și, implicit, de îmbunătățire a climatului socio-economic.

În graficul de mai jos este reprezentată sintetic diferența dintre estimările principalilor indicatori macroeconomici la nivel național incluși în Cadrul Strategic Național de Referință (preluate din Planul Național de Dezvoltare 2007 – 2013, elaborat în anul 2005) și respectiv, valorile reale înregistrate pentru același set de indicatori, în perioada 2007 – 2013.

În acest context economic, în general nefavorabil, creșterea absorbției prin Instrumentele Structurale reprezintă pentru România un obiectiv natural asumat prin Programul Național de Reformă 2011 – 2013, care poate contribui la atenuarea efectelor negative ale crizei și stoparea declinului socio-economic. Una dintre măsurile centrale ale pachetului de măsuri anti-criză a vizat perfecționarea mecanismului de absorbție a fondurilor comunitare.

Participarea la eforturile anti-criză a intervențiilor finanțate prin programele operaționale nu a necesitat modificări la nivelul priorităților sau obiectivelor stabilite în procesul de programare, acestea corespunzând nevoilor de orientare a investițiilor inclusiv în condițiile crizei economice.

Prin Cadrul Strategic Național de Referință s-a stabilit orientarea instrumentelor structurale alocate României, în proporție de cca. 60%, spre dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene, 15% pentru promovarea competitivității economiei pe termen lung și 20% pentru investiții în dezvoltarea și utilizarea mai eficientă a capitalului uman din România, acoperind astfel sfera domeniilor de investiții prin promovarea cărora politica de coeziune contribuie la combaterea crizei.

Cel mai bun exemplu, în contextul punerii în aplicare a măsurilor anti-criză cu sprijinul instrumentelor structurale, au fost întreprinse acțiuni care să asigure o accesibilitate cât mai extinsă a acestor fonduri pentru mediul de afaceri, atât prin finanțarea investițiilor productive în strânsă corelare cu utilizarea mai eficientă a resurselor umane, cât și prin promovarea instrumentelor inovative de finanțare, în măsură să contribuie la stimularea intermediarilor financiari (ex. bănci, fonduri de capital de risc) să finanțeze mai substanțial sectorul IMM, ca urmare a împărțirii riscurilor de creditare sau garantare. Evoluțiile înregistrate de la lansare, cu precădere în cursul anilor 2013 – 2014 arată trendul pozitiv al operațiunii. Totodată, utilizarea fondurilor europene puse la dispoziția antreprenoriatului român, prin intermediul POS CCE (Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice), constituie o modalitate concretă de compensare a efectelor negative ale crizei și ale măsurilor de austeritate, infuzia de resurse financiare pentru investiții asigurată prin program, în domenii foarte diverse – de la sectorul direct productiv la cercetare, dezvoltare și inovare și de la tehnologia informațiilor și comunicațiilor la sectorul energetic – reprezentând oportunități care pot contracara efectele crizei contribuind la redresarea economică.

Un alt bun exemplu care ilustrează contribuția pozitivă a Programelor Operaționale la combaterea efectelor crizei economice sunt cele trei scheme de ajutor de stat lansate în cadrul POS DRU (Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane), menite să vină în întâmpinarea nevoilor stringente ale pieței muncii (o schemă pentru formare profesională, o schemă pentru ocupare și o schemă de minimis), ai căror beneficiari sunt întreprinderile ce solicită finanțare pentru calificarea/recalificarea sau specializarea angajaților, pentru a angaja persoane dezavantajate (inclusiv persoane cu dizabilități), pentru a dezvolta programe de mentorat sau pentru a implementa măsuri pentru sănătatea și siguranța la locul de muncă.

Programul Operațional Regional contribuie, de asemenea, la diminuarea efectelor crizei economice prin creșterea numărului locurilor de muncă create în cadrul proiectelor implementate.

Astfel, în ceea ce privește indicatorul de program crearea de noi locuri de muncă, dacă prin proiectele finalizate s-au creat 1.647 locuri de muncă, reprezentând 11% din ținta propusă pentru perioada 2007-2013, prin contractatele de finanțare încheiate cu beneficiarii, se estimează că vor fi create minimum 15.000 locuri de muncă.

Date fiind dimensiunea și complexitatea proiectelor majore și nemajore finanțate prin POS Mediu, se poate conchide că una din principalele externalități asupra mediului economic și de afaceri o constituie crearea unui număr important de locuri de muncă, atât în perioada de realizare efectivă a investițiilor respective, dar și ulterior, în perioada de operare a obiectivelor de investiții create. Aceste investiții în infrastructura de mediu vor fi în măsură să producă și un efect de antrenare pe orizontală, prin crearea de locuri de muncă în domenii complementare sau conexe, contribuind astfel la dezvoltarea economică locală și regională.

Totodată, luând în considerare domeniile prioritare care fac obiectul proiectelor de investiții în infrastructura de mediu, se anticipează că acestea vor avea un impact major asupra îmbunătățirii condițiilor de locuire, a sănătății populației, efecte ce se vor oglindi într-o calitate superioară a vieții populației, cu impact asupra dezvoltării sociale. În plus, prin investițiile finanțate, POS-ul de Mediu degreveză bugetul public, întrucât în conformitate cu obligațiile asumate prin Tratatul de aderare, România are obligația de a construi o infrastructură adecvată în ceea ce privește distribuția apei potabile, colectarea și tratarea apelor uzate și managementul integrat al deșeurilor pentru toate localitățile cu mai mult de 2.000 de locuitori până în anul 2018.

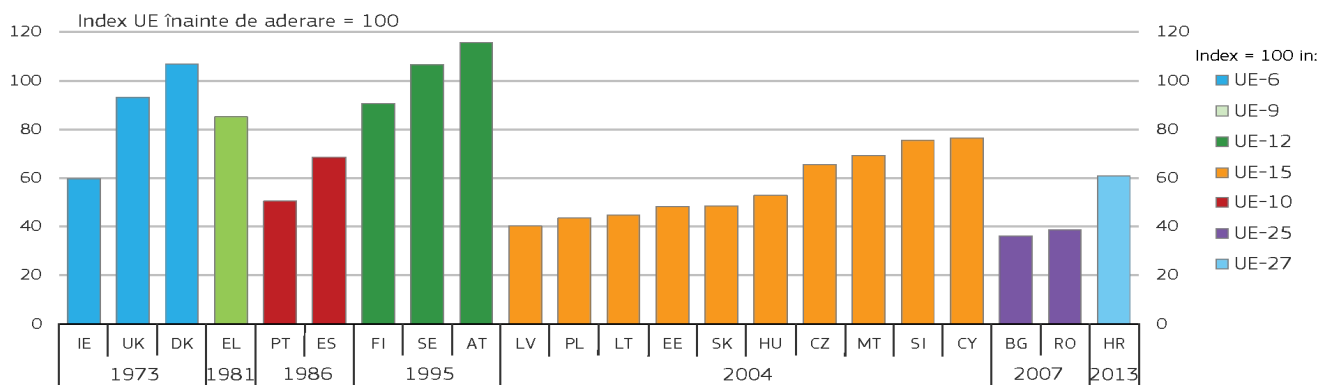
Numărul total de locuri de muncă ce se anticipează a fi create în cadrul POS Mediu este de 17.811 locuri de muncă în perioada de implementare a proiectelor și, cel puțin 5.425 locuri de muncă în perioada de operare.

Întrucât Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PO-DCA) este un instrument de susținere a activităților autorităților/instituțiilor administrației publice centrale și locale, fondurile alocate contribuind la asigurarea necesarului de finanțare a administrațiilor publice, reducând astfel presiunea asupra bugetelor acestora și facilitând redirecționarea unor sume către activitățile de investiții, în conformitate cu strategia de combatere a efectelor situației economice internaționale a Guvernului României, finanțate prin intermediul altor programe operaționale sau de la bugetul de stat.

3.3. - Situația existentă la nivelul dezvoltării economice a județului

Cel de-al șaselea raport de coeziune economică, socială și teritorială al Comisiei Europene din Iulie 2014 plasează România pe un loc codaș în ceea ce privește indicatorul PIB / locuitor, respectiv antepenultimul.

Figura 6.9 PIB pe cap de locuitor (SPA) în funcție de extinderile succesive ale UE, 1973-2013

HR: datele sunt pentru 2012
Sursa: Eurostat

În România, produsul intern brut a crescut în anul 2013 cu 3,5%, fiind al treilea an de creștere (2,3% în 2011 și 0,6% în 2012), ceea ce consolidează tendința de revenire din criza economică și financiară care a afectat și România în anii 2009 și 2010. Creșterea din 2013 s-a datorat, în principal, contribuției pozitive a exportului net (4,4 procente), în timp ce cererea internă s-a redus ca urmare a unei activități investiționale mult sub așteptări.

Contul curent al balanței de plăți a înregistrat o ajustare semnificativă a deficitului, de la o pondere în PIB de 4,4% în 2012, la 1,1% în 2013. Finanțarea deficitului de cont curent s-a realizat integral prin investiții străine directe, acestea fiind cu cca. 27% mai mari decât în anul 2012.

Concomitent, deficitul bugetului general consolidat s-a ajustat de la 3,0% din PIB în 2012 la 2,3% în 2013, ceea ce înseamnă că sectorul privat a înregistrat un sold pozitiv reprezentând 1,2% din PIB.

În anul 2013, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 63,9%, ușor îmbunătățită comparativ cu 2012, la o distanță de 6,1 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020. Numărul total de salariați a crescut cu 0,7% comparativ cu anul 2012, iar rata șomajului BIM s-a majorat de la 7,0% în 2012 la 7,3% în 2013.

La sfârșitul anului 2013, rata anuală a inflației a ajuns la minimul istoric de după 1990, atingând un nivel de 1,55%, cu 3,4 puncte procentuale sub cel atins la sfârșitul anului 2012. Ca medie anuală, inflația s-a situat cu 0,65 puncte procentuale peste media anului anterior, ajungând la 3,98%.

Având în vedere măsurile structurale luate în 2012 și 2013, în perioada următoare potențialul de creștere economică va fi, în medie, de 2,5% anual, în condițiile în care formarea brută de capital fix va reveni la dinamici pozitive, după scăderea de 3,3% din 2013, iar situația de pe piața muncii va cunoaște ușoare îmbunătățiri, astfel încât creșterea ocupării și a numărului de ore lucrate vor compensa evoluția demografică nefavorabilă, ceea ce va conduce la o contribuție pozitivă a factorului muncă la creșterea PIB potențial. De asemenea, productivitatea totală a factorilor va avea o contribuție pozitivă și în creștere.

În perioada 2009-2012, produsul intern brut al României a cunoscut o evoluție oscilantă, aceeași curbă urmând-o și economia județului Dâmbovița. După înregistrarea unui ritm mediu anual de creștere de +7,2% în perioada 2006-2008, a urmat o cădere abruptă în 2009 (cu -6,6%), anul 2010 consemnând o nouă diminuare (oarecum atenuată) cu doar -1,6%.

Tendința s-a inversat începând cu 2011, când PIB a cunoscut o creștere de +2,5% urmată de o creștere mai mare la nivelul anului 2012 la un nivel de +5,58% la nivel național și de +11,58 la nivel județean, cu mult peste media regiunii Sud Muntenia (+3,7% creștere în 2012).

Analizând diagrama care prezintă evoluția PIB la nivelul județului, comparativ cu evoluția la nivel regional și național, reiese că dinamica acestui indicator la nivelul județului este mai lentă decât nivelul național și regional, semnal că ritmul de dezvoltare al județului a fost mai puțin accentuat decât al regiunii sau al țării. Creșterea relativă a PIB în intervalul analizat este mai mică decât cea înregistrată la nivel regional sau la nivel național (indicatorii fiind exprimați în prețurile curente ale fiecărui an) :

România, regiunea de dezvoltare și județul	2000 (milioane lei)	2002 (milioane lei)	2007 (milioane lei)	2010 (milioane lei)	2011 (milioane lei)	2012 (milioane lei)
România	81.275,3	152.630,0	418.257,9	533.881,1	565.097,2	596.681,5
Regiunea Sud Muntenia	9.973,1	19.318	51.348,3	66.784,2	70.037,1	70.300,4
Județ Dâmbovița	1.452,9	2.766,1	7.944,3	10.361,6	10.348,6	11.248,3

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Factorul determinant care a contribuit la scăderea drastică a PIB în 2009 a fost diminuarea cererii interne cu -12%, ceea ce a antrenat și o reducere cu -20,5% a importului de bunuri și servicii.

În perioada 2009-2011 investițiile au scăzut substanțial, formarea brută de capital fix înregistrând deasemeni un declin important de -9,2%.

În ceea ce privește consumul final, ritmul mediu anual de scădere în intervalul menționat a fost de -2,85%.

Evoluția produsului intern brut și a altor indicatori reprezentativi este ilustrată în tabelul de mai jos de modificările față de perioada corespunzătoare a anului precedent exprimată procentual (valorile involutive fiind exprimate cu semnul -) :

	2006 (%)	2007 (%)	2008 (%)	2009 (%)	2010 (%)	2011 (%)	Sem. I 2012 (%)	Sem. II 2012 (%)
PIB	7,9	6,3	7,3	-6,6	-1,6	2,5	0,3	1,1
Industrie	7,2	5,4	1,9	-1,4	4,8	5,0	-0,2	0,3
Agricultură	3,4	-15,3	20,7	-3,3	-6,3	11,3	4,0	-1,6
Construcții	23,4	33,9	26,2	-9,9	-7,3	2,7	0,0	3,6
Servicii	6,8	7,0	5,4	-7,4	-2,3	-0,1	-1,3	0,1
Cererea internă, din care:	12,9	14,2	7,3	-12,0	-1,5	3,1	1,2	1,3
Consum privat	12,7	11,9	9,0	-10,1	-0,4	1,3	0,5	2,2
Consum guvernamental	-4,1	-0,1	7,2	3,1	-4,4	-3,5	-1,2	-2,4
Formarea brută de capital fix	19,9	30,3	15,6	-28,1	-2,1	6,3	12,2	15,5
Export de bunuri și servicii	10,4	7,8	8,3	-6,4	14,0	9,9	-2,2	-0,5
Import de bunuri și servicii	22,6	27,3	7,9	-20,5	11,9	10,5	-0,3	0,2

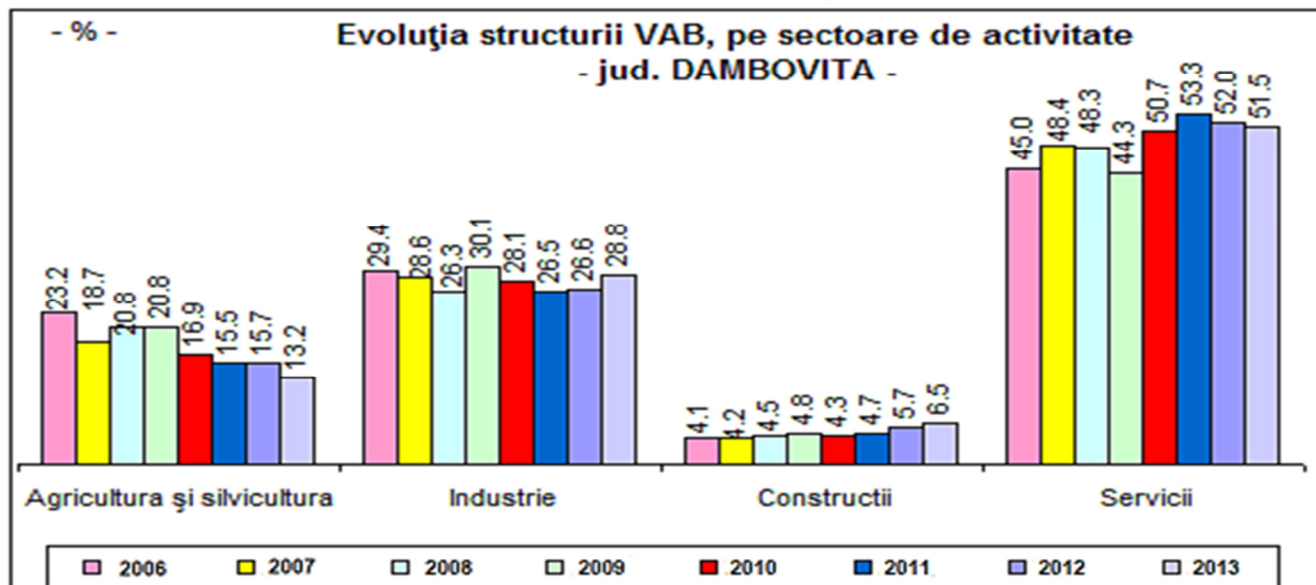
Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

Valoarea adăugată brută (VAB) reprezintă valoarea nou creată (rezultată din valoarea noilor produse și servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora).

Pentru scopurile analizei de față este relevantă desprinderea unor concluzii din evoluția structurii VAB pe sectoare de activitate și compararea structurii VAB la nivel european, național și județean.

În județul Dâmbovița rezultă o pondere semnificativă a VAB în industrie (28.8% - locul patru în regiune, sub media regională, dar peste cea națională). Construcțiile dețin 6,5% din VAB, situându-se atât sub media regională cât și sub cea națională (situează județul pe locul 6 din regiune). Dintre servicii (51,5% din VAB) se remarcă transporturile atât peste media regională cât și cea națională.

Structura valorii adăugate brute pe ramuri de activitate în evoluție a avut următoarele caracteristici:

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

Se constată lesne că serviciile au înregistrat cea mai mare contribuție la formarea valorii adăugate brute (51,5%), la această componentă cea mai mare contribuție aducând-o următoarele activități: tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (12,9%), dar și transport, depozitare și comunicații cu 12,3%, comerț (10,4%), administrație publică și apărare (5,3%), agricultura, vânătoarea, silvicultura și piscicultura contribuind doar cu 13,2% din valoarea adăugată brută totală, iar construcțiile având o contribuție mică, de numai 6,5% la formarea valorii adăugate brute.

În anii din urmă (2013 și 2014) și județul Dâmbovița s-a înscris în tendința națională, unde s-a înregistrat o creștere a producției industriale. Trendul ascendent s-a menținut constant în toate lunile anului trecut (2014) totalizând 6,1% la finalul acestuia la nivel național.

Anul trecut, cifra de afaceri din industria județului a crescut cu 5,7% față de anul 2013, în vreme ce la nivel național, creșterea cifrei de afaceri din industrie a fost de 7,8%.

Evoluția principalilor indicatori economico-sociali ai județului Dâmbovița în anii 2013 și 2014 și sinteza rezultatelor Anchetei Structurale în Agricultură (2013) au fost marcate de rapoartele statistice prezentate de Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița.

Primul indicator reprezentativ evidențiat de statisticienii dâmbovițeni a fost producția industrială a județului, care a crescut anul trecut cu 11,7%, pe seama creșterii de 12% înregistrate în industria prelucrătoare.

Din ramurile din cadrul industriei prelucrătoare, față de 2013, în 2014 cele mai mari creșteri s-au înregistrat în industria metalurgică (cu 14,5%), fabricarea echipamentelor electrice (cu 12,8%), industria construcțiilor metalice (9,6%), concomitent cu unele scăderi care s-au înregistrat în industria alimentară (-27,2%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (-25,7%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (-9,1%). Merită subliniat faptul că trendul ascendent s-a menținut constant în toate lunile anului 2014.

Ponderea cea mai mare în structura industriei prelucrătoare, în anul 2014, o deține industria metalurgică, cu 30,3%, urmată de fabricarea de echipamente electrice (25,4%) și de fabricarea altor produse din minerale nemetalice (11,6%).

Schimbările în structura producției industriale în 2014, față de 2013, au constat în creșterea ponderii industriei de fabricare a articolelor de îmbrăcăminte de la 4,1% în 2013 la 7,4% în 2014, precum și ușoare creșteri în industria metalurgică de la 29,6% la 30,3% și în industria echipamentelor electrice de la 25,2% la 25,4%.

Scăderi ale ponderilor s-au înregistrat în industria alimentară, de la 7,4% la 4,6%, la fabricarea de mașini, echipamente și utilaje de la 1,3% la 0,9% și la fabricarea altor produse din minerale nemetalice de la 12,5% la 11,6%, ceea ce nu reprezintă niște schimbări majore, de structură.

În ceea ce privește comerțul internațional de bunuri, situația statistică realizată în primele opt luni din 2014 arată că acest indicator a crescut atât pe partea de exporturi, cât și pe cea de importuri, dar în intensități diferite. Concret, exporturile au crescut cu 5,7%, iar importurile cu 3,2%.

S-a realizat un excedent al balanței comerciale, care a crescut cu 18,7% în anul 2014 față de 2013, ponderile cele mai mari în structura comerțului internațional de bunuri în anul 2014 reprezentându-le următoarele grupe de mărfuri: la importuri – metalele comune (+30,4%); mașini, aparate și echipamente electrice (+25,6%); materiale plastice, cauciuc (+18,2%); materii textile (+7,3%), iar la exporturi, ponderea cea mai mare o deține grupa de mărfuri mașini, aparate și echipamente electrice, cu +44,5%, urmată de metale comune (+25,8%) și grupa de mărfuri – materii textile (+10%)”, conform precizărilor Direcției Județene de Statistică Dâmbovița.

Exporturile județului s-au îndreptat (în primele opt luni din 2014) în țări precum Polonia (13,8%), Italia (11,3%), Turcia (9,4%), Germania (8,8%) (exporturile către Rusia fiind „tăiate” de Comisia Europeană în urma sancțiunilor aplicate Kremlinului pe fondul conflictului din Ucraina, ceea ce a afectat într-o mare măsură companii din Dâmbovița precum UPET, care exporta 80% din produse în Rusia).

La importuri, ponderea cea mai mare o reprezintă mărfurile venite din Turcia (22,5%), China (14,8%), Italia (11,7%), Bulgaria (8,4%).

3.3.1. Județul Dâmbovița în context național din punct de vedere economic

La sfârșitul anului 2013, registrul comerțului computerizat central cuprindea, la nivelul întregii țări, un număr de aproximativ 2.469.905 persoane fizice și juridice, din care circa 1.067.417 erau activi din punct de vedere juridic.

La aceeași dată, la nivelul tuturor oficiilor registrului comerțului din România au fost efectuate un număr de 1.108.479 înregistrări în Registrul Comerțului, cu 5.794 înregistrări mai mult decât în anul 2012.

Dacă numărul înregistrărilor de persoane fizice și juridice a scăzut față de anul 2012 cu 0,61%, numărul modificărilor aduse actelor constitutive, precum și a altor înregistrări efectuate, potrivit legii, în registrul comerțului a crescut cu 6.607 înregistrări, reprezentând o creștere cu 0,68%.

Față de anul 2012, s-au înregistrat cu 8.890 mai multe cereri de radiere voluntară, reprezentând o creștere cu 19%. De asemenea, s-au efectuat un număr de 201.686 înregistrări din oficiu, cu 4.465 înregistrări mai puține decât în anul 2012.

Având în vedere că aplicarea Legii nr.359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și autorizarea funcționării persoanelor juridice, cu încadrarea în termenele de eliberare de 3 zile pentru autorizarea societăților comerciale și 5 zile pentru modificările aduse actelor constitutive, eliberarea certificatelor constatatoare a cunoscut în anul 2013 o creștere față de anul precedent cu un număr de 45.181, astfel în anul 2013 fiind eliberate, la nivel național, un număr de 402.613 certificate constatatoare,

În județul Dâmbovița s-au emis 5.202 certificate constatatoare, sub media regiunii de dezvoltare, dar trebuie ținut cont că județul se clasează pe locul 3 în regiune, fiind depășit doar de puternicii săi vecini Argeș și Prahova. Situația statistică se prezintă astfel :

România, regiunea de dezvoltare, județul Dâmbovița	Număr certificate constatatoare eliberate în anul 2013
România	402.613
Regiunea Sud Muntenia	38.809
Dâmbovița	5.202

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

În cursul anului 2013, oficiile registrului comerțului din România au preluat de la instanțe, administratori, lichidatori judicari și persoane autorizate și au înregistrat în bazele de date în vederea publicării un număr de 377.297 cereri de publicare acte în Buletinul Procedurilor de Insolvență și documentele aferente, din care 130.333 cereri de publicare acte de procedură transmise de instanțele judecătorești, 246.209 cereri de publicare acte de procedură transmise de administratorii judicari/lichidatorii judicari și 755 de către persoane autorizate. Din fericire, în județul Dâmbovița au fost înregistrate numai 48 de radieri, ceea ce poate fi apreciat ca un semnal pozitiv :

România, regiunea de dezvoltare și județul Dâmbovița	Societăți comerciale radiate în anul 2013
România	12.827
Regiunea Sud Muntenia	624
Dâmbovița	48

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

Cu privire la activitatea de înregistrare în registrul comerțului a mențiunilor și/sau actelor dispuse în cadrul procedurii de insolvență, la nivel național s-au efectuat un număr de 116.903 operațiuni de înregistrare în registrul comerțului a evenimentelor de deschidere a procedurii de insolvență (generală – reorganizare juridică, faliment; simplificată – faliment), numire administrator judiciar/lichidator, ridicare drept de administrare, încetare mandat administrator statutar, închiderea procedurii de insolvență cu revenire în situația anterioară sau radiere din registrul comerțului, din județul Dâmbovița fiind menționate 1.177 societăți, relativ pe mediile naționale și regionale :

România, regiunea de dezvoltare, județul Dâmbovița	Număr societăți cu mențiuni de insolvență 01.01.2013 – 31.12.2013
România	98.184
Regiunea Sud Muntenia	10.576
Județul Dâmbovița	1.177

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

În anul 2013, la nivelul tuturor oficiilor registrului comerțului din România au fost efectuate un număr de 1.108.479 înregistrări în registrul comerțului, cu 5.794 înregistrări mai mult decât în anul 2012.

Dacă numărul înregistrărilor de persoane fizice și juridice a scăzut față de anul 2012 cu 0,61%, numărul modificărilor aduse actelor constitutive, precum și a altor înregistrări efectuate, potrivit legii, în registrul comerțului a crescut cu 6.607 înregistrări, reprezentând o creștere cu 0,68%, situând județul pe un onorabil loc III în cadrul regiunii de dezvoltare Sud Muntenia :

Denumire județ	Total înregistrări	Total cereri înmatriculare	din care:		Total cereri de mențiuni	Cereri depunere / menționare	Cereri radiere	Alte cereri
			Persoane fizice	Persoane juridice				
Total România	1.108.479	131.840	65.045	66.795	468.240	83.338	55.694	369.367
Reg. Sud Muntenia	112.798	15.015	8.120	6.895	46.394	6.700	6.682	38.007
Argeș	27.951	3.596	1.818	1.778	11.026	1.722	1.645	9.962
Călărași	8.893	1.142	656	486	3.897	334	442	3.078
Dâmbovița	15.368	2.323	1.519	804	6.238	1.015	1.135	4.657
Giurgiu	8.698	1.167	441	726	3.347	442	373	3.369
Ialomița	7.745	1.035	593	442	2.967	491	400	2.852
Prahova	32.968	4.034	1.968	2.066	14.795	2.278	2.177	9.684
Teleorman	11.175	1.718	1.125	593	4.124	418	510	4.405

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

3.3.2. Date sintetice privind dezvoltarea economică a județului

Numărul comercianților persoane juridice și persoane fizice înmatriculați la Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Dâmbovița la nivelul anului 2013 era de 23.380, structurați după forma lor juridică astfel :

- Total comercianți persoane juridice: 12.969, din care :
  - Societăți cu răspundere limitată (s.r.l.) – 12.676, la care se adaugă 34 de sucursale, filiale, agenții ;
  - Societăți pe acțiuni (S.A.) – 137 la care se adaugă 48 de sucursale, filiale, agenții ;
  - Societăți în nume colectiv (S.N.C.) – 9 ;
  - Societăți în comandită simplă (S.C.S.) – 1 ;
  - Regii autonome (R.A.) – 0 la care se adaugă 3 sucursale, filiale, agenții ;
  - Organizații cooperatiste (O.C.) – 60 ;
  - Grup de interes economic: 1 ;
- Total comercianți persoane fizice: 10.411, din care :
  - Persoane fizice autorizate (P.F.A.) -5.344
  - Întreprinderi individuale (Î.I.) – 3.706
  - Întreprinderi familiale (Î.F.) – 1.361

Definiția agentului economic este că acesta reprezintă organizația (pluripersonală sau unipersonală) cu personalitate juridică creată pentru a desfășura activități economice definite, în vreme ce agentul social desfășoară o activitate dedicată interesului social, unitățile legale fiind fie persoane fizice autorizate sau întreprinderi familiale (în calitatea lor de întreprinzători), fie persoane juridice.

Întreprinderea activă este entitatea care, din punct de vedere economic este activă (în perioada de observare), respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli și întocmește bilanț contabil, în vreme ce

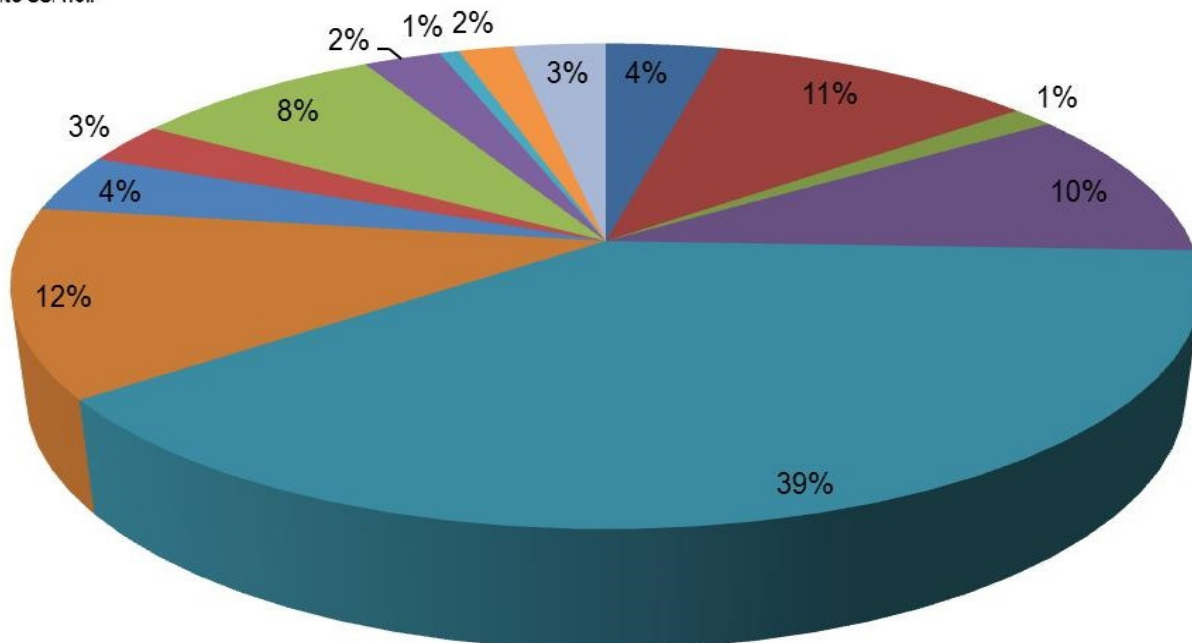

unitatea locală este o întreprindere sau o parte a acesteia (atelier, fabrică, depozit, birou sau stație, etc.) situată la o adresă identificabilă.

Analizând situația din județ după numărul întreprinderilor active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiuni CAEN Rev.2 și clasa de mărime (după numărul de salariați) într-o evoluție la nivelul județului Dâmbovița, putem observa clar că într-un clasament domină unitățile de comerț cu ridicata și cu amănuntul (2.456), transport și depozitare (788), industria prelucrătoare (667), construcții (624) și activități profesionale, științifice și tehnice (516), în timp ce cu doar 234 de unități, activitățile din agricultură, silvicultură și pescuit reprezentând doar 3,62% din totalul unităților economice din județ, extrem de puțin față de potențial.

La nivelul anului 2013, distribuția întreprinderilor active pe activități se prezenta astfel:

- Agricultură, silvicultură și pescuit
- Construcții
- Hoteluri și restaurante
- Servicii administrative
- Alte servicii
- Industria prelucrătoare
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul
- Tranzacții imobiliare și asigurări
- Invățământ
- Energie electrică/termică, gaze, apă
- Transport și depozitare
- Activități profesionale, științifice și tehnice
- Sănătate și asistență socială

Iată care a fost dinamica evoluției unităților economice din județ pe tip de activitate și clase de mărime :

Activități ale economiei naționale (secțiuni CAEN Rev.2)	Clase de mărime ale întreprinderilor	2008	2010	2011	2012	2013
		(număr)	(număr)	(număr)	(număr)	(număr)
Total județ Dâmbovița	Total	7577	6610	5976	6250	6455
	0-9 persoane	6812	5988	5278	5530	5732
	10-49 persoane	615	505	568	585	594
	50-249 persoane	127	99	111	118	113
	peste 250 persoane	17	18	19	17	16
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	Total	188	227	216	225	234
	0-9 persoane	175	210	196	204	210
	10-49 persoane	10	14	17	17	21
	50-249 persoane	2	2	2	3	2
	peste 250 persoane	1	1	1	1	1
B. Industria extractivă	Total	32	33	27	22	24
	0-9 persoane	22	25	19	14	16
	10-49 persoane	9	8	8	8	8
C. Industria prelucrătoare	Total	869	726	665	666	667
	0-9 persoane	617	524	457	458	464
	10-49 persoane	178	142	149	145	142
	50-249 persoane	58	45	44	50	47
	peste 250 persoane	16	15	15	13	14

D. Producția și furnizarea de energie electrică/termică, gaze, apă caldă, aer condiționat	Total	5	5	5	5	6
	0-9 persoane	4	4	4	4	5
	50-249 persoane	1	1	1	1	1
E. Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	Total	62	70	73	80	79
	0-9 persoane	50	54	55	63	59
	10-49 persoane	6	13	14	13	16
	50-249 persoane	5	2	3	3	3
F. Construcții	Total	925	711	595	604	624
	0-9 persoane	817	636	488	505	535
	10-49 persoane	81	60	91	85	80
	50-249 persoane	27	15	16	14	9
G. Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor	Total	3233	2679	2386	2445	2456
	0-9 persoane	3004	2503	2193	2248	2259
	10-49 persoane	210	160	172	177	175
	50-249 persoane	18	16	21	20	22
H. Transport și depozitare	Total	688	671	658	730	788
	0-9 persoane	646	632	621	685	742
	10-49 persoane	37	34	30	37	36
	50-249 persoane	4	5	6	7	10
I. Hoteluri și restaurante	Total	254	259	214	221	242
	0-9 persoane	226	238	187	188	203
	10-49 persoane	27	19	24	28	34
	50-249 persoane	1	2	3	5	5
J. Informații și comunicații	Total	164	148	132	152	148
	0-9 persoane	157	142	126	145	142
	10-49 persoane	7	6	6	7	6
K. Intermedieri financiare și asigurări	Total	53	66	62	61	71
	0-9 persoane	53	66	62	61	70
L. Tranzacții imobiliare	Total	97	88	89	95	101
	0-9 persoane	92	81	81	87	93
	10-49 persoane	4	7	8	8	8
M. Activități profesionale, științifice și tehnice	Total	508	481	450	490	516
	0-9 persoane	494	465	429	463	489
	10-49 persoane	10	15	20	25	25
	50-249 persoane	3	:	:	2	2
N. Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	Total	181	139	113	139	158
	0-9 persoane	152	115	84	112	126
	10-49 persoane	22	15	16	16	23
	50-249 persoane	6	9	13	10	9
P. Invățământ	Total	36	33	33	36	40
	0-9 persoane	33	31	30	32	37
	10-49 persoane	3	2	3	4	3
Q. Sănătate și asistență socială	Total	89	87	91	97	111
	0-9 persoane	86	85	89	92	104
	10-49 persoane	3	2	2	5	7
R. Activități de spectacole, culturale și recreative	Total	48	51	48	56	61
	0-9 persoane	47	46	43	50	57
	10-49 persoane	1	5	5	6	4
S. Alte activități de servicii	Total	145	136	119	126	129
	0-9 persoane	137	131	114	119	121
	10-49 persoane	8	5	5	7	8

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

Din analiza situației descrise se poate observa că sunt multe domenii unde acoperirea necesităților locale este făcută doar de unități de mici dimensiuni (producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, industria extractivă, intermediari financiare și asigurări, etc) domenii care condiționează calitatea vieții oamenilor și unde este loc de dezvoltare.

Evoluția cifrei de afaceri (exclusiv TVA) reprezentând suma veniturilor realizate din vânzări de bunuri, vânzări de mărfuri, executarea de lucrări și prestările de servicii a avut un trend permanent ascendent, mult mai evident începând cu anul 2012, care marchează oarecum depășirea perioadei de criză economică :

Cifra de afaceri din unitățile locale ale județului Dâmbovița, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev. 2	2009 (milioane lei RON)	2010 (milioane lei RON)	2011 (milioane lei RON)	2012 (milioane lei RON)	2013 (milioane lei RON)
Total industrie, construcții, comerț și alte servicii	9.321	9.716	11.365	12.976	11.691
B. Industria extractivă	85	107	85	350	99
C. Industria prelucrătoare	3.497	4.151	5.236	5.709	5.179
D. Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	565	337	141	127	126
E. Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	142	179	198	293	245
F. Construcții	651	536	578	454	415
G. Comerț cu ridicata / amănuntul, reparare auto/moto	3.413	3.412	4.081	4.798	4.302
H. Transport și depozitare	416	457	473	579	700
I. Hoteluri și restaurante	64	66	95	76	86
J. Informații și comunicații	80	77	80	116	96
Tranzacții imobiliare, închirieri, activități profesionale, științifice și tehnice, servicii administrative și suport	312	298	301	363	338
P. Învățământ	6	7	7	6	7
Q. Sănătate și asistență socială	17	20	23	31	28
S. Alte activități de servicii	73	69	67	74	72

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

Evoluția indicatorului investiții brute în bunuri corporale (care reprezintă valoarea investițiilor efectuate în cursul perioadei de referință în toate bunurile corporale, adică cele cumpărate de la terți sau produse pe cont propriu și a căror durată de utilizare este mai mare de 1 an) la nivelul întregului județ a fost una fluctuantă, cu semne de stabilizare la nivelul ultimilor 2 ani statistic încheiați (2012-2013)

Investițiile brute din unitățile locale ale județului Dâmbovița, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev. 2	2009 (milioane lei RON)	2010 (milioane lei RON)	2011 (milioane lei RON)	2012 (milioane lei RON)	2013 (milioane lei RON)
Total industrie, construcții, comerț și alte servicii	1123	1048	890	1492	1498
B. Industria extractivă	432	474	215	468	420
C. Industria prelucrătoare	287	281	358	557	512
D. Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	24	26	24	23	42
E. Distribuția apei, salubritate, activități de decontaminare	19	15	33	85	120
F. Construcții	51	29	46	34	25
G. Comerț cu ridicata / amănuntul, reparare auto/moto	179	121	109	191	273
H. Transport și depozitare	75	36	42	60	53
I. Hoteluri și restaurante	9	10	17	23	7
J. Informații și comunicații	5	6	5	7	7
Tranzacții imobiliare, închirieri, activități profesionale, științifice și tehnice, servicii administrative și suport	32	32	30	36	30
P. Învățământ	1	2	1	1	1
Q. Sănătate și asistență socială	4	5	5	4	3
S. Alte activități de servicii	5	11	5	3	4

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

3.3.3. Indicatori de productivitate

Productivitatea muncii măsoară eficiența muncii depuse într-o anumită perioadă de timp. La nivel macroeconomic, aceasta se determină ca raport între PIB și numărul de salariați din economie, respectiv ore lucrate.

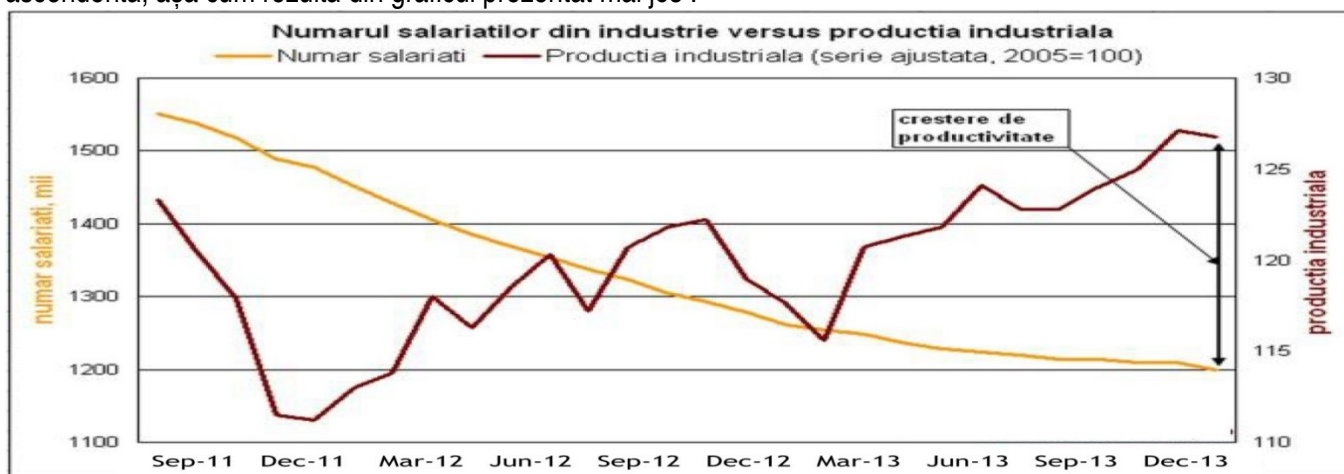
România a revenit în cursul anului 2014 exact la aceeași productivitate pe ora lucrată ca și în anul 2008, după ce a traversat un moment de minim în 2010.

Datele Eurostat arată un nivel al productivității în țara noastră de doar 17,4% din media UE 28 și de numai 15% față de media Zonei Euro. Altfel spus, pentru a ajunge la productivitatea medie europeană, ar trebui să ne majorăm productivitatea muncii cam de șase ori, iar pentru a accesa în aceeași termeni Zona Euro, de șapte ori.

Explicația diferenței considerabile dintre performanța de productivitate și nivelul de 54% PIB/locuitor față de media UE, care arată cu mult mai bine la o privire sumară, provine din nivelul mult mai mic al prețurilor practicate la noi și din numărul mai mare de ore/persoanelucrate. Evoluția cursului de schimb a jucat și ea un rol important.

De remarcat că, din punct de vedere al evoluției în timp, din 2008 încoace, cu o diferență zero de productivitate pe ora lucrată în 2014, România se situează între cele 17 țări care și-au îmbunătățit productivitatea (Irlanda conduce detașat, cu un plus de 3,8 euro, în pofida scăderii semnificative din 2013) și există cele șase state în care productivitatea a scăzut (Grecia fiind în situația cea mai neplăcută, cu -2 euro).

Numărul salariaților din industrie versus producția industrială a avut o evoluție fluctuantă, dar permanent ascendentă, așa cum rezultă din graficul prezentat mai jos :

Conform Anuarelor Statistice, situația PIB raportată la productivitatea orară a muncii la nivel național este conform tabelului de mai jos, într-o permanentă creștere :

	1999	2000	2001	2004	2007	2010	2011	2012	2013
Productivitatea orară a muncii	2,4	3,6	7,7	10,0	12,7	14,9	17,4	20,9	22,5

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

După cum se observă, productivitatea orară a muncii este în continuă creștere, însă, acest lucru nu înseamnă creșterea nivelului de trai, având în vedere că cei care au rămas cu statutul de angajați în urma crizei financiare au depus un efort mai mare ca timp de lucru efectiv realizat pentru a acoperi necesarul de lucrări.

Conform Anexei **Productivitatea muncii**, a datelor calculate conform definiției indicatorului, situația la nivelul județului Dâmbovița, arată ca în tabelul de mai jos:

Activități ale industriei CAEN Rev.2 - total, secțiuni și diviziuni, mari grupe industriale	Luna de referință						
	lunie 2005 (%)	lunie 2010 (%)	lunie 2012 (%)	lunie 2013 (%)	lunie 2014 (%)	Decembrie 2014 (%)	Februarie 2015 (%)
TOTAL	55,7	105,6	105,7	110,8	120,8	108	116,5
Industria prelucrătoare	55	108	105,9	111,4	123,3	104,1	115,8
Industria alimentară	70,2	96,4	91,6	97,5	114,8	128	98,1
Fabricarea băuturilor	68,6	120,2	142,4	125,7	121,5	89,8	80,2
Fabricarea produselor din tutun	64,9	117,7	148,5	125,7	156,9	170,6	143,1
Fabricarea produselor textile	78,4	93,6	87,9	80,1	89,3	77,3	84,1
Fabricare articole de îmbrăcăminte	99,2	106,1	107,2	115,9	123,3	90,3	107,6
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută cu excepția mobilei, a articolelor din paie și alte materiale vegetale împletite	35,4	104	120,8	129,3	129,1	111	109,3
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	63,6	112	110,8	116,8	156,4	139,4	128,2
Tipărire și reproducere pe suporturi înregistrări	76,4	106	93,4	76,1	88,5	96,1	79,5

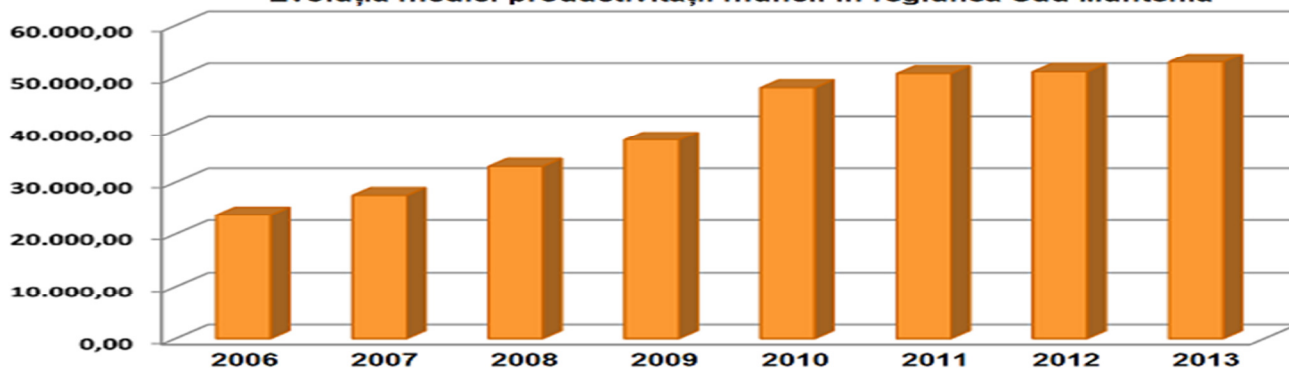

Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	67,9	106,8	99,9	125,6	129,5	109,7	116
Industria metalurgică	70,7	106,3	102,7	96,3	106,1	105,1	109,2
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal exclusiv mașini, utilaje și instalații	52,1	118,9	108,5	104,2	106,9	92,4	98,4
Fabricarea echipamentelor electrice	38,1	100,5	114,6	127,9	127,7	94,1	126,8
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente	61,9	110,7	125,7	148,6	152,6	129,6	134
Fabricarea de mobilă	60	103,8	90,9	90,4	98,3	86,2	102,5
Alte activități industriale n.c.a	88	103	105,9	97,5	98,7	104,3	78,8
Reparare/întreținere/instalare mașini/echipamente	83,4	112,7	176,3	161,2	165,9	191,2	176,7
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	61,5	89,2	100,2	106	105,9	148,9	136,1
Industria bunurilor de folosință îndelungată	64	103,3	99,6	103,1	110,9	88,6	115,3
Industria bunurilor de uz curent	70,1	102,3	98	100,5	109,6	102,9	96,9
Industria energetică	58,1	91,8	100,3	107,7	106,5	145,3	133,8

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

Calculată ca raport între valoarea adăugată brută regională și populația ocupată civilă, acest indicator macroeconomic exprimă, în principal, eficiența cu care este consumată munca. În perioada analizată 2006 - 2013, productivitatea muncii a înregistrat un trend crescător, atingând în ultimul an de analiză un nivel de 90,82% din media națională, regiunea Sud Muntenia ocupând locul 4 la nivel național (primul loc fiind ocupat de regiunea București – Ilfov cu 181,83% comparativ cu nivelul național).

Evoluția mediei productivității muncii în regiunea Sud Muntenia

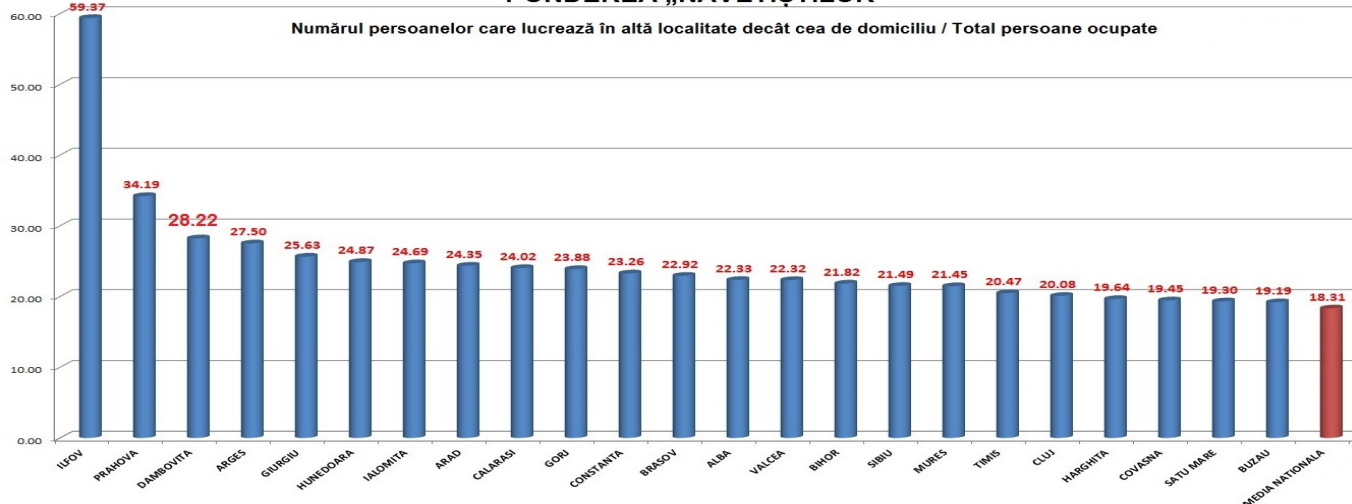
Sursa: Calcule proprii ADR Sud Muntenia pe baza datelor de la INS

Pentru anul 2013, județele cu cel mai mare nivel al productivității muncii au fost Prahova (cu cea mai mare creștere față de anul precedent) și Argeș, urmate de Giurgiu, Ialomița, Călărași, Dâmbovița și Teleorman.

3.3.4. Navetism

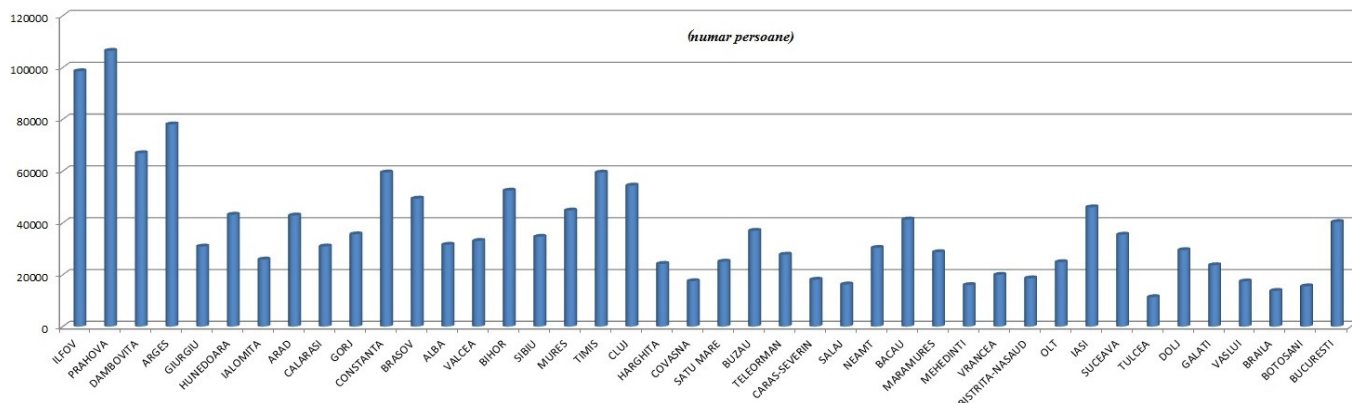
Datele statistice arată că peste 1,5 milioane de români (din cele peste 8,5 milioane cât reprezintă populația activă) lucrează în alt oraș decât cel de reședință (nivel primul trimestru 2015). Circa un milion lucrează în interiorul aceluiași județ, iar o jumătate de milion lucrează în alt județ decât în cel în care locuiește. Cei mai mulți sunt în Ilfov, unde datele INS arată că un salariat din doi lucrează în altă localitate (cei mai mulți în București). Urmează județele Prahova și Argeș, unde unul din trei angajați este „navetist”, județul Dâmbovița situându-se pe locul 3 în țară, întrucât mai mult de unul din patru dâmbovițeni activi se deplasează de acasă la locul de muncă:

PONDEREA „NAVETIȘTILOR

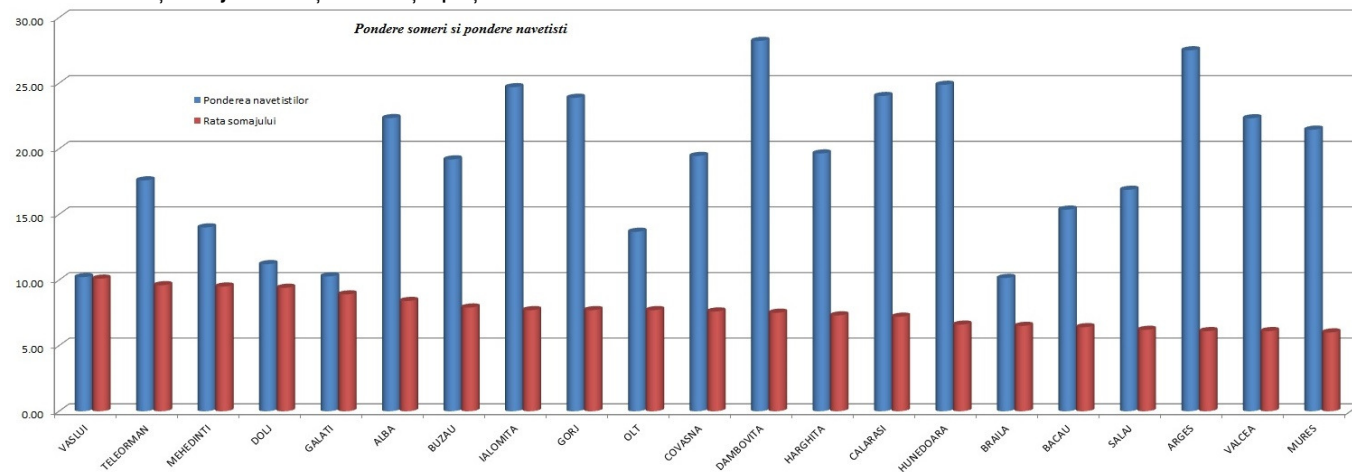

Strict numeric, județul Dâmbovița se situează pe locul 4 în țară, cu peste 62.600 de navetiști :

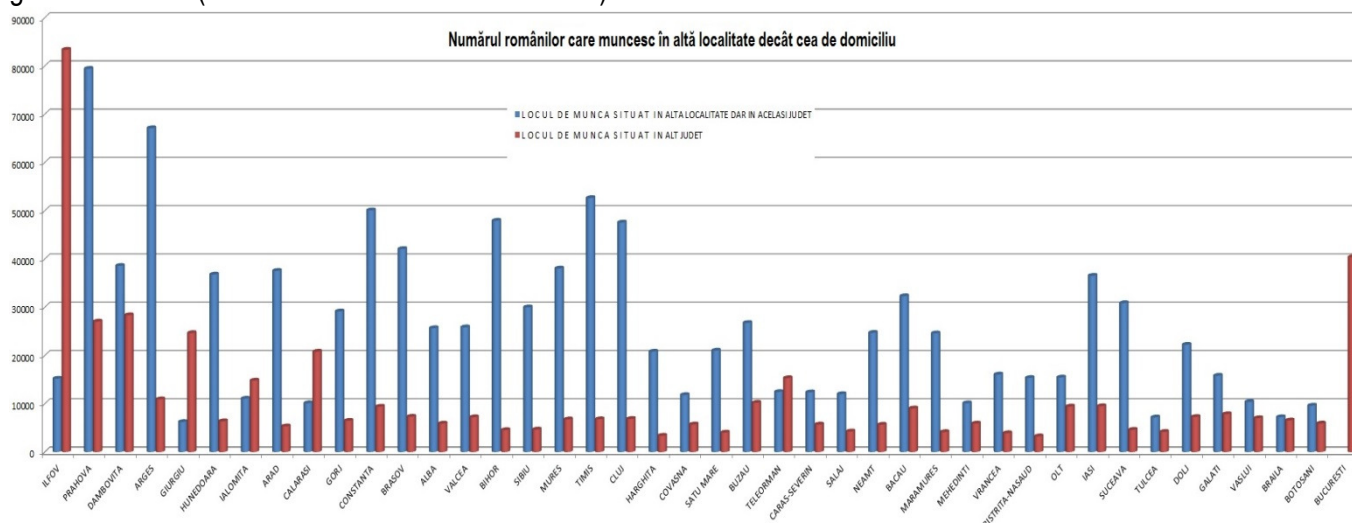
Persoane care lucrează în alt oraș decât cel de domiciliu

Mai jos, un alt grafic interesant. El ne spune cât de bine funcționează mobilitatea muncii. De regulă, teoria ne spune că în zonele cu șomaj ridicat și numărul celor care încearcă să își găsească de lucru (în afara sau în interiorul județului) ar trebui să fie ridicat. În general, acest lucru e valabil. Dar există câteva zone în care această corelație nu mai are loc: Șomaj ridicat și navetiști puțini.

Defalcat, pe români care lucrează în altă localitate, dar în interiorul județului de domiciliu și cei care lucrează în alt județ, situația județului Dâmbovița se prezintă cel mai echilibrat la nivelul întregii țări, așa precum rezultă din graficul alăturat (date din trimestrul I al anului 2015) :

3.3.5. Importuri și exporturi

În luna octombrie 2014, în județul Dâmbovița, conform estimărilor INS, exporturile FOB au însumat 54.223 mii euro, iar importurile CIF au însumat 41.825 mii euro. Comparativ cu luna septembrie 2014, exporturile au scăzut cu 3,1% la valori exprimate în euro, iar importurile cu 7,5% la valori exprimate în euro.

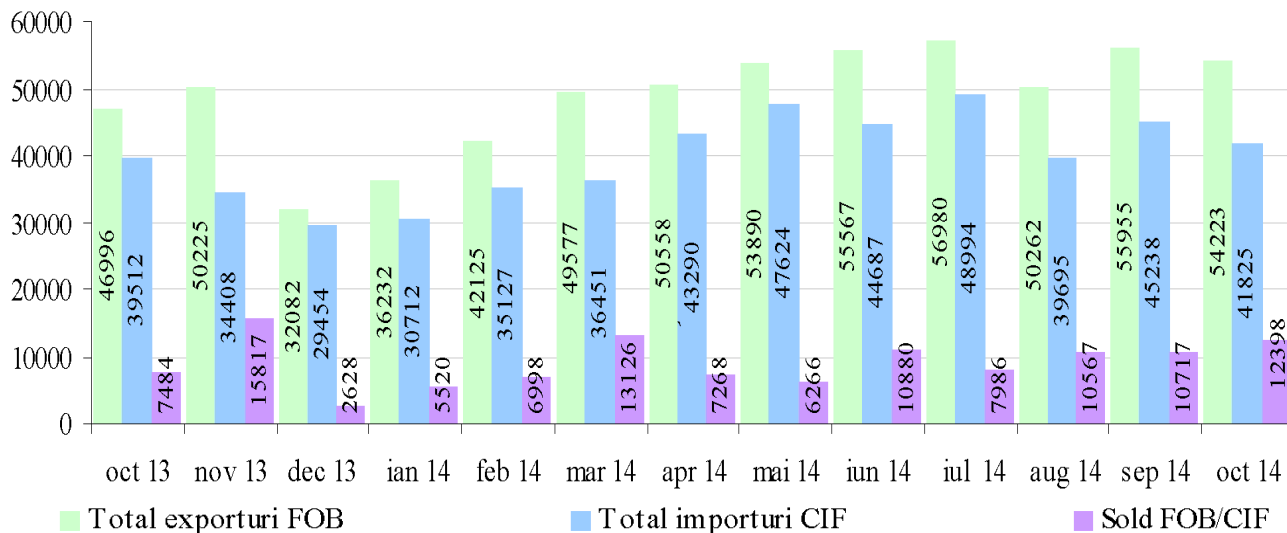
Față de luna octombrie 2013, exporturile din luna octombrie 2014 au crescut cu 15,4% la valori exprimate în euro, iar importurile cu 5,9% la valori exprimate în euro. Soldul balanței comerciale (FOB – CIF) în luna octombrie 2014 a înregistrat un excedent de 12.398 mii euro.

Exporturile FOB realizate în județul Dâmbovița, în perioada 1.I - 31.X.2014 au fost de 505.370 mii euro, iar importurile CIF au fost de 413.642 mii euro. Comparativ cu perioada 1.I - 31.X.2013, exporturile au crescut cu 5,7% la valori exprimate în euro, iar importurile cu 3,2%.

Soldul balanței comerciale în perioada 1.I - 31.X.2014 a înregistrat un excedent de 91.728 mii euro.

Exporturile județului Dâmbovița în perioada 1.I - 31.X.2014 s-au îndreptat, în special, către Polonia (13,8%), Italia (11,3%), Turcia (9,4%),etc. Principalele țări din care au provenit importurile județului Dâmbovița sunt: Turcia (22,5%), China (14,8%), Italia (11,7%), etc.

mii euro

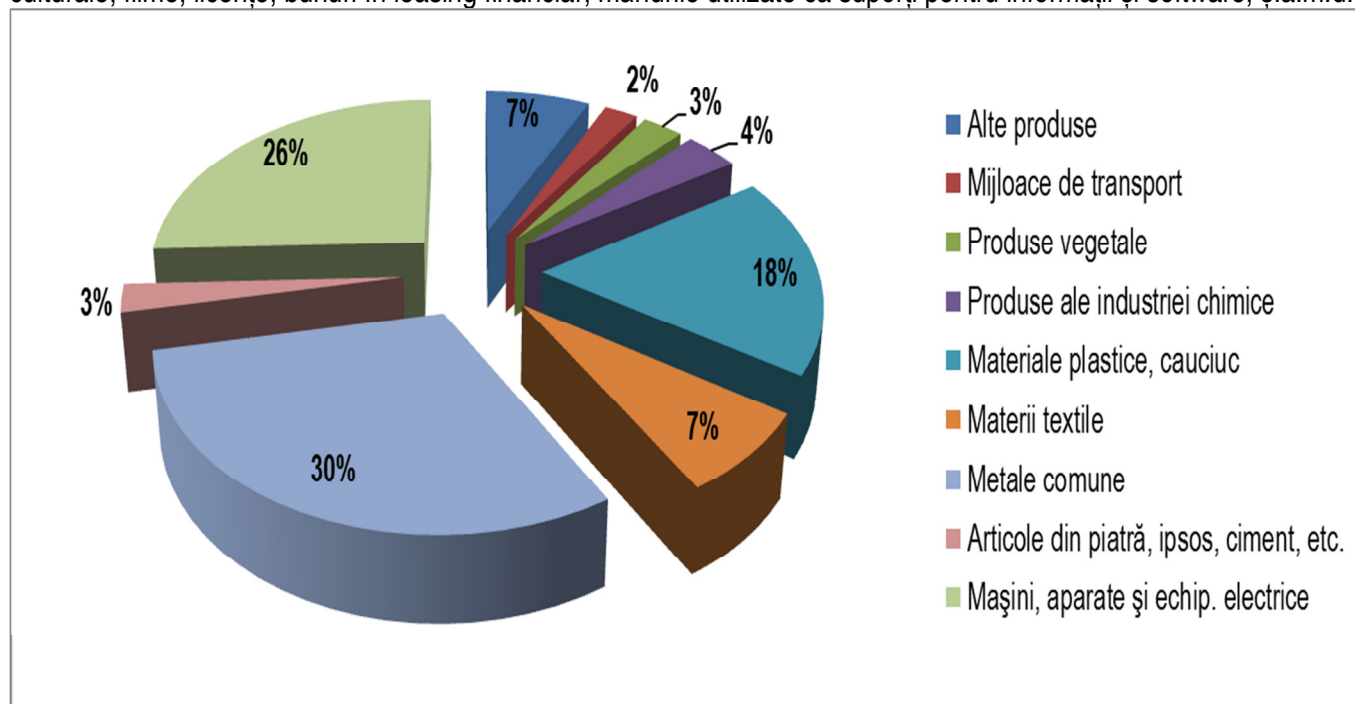

Sursa : prelucrare după Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița, Comunicat de presă nr. 8 din 19 februarie 2015

3.3.5.1. Date privind importurile în județul Dâmbovița

Importurile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, intră pe teritoriul economic al țării, respectiv al județului provenind din restul lumii.

Importurile de bunuri cuprind mărfurile străine introduse definitiv în țară pentru consumul intern, mărfurile străine intrate în țară pentru a fi prelucrate și apoi reexportate, mărfurile reimportate în țară după ce au suferit prelucrările pentru care au fost exportate, importul de energie electrică și gaze naturale, mărfurile primite în condiții de împrumut sau închiriate, care nu sunt returnate în limitele de timp stabilite sau sunt achiziționate definitiv, bunuri culturale, filme, licențe, bunuri în leasing financiar, mărfurile utilizate ca suporturi pentru informații și software, ș.a.m.d.

Sursa : prelucrare după Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița, Comunicat de presă nr. 8 din 19 februarie 2015

Nivelul importurilor se raportează lunar, nivelul acestora la nivelul județului Dâmbovița fiind fluctuant, din acest motiv alegându-se câteva luni semnificative, atât pentru nivelul valoric total, cât și pentru o analiză critică a

naturii produselor importate, foarte multe concurând produse autohtone de renume (flori, rădăcinoase și tuberculi, fructe, piei, covoare, zgură și cenușă, etc.) unele produse chiar la niveluri financiare ridicate :

Importuri pe secțiuni și capitole conform Nomenclatorului Combinat	ianuarie 2011	octombrie 2011	octombrie 2012	octombrie 2013	aprilie 2014	octombrie 2014
	(mii Euro)	(mii Euro)	(mii Euro)	(mii Euro)	(mii Euro)	(mii Euro)
Total județ Dâmbovița	28376	37841	49143	39512	43290	41825
I. Animale vii și produse animale	392	480	254	107	232	13
01. Animale vii	15	138	87	1	5	:
02. Carne și măruntaie comestibile	370	209	17	5	215	:
04. Lapte și produse lactate; ouă; miere	5	132	147	54	11	3
05. Alte produse de origine animală	:	:	1	47	2	10
II. Produse vegetale	39	159	1107	1210	675	1700
06. Plante vii și produse de floricultură	16	23	69	211	104	118
07. Legume, plante, rădăcini și tuberculi	11	36	176	231	448	211
08. Fructe comestibile	1	18	519	490	70	1043
09. Cafea, ceai, condimente	3	7	34	24	28	21
10. Cereale	4	4	15	7	4	6
11. Produse ale industriei morăritului	1	2	3	:	6	6
12. Semințe și fructe oleaginoase; plante industriale sau medicinale	2	68	291	245	11	292
IV. Produse alimentare, băuturi și tutun	65	86	217	493	508	249
16. Preparate din carne și pește	5	8	38	270	344	11
17. Zahăr și produse zaharoase	50	59	149	212	148	237
18. Cacao și preparate din cacao	327	374	215	537	302	866
19. Preparate pe bază de cereale	59	148	92	302	253	148
20. Preparate din legume, fructe	12	6	11	5	5	7
21. Preparate alimentare diverse	256	219	112	230	44	712
22. Băuturi alcoolice și nealcoolice	1430	2300	2218	1574	1775	1407
23. Reziduuri ale industriei alimentare	747	651	524	620	604	457
24. Tutun și înlocuitori de tutun	82	133	111	229	241	153
25. Sare; sulf, pietre; ipsos, var și ciment	63	39	20	18	130	70
26. Minereuri, zgură și cenușă	165	358	397	418	496	365
27. Combustibili, uleiuri minerale, bitum	5	8	12	:	1	3
VI. Produse chimice	20	83	80	15	17	15
28. Produse chimice anorganice	24	54	24	37	48	42
29. Produse chimice organice	:	28	:	9	:	45
31. Ingrasaminte	318	933	1019	228	237	255
32. Extracte tanante sau colorante	3497	5035	7798	6536	7331	7604
33. Uleiuri esențiale	3448	4954	7686	6454	7232	7539
34. Sapun; preparate pentru spalat	50	81	112	82	99	65
35. Substanțe albuminoide	55	127	144	29	17	36
36. Pulberi și explozivi	53	121	137	10	7	19
37. Produse fotografice/cinematografice	2	6	6	19	9	18
38. Produse diverse ale industriei chimice	278	643	570	280	139	435
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole	277	642	570	280	139	435
40. Cauciuc și articole din cauciuc	545	653	424	503	467	464
VIII. Piei crude, tăbăcite, blănuri, produse	178	164	109	85	39	3
41. Piei crude/tăbăcite (fără blănuri)	361	483	309	416	413	453
42. Obiecte din piele	6	5	7	3	16	8
IX. Produse din lemn, exclusiv mobilier	2324	2515	3313	4119	2483	4462
45. Plută și articole din plută	163	238	125	187	653	210
X. Hârtie și articole din acestea	292	252	464	206	147	289
47. Pastă din lemn	1	1	1	:	:	11
48. Hârtie și articole din acestea	317	274	1027	1588	418	1454
49. Cărți, ziare	1318	1413	1254	1620	744	1548
XI. Textile și articole din textile	38	65	122	166	153	256
51. Lână	49	37	59	103	58	163

52. Bumbac	9	11	67	23	19	11
53. Alte fibre textile vegetale	57	58	60	95	147	269
54. Filamente sintetice sau artificiale	40	28	19	6	6	51
55. Fibre sintetice / artificiale discontinue	26	41	41	70	114	154
56. Vată, pâslă, fire speciale	11	93	73	56	23	47
57. Covoare	72	16	13	47	1	101
60. Țesături croșetate sau tricotate	57	:	:	47	:	101
61. Articole/accesorii îmbrăcăminte din tricotaj	877	1144	1307	809	1506	950
62. Articole și accesorii din îmbrăcăminte altele decât tricotate sau croșetate	86	179	216	182	232	315
63. Alte articole textile	516	755	601	467	1019	266
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și similare	276	210	490	160	255	369
64. Încălțăminte și părți ale acesteia	10974	13415	17495	11755	13076	10076
65. Obiecte de acoperit capul	8438	9889	12665	6813	8024	5218
66. Umbrele	1280	2185	2762	3915	3412	3014
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și alte materiale similare	248	380	460	134	256	239
69. Produse ceramice	511	569	1068	542	991	1056
70. Sticlă și articole din sticlă	:	1	:	19	7	1
XV. Metale comune și articole	1	2	5	1	2	1
72. Fontă, fier și oțel	:	28	6	14	16	11
74. Cupru și articole din cupru	38	28	50	63	42	55
75. Nichel și articole din nichel	132	334	477	248	313	481
76. Aluminii și articole din aluminii	5826	9398	11709	9802	12556	11937
78. Plumb și articole din plumb	4341	7291	8744	6898	10200	9695
79. Zinc și articole din zinc	1485	2106	2965	2904	2356	2242
80. Cositor și articole din cositor	1147	1098	1638	791	1075	632
82. Unelte și scule, tacamuri din metale	370	1096	1636	791	1075	632
83. Articole diverse din metale comune	334	159	406	564	509	522
XVI. Masini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	332	156	404	551	506	512
84. Reactori nucleari, boilere, masini și dispozitive mecanice	1	1	1	:	3	9
XVII. Mijloace și materiale de transport	174	155	205	322	579	320
86. Vehicule și echipamente pentru căile ferate și de comunicații	131	116	152	217	509	251
XVIII. Instrumente, aparate fotografice, optice, cinema, medico-chirurgicale; ceasuri; instrumente muzicale	39	30	45	72	70	68
90. Instrumente și aparate fotografice, optice, cinema, medico-chirurgicale	18	82	92	35	60	51

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

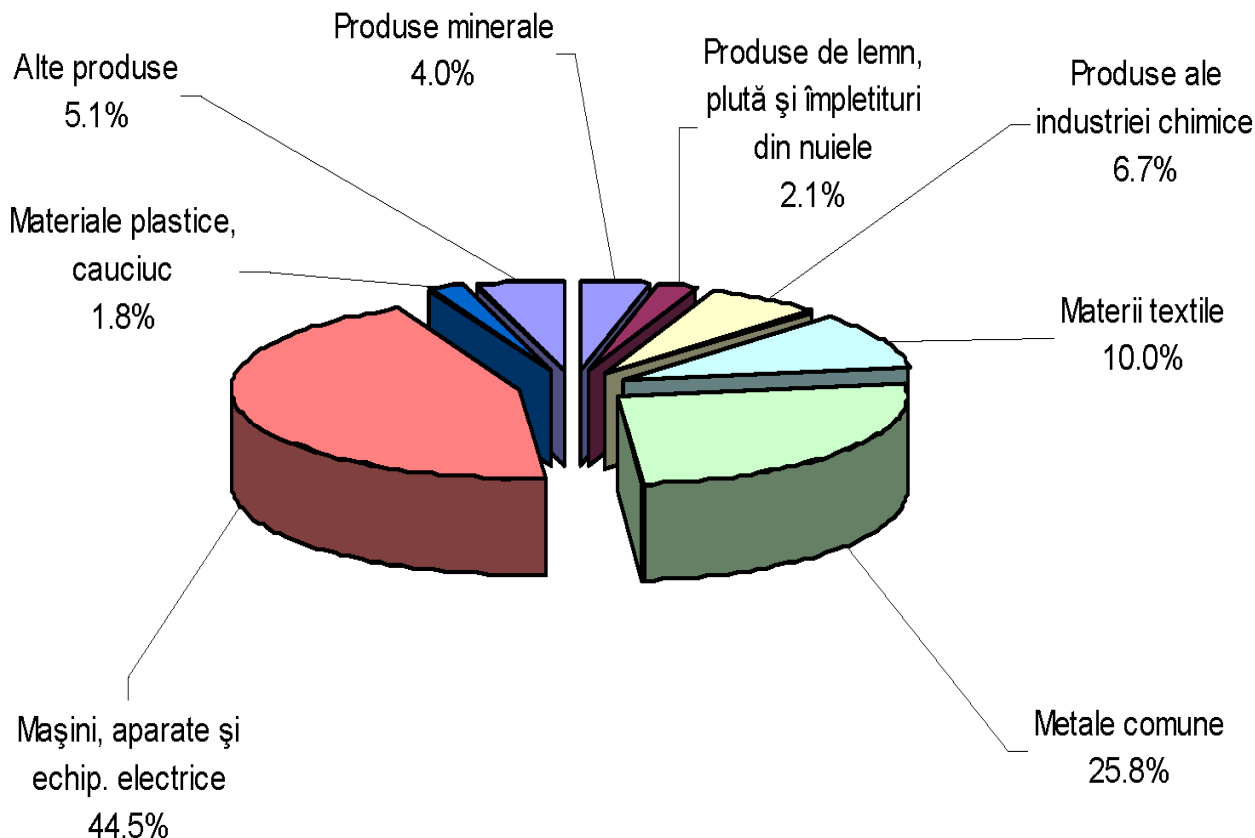
3.3.5.1. Date privind exporturile în județul Dâmbovița

Exporturile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, ies de pe teritoriul economic al țării, cu destinația restul lumii.

În exporturile de bunuri sunt cuprinse:

- mărfuri naționale (sau naționalizate) care părăsesc definitiv teritoriul țării;
- mărfuri naționale (sau naționalizate) care părăsesc teritoriul țării pentru a fi prelucrate și apoi reimportate;
- mărfurile străine reexportate după ce au suferit prelucrările pentru care au fost importate;
- aurul nemonetar (este considerat aurul nerafinat inclusiv minereurile și concentratele); aurul semilucrat a cărui valoare de aur reprezintă cel puțin 80% din valoarea totală, inclusiv pilitură și praf, sub formă primară, atât monede, cât și bare și aliaje;
- exportul de energie electrică și gaz natural;
- bunuri trimise prin colete postale;
- obiecte de artă, colecții, antichități;

- h. vapoare si aeronave;
  - i. minereurile de argint, concentratele, lingourile, piesele neemise si argintul lucrat sau semilucrat;
  - j. filmele cinematografice si de televiziune exportate;
  - k. exporturile de bunuri în leasing financiar;
  - l. marfurile utilizate ca suporturi pentru informatii si software, inclusiv diskete si CD-ROM-uri cu software pentru uz general (nu la comandă);
  - m. schimburile cu titlu de program de ajutor civil si militar, despagubirile de razboi si echipamentele militare;
  - n. marfurile livrate în condiții de împrumut sau închiriate, care nu sunt returnate în limitele de timp stabilite
- La nivelul județului Dâmbovița, produsele exportate aparțin următoarelor grupe :

Sursa : prelucrare după Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița, Comunicat de presă nr. 8 din 19 februarie 2015

Nivelul exporturilor se raportează lunar, nivelul acestora la nivelul județului Dâmbovița fiind fluctuant, din acest motiv alegându-se câteva luni semnificative, atât pentru nivelul valoric total, cât și pentru o analiză critică a naturii produselor exportate, foarte multe specifice ramurilor industriale mai bine reprezentate în județ și cu un anume renume național sau internațional (oțeluri înalt aliate, mașini, aparate și echipamente electrice – în principal frigider, confecții textile, lemn și împletituri, lacuri și vopsele, produse minerale, etc.) unele produse chiar la niveluri financiare foarte ridicate, comparativ cu prețul pe piața internă :

Nivelul exporturilor pe secțiuni și capitole conform Nomenclatorului Combinat (NC)	ianuarie 2011 (mii Euro)	octombrie 2011 (mii Euro)	octombrie 2012 (mii Euro)	octombrie 2013 (mii Euro)	aprilie 2014 (mii Euro)	octombrie 2014 (mii Euro)
Total județ Dâmbovița	43053	62189	49952	46996	50558	54223
I. Animale vii și produse animale	4327	7207	2543	2064	948	809
04. Lapte, produse lactate; ouă; miere	2	3	32	282	469	135
II. Produse vegetale	5	103	176	147	74	131
07. Legume, plante, rădăcini și tuberculi	:	73	106	125	37	62
08. Fructe comestibile	:	13	28	21	34	23
10. Cereale	2	6	16	:	:	40
IV. Produse alimentare, băuturi și tutun	379	127	88	151	321	4
16. Preparate din carne și pește	374	117	58	151	321	4
V. Produse minerale	3168	1757	949	1614	1936	3535

27. Combustibili, uleiuri minerale; bitum	3156	1756	946	1614	1913	3535
VI. Produse chimice	2903	3302	3756	3621	2978	3430
28. Produse chimice anorganice	2266	2901	3026	2280	1680	2333
30. Produse farmaceutice	1	3	5	181	212	301
32. Extracte tanante sau colorante	593	379	654	1020	1037	706
38. Produse diverse ale industriei chimice	39	15	54	139	49	78
VII. Materiale plastice, cauciuc	534	696	784	798	960	1105
39. Materiale plastice si articole din plastic	530	687	776	793	958	1103
40. Cauciuc si articole din cauciuc	4	9	8	4	1	1
VIII. Piei crude, tăbăcite, blănuri și produse	3	192	65	60	10	10
41. Piei crude, piei tăbăcite (altele decât blănurile)	1	190	61	59	10	10
IX. Produse din lemn, exclusiv mobilier	506	533	603	1348	1140	1043
44. Lemn brut, cherestea, produse stratificate, alte	506	533	602	1348	1140	1043
X. Hârtie și articole din acestea	141	292	290	188	195	221
XI. Textile și articole din textile	3288	3585	4309	4971	5139	6979
52. Bumbac	:	1	4	8	4	4
54. Filamente sintetice sau artificiale	5	35	32	62	36	74
55. Fibre sintetice sau artificiale discontinue	13	95	102	99	:	64
61. Articole și accesorii îmbrăcăminte, tricotate	228	659	561	603	1022	1452
62. Alte articole decât tricotate sau croșetate	538	875	549	891	1182	1716
63. Alte articole textile	2500	1914	3049	3297	2887	3666
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele, similare	62	101	130	61	:	127
66. Umbrele	50	91	107	61	:	127
XIII. Art. piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă	5	7	31	13	4	8
68. Articole din piatra	1	2	5	:	3	4
70. Sticlă si articole din sticlă	2	3	21	12	2	4
XV. Metale comune și articole din acestea	20050	26299	13924	12202	12833	13534
72. Fontă, fier și oțel	17817	23341	11280	9075	9366	10468
73. Produse din fontă, fier și oțel	1945	2832	2448	3055	3319	2864
76. Aluminiu si articole din aluminiu	10	55	37	:	68	144
82. Unelte și scule, tacâmuri din metal comun	18	51	115	70	80	43
83. Articole diverse din metale comune	1	2	42	3	1	14
XVI. Masini, aparate, echipamente electrice, aparate inregistrat sau reprodus sunet/imagini	7321	17590	21577	17584	22971	21813
84. Reactori nucleari, boilere, mașini, dispoziti	6704	16938	20987	16503	22181	20581
85. Mașini, aparate electrice, sunet/imagini	617	652	590	1081	790	1232
XVII. Mijloace si materiale de transport	25	103	295	204	387	392
87. Automobile, tractoare, vehicule terestre	23	101	290	204	387	392
XVIII. Instrumente, aparate optice, ceasuri	61	16	23	24	5	51
XX. Mărfuri si produse diverse	276	277	313	652	603	978
94. Mobilă, aparate de iluminat și similare	270	273	305	642	602	978
XXII. Bunuri necuprinse în Nomenclator	:	2	94	1294	53	53

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

3.3.6. Investițiile străine în economie

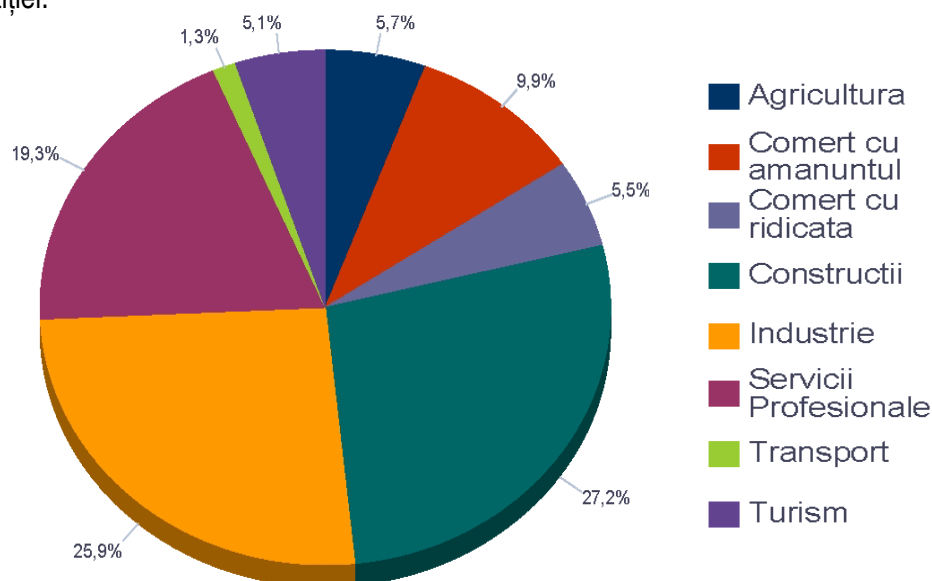
Investitorii străini ocupă o poziție vitală în determinarea tendințelor de specializare în economia României și, în consecință, a modului în care se formează avantajele competitive. Potrivit statisticilor, mai mult de 72 % din cifra de afaceri a întreprinderilor mari și foarte mari din industrie este realizată de filialele companiilor multinaționale rezidente în România.

În Top 100, este de remarcat prezența a 30 de companii cu capital majoritar străin, care acoperă 76,55 % din cifra de afaceri a companiilor din industrie și doar a 3 companii cu capital majoritar privat românesc, care acoperă 3,87 % din cifra de afaceri a companiilor din industrie din Top.

În ceea ce privește prezența pe piețele străine, din cei mai mari 100 de exportatori, care asigură peste 52% din totalul exporturilor, 96 sunt companii cu capital străin, iar din totalul celor 34 de sub-ramuri ale industriei (cf. CAEN), 25 au lideri companii cu capital străin.

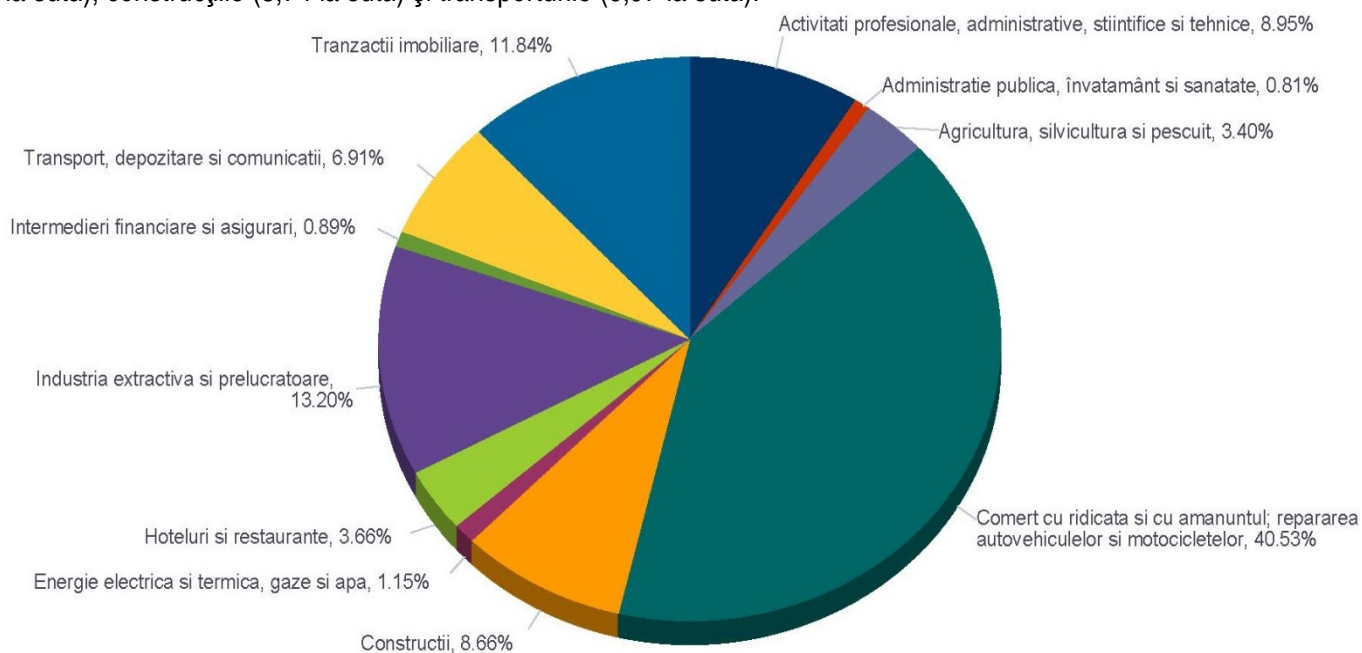
În profil geografic, există o concentrare remarcabilă a investițiilor în regiunea BUCUREȘTI-ILFOV (61,7%) și o absență la fel de importantă în NORD-EST, cea mai puțin atractivă regiune pentru investitorii străini, cu doar 2,9% din Investiții Străine Directe (ISD). În restul teritoriului, repartizarea este echilibrată, cu diferențe relativ mici între regiuni: CENTRU absoarbe 7,6%, SUD-MUNTENIA 7,4%, VEST 7,2% și SUD-EST 5,4 la sută.

Numărul societăților comerciale cu capital străin la 31.08.2013 în județul Dâmbovița era de 881, având un capital social total de 800.163.327,67 Ron, capitalul social străin însumând 725.348.726,12 Ron, județul Dâmbovița ocupând un onorabil loc 24 în ierarhia națională din acest punct de vedere, conform sintezelor anuale a datelor din Registrul Central al Comerțului publicate anual de Oficiul național al Registrului Comerțului din subordinea Ministerului Justiției.

Sursa: Oficiul național al Registrului Comerțului - Sinteza anuală a datelor din Registrul Central al Comerțului

În ceea ce privește domeniile de interes pentru investițiile străine, paleta este una destul de diversă. Cele mai multe dintre firmele cu capital străin (40,13 la sută) s-au orientat spre activitățile comerciale. Pe locurile următoare vin afacerile din industria extractivă și prelucrătoare (13 la sută), activitățile administrative, științifice și tehnice (9,22 la sută), construcțiile (8,74 la sută) și transporturile (6,97 la sută).

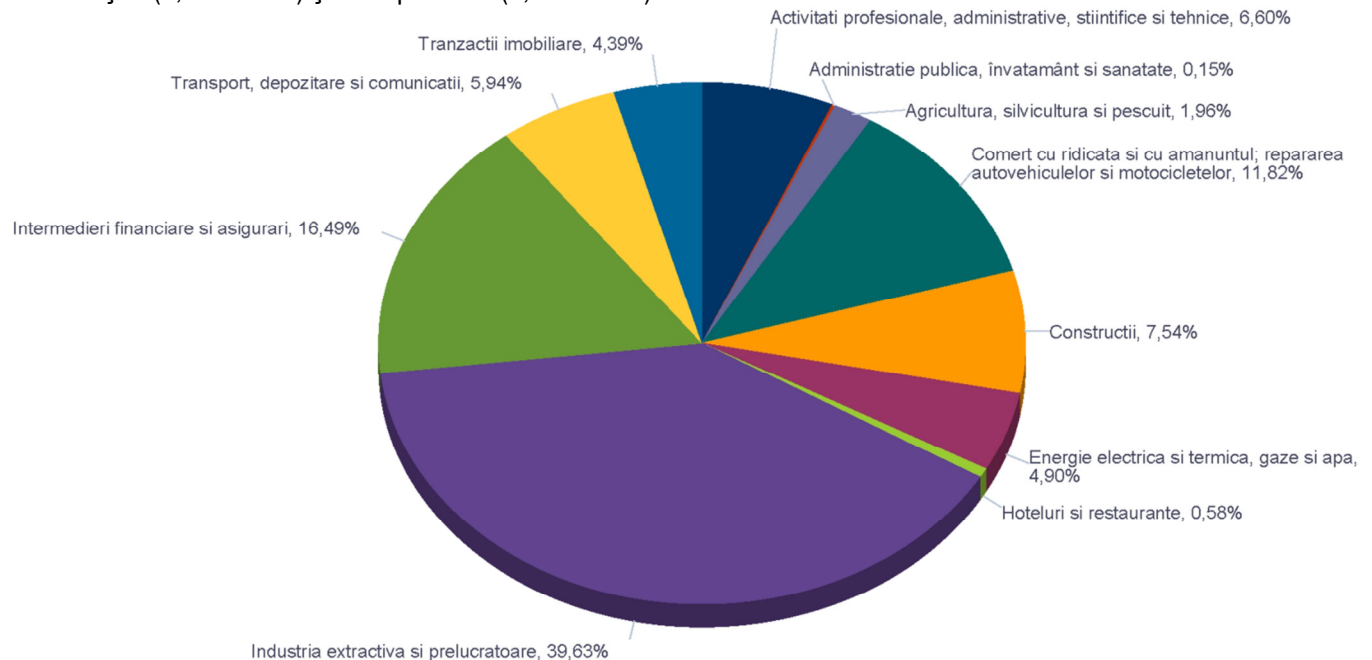
Sursa: Oficiul național al Registrului Comerțului - Sinteza anuală a datelor din Registrul Central al Comerțului

Pentru investitorii străini nu sunt de neglijat nici afacerile din zona de hoteluri și restaurante (3,67 la sută) sau din domeniul agricol (3,42 la sută).

Clasamentul suferă însă mutații consistente dacă înlocuim criteriul numeric cu cel al valoric valorii capitalului social subscris. Din această perspectivă, aproape 39 la sută din capital a fost atras de industria extractivă și prelucrătoare.

Pe locurile următoare sunt intermedierea financiară și asigurările (16,55 la sută), comerțul (11,75 la sută), construcțiile (7,52 la sută) și transporturile (6,05 la sută).

Sursa: *Oficiul național al Registrului Comerțului - Sinteza anuală a datelor din Registrul Central al Comerțului*

În anul 2014, o situație ceva mai slabă s-a înregistrat la înmatricularea firmelor cu capital străin. Numărul acestora a scăzut cu 8% față de 2013, în acest an la Oficiul Registrului Comerțului Dâmbovița înmatriculându-se 35 de societăți comerciale cu capital străin.

Deși ca număr de firme s-a înregistrat o scădere, ca valoare a aportului la capitalul social s-a înregistrat o creștere de opt ori a nivelului de capital, în anul 2014 fiind vorba de investiții – echivalent în lei de 3.706.000 lei.

Țările care au ales să investească în anul 2014 în județul Dâmbovița sunt Italia (locul I), China (locul II), Turcia și Spania (locul III), Germania și Cipru (locul IV).

Pentru județul Dâmbovița, merită remarcată prezența în Topul primelor 40 de societăți comerciale după participarea străină la capitalul social total subscris în echivalent valută a S.C. „Dentas România” s.r.l. Tărtășești, (companie de design și producție de ambalaje din fibra modelată pe baza de celuloză, ocupanta locului 32 pe țară cu un capital subscris 5.6250,8 mii lei, echivalentul a 1242,1 mii Euro).

Din punct de vedere al domeniilor de activitate preferate de investitorii străini, se remarcă același comerț cu ridicata și amănuntul preferat atât de români, cât și de străini, industria prelucrătoare, hoteluri și restaurante, agricultura - silvicultură, pescuit, activități profesionale, științifice și tehnice.

3.4. - Economia rurală

3.4.1. Date generale despre economia rurală a județului Dâmbovița

Distribuția teritorială a comunelor cu sate numeroase și de mici dimensiuni arată că acestea sunt mai frecvente în partea de nord, centrală și de sud-est a județului și mai puțin prezentă în zonele de nord-est și sud-vest.

Analiza rețelei de localități în conformitate cu prevederile Legii 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități, referitoare la satisfacerea indicatorilor minimali de definire a localităților urbane și/sau rurale, relevă caracteristici aparte ale comunelor de tip rural din județ:

- Ponderea populației ocupate neagricole, definește caracterul mai mult urban al profilului ocupațional al populației, pe baza analizei profilului ocupațional, după cifra de afaceri a agenților economici și numărul de salariați prezentate în anuarele statistice;
- Cea mai mare pondere a populației inactive o regăsim în mediul rural, aceasta reprezentând peste 60% din totalul populației inactive a județului și circa 41% din populația totală a județului. Atât în mediul rural, (ca de altfel și în mediul urban), ponderea persoanelor inactive de sex feminin o depășește pe cea a inactivilor de sex masculin.

• Accesibilitatea localităților este direct influențată de situarea acestora pe rețeaua majoră de transport rutier și feroviar și de o bună legătură cu acestea prin rețeaua locală de transport.

• Dotarea locuințelor cu instalații de apă în interior a fost analizată la nivelul anului de efectuare a recensământului populației (2011). Ponderea acestora în totalul locuințelor este într-o evoluție favorabilă în satele mai mari, dar în celelalte este net defavorabilă și evoluția lor spre urban nu a fost suficient susținută.

• Dotarea cu instalații de canalizare și stații de epurare cu treaptă mecanică măcar, respectiv funcționare minimală, nu este încă realizată ;

• Accesul la servicii de sănătate este o componentă esențială a ansamblului de elemente ce condiționează calitatea vieții populației în localitățile rurale, fiind evaluat prin analiza principalilor indicatori relevanți la nivel teritorial, respectiv numărul mediu de locuitori ce revin la un medic și numărul mediu de locuitori ce revin la un cadru mediu sanitar, comunele județului situându-se pe o medie a județului mică, prea puțin pentru un teritoriu acoperit dens cu orașe îngemănate aproape cu comunele învecinate.

Pentru serviciile medicale specializate și de nivel superior este relevantă accesibilitatea localităților comunelor în raport cu rețeaua rutieră și apropierea de Târgoviște, centru urban cu grad de dotare de nivel național.

• Considerându-se relativ defavorabil o valoare a indicatorului de peste 15 elevi / profesor se poate aprecia un deficit de cadre didactice calificate, implicit servicii de învățământ în toate comunele situate în partea centrală și de vest a județului.

• Ponderea spațiilor verzi în intravilan este caracterizată de un deficit important în toate localitățile comunelor dâmbovițene, cu foarte mici excepții.

Economia rurală este o temă de semnificație deosebită în județul Dâmbovița, unde populația care locuiește în comune este preponderentă (peste 70% din total) și unde se înregistrează una dintre cele mai ridicate densități a populației din România.

Diversificarea economiei rurale și îndepărtarea de agricultura de subzistență, investițiile realizate în modernizarea agriculturii și industriei alimentare sau în dezvoltarea activităților economice non-agricole sunt subiecte care trebuie evaluate pentru o imagine mai clară a dinamismului economic al zonelor rurale din Dâmbovița.

Economiile localităților rurale din județul Dâmbovița sunt foarte diferite, după cum demonstrează un clasament alcătuit pe date statistice omologate și care scot în evidență influența multor factori de natură geografică, culturală, tradițională sau socială.

Elemente precum poziționarea în proximitatea unor centre orașe cu pregnant caracter industrial sau amplasarea în proximitatea rutelor majore de transport sau a unor investiții importante au creat mari disparități de dezvoltare între comunele județului.

Totuși, resursele naturale, pretabilitatea solurilor pentru diverse culturi agricole, tradițiile și meșteșugurile locale, diversitatea peisajelor, accesibilitatea reprezintă puncte importante ce pot sta la baza fundamentării unor strategii de dezvoltare și atât localitățile din zonele de munte, cât și cele subcarpatice și de câmpie se remarcă prin existența cel puțin a unei alternative de dezvoltare economică sau a mai multora, combinate, strâns dependente de capitalul natural și sociocultural de care dispune zona și care privesc cu precădere următoarele domenii: agricultura, mica industrie, serviciile specializate în unele centre urbane, ecoturismul și turismul clasic.

Din punct de vedere al activității economice, clasamentul primelor 10 comune din județul Dâmbovița privind activitatea întreprinderilor (la nivelul anului 2012) arată astfel:

Nr. crt.	Număr de societăți comerciale active	Număr de salariați	Cifra de afaceri a societăților active (RON)
1.	RĂZVAD 124	ULMI 3.109	CREVEDIA 358.213.356
2.	CREVEDIA 80	ȘOTĂNGA 1.009	RĂZVAD 178.355.361
3.	DRAGODANA 68	CREVEDIA 802	ȘOTĂNGA 96.886.793
4.	ANINOASA 66	RĂZVAD 796	TĂRTĂȘEȘTI 90.272.841
5.	COMIȘANI 66	ANINOASA 718	ANINOASA 88.523.649
6.	ULMI 64	I. L. CARAGIALE 549	ULMI 78.429.390
7.	POTLOGI 63	TĂRTĂȘEȘTI 415	DOICEȘTI 75.857.245
8.	TĂRTĂȘEȘTI 52	VĂCĂREȘTI 252	GURA ȘUȚII 59.184.203
9.	BĂLENI 51	DOICEȘTI 246	COMIȘANI 52.673.267
10.	VOINEȘTI 49	BĂLENI 221	BĂLENI 44.406.550

Ultimele 10 comune din clasament sunt :

Nr. crt.	Număr de societăți comerciale active	Număr de salariați	Cifra de afaceri a societăților active (RON)
73.	HULUBEȘTI 10	VÂRFURI 14	VLĂDENI 1.670.575
74.	LUDEȘTI 9	VIȘINEȘTI 14	LUDEȘTI 1.625.839
75.	ULIEȘTI 8	COSTEȘTI DIN VALE 11	BREZOELE 1.537.694
76.	RĂSCĂEȚI 7	NICULEȘTI 11	OCNIȚA 1.087.907
77.	PIETRARI 6	BREZOELE 10	RĂSCĂEȚI 1.017.445
78.	VÂRFURI 6	RĂSCĂEȚI 10	VIȘINEȘTI 833.544
79.	VIȘINEȘTI 6	ULIEȘTI 7	VULCANA BĂI 671.371
80.	VULCANA-BĂI 6	CORNĂȚELU 6	CORNĂȚELU 606.819
81.	CORNĂȚELU 3	RÂU ALB 0	ULIEȘTI 526.949
82.	RÂU ALB 0	VLĂDENI 0	RÂU ALB 0

După această clasificare, comune precum Râzvad, Crevedia, Aninoasa, Ulmi, Tărtășești sau Băleni au un dinamism antreprenorial ridicat, iar întreprinderile locale ocupă un număr ridicat de persoane și generează performanțe economice superioare.

Pe de altă parte, la baza clasamentului, cu valorile cele mai mici, întâlnim localități precum Râu Alb, Cornățelu, Vișinești, Răscăeți sau Uliești, mai puțin dezvoltate din punct de vedere al activității întreprinderilor, dintre acestea Râu Alb fiind cel mai slab clasată.

Se observă lesne că este vorba de comune cu număr mic de populație și situate la extremitățile județului, pe drumuri secundare și fără continuitate dincolo de acestea.

Prezența comunelor din primele 10 clasate în cel puțin două dintre criteriile folosite în analiză reflectă performanțe deosebite. Comune performante precum localitățile Aninoasa, Crevedia, Ulmi și Băleni sunt prezente la toate cele 3 criterii.

În ceea ce privește gradul de diversificare al economiei locale, acesta poate fi aproximat prin ponderea sectoarelor secundar și terțiar în numărul total al salariaților.

Astfel, în timp ce localități, precum Răscăeți, Pucheni, Crevedia sau Cojasca au un număr semnificativ de salariați ocupați în agricultură, industria și serviciile angajează majoritatea salariaților din comunele Pietrari, Șotânga, Ciocănești și Vulcana-Băi, respectiv Ulmi, Bărbulețu, Malu cu Flori, Ludești și Mătăsaru.

Clasamentul privind diversitatea economiei rurale arată astfel :

Nr. crt.	Pondere agricultură în total salariați	Pondere industrie în total salariați	Pondere servicii în total salariați
1.	RĂSCĂEȚI 80,00%	PIETRARI 92,31%	BĂRBULEȚU 100,00%
2.	PUCHENI 73,91%	ȘOTÂNGA 90,68%	MALU CU FLORI 100,00%
3.	CREVEDIA 69,20%	CIOCĂNEȘTI 88,89%	LUDEȘTI 93,75%
4.	COJASCA 57,69%	VULCANA-BĂI 76,47%	MĂTĂSARU 93,33%
5.	COSTEȘTI DIN VALE 36,36%	ANINOASA 75,35%	CONȚEȘTI 92,91%
6.	TĂRTĂȘEȘTI 27,47%	MORTENI 73,56%	LUCIENI 92,59%
7.	FINTA 25,00%	DOICEȘTI 71,54%	VALEA MARE 92,59%
8.	BRANIȘTEA 24,14%	CRÂNGURILE 69,34%	ULMI 91,64%
9.	VĂLENI-DÂMBOVIȚA 23,81%	POTLOGI 67,57%	PRODULEȘTI 91,38%
10.	BILCIUREȘTI 23,33%	GURA OCNIȚEI 65,67%	CÂNDEȘTI 90,48%

3.4.2. Stadiul programelor dedicate spațiului rural

Principalele obiective aferente Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, precum și măsurile pentru îndeplinirea acestora, în vederea accelerării procesului de dezvoltare rurală, inclusiv a serviciilor din spațiul rural, au pus accent pe întărirea competitivității și, în același timp, au luat în considerare necesitatea de a proteja mediul, resursele naturale, terenul și apa în mediul rural și s-au axat pe îmbunătățirea calității vieții pentru locuitorii din spațiul rural.

Obiectivele generale strategice au ținut cont de situația economică locală și regională din mediul rural, astfel:

- Axa 1 - "Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier":

-Măsurile din Axa 1 au vizat îmbunătățirea eficienței sectoarelor agricol și forestier în vederea pregătirii acestora să facă față concurenței cu un mediu comercial deschis pieței externe. Rezultatele asteptate au fost:

- O forță de muncă agricolă mai bine pregătită, cu o structură pe vârste mult îmbunătățită;
- O mai bună utilizare a terenului;
- Pătrunderea pe piață a fermelor de semi-subzistență;
- O agricultură comercială modernă,
- Creșterea valorii adăugate și îmbunătățirea calității produselor, care vor asigura pe viitor creșterea productivității și competitivității sectoarelor agricol și forestier.

Sprijinul a fost direcționat către microîntreprinderi și întreprinderile mici și mijlocii, pentru dezvoltarea de produse noi, valorificarea resurselor locale prin inovare și adaptare. Prioritățile alese din cadrul acestei axe au luat în considerare atât nevoile de dezvoltare, cât și necesitatea de a continua anumite măsuri din perioada de preaderare (SAPARD).

- Axa 2 - "Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural":

-Obiectivul măsurilor din Axa 2 au fost de a îmbunătăți mediul în spațiul rural, de a îmbunătăți biodiversitatea printr-un management durabil al terenurilor agricole și forestiere. Deasemenea, a fost vizat și sectorul de creștere a animalelor, îndeosebi prin promovarea unor standarde superioare de bunăstare a animalelor.

-Măsurile au inclus sprijin pentru zone defavorizate, agromediu, împădurire și bunăstarea animalelor.

- Axa 3 - "Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale":

-Îmbunătățirea calității vieții în mediul rural, diversificarea economiei rurale, promovarea cunoașterii și îmbunătățirea potențialului uman reprezintă obiectivele strategice ale acestei axe.

-Măsurile vizează comunitatea rurală, în general, prin dezvoltarea întreprinderilor din mediul rural, bazate pe resurse naturale, a turismului, renovarea satelor și promovarea inițiativelor privind mediul în vederea completării activităților fermei și pentru furnizarea unor oportunități alternative de angajare a populației din mediul rural.

- Axa 4 – LEADER:

-Măsurile din Axa 4 vizau sprijinirea dezvoltării rurale prin îmbunătățirea guvernanței locale și promovarea potențialului endogen.

Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) reprezintă un program bine structurat, cu obiective generale, strategice și specifice clare, care se regăsesc la nivelul măsurilor. Cuprinde 22 de măsuri și se adresează nevoilor urgente ale spațiului rural.

Situația pe sesiuni a proiectelor din cadrul PNDR înregistrate în tabelele de monitorizare la data de 25.06.2015 se prezintă astfel :

Măsura	Proiecte selectate		Contracte / decizii de finanțare încheiate		Plăți efectuate	
	Număr proiecte	Valoare publică	Număr proiecte	Valoare publică	Valoare publică	
Măsura 111			36	21.033.279	16.220.622	
Măsura 112	13.450	339.262.514	12.892	324.435.035	283.968.074	
Măsura 121	3.847	1.332.731.561	2.933	821.693.396	584.477.004	
Măsura 122	18	2.513.937	17	2.384.188	1.078.760	
Măsura 123	961	939.567.923	567	479.360.799	318.176.567	
Schema XS 13/123A/2008	215	101.626.174	147	55.878.881	48.254.178	
Schema XS 28/123F/2008	157	67.450.879	87	33.393.841	27.047.902	
Schema N578/2009	292	216.093.918	186	100.834.843	69.681.356	
Măsura 125	555	611.012.899	544	553.321.658	403.110.772	
Măsura 141	63.544	476.580.000	55.470	381.155.684	291.865.687	
Măsura 142	PNDR	80	15.560.049	61	12.332.896	4.524.957
	Transferate din SAPARD			3	69.794	47.420
Măsura 143			7	12.415.223	5.084.766	
Măsura 211					771.418.969	
Măsura 212					431.206.605	
Măsura 214	PNDR				1.416.135.820	
	Transferate din SAPARD			1	9.498	7.837

Măsura 215						305.939.525
Măsura 221	PNDR	40	3.775.661	22	1.520.098	447.299
	Transferate din SAPARD			3	13.796	11.452
Măsura 312		4.187	535.514.693	2.965	378.198.860	273.074.841
Măsura 313		2.584	392.089.882	1.542	217.421.533	95.928.602
Măsura 322		886	1.943.039.631	871	1.731.127.424	1.421.361.208
Măsura 4.1		7.174	377.050.336	6.897	354.829.487	137.531.929
Măsura 421		103	2.443.154	87	1.346.015	53.521
Măsura 431.1	faza 3	111	4.827.533	98	4.097.403	3.205.795
	fazele 1+2			8	1.704.000	1.657.317
Măsura 431.2				163	66.907.378	40.082.493
Măsura 511				144	71.556.327	99.637.854
Schemele de garantare sector agricol și IMM-uri				2	115.313.453	115.313.453
Măsura 611						395.025.222
TOTAL MĂSURI		98.204	7.361.140.746	85.753	5.742.354.790	7.561.577.803

O evaluare separată, realizată la nivelul Cadrelor Strategice Naționale de Referință 2007-2013 (CSNR), respectiv prima evaluare ad-hoc, a analizat capacitatea de implementare a beneficiarilor publici și privați, prin prisma atingerii obiectivelor stabilite prin proiecte, în condițiile acțiunii unor factori de la nivel societal, organizațional și individual.

Propunerile de îmbunătățire oferite au consolidat multe dintre inițiativele existente referitoare la simplificarea și flexibilizarea procedurilor sau extinderea utilizării asistenței tehnice pentru susținerea beneficiarilor.

Problemele și dificultățile întâmpinate și măsurile corective adoptate în implementarea PNDR se pot concretiza în următoarele aspecte:

- lipsa unei organisme naționale care să monitorizeze toate investițiile publice realizate din fonduri europene, ceea ce a impus eforturi susținute din partea tuturor organismelor responsabile de implementarea programelor finanțate din fonduri comunitare, pentru asigurarea demarcării între programe;

- specificitatea anumitor măsuri/acțiuni din PNDR care reprezintă un element de noutate pentru România;

- lipsa unei legislații naționale care să reglementeze toate investițiile în infrastructura de apă/apă uzată;

- problemele întâmpinate în funcționarea eficientă a sistemului informatic dezvoltat pentru cele două agenții de plăți și interfeței între aceste două sisteme;

- dificultăți pe care beneficiarii Programului le au în obținerea unor credite necesare asigurării cofinanțării private;

- probleme determinate de diferențele de curs valutar (Euro - Lei) rezultate din modul de calcul a valorii totale eligibile a proiectului, mai concret cu privire la momentul calculării acestuia. Această problemă este datorată faptului că valoarea totală eligibilă a proiectului este calculată pe baza bugetului indicativ calculat în Euro și Lei, la cursul de la data întocmirii studiului de fezabilitate/memoriului justificativ, aceasta nemăfiind reflectată, în mod real, în momentul punerii în execuție a contractului și efectuării plăților. Persistența acestei probleme conduce la creșterea riscului privind absorbția fondurilor comunitare alocate României prin PNDR.

3.4.3. Priorități strategice ale dezvoltării rurale la nivel național

Principalele obiective pe termen mediu ale politicilor dezvoltării rurale sunt:

- asigurarea securității alimentare naționale prin creșterea și diversificarea producției agricole;

- creșterea competitivității produselor agroalimentare și pescărești românești pe piața europeană și globală în vederea echilibrării balanței comerciale agricole;

- absorbția fondurilor comunitare destinate finanțării domeniilor specifice;

- susținerea financiară și fiscală a agriculturii prin programe multianuale;

- eficientizarea structurilor de piață agricole și agroalimentare;

- accelerarea procesului de dezvoltare rurală, inclusiv a serviciilor din spațiul rural;

- modernizarea și extinderea infrastructurii de îmbunătățiri funciare, în vederea adaptării agriculturii la schimbările climatice ;

- dezvoltarea pisciculturii;

- susținerea cercetării agricole și a formării profesionale;

3.4.3.1. Principalele priorități de dezvoltare rurală în perioada de programare 2014-2020

1. Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole familiale, prin consolidarea lor și deschiderea către piață și procesarea produselor agricole. În vederea dezvoltării agriculturii la standarde europene, se intenționează să se finanțeze în continuare măsurile de investiții în ferme, măsuri care s-au bucurat de un mare succes în actuala perioadă de programare.

2. Încurajarea instalării tinerilor fermieri. Sprijinul acordat în actuala perioadă de programare va fi continuat și în viitor, în scopul întinerii populației rurale și facilitării procesului de modernizare a fermelor. Întinerirea sectorului agricol și stoparea migrației populației tinere din mediul rural se dorește a fi îmbunătățită prin măsura adresată tinerilor fermieri, care prevede o intensificare a sprijinului acordat pentru instalarea lor la țară în scopul dezvoltării unei ferme. Acest sprijin va fi acordat pe două paliere : prin plăți la hectar mai mari și prin creșterea intensității sprijinului nerambursabil.

3. Infrastructura rurală – crearea unei infrastructuri de bază care să permită atragerea investițiilor în zonele rurale și să conducă la crearea unor noi locuri de muncă și, implicit la dezvoltarea spațiului rural. Prin urmare se va acorda prioritate creării/dezvoltării infrastructurilor locale, inclusiv a infrastructurii de irigații ca și condiție pentru dezvoltarea economică a zonelor rurale.

4. Promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele non-agricole din mediul rural.

5. Promovarea anumitor sectoare cu nevoi specifice, fiind vizat în special sectorul pomicol și zona montană, în vederea redresării sectorului pomicultură și a relansării consumului de fructe și de produse din fructe românești, se vizează finanțarea acestui sector în cadrul unui subprogram dedicat sectorului pomicol, având în componență următoarele măsuri/sub-măsuri:

- Modernizare ferme;
- Prelucrarea și comercializarea produselor agricole;
- Cooperare;
- Grupuri de producători;

6. Încurajarea dezvoltării locale plasate în responsabilitatea comunității prin intermediul abordării LEADER. În vederea consolidării LEADER prin creșterea capacității locale, este introdus noul sprijin pregătit pentru înființarea și funcționarea de parteneriate locale ce ar putea avea posibilitatea experimentării unor mici proiecte pilot.

7. Implementarea instrumentelor financiare (fond de creditare și fond capital de risc) prin finanțarea unui fond mutual menit să diminueze riscurile la care sunt expuși producătorii agricoli prin oferirea de compensații financiare membrilor pentru orice pierderi economice cauzate de boli ale animalelor, ale plantelor sau de un incident de mediu.

Sursele de finanțare cuprinse în proiectul de buget al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru întreaga perioadă și ponderea fiecărei surse în totalul finanțării sunt structurate astfel :

- Buget de stat : 21,38% ;
- Fonduri externe nerambursabile : 78,52% ;
- Venituri proprii : 0,1% ;

3.4.3.2. Măsuri din Programul pe termen mediu ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

În cadrul obiectivului general de guvernare, de valorificare a potențialului agricol al României și de asigurare a securității alimentare la nivel național, precum și crearea unor disponibilități pentru export, obiectivele politicilor sectoriale pentru anul 2015, se vor concretiza prin următoarele măsuri, precizate în Programul de priorități strategice pe termen mediu ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale:

-Continuarea susținerii financiare a activității producătorilor agricoli din sectorul vegetal, cu finanțare din bugetul național și bugetul comunitar;

-Stimularea procesului de organizare a structurilor asociative (organizații interprofesionale, grupuri și organizații de producători) orientate spre piață, cu scopul eficientizării acțiunilor pe lanțul producție – valorificare, care să asigure repartizarea echitabilă a profitului pe filieră și prețuri corecte la consumatorul final.

-Susținerea sectoarelor cu nișe de piață, pentru produse care înglobează plusvaloare (agricultura ecologică, produse tradiționale);

-Continuarea programelor dezvoltării sistemelor de irigații și reabilitare a sistemului de îmbunătățiri funciare;

-Acțiuni pentru reducerea evaziunii fiscale în agricultură.

-Creșterea competitivității produselor agro-alimentare pe piața comună și piețe terțe, prin măsuri de promovare și informare;

-Subvenționarea prețului la motorina utilizată în agricultură, în sectoarele vegetal, zootehnic și îmbunătățiri funciare, prin reducerea cotei de impozitare (acciza);

-Plata primelor pentru asigurarea producției agricole,

- Plăți către fermieri în cadrul Schemelor de plăți directe pe suprafață;
- Schema de plăți naționale directe complementare;
- Creșterea nivelului ajutoarelor specifice pentru îmbunătățirea calității produselor agricole în sectorul de agricultură ecologică;
- Creșterea nivelului ajutoarelor specifice pentru producătorii din zonele defavorizate pentru lapte și carne de vită, precum și pentru lapte și carne de ovine/caprine;
- Sprijin financiar acordat grupurilor de producători recunoscute preliminar și organizațiilor de producători.
- Continuarea aplicării Programului de distribuire a fructelor în școli;
- Continuarea Programului National Apicol;
- Programe de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă și țări terțe, care privesc:
  - implementarea de acțiuni de informare și promovare pentru produse agricole pe piața internă și în țări terțe prin intermediul programelor primite de la organizații profesionale reprezentative;
  - aplicarea procedurilor prevăzute de legislația comunitară și națională în materie de selecție de programe la nivel național și comunitar;
- Continuarea finanțării activităților din cadrul programelor naționale, respectiv:
  - Sistemul de monitorizare sol-teren pentru agricultură și completarea bazei de date la nivel județean;
  - Sistemul național de monitoring al calității solului, în rețeaua de profile 8x8 km, și baza de date aferentă, inclusiv elaborarea Raportului anual privind starea de calitate a solului;
  - Lucrări de încărcare-actualizare a bazei de date naționale a unităților de sol-teren (BDUST) prin integrarea bazelor de date județene (BDJUST), întreținerea software-ului de gestiune a BDUST/BDJUST și de expertiză pentru elaborarea studiilor pedologice, precum și de difuzare a versiunilor actualizate ale software-lui și acordare de consultanță și asistență tehnică OSPA pentru utilizarea acestuia.
  - Implementarea Directivei INSPIRE;

3.4.3.3. Proiecții ale politicilor sectoriale la nivel național pentru perioada 2016-2018

1. Acelelarea procesului de comasare și reglementare a pieței funciare;
2. Program special de refacere a infrastructurii de irigații;
3. Continuarea măsurilor propuse pentru anul 2015, respectiv agricultura ecologică și produsele tradiționale și alte sectoare care oferă posibilitatea valorificării potențialului agroalimentar;
4. Realizarea unui program pe termen mediu și lung pentru sectorul legume-fructe în vederea înființării de centre de colectare cu surse de finanțare din PNDR și prin parteneriate publice private.
5. Combaterea evaziunii fiscale prin susținerea pe termen mediu și lung a unei cote reduse de TVA, în strânsă colaborare cu Ministerul Finanțelor.
6. Stimularea sectorului cu nișe de piață – producția de legume în perioada rece, prin înființarea de spații protejate (sere / solarii) prin măsuri din Programul Național de Dezvoltare Rurală, cu adoptarea de tipuri constructive noi care să permită modernizarea tehnologiilor de cultură și obținerea unor producții de calitate superioară.
7. Stimularea sectorului cu nișe de piață – producția de fructe, prin:
  - Crearea unor infrastructuri specifice de valorificare, dezvoltare a unor capacități de producție specializate pe bazine și centre pomicole și a unui sistem organizat de producție, sortare, condiționare, ambalare și depozitare.
  - Politici publice de sprijinire a concentrării suprafețelor destinate pomiculturii, pentru a se ajunge la exploatații optime de 10 - 20 ha.
  - Formarea de exploatații pomicole viabile prin reconversie/restructurare pomicolă care să asigure înlocuirea plantațiilor îmbătrânite și în declin, precum și introducerea în cultură a unor sortimente de arbuști;
  - Finanțarea cercetării din pomicultură pentru continuarea și dezvoltarea cercetărilor aplicative, pentru obținerea și menținerea materialului săditor cu valoare biologică ridicată, din categoriile PREBAZĂ și BAZĂ;
  - Creșterea competitivității tehnico-economice prin tehnologii intensive, adaptate la schimbările climatice și cerințele pieței
8. Implementarea noului pachet legislativ comunitar privind schemele de susținere a fermierilor în cadrul noii Politici Agricole Comune, în care formele de sprijin, prin plăți directe, ca ajutor pentru venitul fermierilor vor fi :
  - o plată de bază pentru fermieri;
  - o plată pentru fermierii care aplică practici agricole benefice pentru climă și mediu, respectiv diversificarea culturilor, menținerea pajistilor permanente și a zonelor de interes ecologic, agricultura ecologică beneficiind automat de aceasta plată;
  - plata facultativă pentru fermierii din zonele care se confruntă cu constrângeri naturale, care să prevină abandonul acestor zone și să asigure astfel continuitatea practicării agriculturii;

- o plată pentru tinerii fermieri care își încep activitatea agricolă;
- o schemă de sprijin cuplat facultativ pentru anumite tipuri de activități agricole sau pentru anumite sisteme agricole care se confruntă cu anumite dificultăți și care sunt deosebit de importante din motive economice/sociale;
- o schemă simplificată pentru micii fermieri, cu cerințe și proceduri mai simple;
- un cadru care să permită Bulgariei și României să completeze plățile directe cu ajutoare naționale tranzitori - ANT 2015;
- continuarea Programului național privind realizarea sistemului național de monitorizare sol-teren pentru agricultură, în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 278/2011.

3.4.4. Sinteza proiectelor finanțate/propuse prin programe și alte facilități și instrumente postaderare

Denumirea program / instrument / facilitate	Valoare totală	Realizări anterioare	Execuție 2014	Propuneri 2015	Estimări 2016	Estimări 2017	Estimări 2018	Anii următori
TOTAL GENERAL	52.301.648	28.643.091	2.946.886	3.918.386	2.989.224	4.878.786	4.291.833	4.623.442
I. Credite de angajament	26.150.824	18.568.417	1.487.027	2.118.386	686.442	1.646.004	989.051	655.497
II. Credite bugetare	26.150.824	10.074.674	1.459.859	1.800.000	2.302.782	3.242.782	3.302.782	3.967.945
Programe din Fondul Social European (FSE)	101.316	45.436	27.490	28.390	0	0	0	0
I. Credite de angajament	50.658	38.783	11.875	0	0	0	0	0
II. Credite bugetare	50.658	6.653	15.615	28.390	0	0	0	0
Programe din Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR)	42.341.342	21.003.323	2.259.947	3.118.761	2.765.010	4.656.564	4.130.961	4.406.776
I. Credite de angajament	21.170.671	14.562.425	1.053.470	1.854.536	574.335	1.529.893	940.515	655.497
II. Credite bugetare	21.170.671	6.440.898	1.206.477	1.264.225	2.190.675	3.126.671	3.190.446	3.751.279
Programe din Fondul European pentru Pescuit (FEP)	1.831.796	938.574	104.441	270.383	70.782	71.930	36.802	143.884
I. Credite de angajament	915.898	614.581	211.099	13.862	35.391	35.965	0	0
II. Credite bugetare	915.898	323.993	83.342	256.521	35.391	35.965	36.802	143.884
Programe din Fondul European de Garantare Agricolă (FEAGA)	8.024.350	6.628.169	364.905	500.700	153.432	160.292	124.070	72.782
I. Credite de angajament	4.012.175	3.346.282	210.583	249.912	76.716	80.146	48.536	0
II. Credite bugetare	4.012.175	3.281.887	154.322	250.788	76.716	80.146	75.534	72.782

Noutatea este constituită de noul sistem de plăți directe, care cuprinde, începând cu anul 2015:

- Plata de bază, acordată fermierilor, cu respectarea următoarelor condiții:
  - Cele specifice schemei de plată unică pe suprafață (SAPS);
  - Solicitantul să fie "fermier activ";
  - Normele de eco-condiționalitate.

sau

- Schema simplificată pentru micii fermieri, care presupune:
  - Până la 10% din plafonul național;
  - Suma forfetară cuprinsă între 500 și 1250 euro;
  - Se aplică începând din 15 octombrie 2015;
  - Excepții cu privire la normele de eco-condiționalitate.

De asemenea, începând cu anul 2015, România aplică scheme de plată care includ, pe lângă schema unică de plată pe suprafață – SAPS și:

- ajutoare naționale tranzitorii-ANT (care se mențin);
- plată redistributivă;
- plată pentru aplicarea practicilor agricole benefice pentru climă și mediu (plată de înverzire);
- plata pentru tinerii fermieri și
- schema de sprijin cuplat.

Sprijinul financiar va fi acordat fermierilor activi, care desfășoară o activitate agricolă minimă.

a.) *Schema de plată unică pe suprafață (SAPS)* constă în acordarea unei sume uniforme/plăți unice pe hectarul eligibil declarat de fermier, plătită o dată pe an și decuplată total de producție. Plata unică pe suprafață se calculează anual, prin împărțirea plafonului național la numărul total de hectare eligibile declarate la nivel național.

b.) *Ajutoarele naționale tranzitorii* reprezintă plăți suplimentare care se acordă fermierilor din sectoarele vegetal și zootehnic care au beneficiat de plăți naționale directe complementare în anul 2013. Condițiile de acordare a ajutoarelor naționale tranzitorii sunt identice cu cele autorizate pentru acordarea plăților aferente anilor 2013-2014.

c.) *Plata pentru practici agricole benefice pentru climă și mediu, (plata pentru înverzire)* este foarte importantă, plafonul alocat acestei plăți fiind de 30% din plafonul național anual. Plățile de înverzire sunt condiționate de aplicare a practicilor agricole benefice pentru climă și mediu:

- diversificarea culturilor;
- menținerea pajiștilor permanente existente;
- prezența unei zone de interes ecologic;
- limitarea amprentei de carbon a agriculturii;
- promovarea agriculturii ecologice;
- respectarea practicilor agricole prietenoase cu mediul și a normelor de ecocondiționalitate;
- protejarea/conservarea biodiversității;

d.) *Plata redistributivă* se acordă pentru primele 30 de ha indiferent de mărimea fermei, pe două niveluri.

Cuantumurile stabilite pe cele doua niveluri vor contribui la comasarea terenurilor si constituirea de ferme peste 5 ha, plata redistributivă reprezentând o plată anuală destinată fermierilor care au dreptul la o plată în cadrul Schemei de plată unică pe suprafață, acordându-se, gradual, pentru primele 30 ha ale exploatației agricole, indiferent de suprafața acesteia. Nu beneficiază de plata redistributivă fermierii care au creat condiții artificiale pentru a beneficia de sprijin, respectiv care și-au împărțit exploatațiile doar în scopul de a beneficia de plată redistributivă, sau fermierii ale caror exploatații sunt rezultatul împărțirii respective.

e.) *Plata pentru tinerii fermieri* presupune acordarea unei plăți anuale tinerilor fermieri care au dreptul la o plată în cadrul Schemei de plată unică pe suprafață.

Tineri fermieri sunt acele persoane fizice care:

- se stabilesc pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca șef de exploatație sau care s-au stabilit deja în cei cinci ani anteriori primei depunerii a unei cereri în cadrul Schemei de plată de bază sau al Schemei de plată unică pe suprafață, și
- care nu au mai mult de 40 de ani în anul depunerii cererii de plată.

f.) *Sprijinul cuplat* se acordă:

- în acele sectoare în care anumite tipuri de agricultură sau anumite sectoare agricole care sunt deosebit de importante din motive economice, sociale sau de mediu sunt afectate de anumite dificultăți;
- în măsura în care este necesar pentru crearea unui stimulente în vederea menținerii nivelurilor actuale de producție în sectoarele în cauză.

Sprijinul cuplat se poate acorda numai sectoarelor și producțiilor importante din motive economice, sociale și de mediu, având ca sectoare și producții vizate:

- cereale, plante oleaginoase, culturi proteice, leguminoase pentru boabe, in, cânepă, orez, fructe cu coajă lemnoasă, cartof, semințe, ulei de măsline, furaje uscate, hamei, sfeclă de zahăr, trestie de zahăr și cicoare, fructe și legume și specii forestiere cu ciclu scurt de producție;
- carne de oaie și de capră, carne de vită și mânzat, lapte și produse lactate, viermi de mătase.

g.) *Schema pentru micii fermieri* cu quantumul plăților cuprins între 500 - 1250 euro.

Pe durata participării la schema pentru micii fermieri, aceștia vor trebui să:

- păstreze cel puțin un număr de hectare eligibile care corespunde numărului de drepturi la plată (în proprietate sau în arendă) deținute sau numărului de hectare eligibile declarate în 2015;
- îndeplinesc cerința minimă.

3.5. Apertul sectorului privat. Sectorul I.M.M.

3.5.1. Situația actuală - Influența IMM-urilor asupra evoluției economice românești

Economia românească este susținută de activitatea IMM-urilor, precum și a marilor companii, îndeosebi a celor cu capital majoritar străin, dar și a celor cu capital de stat, potrivit Strategiei Guvernamentale pentru dezvoltarea IMM-urilor și îmbunătățirea mediului de afaceri - Orizont 2020 publicată în Monitorul Oficial. Documentul precizează: "Deși au o pondere numerică de peste 99,7% din numărul total de întreprinderi, influența IMM-urilor asupra evoluției economice a țării este mult mai redusă (de circa 55-56% din PIB). Întreprinderile formale joacă un anumit rol în economie, dar sectorul informal acoperă încă un segment foarte mare din aceasta. IMM-urile autohtone sunt luate în considerare mai mult «la pachet» cu marile întreprinderi, atunci când factorii de influență externi (precum recesiunea din 2009-2011) afectează puternic și în ansamblu activitatea economică și stabilitatea socială.

Majoritatea întreprinderilor din România au pornit ca afaceri de familie, bazându-se pe un minimum de cunoștințe ale persoanelor implicate în conducerea afacerii. Multe dintre aceste persoane nu au un bagaj suficient de cunoștințe în materie de management sau marketing, iar întreprinderea nu dispune de resurse financiare suficiente pentru a dezvolta afacerea, prin derularea unor campanii de marketing ori de promovare a produselor. Nivelul educațional și tehnic al majorității IMM-urilor permite supraviețuirea economică a acestora, dar șansele de atragere, angajare și menținere în activitate a competențelor, îndeosebi manageriale, tehnice și de piață, sunt în continuare destul de limitate. Multe întreprinderi nu și-au stabilit ținte de penetrare a pieței sau de creștere a cotei de piață, neconsiderând necesară atragerea și angajarea unor specialiști, de exemplu, în calitatea produsului sau în promovarea acestuia pe piață, accentul fiind pus de obicei pe realizarea producției și pe abilitatea patronului de a gestiona/de a menține afacerea pe «linia de plutire».

În prezent, există o serie de instrumente de finanțare a afacerii provenite din surse financiare interne sau externe, dar care sunt, în general, greu accesibile IMM-urilor. Spre exemplu, pentru accesarea fondurilor europene pe bază de proiecte, foarte multe IMM-uri nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate, întrucât nu dispun de fondurile necesare cofinanțării proiectului, participația proprie obligatorie fiind de minimum 15% din cheltuielile eligibile, ceea ce poate reprezenta uneori o sumă considerabilă, prohibitivă. În general, IMM-urile au acces la microfinanțarea oferită de o mulțime de IFN-uri și, parțial, la creditarea bancară acordată de o serie de bănci comerciale, dar ambele forme implică costuri foarte mari de îndatorare în raport cu rata de rentabilitate a afacerii derulate.

În ceea ce privește împrumutul bancar, băncile comerciale impun adesea condiții de creditare prea restrictive pentru a putea fi respectate de către IMM-uri, care sunt astfel considerate nebankabile. În plus, împrumutul bancar este garantat fie de proprietarul afacerii în nume și pe cont personal, fie de FNGC/IMM S.A. - I.F.N., care percepe un comision semnificativ pentru acordarea garanțiilor cerute de banca creditoare.

În economia națională se poate constata funcționarea anumitor lanțuri productive (nu foarte numeroase) în care sunt implicate IMM-uri și, de asemenea, se manifestă unele legături de cooperare pe orizontală ale acestor întreprinderi. Fiecare companie funcționează, simultan, pe unul sau mai multe lanțuri de aprovizionare, având rol fie de furnizor, fie de client de produse sau servicii. Cu toate că multe dintre companii au relații tradiționale, bazate pe încredere și respect între partenerii comerciali, în practică, la nivel sectorial, apar adeseori disfuncționalități, unele insurmontabile (cum ar fi, de pildă, întârzierea plăților sau lipsa infrastructurii logistice), pe lanțurile de cooperare și valorificare a oportunităților de afaceri existente, ceea ce îngreunează derularea afacerilor și limitează eficacitatea.

Din cele 600.000 de firme înregistrate în ultimii 10 ani, cele mai multe firme sunt SRL-uri, deținute de acționari români, cu vârsta de peste 40 de ani, în majoritate bărbați, și care activează în principal în comerț. Doar 2% dintre IMM-uri sunt înregistrate ca societate pe acțiuni (S.A.). Statistica arată, totodată, că cele mai multe firme au până în 50 de angajați și derulează afaceri mai mici de 100 milioane lei anual.

40% din totalul business-urilor IMM-urilor sunt în domeniul “Comerț cu ridicata și cu amănuntul, precum și repararea autovehiculelor și motocicletelor”. Industria prelucrătoare asigură 20% din ponderea cifrei de afaceri, urmată de sectorul construcțiilor, cu 10% și domeniile “Transport și depozitare” și “Agricultura, silvicultura și pescuit”.

La polul opus se situează domeniile de Intermedieri financiare/ asigurări, spectacole culturale/ recreative, învățământ, Producția/ furnizarea de energie electrică, gaze și gestionarea deșeurilor, cu o pondere de numai 6% din afacerile totale ale IMM-urilor lor.

Circa 57% dintre microîntreprinderile actuale sunt întreprinderi de subzistență, care permit asigurarea unui oarecare nivel de trai numai proprietarului afacerii și familiei acestuia.

3.5.2. Influența IMM-urilor asupra evoluției situației economice a județului Dâmbovița

Între diferitele regiuni ale țării se înregistrează deosebiri în ceea ce privește spiritul antreprenorial, măsurat prin numărul de IMM/1000 locuitori. Cele mai multe IMM-uri se găseau în Regiunea București-Ilfov (indicatorul fiind în 2013 de aproximativ 2,22 ori mai ridicat decât media națională), urmată de regiunile Nord-Vest, Vest și Centru care de asemenea dețineau valori superioare nivelului mediu din România.

În timp ce raportarea numărului total de întreprinderi la dimensiunea populației plasează județul Dâmbovița la baza clasamentului național, în valoare absolută numărul de IMM din județ reprezintă 1,37% din totalul național, pondere care așează Dâmbovița aproape de jumătatea aceluiași clasament.

IMM-urile au o pondere mult mare în numărul firmelor la nivelul economiei locale decât o au în numărul firmelor la nivel național. În anul 2010, cele peste 6.000 de IMM-uri reprezentau 99,7% din totalul societăților comerciale active din județul Dâmbovița, o pondere ce depășește media națională (99,64%).

Microîntreprinderile, unitățile cele mai apropiate de fenomenul antreprenorial, reprezentau 90,9% din totalul societăților comerciale, în timp ce la nivel național ponderea lor este de 88,37%.

Și mai relevantă este ocuparea generată de întreprinderile mici și mijlocii: circa 67,53% din salariații județului lucrau în IMM-uri, în timp ce la nivel național ponderea salariații care lucrează în IMM-uri este de doar 59,14%.

Acest fapt echivalează cu o dependență redusă față de întreprinderi mari pentru crearea și menținerea de locuri de muncă și demonstrează adaptare la noile condiții create de disponibilizările din industrie ale ultimilor 20 ani.

Și în ceea ce privește vânzările, IMM-urile din județul Dâmbovița ocupă o pondere mult mai mare în cifra de afaceri totală decât media națională (63% versus 54,6%), ceea ce poate reprezenta o provocare pentru atragerea de investiții străine în IMM-uri și de sprijinirea acestora pentru internaționalizare.

Totuși, performanța economică a IMM-urilor din județul Dâmbovița este sub media națională, atât din punct vedere al cifrei de afaceri medii, cât și al productivității muncii, pentru fiecare clasă de întreprindere (întreprinderile mici având o performanță medie mai apropiată decât cele mijlocii și mai ales decât microîntreprinderile din județ).

Tabelul ilustrează cele mai specializate 10 domenii de activitate ale IMM-urilor în 2013 :

Denumirea activității	Indicele de specializare
Activități ale sindicatelor salariaților	88,20
Fabricarea coloranților și a pigmentilor	46,38
Activități de luptă împotriva incendiilor și de prevenire a acestora	24,42
Reglementarea și eficientizarea activităților economice	22,34
Fabricarea cauciucului sintetic în forme primare	22,05
Fabricarea armamentului și muniției	15,55
Producția de rezervoare, cisterne și containere metalice	15,13
Fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar, din hârtie sau carton	14,53
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice, n.c.a.	13,39
Activități și servicii de decontaminare	13,08

Sursă: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Specializarea, calculată drept raportul dintre numărul de salariați ocupați într-un domeniu și numărul total de salariați din județ, comparat apoi cu același raport realizat la nivel național, indică un avantaj competitiv al respectivului domeniului de activitate în cadrul întregii economii naționale.

Din datele de mai sus, în clasamentul celor mai puternic specializate domenii de activitate ale IMM-urilor din județul Dâmbovița regăsim (alături de activități administrative și cele clasificate drept alte tipuri de servicii) Fabricarea coloranților și pigmentilor, Fabricarea cauciucului sintetic în forme primare și Fabricarea armamentului și muniției.

3.5.3. Estimarea stadiului de dezvoltare a sectorului IMM la orizontul anului 2020

Soldul net de IMM-uri active economic ar trebui să depășească pragul de 670 mii de întreprinderi în economia României, potrivit Strategiei Guvernamentale pentru dezvoltarea IMM-urilor și îmbunătățirea mediului de afaceri - Orizont 2020. Guvernul consideră că obținerea unui spor de circa 41,23% al numărului de IMM-uri active economic, în următorii aproximativ șase ani, constituie un obiectiv strategic realist.

În termeni de "densitate a IMM-urilor la 1.000 de locuitori", atingerea acestei ținte strategice înseamnă funcționarea a circa 36 de întreprinderi la o mie de locuitori în 2020, față de 21,94 de întreprinderi la o mie de locuitori în 2012, conform Eurostat.

În ceea ce privește angajații în sectorul IMM, Guvernul României consideră că trebuie depășit pragul de 3,2 milioane angajați în IMM-urile active din economia României.

Strategia, orientată pe termen mediu (trimestrul IV 2014-31 decembrie 2020) stabilește politicile pentru următorii șase ani cu privire la sprijinirea creșterii extensive și intensive a sectorului IMM, cu accent pe sporirea numărului de IMM-uri active la nivel local și pe piețe externe de interes, creșterea densității IMM-urilor, în special în zonele unde aceasta se situează sub media europeană, în vederea diminuării disparităților regionale actuale.

În viziunea Guvernului României, edificarea unui ecosistem antreprenorial viabil la nivel național la orizontul anului 2020 va permite funcționarea interconectată a lanțurilor productive de IMM, răspândite la nivel local pe întreaga țară, pe plan regional sau global, prioritare fiind lanțurile cu potențial sporit de adăugare de valoare, ca, de pildă, clusterelor și poli de excelență sau rețelele industriale ori de servicii de înaltă calitate.

Un număr semnificativ de IMM-uri se vor afla în creștere spre companii mari sau își vor asigura un anumit segment de piață de pe piața locală, potrivit Strategiei, care arată că aportul IMM-urilor la formarea PIB-ului național se va majora la circa 70%, fiind susținut de progresul microîntreprinderilor și al întreprinderilor mici către medii/mari.

Cu toate că vor exista IMM-uri cu expertiză tehnică relativ puternică, produsele lor nu vor fi, probabil, încă suficient de competitive la nivel mondial, în termeni de calitate și preț. Totuși, prin politicile de promovare antreprenorială susținute de Guvern și administrațiile locale, în parteneriat cu comunitatea de afaceri, întreprinzătorii

vor beneficia de sprijin pentru obținerea certificatelor de calitate, realizarea de investiții în tehnologii care respectă standardele recunoscute la nivel european/internațional, participarea la manifestări promoționale internaționale și sesiuni de matchmaking etc.

În urma sprijinului acordat pentru re tehnologizare, însușirea competențelor manageriale și instruirea personalului în folosirea noilor tehnologii, IMM-urile vor deveni din ce în ce mai competitive pe plan local sau regional, însă nu vor ajunge din urmă întreprinderile omoloage din statele membre avansate ale UE, care dețin deja un avans semnificativ din punctul de vedere al cercetării, dezvoltării, inovării (CDI) și al experienței derulării afacerilor la nivel global.

Nu vor exista impedimente semnificative în accesul la sectorul financiar pentru acele IMM-uri care au competențe suficiente și sunt producătoare de produse competitive. Din ce în ce mai multe IMM-uri vor reuși să câștige încrederea creditorilor/investitorilor datorită evoluției pozitive a indicatorilor lor de profitabilitate, precum și a perspectivelor de dezvoltare pe termen mediu. Cooperarea mai bună dintre bănci și IMM-uri se va reflecta în relaxarea condițiilor de creditare, în reducerea costurilor creditării, precum și în acordarea de asistență financiară pentru acele întreprinderi care solicită finanțare pentru proiecte economice de anvergură mare.

3.5.4. Principalele programe pentru sprijinirea IMM cu finanțare de la Bugetul de Stat 2015

3.5.4.1. Programul UNCTAD/EMPRETEC România pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii

Programul UNCTAD/EMPRETEC–România pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, este un program de încurajare și de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, implementat de către Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri, EMPRETEC fiind un program integrat de pregătire, care oferă întreprinzătorilor instruire și asistență tehnică, precum și un cadru instituțional pentru dezvoltarea capacităților antreprenoriale și creșterea competitivității pe piața locală și internațională a întreprinderilor mici și mijlocii, program internațional pentru dezvoltarea și sprijinirea antreprenorilor, desfășurat sub egida Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD - Geneva), fiind operațional în 32 de țări din America Centrală, America Latină, Africa și Orientul Mijlociu, România fiind prima țară din Europa în care se implementează acest Program.

Grupul țintă al Programului include antreprenori existenți sau potențiali precum și top manageri, inclusiv specialiști din organizații publice sau private presupuși a se comporta de o manieră antreprenorială sau managerială.

Obiectivele Programului sunt: susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, crearea de noi locuri de muncă, creșterea numărului de întreprinderi mici și mijlocii capabile să facă față competiției și forțelor concurențiale în condițiile globalizării piețelor.

Programul își propune:

- a) identificarea întreprinzătorilor de succes;
- b) dezvoltarea competențelor personale antreprenoriale și a capacității manageriale;
- c) dezvoltarea metodelor moderne de afaceri;
- d) mobilizarea resurselor antreprenoriale românești și întărirea dinamismului antreprenorial al întreprinderilor mici și mijlocii din România;
- e) încurajarea schimbului de experiență și a dezvoltării relațiilor pe plan local dar și la nivel internațional;
- f) dezvoltarea capacității IMM de a elabora și implementa strategii de afaceri competitive;
- g) sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii pentru extinderea piețelor de desfacere și creșterea exporturilor;
- h) dezvoltarea contactelor și rețelelor de afaceri în afara României și inițierea de cooperări transfrontaliere.

Bugetul alocat Programului pentru anul bugetar 2015, aprobat prin anexa nr. 3/36/26 la Legea nr. 186/2014 a Bugetului de Stat pe anul 2015 este de 1.000.000 lei.

Prin implementarea programului în anul 2015 se estimează acordarea de ajutor unui număr de minim 160 de beneficiari, persoane fizice.

3.5.4.2. Programul național multianual de înființare/dezvoltare de incubatoare tehnologice/de afaceri

Schema de minimis prevăzută în cadrul Programului național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri are ca obiectiv general dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) din România, prin înființarea unor noi incubatoare de afaceri în proximitatea unei întreprinderi mari, precum și prin dezvoltarea incubatoarelor de afaceri deja existente.

Liniile directoare de dezvoltare a Programului sunt trasate și dezvoltate de Ministerul Energiei Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri, acestea constând în înființarea de noi Incubatoare de Afaceri, dezvoltarea celor existente și crearea unei rețele de incubatoare de afaceri în România, care va permite în principal:

- a) crearea unui mediu de afaceri favorabil dezvoltării și creșterii IMM-urilor;

- b) promovarea culturii antreprenoriale și îmbunătățirea performanțelor manageriale;
- c) consolidarea unui sector privat dinamic, capabil să facă față concurenței și competiției internaționale;
- d) creșterea numărului de activități economice competitive, întărirea climatului investițional, precum și reducerea ratei șomajului în zonele-țintă;
- e) dezvoltarea și creșterea numărului de activități non-agricole în zonele din mediu rural prin înființarea de noi incubatoare;
- f) dezvoltarea mediului economic local, regional, național și internațional, prin utilizarea mai eficientă a potențialului economic și uman existent în zonă;
- g) înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii (IMM) din România inovative, capabile să utilizeze în mod eficient resursele existente și care, la finalul perioadei de incubare, se vor afla într-o situație stabilă din punct de vedere financiar;
- h) crearea unei relații eficiente între potențialul tehnologic și antreprenorial al zonelor-țintă;
- i) dezvoltarea unei infrastructuri de afaceri capabile să facă față presiunilor concurențiale;
- j) favorizarea accesului IMM-urilor incubate la informații, servicii de consultanță profesională, surse de finanțare, precum și la servicii și echipamente specifice;
- k) creșterea numărului de locuri de muncă și dezvoltarea economică a regiunilor-țintă;
- l) promovarea unei cooperări strânse între principalii parteneri la nivel național, regional și local pentru realizarea unei dezvoltări economice susținute;
- m) corelarea activităților Incubatoarelor de Afaceri cu cele ale operatorilor economici existenți în zonă;
- n) crearea și consolidarea unei rețele naționale de incubatoare de afaceri.

Bugetul alocat schemei de minimis pentru anul bugetar 2015, aprobat prin anexa nr. 3/36/02 la Legea nr. 186/2014 a Bugetului de Stat pe anul 2015 este de 2.000.000 lei, cu posibilitatea suplimentării, distribuit conform Planului Anual de Lucru.

Pentru anul 2015, în cazul suplimentării bugetului prin implementarea Programului se estimează acordarea de alocații financiare nerambursabile pentru un număr de minim 100 IMM-uri, finanțarea a 3 incubatoare noi și a celor existente.

În cadrul Programului, autoritățile publice locale partenere vor pune la dispoziția incubatoarelor de afaceri spații cu titlu gratuit și facilitățile necesare pentru a asigura funcționalitatea acestora în beneficiul IMM selectate.

Contravaloarea alocației de la bugetul Programului pentru construcția și/sau renovarea/reabilitarea și amenajarea fiecărei noi locații care va fi inclusă în Program, cu destinația de incubator de afaceri, este de maximum 500.000 lei și de maximum 200.000 lei pentru reabilitarea/renovarea și reamenajarea clădirii incubatorului la începutul fiecărui nou ciclu de incubare.

3.5.4.3. Programul național multianual pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii

Obiectivul principal al schemei de minimis prevăzută în cadrul Programului național multianual pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii, îl constituie stimularea și sprijinirea demarării și dezvoltării structurilor economice private înființate de către femei prin facilitarea accesului acestora la finanțare, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și facilitarea accesului femeilor antreprenor la sursele de finanțare, în contextul problemelor legate de menținerea echilibrului dintre obligațiile familiale și cele profesionale și al prejudecăților existente la nivel local.

Schema de minimis prevăzută în cadrul Programului național multianual pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii urmărește:

- îmbunătățirea performanțelor economice ale întreprinderilor existente conduse de femei, prin accesarea surselor de finanțare de la bugetul de stat;
- stimularea auto-angajării și creșterea numărului de femei întreprinzătoare în cadrul comunităților de afaceri;
- dezvoltarea capacității și a spiritului antreprenorial în rândul femeilor;
- creșterea numărului de noi locuri de muncă create în cadrul structurilor economice private conduse de femei și a beneficiilor aduse economiei naționale.

Bugetul alocat schemei de minimis prevăzută în cadrul Programului național multianual pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii pentru anul bugetar 2015, aprobat prin anexa nr. 3/36/26 la Legea nr. 186/2014 a Bugetului de Stat pe anul 2015 este de 1.000.000 lei, cu posibilitatea suplimentării, distribuit conform Planului Anual de Lucru.

Prin implementarea programului în anul 2015 se estimează acordarea de ajutor de minimis unui număr de minim 20 de beneficiari.

3.5.4.4. Programul de dezvoltare/modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață

Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață este un program multianual de încurajare și de stimulare a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, implementat de către Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri (MEIMMMA), obiectivul principal al schemei de minimis constituindu-l sprijinirea operatorilor economici, societăți și societăți cooperative, prin facilitarea accesului la finanțare, în scopul îmbunătățirii performanțelor economice și tehnice ale operatorilor economici, urmărind adaptarea la cerințele determinate de statutul României ca stat membru al Uniunii Europene, prin creșterea nivelului de competitivitate, crearea și menținerea locurilor de muncă, sporirea protecției consumatorilor și securității alimentare. Schema de minimis urmărește:

- întărirea capacității operatorilor economici de promovare a produselor și serviciilor de piață;
- dezvoltarea și modernizarea activității comercianților și prestatorilor de servicii de piață.

Bugetul alocat schemei de minimis pentru anul bugetar 2015, aprobat prin anexa nr. 3/36/26 la Legea nr. 186/2014 a Bugetului de Stat pe anul 2015 este de 20.000.000 lei, cu posibilitatea suplimentării, din care:

- 18.000.000 lei pentru acordarea de alocații financiare nerambursabile și
- 2.000.000 lei la dispoziția Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri pentru cheltuieli aferente serviciilor de redactare a programelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, serviciilor de conducere a programelor și cele complementare acestora, de monitorizare, evaluare și control.

3.5.4.5. Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului la finanțare

Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START” este un program de încurajare și de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, implementat de către Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri (MEIMMMA), având ca obiectiv principal al schemei de minimis stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii, îmbunătățirea performanțelor economice ale celor existente, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale întreprinzătorilor în scopul implicării acestora în structuri economice private.

Bugetul alocat schemei de minimis pentru anul bugetar 2015, aprobat prin anexa nr. 3/36/26 la Legea nr. 186/2014 a Bugetului de Stat pe anul 2015 este de 20.000.000 lei, din care:

- 18.000.000 lei pentru acordarea de alocații financiare nerambursabile și
- 2.000.000 lei la dispoziția Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri pentru cheltuieli aferente serviciilor de redactare a programelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, serviciilor de conducere a programelor și cele complementare acestora, de monitorizare, evaluare și control.

3.5.4.6. Programul național multianual de microindustrializare

Programul național multianual de microindustrializare este un program de încurajare și de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii în sectoare prioritare, implementat de către Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism (DIMMMAT), obiectivul Programului național multianual de microindustrializare fiind susținerea investițiilor în sectoarele economice prioritare, creșterea volumului de activitate și a competitivității IMM din aceste sectoare.

Bugetul alocat Programului pentru anul bugetar 2015 nu este încă precizat, dar se estimează că prin implementarea programului în anul 2015 se va acorda de ajutor de minimis unui număr de beneficiari pentru a realiza investiții în sectoarele economice prioritare stabilite prin procedura programului și pentru formarea profesională a 300 de persoane / an în meserii specifice sectoarelor economice prioritare stabilite prin procedura programului.

La dispoziția Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism va rămâne un procent de 5% din bugetul programului pentru cheltuieli de promovare și un procent de 5% din bugetul programului pentru cheltuieli aferente serviciilor de redactare a programelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, serviciilor de conducere a programelor și cele complementare acestora, de monitorizare, evaluare și control.

3.5.4.7. Programul pentru susținerea internaționalizării IMM

Programul național pentru susținerea internaționalizării IMM este un program de încurajare și de stimulare a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, implementat de către Departamentul pentru IMM-uri, Mediul de Afaceri și Turism, obiectivul său principal fiind sprijinirea operatorilor economici, întreprinderile mici și mijlocii (IMM) din toate sectoarele economice prin facilitarea accesului la finanțare, în scopul îmbunătățirii performanțelor economice și tehnice ale operatorilor economici, urmărind adaptarea la cerințele determinate de statutul României ca stat membru

al Uniunii Europene, prin creșterea volumului de activitate și a competitivității IMM din toate sectoarele economice, crearea și menținerea locurilor de muncă, formare profesională în meserii specifice tuturor sectoarelor economice.

Programul urmărește:

- a) sprijin financiar pentru minim 150 IMM /an pentru creare brand;
- b) sprijin financiar pentru participarea a minim 150 IMM/an la targuri internationale, misiuni economice, etc;
- c) instruire tehnici internaționalizare pentru minim 150 IMM /an.

Bugetul alocat Programului pentru anul bugetar 2015 este în curs de aprobare, constând în acordarea de alocații financiare neramursabile, la dispoziția Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism rămânând doar un procent de 5% din bugetul programului pentru cheltuieli de promovare și un procent de 5% din bugetul programului pentru cheltuieli aferente serviciilor de redactare a programelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, serviciilor de conducere a programelor și cele complementare acestora, de monitorizare, evaluare și control.

3.5.4.8. Programul de stimulare a cercetării-dezvoltării și inovării în rândul IMM

Programul național de stimulare a cercetării-dezvoltării și inovării în rândul întreprinderilor mici și mijlocii, este un program de încurajare și de stimulare a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, implementat de către Departamentul pentru IMM-uri, Mediul de Afaceri și Turism, iar obiectivul principal al Programului îl constituie sprijinirea operatorilor economici, întreprinderile mici și mijlocii (IMM) din toate sectoarele economice, prin facilitarea accesului la finanțare, în scopul îmbunătățirii performanțelor economice și tehnice ale operatorilor economici, urmărind adaptarea la cerințele determinate de statutul României ca stat membru al Uniunii Europene, prin creșterea volumului de activitate și a competitivității IMM din toate sectoarele economice, crearea și menținerea locurilor de muncă, formare profesională în meserii specifice tuturor sectoarelor economice.

Programul se va desfășura în 3 etape:

- etapa 1: organizarea și desfășurarea cursurilor de instruire generale și de specialitate în domeniul drepturilor de proprietate;
- etapa 2: consultanță pentru prediagnoza în firmă și cercetare/ documentare asupra soluțiilor brevetabile;
- etapa 3: finanțarea costurilor taxelor de înregistrare la OSIM a drepturilor de proprietate intelectuală.

Bugetul alocat Programului pentru anul bugetar 2015 este în curs de aprobare, constând în acordarea de alocații financiare neramursabile, la dispoziția Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism rămânând doar un procent de 5% din bugetul programului pentru cheltuieli de promovare și un procent de 5% din bugetul programului pentru cheltuieli aferente serviciilor de redactare a programelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, serviciilor de conducere a programelor și cele complementare acestora, de monitorizare, evaluare și control.

3.5.4.9. Programul de stimulare a înființării/dezvoltării microîntreprinderilor - sfera economiei sociale

Obiectivul Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor din sfera economiei sociale, îl constituie stimularea și sprijinirea demarării și dezvoltării structurilor economice private înființate de către persoanele defavorizate prin facilitarea accesului acestora la finanțare, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și facilitarea accesului persoanelor defavorizate la sursele de finanțare, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și oferirea de noi oportunități pentru persoanele dezavantajate sau făcând parte din categorii vulnerabile.

Programul urmărește:

- dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale persoanelor defavorizate în scopul implicării lor în structuri economice private, în contextul problemelor legate de menținerea echilibrului dintre obligațiile familiale și cele profesionale și al prejudecăților existențe la nivel local;
- sprijinirea demarării și dezvoltării firmelor înființate de persoane defavorizate;
- reducerea discrepanțelor economice în rândul persoanelor defavorizate;
- îmbunătățirea performanțelor economice ale întreprinderilor înființate de persoanele defavorizate, prin accesarea surselor de finanțare de la bugetul de stat;
- creșterea șanselor persoanelor defavorizate în vederea integrării pe piața muncii, în societate și în vederea dezvoltării unei societăți inclusive și participative;
- îmbunătățirea calității vieții persoanelor defavorizate și totodată creșterea productivității și competitivității întreprinderilor conduse de persoanele defavorizate;
- dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul persoanelor defavorizate;
- creșterea numărului de noi locuri de muncă create în cadrul structurilor economice private conduse de persoanele defavorizate și a beneficiilor aduse economiei naționale.

Programul se finanțează din bugetul pe anul 2015 al Departamentului pentru IMM-uri, Mediul de Afaceri și Turism, din care: 90% în lei pentru acordarea de alocații financiare nerambursabile (AFN) și 10% în lei la Dispoziția Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism, pentru cheltuieli aferente serviciilor de redactare a programelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, serviciilor de conducere a programelor și cele complementare acestora, de monitorizare, evaluare și control.

Pentru anul 2015, prin implementarea Programului, se estimează acordarea de ajutor de minimis unui număr de minimum 200 beneficiari (microîntreprinderi).

3.5.4.10. Programul național multianual pentru înființarea și dezvoltarea IMM în mediul rural

Obiectivul Programului național multianual pentru înființarea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în mediul rural îl constituie stimularea și sprijinirea demarării și dezvoltării structurilor economice private înființate în mediul rural prin facilitarea accesului acestora la finanțare, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și facilitarea accesului IMM-urilor înființate în mediul rural la sursele de finanțare în contextul reducerii discrepanțelor economice dintre mediul urban și cel rural.

Programul urmărește:

- îmbunătățirea performanțelor economice ale întreprinderilor nou create și a celor existente în mediul rural;
- reducerea discrepanțelor economice dintre mediul urban și cel rural;
- sprijinirea demarării și dezvoltării firmelor înființate în mediul rural;
- creșterea numărului de noi locuri de muncă create în cadrul structurilor economice private din mediul rural;

Bugetul alocat Programului pentru anul bugetar 2015 este în curs de aprobare, constând în acordarea de alocații financiare nerambursabile, la dispoziția Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism rămânând doar un procent de 5% din bugetul programului pentru cheltuieli de promovare și un procent de 5% din bugetul programului pentru cheltuieli aferente serviciilor de redactare a programelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, serviciilor de conducere a programelor și cele complementare acestora.

Pentru anul 2015, prin implementarea Programului, se estimează acordarea de ajutor de minimis unui număr de minimum 200 beneficiari.

3.5.4.11. Programul național multianual pentru stimularea creării, dezvoltării și promovării brandurilor sectoriale, sub-sectoriale și de produs

Programul național pentru stimularea creării, dezvoltării și promovării brandurilor sectoriale, sub-sectoriale și de produs, este un program multianual de încurajare și de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, implementat de către Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism, obiectivul general al Programului constituindu-l crearea, dezvoltarea și promovarea brandurilor sectoriale, sub-sectoriale și de produs, prin valorificarea produselor românești pe piețele naționale și internaționale.

Programul urmărește, prin organizarea a două târguri naționale de primăvară-vară și toamnă-iarnă susținerea și promovarea produselor proprii astfel:

- a) promovarea produselor românești și a producătorilor români prin creșterea vizibilității pe piață;
- b) câștigarea de piețe interne și externe noi pentru acest tip de produse;
- c) îmbunătățirea accesului operatorilor turistici și producătorilor români la informații de piață și facilitarea valorificării acestor informații;
- d) dezvoltarea contactelor de afaceri și stabilirea unor legături de parteneriat;

Din bugetul alocat desfășurării activităților specifice programului se pot suporta următoarele: editare/multiplicare de broșuri, materiale de promovare și prezentare, construcția unui site dedicat evenimentului, elementele de identitate vizuală, închiriere spații, transmitere de invitații, cheltuieli de protocol, cheltuieli cu transportul produselor care vor fi prezentate la Târg, cu transportul și/sau cazarea beneficiarilor precum și alte cheltuieli necesare organizării evenimentelor.

3.5.4.12. Programul pentru sprijinirea transferului afacerilor

Obiectivul Programului pentru sprijinirea transferului afacerilor îl constituie asigurarea continuității ideilor și practicilor comerciale, pentru menținerea locurilor de muncă și stimularea activităților economice.

Prin Program se vor susține integral cheltuielile cu privire la taxele și tarifele necesare realizării transferului afacerilor pentru operatorii economici - întreprinderi mici și mijlocii (societăți comerciale / societăți cooperative / persoane fizice care desfășoară activități economice în mod independent).

În derularea acestui Program, Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism precum și Oficiile Teritoriale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii vor colabora cu Oficiul Național al Registrului Comerțului, prin Oficiile Registrului Comerțului de pe lângă tribunale, pentru baza de date privind evidența transferului afacerilor înregistrate în anul 2015 și următorii.

3.5.4.13. Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului

Programul național pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului este un program multianual de încurajare și de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, implementat de către Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism, obiectivul general al Programului fiind stimularea dezvoltării meșteșugurilor și a micii industrii din România, a întăririi clasei de mici meșteșugari și artizani, care își desfășoară activitatea individual sau organizat prin intermediul asociațiilor ori al altor organizații, în special în localitățile rurale, dar și în cele urbane, protejarea meseriilor care presupun operații executate manual în practicarea lor și relansarea serviciilor și a produselor realizate de aceștia, în special a celor cu specific tradițional, inclusiv obiecte de artă populară și artizanat, promovarea acestor produse și servicii pe piețele naționale și internaționale.

Programul urmărește, prin organizarea a opt Târguri Regionale pentru Artizanat și Meșteșuguri 2015 și organizarea a 48 de Piețe tradiționale, susținerea micilor meșteșugari în promovarea produselor proprii și conservarea și stimularea promovării mai largi a tradițiilor autohtone prin:

- a) câștigarea de piețe externe noi pentru acest tip de produse și servicii;
- b) stimularea cererii interne de servicii și produse, care presupun un grad important de prelucrare manuală;
- c) creșterea vizibilității pe piață atât a meșteșugarilor, cât și a produselor și serviciilor furnizate de aceștia;
- d) îmbunătățirea accesului meșteșugarilor la informații de piață și facilitarea valorificării acestor informații;
- e) dezvoltarea contactelor de afaceri și stabilirea unor legături parteneriale;
- f) promovarea serviciilor și produselor realizate apelându-se la tehnologii tradiționale și având o componentă de prelucrare manuală semnificativă;

Pentru anul 2015, prin organizarea Târgurilor Regionale, se estimează participarea a minimum 200 operatori economici cu obiect de activitate în domeniul meșteșugurilor și artizanatului.

3.5.4.14. Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri

Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri este un program de încurajare și de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, implementat de către Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri (MEIMMMA)

Obiectivul principal al schemei de minimis îl constituie stimularea înființării de noi microîntreprinderi, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale întreprinzătorii debutanți în afaceri în scopul implicării acestora în structuri economice private. Prin implementarea programului în anul 2015 se estimează acordarea de ajutor de minimis unui număr de minim 600 de beneficiari.

Bugetul alocat schemei de minimis pentru anul bugetar 2015, aprobat prin anexa nr. 3/36/26 la Legea nr. 186/2014 a Bugetului de Stat pe anul 2015 este de 29.879.000 lei, din care:

- 27.279.000 lei pentru acordarea de alocații financiare nerambursabile și
- 2.600.000 lei la dispoziția Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri pentru cheltuieli aferente serviciilor de redactare a programelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, serviciilor de conducere a programelor și cele complementare acestora, de monitorizare, evaluare și control.

Bugetul de 27.279.000 lei pentru acordarea de alocații financiare nerambursabile se va contracta astfel:

- 6.309.000 lei începând cu data aprobării de către Guvern prin memorandum a deblocării sumei menționate aferente lunii mai 2015;
- 20.000.000 lei începând cu data aprobării de către Guvern prin memorandum a deblocării sumei menționate aferente lunii iunie;
- 570.000 lei începând cu data aprobării de către Guvern prin memorandum a deblocării sumei menționate aferente lunii iulie;
- 400.000 lei începând cu trim IV 2015;

3.5.4.15. Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii

Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii este un program care are ca obiectiv facilitarea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la garantare și creditare, prin acordarea unei linii de credit cu dobândă integral subvenționată și/sau garantată parțial de stat.

Programul urmărește:

- facilitarea accesului la finanțare a IMM-urilor;
- menținerea activității și a locurilor de muncă existente în rândul I.M.M. și susținerea competitivității economice a acestora;
- reducerea arieratelor datorate statului de către sectorul I.M.M.;
- reducerea masei monetare în numerar care circulă nestingherită în economia nefiscalizată.

4. STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR. SITUAȚIA EXISTENTĂ

4.1. Sectorul primar - Agricultura, silvicultura, piscicultura

Agricultura

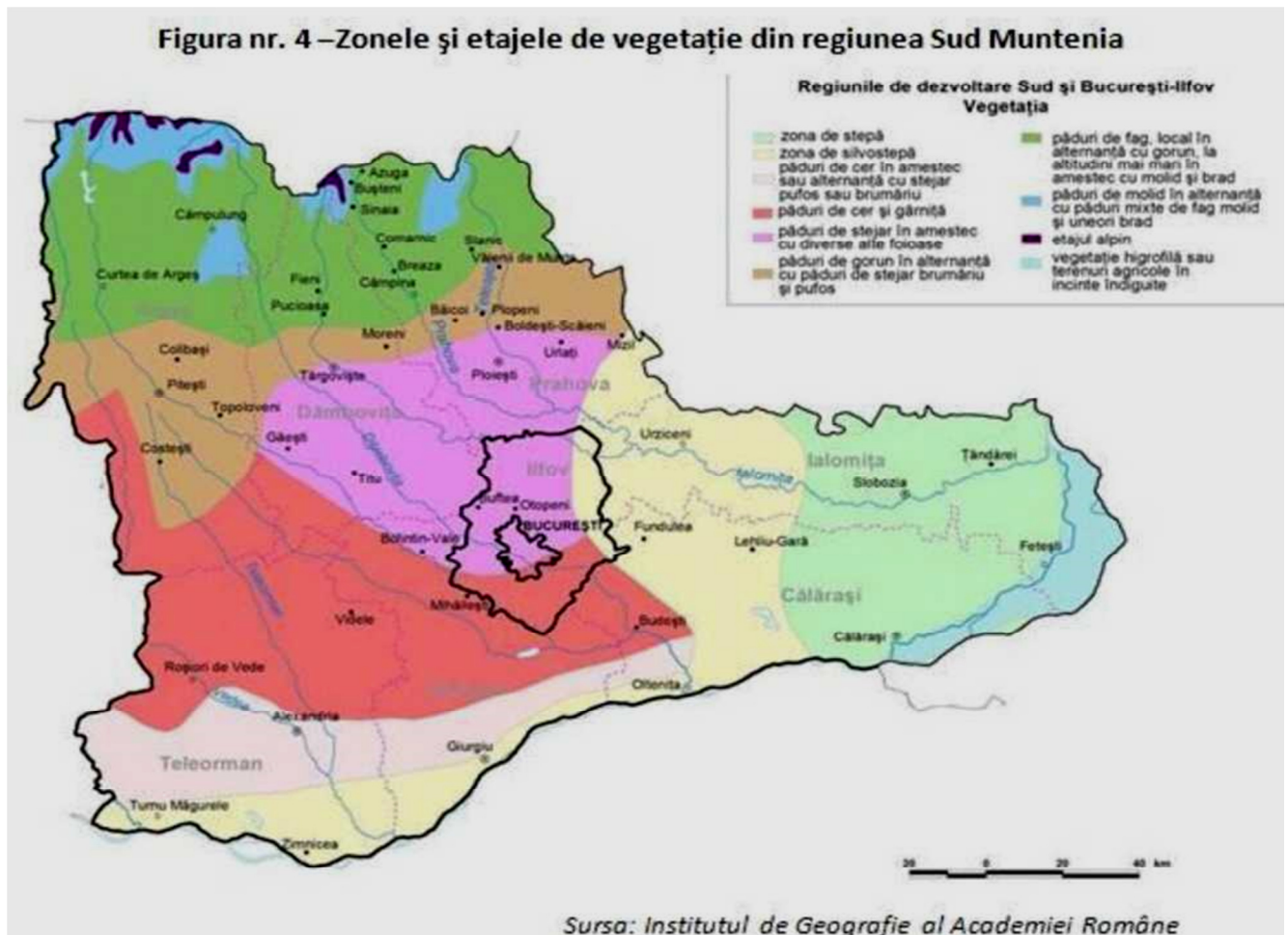
Județul Dâmbovița, situat în partea central – sudică a României asigură, prin condițiile naturale – relief, climă, sol și forță de muncă calificată – condiții optime pentru dezvoltarea tuturor ramurilor agriculturii: cultură mare, horticultură și creșterea animalelor.

Județul Dâmbovița are o suprafață de 4.054 km², cu o structură predominant agricolă, respectiv peste 60% teren agricol (din care cca. 70% arabil), 30% păduri și 9% alte tipuri de terenuri. După suprafață, județul ocupă locul 37 în clasamentul județelor și reprezintă 1,7% din suprafața totală a țării.

4.1.1. Fond funciar, structura terenurilor agricole

În România, fondul funciar este constituit, conform art. 1 din Legea nr. 18/1991, din ...”totalitatea terenurilor de orice fel, indiferent de destinație și de titlul pe baza căruia sunt deținute sau de domeniul public ori privat din care fac parte”.

Structura utilizării terenurilor este strâns legată, atât de poziționarea componentelor naturale, în special relief, cât și de existența lucrărilor de amenajare și ameliorare funciară.

Variatatea categoriilor de folosință a fondului funciar reprezintă o bună oportunitate de desfășurare a unor activități economice viabile și profitabile în diverse sectoare de activitate ale economiei rurale din aria județului, așa precum se vede din distribuția zonelor și etajelor de vegetație din regiunea Sud Muntenia, unde, cu excepția zonei de Bărăgan și cele de Luncă a Dunării, județul Dâmbovița are din toate celelalte câte o zonă bine definită.

Din punct de vedere a suprafețelor agricole, județele țării sunt grupate în trei categorii de mărime : mare, mijlocie și mică. Județul Dâmbovița se înscrie în cea de-a treia categorie.

Pe categorii de folosință a terenului apar diferențe importante față de structura fondului funciar la nivel național. Profilul agricol al județului Dâmbovița se remarcă printr-o pondere mai mare a suprafeței forestiere și a livezilor. Pășunile și fânețele ocupă o pondere mai redusă decât pe plan național, iar viile ocupă o suprafață mult mai restrânsă.

Structura utilizării terenurilor în județ comparativ la nivel național și regional în anul 2014

	Total în administrare	Teren agricol		Păduri/vegetație forestieră		Pășuni și fânețe		Livezi și pepiniere	
	ha	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
România	23.839.071	14.630.072	61,37	6.734.003	28,25	4.828.411	20,26	196.941	0,83
Sud Muntenia	3.445.299	2.433.534	70,64	671.811	19,50	395.241	11,48	41.176	1,20
Dâmbovița	405.427	247.915	61,15	121.080	29,87	62.503	15,42	9.745	2,40

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Bilanțurile teritoriale sintetice pe care le prezentăm mai jos conțin structura actuală a întregului teritoriu administrativ al județului pe categorii și subcategorii de folosință și care nu reprezintă altceva, decât resursa naturală neregenerabilă – respectiv terenurile agricole și neagricole de care dispune județul Dâmbovița.

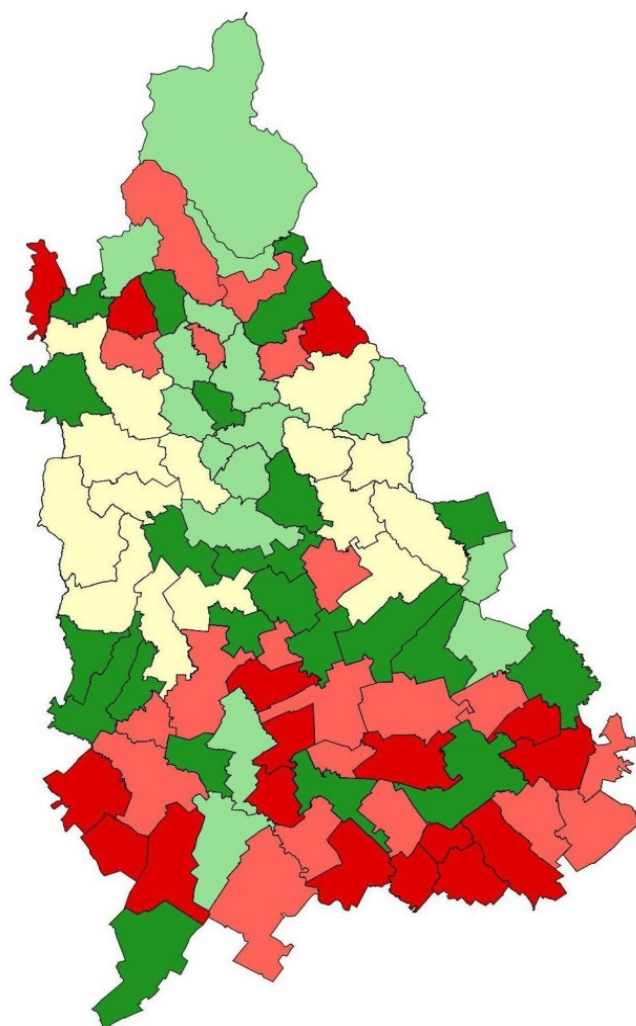
Județul Dâmbovița are o structură a fondului funciar favorabilă dezvoltării sectorului agricol, datorită ponderii ridicate a terenurilor agricole, care la sfârșitul anului 2014, însumau 60,05% din suprafața totală a județului, situându-se cu puțin sub media națională (61%).

Modul de folosință	Forma de proprietate	1990 (hectare)	1997 (hectare)	2002 (hectare)	2007 (hectare)	2011 (hectare)	2014 (hectare)
Suprafață administrativă	Total județ Dâmbovița	405.427	405.427	405.427	405.427	405.427	405.427
	Proprietate privată	:	:	:	:	304.775	306.133
Suprafață agricolă	Total județ Dâmbovița	250.300	249.796	249.284	249.001	248.132	247.915
	Proprietate privată	:	:	:	:	243.824	243.446
Suprafață neagricolă	Total județ Dâmbovița	155.127	155.631	156.143	156.426	157.295	157.512
	Proprietate privată	:	:	:	:	60.951	62.687

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.1.2. Proprietatea funciară

Pe unități administrativ teritoriale, ponderea proprietății private în totalul suprafeței teritoriului administrativ se prezintă astfel:

LEGENDĂ

	0,00% - 60,00%
	60,00% - 75,00%
	75,00% - 85,00%
	85,00% - 90,00%
	> 90,00%

Distribuția U.A.T.–urilor din punct de vedere al ponderii proprietății private în totalul suprafeței administrative

Sursa: prelucrare după INS, Baza de date pe localități, 2014

Structura fondului funciar nu a înregistrat schimbări semnificative în perioada 1990-2014 și se poate remarca doar o ușoară scădere a suprafețelor ocupate de categoria agricol.

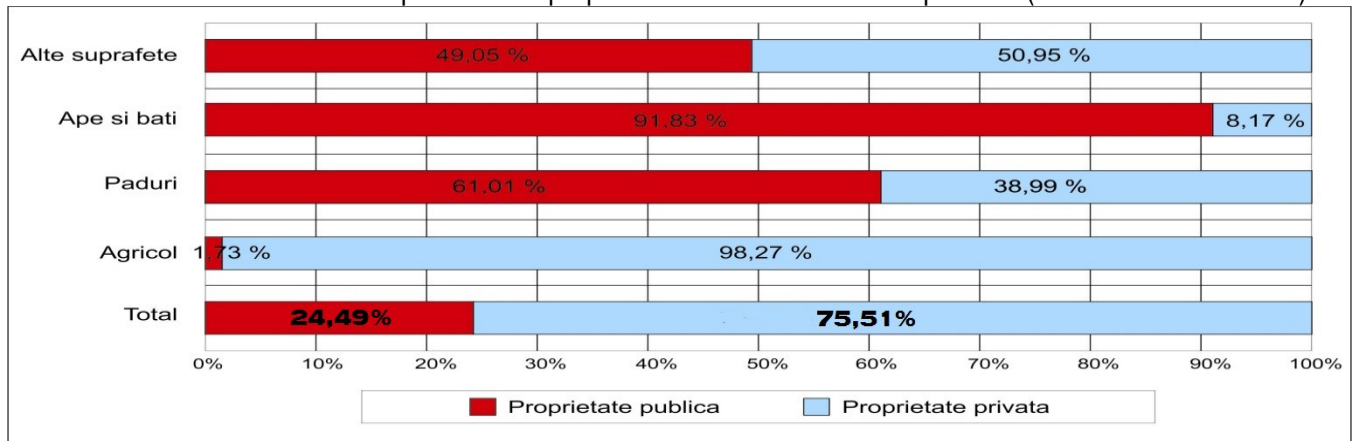
În condițiile trecerii la economia de piață problematica fondului funciar a primit noi valențe prin noua semnificație și orientare legislativă.

Astfel majoritatea componentelor fondului funciar au fost privatizate într-o proporție considerabilă: 75,18% din suprafața județului (la finele lui 2011), 75,34% (la finele lui 2012), 75,45% (la finele lui 2013) și 75,51% (la finele lui 2014).

Suprafața agricolă totală a județului Dâmbovița este de 249.368 ha și reprezintă 1,7% din suprafața agricolă totală a țării.

Structura fondului funciar pe forme de proprietate are următoarele componente (date finele anului 2014):

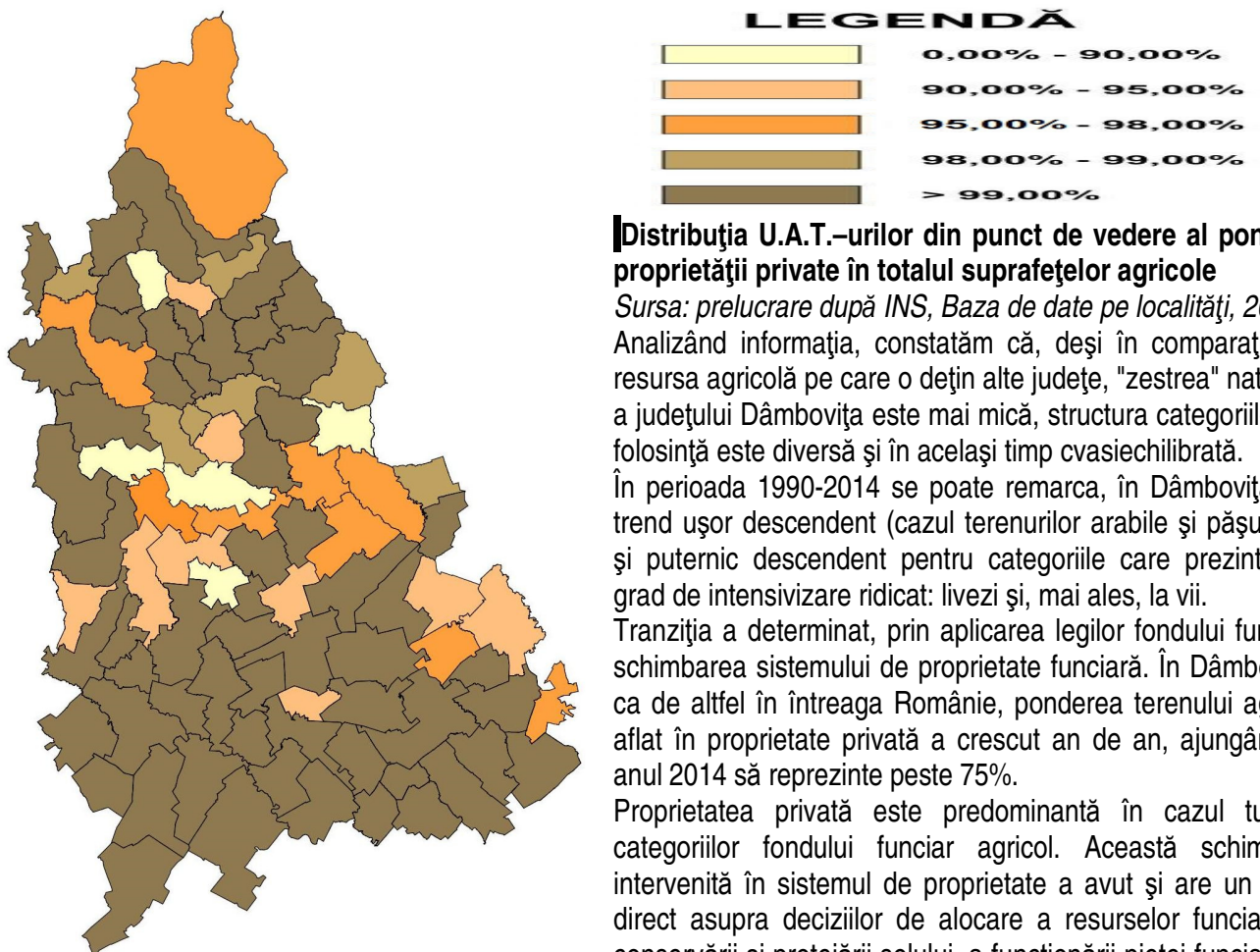
Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

La sfârșitul anului 2014, ponderea sectorului public mai era dominantă numai în cazul terenurilor cu ape și bălți (91,83%) și păduri (61,01%), în cazul celorlalte categorii de folosință proprietatea privată predominând : terenurile agricole aparțineau într-o proporție de 98,27% sectorului privat, în timp ce terenurile alte suprafețe în proporție de 50,95%.

Analiza componentelor fondului funciar prezintă importanță, deoarece acesta exercită un rol considerabil în dezvoltarea economiei rurale, fiind unul din cele mai importante mijloace de producție.

Valorificarea eficientă a acestor terenuri se poate realiza în mod coordonat, având la bază o concepție unitară, care să vizeze protecția și îmbunătățirea capacității de producție, dar și prin aplicarea măsurilor referitoare la prevenirea și combaterea surselor de degradare sau de folosire irațională a tuturor categoriilor de folosință ale fondului funciar.

Ponderea proprietății private totalul suprafețelor agricole raportată la totalul suprafeței agricole la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale este ilustrată în diagrama de mai jos :

Distribuția U.A.T.-urilor din punct de vedere al ponderii proprietății private în totalul suprafețelor agricole

Sursa: prelucrare după INS, Baza de date pe localități, 2014

Analizând informația, constatăm că, deși în comparație cu resursa agricolă pe care o dețin alte județe, "zestrea" naturală a județului Dâmbovița este mai mică, structura categoriilor de folosință este diversă și în același timp cvasiechilibrată.

În perioada 1990-2014 se poate remarca, în Dâmbovița, un trend ușor descendent (cazul terenurilor arabile și pășunilor) și puternic descendent pentru categoriile care prezintă un grad de intensivizare ridicat: livezi și, mai ales, la vii.

Tranziția a determinat, prin aplicarea legilor fondului funciar, schimbarea sistemului de proprietate funciară. În Dâmbovița, ca de altfel în întreaga Românie, ponderea terenului agricol aflat în proprietate privată a crescut an de an, ajungând în anul 2014 să reprezinte peste 75%.

Proprietatea privată este predominantă în cazul tuturor categoriilor fondului funciar agricol. Această schimbare intervenită în sistemul de proprietate a avut și are un efect direct asupra deciziilor de alocare a resurselor funciare, a conservării și protejării solului, a funcționării pieței funciare și,

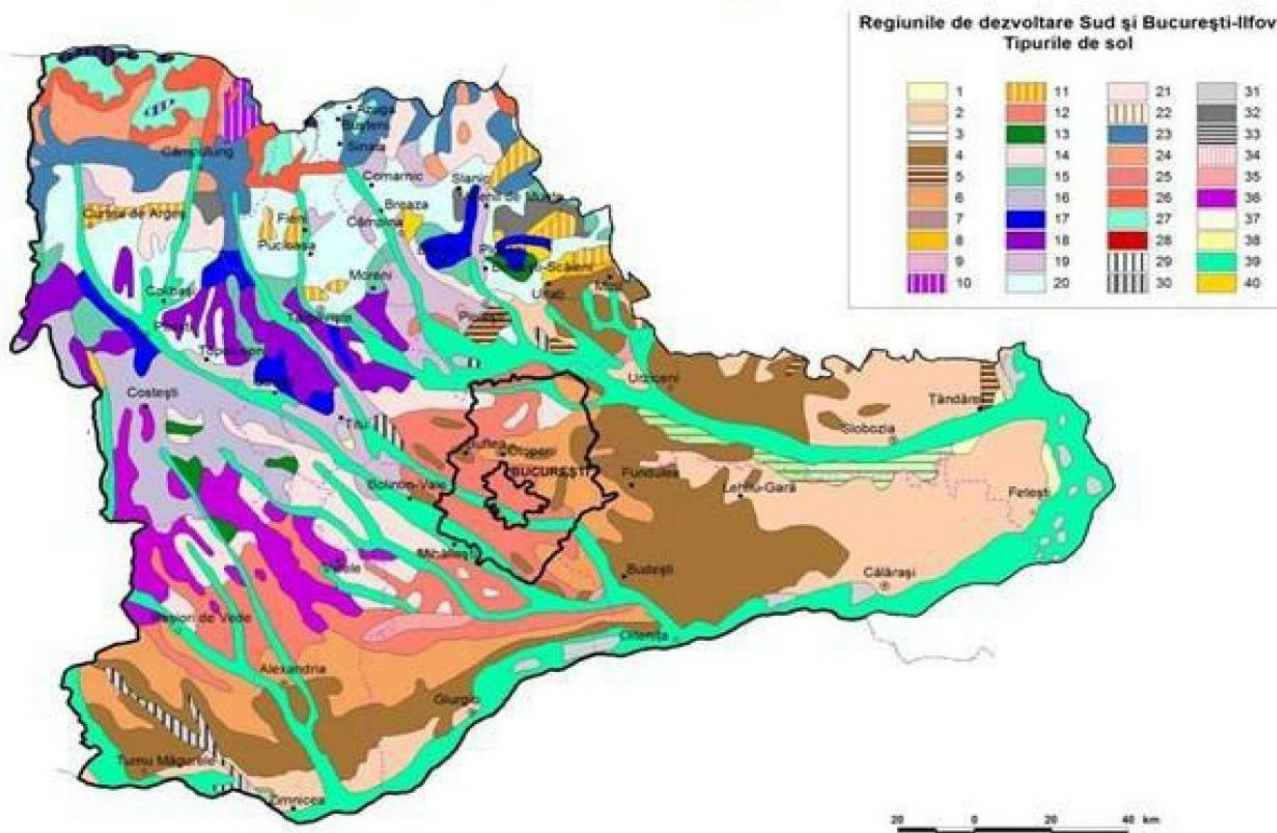
nu în ultimul rând, asupra performanțelor economice obținute în sectorul agricol.

4.1.3. Potențial pedologic, zonarea producției agricole

4.1.3.1. Distribuția solurilor la nivel macroteritorial

Distribuția tipurilor și subtipurilor de sol la nivelul Regiunii Sud Muntenia (și implicit la nivelul Regiunii București – Ilfov arată astfel :

Sursa: Institutul de Geografie al Academiei Române

4.1.3.2. Ponderea suprafețelor pe categorii de folosință în județul Dâmbovița

Analizând prin comparație cu situația din România ponderea suprafețelor pe categorii de folosință din totalul suprafețelor agricole, constatăm pentru județul Dâmbovița următoarele :

- ponderea mai mare a suprafeței de teren arabil: 70,64 % față de 64,5 % ;
- ponderea mai mare a suprafeței ocupate cu plantații pomicole 3,92 % fata de 1,8%;
- ponderea mai scăzută a plantațiilor viticole, a pășunilor și fânețelor față de situația la nivelul suprafeței întregii țări.

Se constată că, pe ansamblu, județul Dâmbovița are o structură echilibrată a categoriilor de folosință, dacă este vorba numai de resursa agricolă, cu mici fluctuații în evoluție, legate în principal de transferul de proprietate în procesul de reconstituire a proprietății private.

Modul de folosință	Forma de proprietate	1990 (hectare)	1997 (hectare)	2007 (hectare)	2011 (hectare)	2014 (hectare)
Agricolă	Total județ	250.300	249.796	249.001	248.132	247.915
	Privată	:	:	:	243.824	243.446
Arabilă	Total județ	182.599	174.941	175.055	175.276	175.338
	Privată	:	:	:	173.704	173.772
Pășuni	Total județ	35.904	43.959	43.829	42.749	42.474
	Privată	:	:	:	40.458	40.016
Fânețe	Total județ	18.415	19.588	20.362	20.063	20.029
	Privată	:	:	:	19.792	19.758
Vii/pepinieră viticole	Total județ	1.399	1.122	329	329	329
	Privată	:	:	:	329	329
Livezi/pepinieră pomicole	Total județ	11.983	10.186	9.426	9.715	9.745
	Privată	:	:	:	9.541	9.571

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.1.3.3. Bonitatea și favorabilitatea terenurilor agricole din județul Dâmbovița

Particularitățile reliefului și condițiile pedoclimatice caracterizează județul printr-o mare diversitate de soluri. Acestea se împart în clase și tipuri și sunt caracterizate prin note de bonitate, respectiv clase de bonitate funcție de care se impun anumite restricții la utilitatea terenurilor.

Nota medie de bonitare a terenurilor agricole este un indicator care prezintă o mare diversitate spațială în județul Dâmbovița, nota de bonitare a terenurilor agricole oferind informații despre potențialul general de producție agricolă la nivelul spațiului investigat. Cunoașterea valorilor sale poate servi ca bază de fundamentare a strategiilor de dezvoltare economică la nivel local.

Nota medie de bonitare în județ, conform datelor furnizate de OSPA este de **50,48**.

Bonitarea terenurilor agricole reprezintă operațiunea complexă de cunoaștere aprofundată a condițiilor de creștere și dezvoltare a plantelor și de determinare a gradului de favorabilitate a acestor condiții pentru diferite folosințe și culturi prin intermediul unui sistem de indici tehnici și note de bonitare, permițând cuantificarea acestora în note de bonitare.

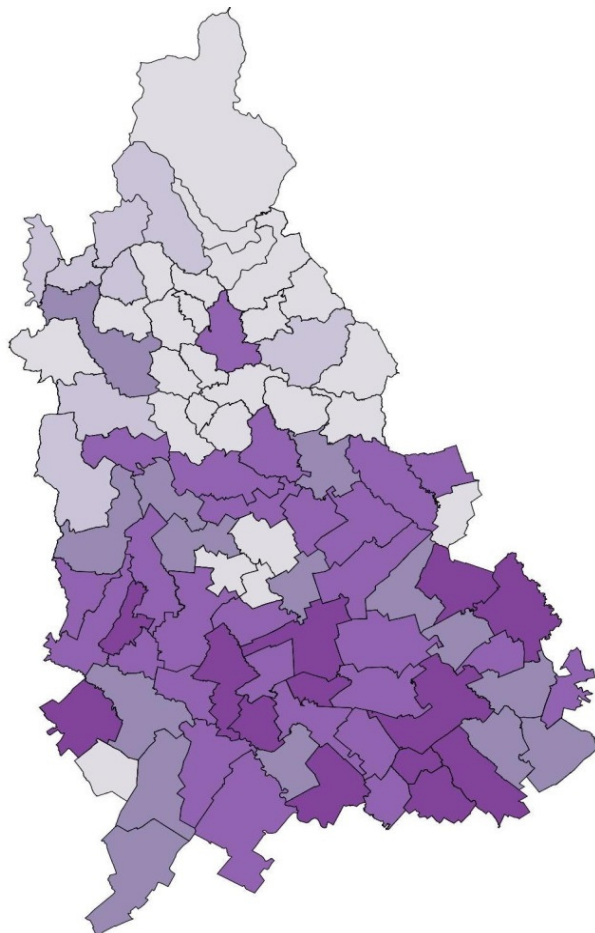
Favorabilitatea - stabilită pe baza notei de bonitare, reprezintă măsura în care un teren satisface cerințele de viață ale unei plante de cultură date, în condiții climatice normale și în cadrul folosirii raționale.

Pentru categoria de folosință arabil nota de bonitare naturală reprezintă media aritmetică a notelor de bonitare pentru 8 culturi cu aria de răspândire cea mai mare, și anume: grâu, orz, porumb, floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, cartof, soia și mazăre/fasole, iar pentru livezi este media aritmetică a notelor pentru speciile măr, păr, prun, la care se adaugă, după caz, nota speciei cireș-vișin ori piersic sau cais, iar pentru vița de vie nota de bonitare naturală este media aritmetică a celor două categorii.

Calitatea terenurilor agricole cuprinde atât fertilitatea solului, cât și modul de manifestare al celorlalți factori de mediu față de plante. Din acest punct de vedere, terenurile agricole se grupează în cinci clase de calitate, diferențiate după nota medie de bonitare (clasa I 81-100 puncte; clasa a V-a 1-20 puncte), după cum urmează:

- Clasa I (foarte bună) - terenuri fără limitări în cazul utilizării ca arabil
- Clasa II (bună) - terenuri cu limitări în cazul utilizării ca arabil
- Clasa III (mijlocie) - terenuri fără limitări moderate în cazul utilizării ca arabil
- Clasa IV (slabă) - terenuri fără limitări severe în cazul utilizării ca arabil
- Clasa V (foarte slabă) - terenuri fără limitări severe nepretabile la arabil, vii, livezi.

Clasele de calitate ale terenurilor stabilesc preabilitatea acestora pentru folosințe agricole.

LEGENDĂ

	< 15
	15 - 39
	40 - 49
	50 - 59
	>= 60

Distribuția U.A.T.-urilor din punct de vedere al numărului de puncte de bonitate a terenurilor agricole din teritoriul administrativ

Sursa : *Oficiul Județean pentru Studii Pedologice și Agrochimice Dâmbovița*
 Numărul de puncte de bonitare se obține printr-o operațiune complexă de cunoaștere aprofundată a unui teren, exprimând favorabilitatea acestuia pentru cerințele de viață a unor plante de cultură, în condiții climatice normale.

Peste media județului de 50,48 se situează un grup compact de UAT-uri localizate în partea centrală sudică a județului, acestea dispunând atât de soluri, cât și de alte condiții naturale favorabile dezvoltării sectorului agricol: Dragodana, Gura Foi, Produlești, Morteni, Vișina, Mogoșani, Mătăsaru, Costești Vale, Corbii Mari, Potlogi, Lungulețu, Poiana, Tărtășești, Brezoele, Slobozia Moară, Cornățelu, Branîștea, etc.

4.1.4. Producția agricolă

Agricultura este cea de-a doua activitate economică de bază a județului Dâmbovița, cu o contribuție la valoarea adăugată brută a județului de cca 11,6%. Producția agricolă este reprezentată echilibrat pe cele două componente : cultura vegetală și creșterea animalelor. Sectorul vegetal este preponderent, deținând cca. 64% din totalul producției, față de cca 36% cât reprezintă sectorul producției de animale.

Creșterea indicilor producțiilor agricole pe domenii din județul Dâmbovița, comparativ cu nivelul național și cu cel regional indică următoarele evoluții (anul de bază = anul precedent) :

Ramuri agricole	Forme de proprietate	România, regiunea Sud Muntenia și județul Dâmbovița	2002 (procente)	2007 (procente)	2011 (procente)	2012 (procente)	2013 (procente)
Total	Total, din care:	România	96,5	82,3	108,9	78,1	124,5
		Regiunea Sud Muntenia	88,4	80,6	110,4	79,4	129,3
		Dâmbovița	95,9	106,8	103,1	86,3	112,8
	Proprietate privată	România	98,1	83,0	109,6	78,0	124,6
		Regiunea Sud Muntenia	91,1	81,3	110,5	78,9	129,7
		Dâmbovița	96,1	107,6	102,7	86,6	113
Vegetală	Total	România	88,7	71,3	112,9	69,4	138,8
		Regiunea Sud Muntenia	75,7	67,6	116,6	73,0	141,7
		Dâmbovița	83,7	121,2	104,3	82,1	117,6
	Proprietate privată	România	90,9	72,0	113,7	68,6	139,6
		Regiunea Sud Muntenia	79,3	67,9	116,6	72,1	143,0
		Dâmbovița	83,9	123	103,7	82,5	118
Animală	Total	România	110,2	99,4	100,8	99,4	99,7
		Regiunea Sud Muntenia	111,6	98,8	96,2	99,3	99,9
		Dâmbovița	114,5	80,8	99,6	99,8	100,8
	Proprietate privată	România	110,4	99,5	100,8	99,4	99,7
		Regiunea Sud Muntenia	111,8	99,2	96,2	99,3	99,9
		Dâmbovița	114,5	80,8	99,5	99,8	100,8

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Producția principalelor produse agricole, pe locuitor, a avut o permanentă ascendență (exceptând anii cu secetă sau ploii abundente), situându-se la următoarele niveluri anuale :

Principalele produse agricole	1992 (kilograme)	1997 (kilograme)	2002 (kilograme)	2007 (kilograme)	2011 (kilograme)	2012 (kilograme)	2013 (kilograme)
Cereale pentru boabe	540,2	980,2	662,3	374,2	1034,5	639,3	1045,7
Grâu	140,6	317,4	204	145,8	354	264,1	365,1
Secară	0,9	1,3	0,9	1	1,6	0,9	1,2
Porumb	300,2	562,4	387,5	184,5	581,6	296,8	565,7
Floarea soarelui	34	38	46,3	26,2	88,8	69,7	107,2
Sfeclă de zahăr	127,3	120,9	44	35,9	32,8	35,9	51,5
Cartofi	114,4	142,2	188,1	177,8	202,3	122,9	164,6
Legume	151,7	158	132,1	149,3	207,3	176,2	198,2
Fruite	51,3	62,8	43,9	52	73,5	56,3	65,1

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.1.5. Dinamica producției vegetale

Producția vegetală pe terenurile din județul Dâmbovița este orientată cu precădere spre cultura cerealelor boabe, cartofilor, legumelor și fructelor.

Producțiile obținute la fructe, legume și cartofi plasează județul Dâmbovița în categoria marilor producători ai țării, județul Dâmbovița dând între 7,3% (107,6 mii tone) și 10,4% din producția națională de fructe (locul 2 pe țară), 7,3% (305,0 mii tone) din producția de legume a țării (locul 3 pe țară) și 4,8% din producția de cartofi (194,3 mii tone, locul 5 pe țară).

Situația comparativă la producția principalelor culturi agricole vegetale între județele regiunii Sud Muntenia și situarea regiunii la nivel național este prezentată sintetic în tabelul alăturat :

	Producția principalelor culturi agricole vegetale (mii tone)								
	TOTAL		Județul Argeș	Județul Călărași	Județul Dâmbovița	Județul Giurgiu	Județul Ialomița	Județul Prahova	Județul Teleorman
	Țară	Regiune % din total țară							
Cereale boabe	24.403,0	<u>5.588,6</u> 22,9	504,8	1.251,1	491,9	669,4	854,3	486,9	1.330,2
Grâu și secară	7.812,4	<u>2.105,6</u> 27,0	160,7	467,9	131,6	297,3	237,5	107,3	703,3
Orz și orzoaică	1.406,0	<u>399,6</u> 28,4	33,4	100,1	16,3	62,1	57,3	15,2	115,2
Ovăz	447,1	<u>57,3</u> 12,8	20,9	5,0	12,5	4,7	4,2	2,2	7,8
Porumb	14.541,6	<u>3.006,5</u> 20,7	283,0	676,3	330,3	302,3	551,5	361,9	501,3
Mazăre	58,0	<u>25,7</u> 44,3	0,08	14,3	0,2	1,5	7,0	0,06	2,6
Fasole	53,5	<u>5,3</u> 9,9	0,2	0,6	0,7	0,01	1,80	1,81	0,2
Floarea soarelui	1.557,8	<u>538,4</u> 34,6	31,0	156,8	12,6	54,4	133,2	21,3	129,0
Soia	298,5	<u>129,2</u> 43,3	0,2	69,6	0,2	17,2	35,7	0,3	6,0
Sfeclă de zahăr	672,7	<u>1,1</u> 0,2	-	-	-	-	-	1,0	0,1
Cartofi	4.197,2	<u>321,1</u> 7,6	76,0	8,0	150,0	15,0	5,1	51,6	15,7
Legume	4.773,9	<u>975,5</u> 20,4	114,1	35,4	247,8	135,0	196,6	104,3	142,4

Legendă

Locul I	Locul IV
Locul II	Locul V
Locul III	Locul VI

Sursa : prelucrare după Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud Muntenia

În ceea ce privește producția totală de struguri, respectiv cantitatea de struguri obținută de pe suprafața cultivată cu plantații de viță de vie pe rod, plantații de vii altoite, pe rod și plantații de vii hibride, pe rod, inclusiv din grădinile familiale, în județul Dâmbovița se constată o scădere dramatică a nivelurilor acestora (sub 40% față de anul de bază 1997), același trend fiind și la nivel național (cca 2/3 din nivelul anului de bază) și regional (55% din producția anului de referință) :

Forme de proprietate	România, regiunea Sud Muntenia și județul Dâmbovița	1997 (tone)	2002 (tone)	2007 (tone)	2012 (tone)	2013 (tone)	2014 (tone)
Total	România	1.179.005	1.076.688	873.224	746.385	991.559	783.690
	Regiunea Sud Muntenia	188.109	139.691	100.079	96.743	147.308	98.580
	Dâmbovița	3.274	3.130	2.201	1.547	1.774	1.466
Sector privat, din care :	România	895.841	987.261	863.954	737.790	979.327	775.884
	Regiunea Sud Muntenia	143.550	131.712	987.93	95.873	145.782	96.583
	Dâmbovița	3.208	3.130	2.201	1.547	1.774	1.466
Exploatații agricole individuale	România	863.328	890.778	722.359	607.202	816.347	614.835
	Regiunea Sud Muntenia	141.824	126.757	88.210	89.662	135.802	85.005
	Dâmbovița	3.208	3.130	2.182	1.537	1.761	1.440

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Pomicultura este una dintre cele mai productive activități agricole ale județului Dâmbovița, 3,93% din suprafața agricolă a județului fiind acoperită cu livezi și pepiniere pomicele, producțiile acestora plasându-l în anul 2012 (an de vârf în producția de fructe din România) și următorii pe locul 2 în țară.

Luând în considerare și curțile familiale, în acel an (2012) producția totală de fructe a fost de 109.729 tone de fructe, dintre care cea mai mare producție s-a înregistrat la mere (60.809 tone) și prune (37.257 tone).

Cea mai ridicată producție pomicolă înregistrată vreodată s-a consemnat statistic în anul 2007 (187.000 tone), iar un alt vârf a fost înregistrat în anul 2010 (147.409 tone).

Categorii de fructe	Forme de proprietate	România, regiunea Sud Muntenia și județul Dâmbovița	1997 (tone)	2002 (tone)	2007 (tone)	2012 (tone)	2013 (tone)	2014 (tone)
Total	Total	România	1416454	952015	1085756	1128594	1299972	1301428
		Regiunea Sud Muntenia	279026	120076	351050	302186	317017	269123
		Dâmbovița	73597	51724	187000	109729	104275	83623
	Sector privat, din care:	România	1095466	892257	1065477	1112367	1290309	1292612
		Regiunea Sud Muntenia	231820	113814	345892	299111	315689	267597
		Dâmbovița	58180	51127	186036	108262	104074	83403
	Exploatații agricole individuale	România	1069232	795299	966498	1026974	1211246	1193316
		Regiunea Sud Muntenia	231642	111661	338571	292645	308150	261777
		Dâmbovița	58140	50081	185796	105049	101519	81904
Prune	Total	România	491577	220638	372631	424068	512459	495287
		Regiunea Sud Muntenia	109189	20080	135281	139179	143392	115332
		Dâmbovița	23175	8343	65538	37257	35966	29968
	Sector privat, din care:	România	454818	216325	370289	420804	510689	494482
		Regiunea Sud Muntenia	104177	19672	135027	139131	142772	115195
		Dâmbovița	22456	8343	65478	37257	35964	29966
	Exploatații agricole individuale	România	450476	208827	360765	408409	495239	479076
		Regiunea Sud Muntenia	104093	18654	134072	137827	141257	113902
		Dâmbovița	22456	7511	65462	36917	35647	29791
Mere	Total	România	664063	491494	475370	462935	513580	513195
		Regiunea Sud Muntenia	122049	64394	158146	117750	121440	103603
		Dâmbovița	39457	33962	96572	60809	56430	41623
	Sector privat, din care:	România	408769	443446	461763	452051	507888	507474
		Regiunea Sud Muntenia	82889	59211	153757	114799	120915	102351
		Dâmbovița	25133	33365	95678	59347	56239	41412
	Exploatații agricole individuale	România	388314	361625	399813	395605	457486	439202
		Regiunea Sud Muntenia	82803	58164	147843	110698	116083	99218
		Dâmbovița	25097	33151	95463	56586	54095	40143
Pere	Total	România	69873	68058	62852	54274	66849	61292
		Regiunea Sud Muntenia	15773	11774	23482	16146	19150	14273
		Dâmbovița	4922	4313	12687	5223	5025	4233
	Sector privat, din care:	România	68381	67389	62518	54182	66732	61213
		Regiunea Sud Muntenia	15588	11614	23323	16141	19134	14270
		Dâmbovița	4829	4313	12687	5223	5025	4233
	Exploatații agricole individuale	România	68235	66832	61136	53598	65626	60481
		Regiunea Sud Muntenia	15584	11590	23264	16020	18964	14211
		Dâmbovița	4825	4313	12678	5141	4949	4209
Cireșe și vișine	Total	România	73837	66338	65163	70542	80477	82808
		Regiunea Sud Muntenia	8220	4859	13753	9073	11070	11425
		Dâmbovița	1240	861	5086	1968	2263	2271
	Sector privat, din care:	România	62751	63662	64524	69810	80034	82262
		Regiunea Sud Muntenia	7357	4804	13553	9073	11051	11405
		Dâmbovița	1196	861	5086	1968	2263	2271
	Exploatații agricole individuale	România	61746	60345	56341	64422	75060	77654
		Regiunea Sud Muntenia	7353	4781	13479	8823	10656	11012
		Dâmbovița	1196	861	5086	1962	2260	2267

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.1.6. Zootehnia și creșterea animalelor

În ceea ce privește producția agricolă, sectorul animal are o pondere mult mai mică decât sectorul vegetal, de doar 28,7%.

Creșterea indicilor producțiilor agricole pe domenii din județul Dâmbovița, comparativ cu nivelul național și cu cel regional indică următoarele evoluții :

Ramuri agricole	România, regiunea Sud Muntenia și județul Dâmbovița	2002 (milioane lei)	2007 (mii lei RON)	2011 (mii lei RON)	2012 (mii lei RON)	2013 (mii lei RON)
Total	România	315.848.560	47.699.916	76.508.656	64.259.474	78.464.416
	Regiunea Sud Muntenia	50.600.697	7.697.601	14.604.812	12.534.763	15.613.379
	Dâmbovița	9.142.834	2.036.431	2.417.321	2.206.484	2.484.511
Vegetală	România	180.841.729	28.723.475	54.179.772	40.169.144	53.843.812
	Regiunea Sud Muntenia	26.676.544	4.395.721	10.973.585	8.613.675	11.539.817
	Dâmbovița	4.925.926	1.567.764	1.849.343	1.581.575	1.840.754
Animală	România	131.390.327	18.291.624	21.784.104	23.555.260	23.876.547
	Regiunea Sud Muntenia	22.867.447	3.201.761	3.516.650	3.821.628	3.884.593
	Dâmbovița	4.191.941	466.839	567.152	622.567	641.935
Servicii agricole	România	3.616.504	684.817	544.780	535.070	744.057
	Regiunea Sud Muntenia	1.056.706	100.119	114.577	99.460	188.969
	Dâmbovița	24.967	1.828	826	2.342	1.822

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Creșterea ușor inferioară mediilor a producției animale poate fi legată de evoluția numărului de capete pentru principalele categorii de animale la nivel național, regional și județean.

Evoluția potențialului zootehnic la principalele specii, în perioada 1997 – 2014 comparativ la nivel național, regional și județean, ne arată că începând cu anii de după 1990, trendul efectivelor este în continuă descreștere la toate cele trei niveluri la bovine și porcine, la celelalte specii existând stabilitate sau ușoare creșteri:

Categoriile de animale	România, regiunea Sud Muntenia și județul Dâmbovița	1997	2002	2007	2012	2013	2014
		(număr)	(număr)	(număr)	(număr)	(număr)	(număr)
Bovine	România	3235390	2877803	2818983	2009135	2022408	2068888
	Regiunea Sud Muntenia	479291	413558	399709	234459	232359	235249
	Dâmbovița	83907	76291	60299	35887	34555	33202
Porcine	România	7096477	5058161	6564907	5234313	5180173	5041788
	Regiunea Sud Muntenia	1361487	795110	1131926	928356	913767	893474
	Dâmbovița	107613	100596	128300	111344	100464	86975
Ovine	România	8937615	7312362	8469195	8833830	9135678	9518225
	Regiunea Sud Muntenia	1073899	732698	822973	832858	864870	884112
	Dâmbovița	63208	47370	45805	57620	57711	60099
Caprine	România	609659	633002	865070	1265676	1312967	1417176
	Regiunea Sud Muntenia	114137	118379	151204	224604	237298	251816
	Dâmbovița	10314	11247	13827	23859	24087	26558
Cabaline	România	821667	879383	862396	574627	548245	524741
	Regiunea Sud Muntenia	131072	139193	136410	78789	77181	74727
	Dâmbovița	17423	19807	18878	12078	11308	11581
Păsări	România	66620255	77378887	82035594	80135680	79440251	75446750
	Regiunea Sud Muntenia	14487455	17124348	19734904	21548176	19917425	18281890
	Dâmbovița	3852517	2847297	2676726	3504249	3306176	1958454
Familii de albine	România	626027	781159	982368	1254039	1354218	1350998
	Regiunea Sud Muntenia	100143	126880	145949	185561	192110	194209
	Dâmbovița	14374	21331	23271	27905	30138	29166
Iepuri	România	:	551625	494830	297308	290340	287883
	Regiunea Sud Muntenia	:	35278	34916	26837	28347	29391
	Dâmbovița	:	3352	4211	3923	4398	4687

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Zona dâmbovițeană are tradiție în creșterea animalelor, aceasta constituind o ramură importantă a economiei agricole a județului.

Evoluția efectivelor de animale la nivelul județului Dâmbovița ne arată foarte clar că la speciile mici ar exista un reviriment, iar la bovine, porcine și cabaline evoluția în jos a efectivelor continuă :

Categoriile de animale	1990	1992	1997	2002	2007	2012	2013	2014
	(număr)	(număr)	(număr)	(număr)	(număr)	(număr)	(număr)	(număr)
Bovine , din care :	122.200	84.000	83.907	76.291	60.299	35.887	34.555	33.202
Juninci	:	:	3.504	2.226	1.830	835	945	1.013
Vaci și bivolițe	:	:	50.423	46.598	40.253	25.218	25.373	24.972
Porcine , din care :	154.800	150.100	107.613	100.596	128.300	111.344	100.464	86.975
Scroafe de prăsilă	12.100	9.700	5.800	6.389	4.619	4.658	4.474	4.204
Ovine , din care :	168.000	149.600	63.208	47.370	45.805	57.620	57.711	60.099
Oi și mioare	112.400	110.900	49.172	36.374	41.596	51.387	50.735	52.322
Caprine , din care :	21.357	20.300	10.314	11.247	13.827	23.859	24.087	26.558
Capre	:	:	:	7.553	11.053	20.521	20.171	22.216
Cabaline , din care:	14.500	15.700	17.423	19.807	18.878	12.078	11.308	11.581
Cabaline de muncă	:	:	:	15.914	16.777	10.555	10.237	9.297
Păsări , din care :	6.419.100	2.920.200	3.852.517	2.847.297	2.676.726	3.504.249	3.306.176	1.958454
Păsări ouătoare	:	1.692.200	1.328.071	1.368.034	1.331.034	1.990.469	1.822.277	1.609.108
Familii de albine	28.900	23.200	14.374	21.331	23.271	27.905	30.138	29.166
Iepuri	:	:	:	3.352	4.211	3.923	4.398	4.687

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Numărul de animale ce revin la 100 ha de teren, pe principalele categorii de animale și forme de proprietate, în țară, în regiunea de dezvoltare Sud Muntenia și județul Dâmbovița, a evoluat astfel :

Categoriile de animale	Forme de proprietate	România, regiunea Sud Muntenia și județul Dâmbovița	2002	2007	2012	2013	2014
			(număr/100ha)	(număr/100ha)	(număr/100ha)	(număr/100ha)	(număr/100ha)
Bovine	Total	România	20,1	21,4	14,8	15	15,3
		Regiunea Sud Muntenia	17,6	17,7	10,2	10,1	10,2
		Dâmbovița	31,9	25	15,9	15,4	14,8
	Proprietate privată	România	21,2	24,7	16,4	16,8	17,2
		Regiunea Sud Muntenia	19,1	19,6	10,9	10,9	11
		Dâmbovița	33	27,6	17,7	17,1	16,4
Vaci, bivolițe și juninci	Total	România	12,3	13,2	9,3	9,5	9,7
		Regiunea Sud Muntenia	11,4	11,6	6,7	6,8	6,8
		Dâmbovița	20,4	17,4	11,6	11,7	11,6
	Proprietate privată	România	13	15,2	10,4	10,6	10,9
		Regiunea Sud Muntenia	12,5	12,9	7,3	7,3	7,3
		Dâmbovița	21,2	19,3	12,9	13	12,9
Porcine	Total	România	53,9	75,7	58,2	58,9	57,4
		Regiunea Sud Muntenia	40,6	60,4	48	47,4	46,3
		Dâmbovița	57,5	73,4	68,4	61,5	53,2
	Proprietate privată	România	54,7	76,7	58,8	59,3	57,8
		Regiunea Sud Muntenia	42,5	61,8	48,5	47,8	46,7
		Dâmbovița	57,8	73,3	68,7	61,5	53,2
Ovine și caprine	Total	România	55,4	70,9	74,6	77,4	81
		Regiunea Sud Muntenia	36,3	43,1	45,8	47,9	49,4
		Dâmbovița	24,5	24,7	36,1	36,5	38,6
	Proprietate privată	România	58,9	82	82,8	87	91,1
		Regiunea Sud Muntenia	39,6	47,8	49,3	51,9	53,4
		Dâmbovița	25,1	27,1	39,9	40,2	42,6

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Cu toate acestea, din cauza lipsei de integrare a activităților dintre sectorul agricol (vegetal și animal) cu sectoarele de procesare și comercializare, zootehnia a devenit o afacere neatractivă pentru mulți crescători de animale (mai ales în ceea ce privește animalele mari), ajungându-se în prezent ca numărul animalelor crescute de români (și de dâmbovițeni) să fie sub 50% din cel existent la sfârșitul lui 1989.

Astfel, pentru categoriile porcine (cea mai reprezentativă) și bovine, după o creștere mult mai rapidă decât pe plan regional sau național în perioada 2000-2006, numărul de capete cunoaște un declin puternic între 2007 și 2010, anii următori marcând o ușoară creștere a efectivelor.

În timp ce numărul de ovine s-a menținut relativ constant, crescând ușor în perioada 2000-2010, notabil este ritmul de creștere al numărului de caprine, mult mai dinamic decât pe plan regional și național.

4.1.7. Dinamica producției animale

Producția animală a înregistrat scăderi între anii 1990-2002, urmând tendința efectivelor de animale, iar din anul 2002 producțiile au crescut, ajungând în 2012-2014 să depășească nivelul anului 1990 la anumite categorii de produse animale, așa cum se vede din tabelul ilustrativ :

Categoriile de produse agricole animale	Forme de proprietate	Unități de măsură	Anul 1990	Anul 2000	Anul 2010	Anul 2013	Anul 2014
Productia de carne, din care - total	Total	Mii tone în viu	57,2	43,7	46,9	49,9	48,4
	Sector privat		26,9	:	46,9	49,9	48,4
Carne de bovine	Total	Mii tone în viu	:	10,4	7,0	5,8	4,3
	Sector privat		:	10,4	7,0	5,8	4,3
Carne de porcine	Total	Mii tone în viu	16,0	14,9	8,0	10,6	9,6
	Sector privat		:	14,6	8,0	10,6	9,6
Carne de ovine și caprine	Total	Mii tone în viu	:	0,6	0,5	0,6	0,6
	Sector privat		:	0,6	0,5	0,6	0,6
Carne de pasăre	Total	Mii tone în viu	:	17,8	31,4	32,9	33,8
	Sector privat		:	1,8	1,1	1,0	1,0
Producția de lapte, din care	Total	Mii hectolitri	:	1.455	1.030	1.025	922
	Sector privat		:	1.455	1.030	1.025	922
Lapte de vacă și bivoliță	Total	Mii hectolitri	873,3	1435,6	991,0	967,0	859,0
	Sector privat		:	1425,7	991,0	967,0	859,0
Lapte de oaie și capră	Total	Mii hectolitri	52,3	19,6	39,0	58,0	63,0
	Sector privat		:	19,2	39,0	58,0	63,0
Producția de lână	Total	Tone	440,5	114,6	135,0	133,0	132,0
	Sector privat		:	107,2	134,0	132,0	131,0
Producția de ouă	Total	Milioane bucăți	407,5	242,2	263	296	265,0
	Sector privat		:	224,2	263	296	265,0
Producția de miere extrasă	Total	Tone	355,0	275,4	381	620	376,0
	Sector privat		355,0	275,4	381,0	620	376,0

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

La capitolul producție animală, județul Dâmbovița excelează în privința producției totale de carne și în domeniul creșterii păsărilor și producției aferente, Avicola Crevedia fiind al treilea mare actor de tipul său din România.

Dâmbovița ocupă locul 3 în ierarhia județelor țării la producția de ouă (256 milioane bucăți cu 4,0% din totalul național), locul 7 la producția totală de carne (48.412 tone greutate în viu cu 3,6% din totalul țării) și locul 20 la producția de lapte de vacă și bivoliță (985 mii hl cu 2,2% din total țară).

Producțiile medii pe un animal, pe categorii de produse - reprezintă raportul dintre cantitatea de produse animale și numărul de animale, într-un an calendaristic, pentru fiecare produs existând o modalitate de calcul, astfel:

- La laptele de vacă și bivoliță (inclusiv consumul vițelilor) se determină ca raport între producția totală de lapte, inclusiv consumul vițelilor și numărul mediu de vaci și bivolițe furajate;
- La laptele de oaie ca raport între producția totală de lapte obținută prin muls și numărul mediu de oi mulse;
- La lână se determină ca raport între producția totală de lână nespălată și numărul oilor tunse (fără tineretul sub 1 an tuns sau mițuit);
- La ouă, pe baza raportului dintre producția totală de ouă și numărul mediu de păsări ouătoare.

Evoluția producțiilor medii anuale la principalele produse animaliere, comparativ la nivel național, regional și județean, ne arată o clară superioritate la ouă și lapte de vacă, dar și medii mai mici la lapte de oaie și lână :

Categoriile de produse agricole animale	Forme de proprietate	România, regiunea Sud Muntenia și județul Dâmbovița	Unități de măsură	Nivel anual
Lapte de vacă și bivoliță	Total	TOTAL	Litri	3198
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Litri	3240
		Dambovița	Litri	3679
	Sector privat, din care :	TOTAL	Litri	3197
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Litri	3241
		Dambovița	Litri	3682
	Exploatații agricole individuale	TOTAL	Litri	3195
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Litri	3243
		Dambovița	Litri	3679
Lapte de oaie	Total	TOTAL	Litri	48
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Litri	40
		Dambovița	Litri	38
	Sector privat, din care :	TOTAL	Litri	48
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Litri	41
		Dambovița	Litri	38
	Exploatații agricole individuale	TOTAL	Litri	48
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Litri	41
		Dambovița	Litri	38
Lână	Total	TOTAL	Kilograme	2,53
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Kilograme	2,63
		Dambovița	Kilograme	2,62
	Sector privat, din care :	TOTAL	Kilograme	2,53
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Kilograme	2,62
		Dambovița	Kilograme	2,62
	Exploatații agricole individuale	TOTAL	Kilograme	2,54
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Kilograme	2,73
		Dambovița	Kilograme	2,62
Ouă	Total	TOTAL	Bucăți	154
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Bucăți	141
		Dambovița	Bucăți	177
	Sector privat, din care :	TOTAL	Bucăți	154
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Bucăți	139
		Dambovița	Bucăți	177
	Exploatații agricole individuale	TOTAL	Bucăți	140
		Regiunea SUD-MUNTENIA	Bucăți	124
		Dambovița	Bucăți	148

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.1.8. Mecanizarea agriculturii

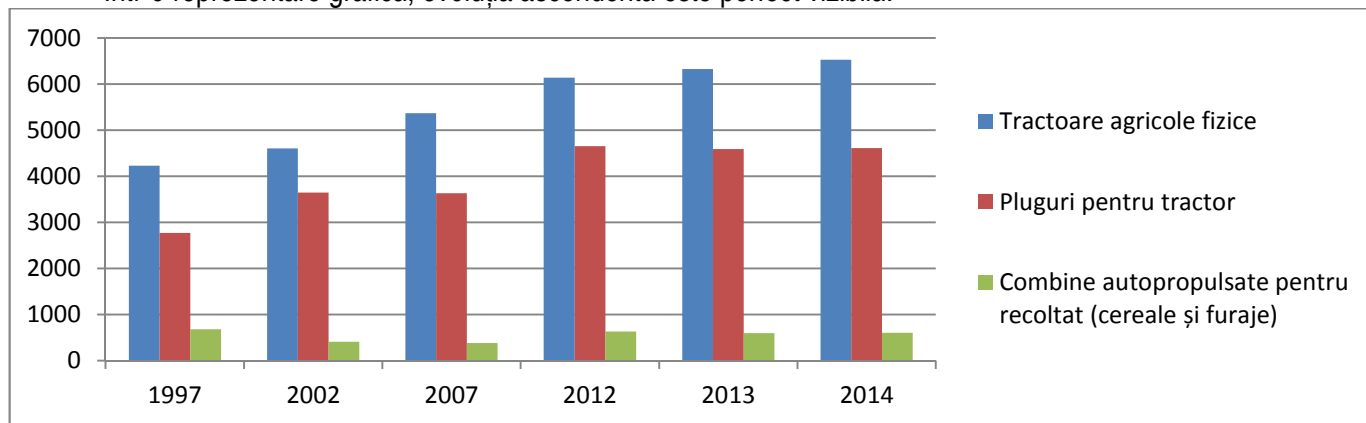
Parcul de tractoare și mașini agricole a înregistrat o evoluție ascendentă în perioada 2006-2011, la principalele categorii. Cea mai importantă creștere se înregistrează la categoria pluguri pentru tractor (22,34%), urmată de tractoare agricole (17,53%) și combine autopropulsate (12,21%).

Evoluția ascendentă a parcului de mașini și tractoare poate fi evidențiată prin cifrele semnificative din ultimii ani pe baza datelor statistice de referință la principalele categorii de tractoare și mașini agricole:

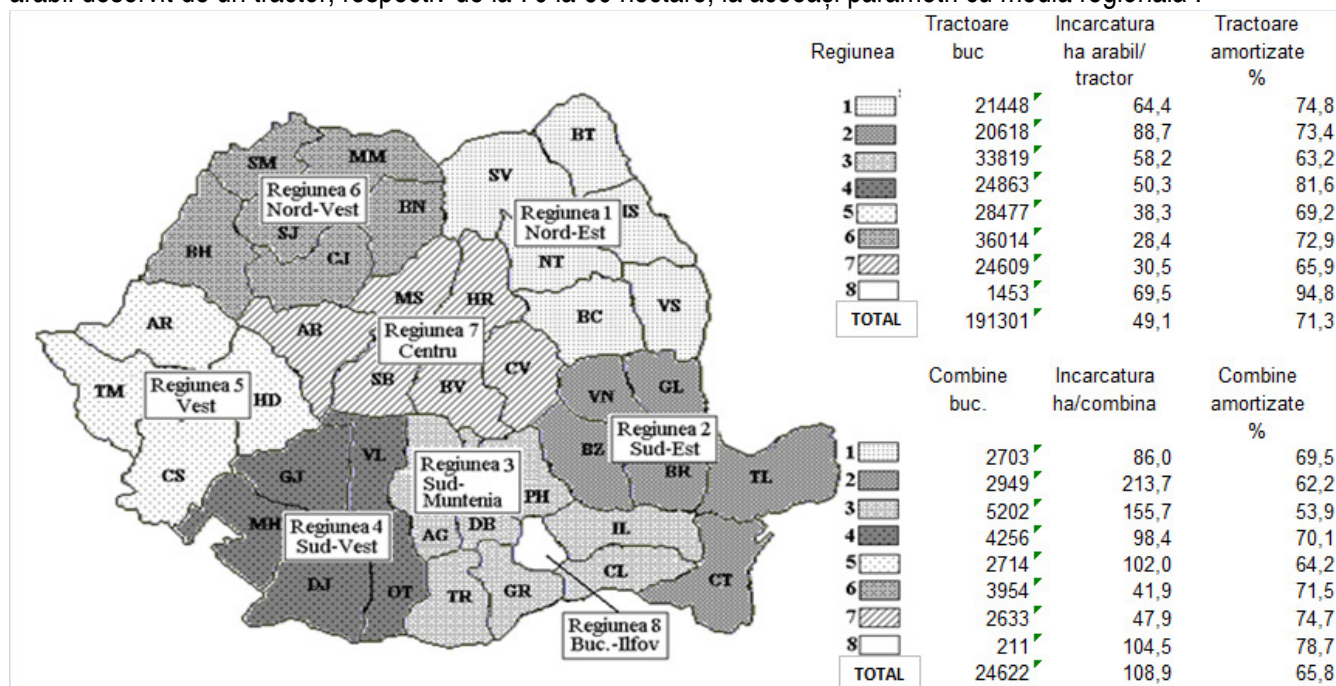
Categoriile de tractoare și mașini agricole	1997	2002	2007	2012	2013	2014
Tractoare agricole fizice	4227	4599	5363	6133	6325	6523
Pluguri pentru tractor	2768	3642	3628	4652	4587	4610
Combine autopropulsate recoltat cereale și furaje	679	410	381	629	593	606

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Intr-o reprezentare grafică, evoluția ascendentă este perfect vizibilă:

În aceste condiții în perioada analizată s-a produs, de asemenea, o scădere a numărului de hectare de teren arabil deservit de un tractor, respectiv de la 70 la 60 hectare, la aceeași parametri cu media regională :

INCĂRCĂTURA TEORETICĂ PE TRACTOR, PE COMBINA DE RECOLTAT CEREALE PĂIOASE ȘI VECHIMEA PARCULUI, PE REGIUNI LA 31.12.2013

Sursa : www.madr.ro / situația parcului de tractoare și mașini agricole

În al doilea rând, creșterea mai redusă în 2011-2014 a valorii serviciilor agricole prestate indică o maturizare mai lentă a sectorului agricol din județ.

În plan regional, județul Dâmbovița are cea mai slabă dezvoltare a serviciilor agricole.

Parcul de mașini agricole și tractoare al județului se prezintă într-o evoluție ușor ascendentă pe ultimii ani pentru care există raportări statistice, astfel :

Categoriile de tractoare și mașini agricole	2012		2013		2014	
	Total, din care:	Proprietate privată	Total, din care:	Proprietate privată	Total, din care:	Proprietate privată
Tractoare agricole fizice	6.133	6.117	6.325	6.309	6.523	6.507
Pluguri pentru tractor	4.652	4.630	4.587	4.565	4.610	4.590
Cultivatoare mecanice	1.130	1.130	1.105	1.105	1.217	1.217
Semanatori mecanice	1.961	1.961	2.103	2.103	2.098	2.098
Masini de stopit și prăfuit cu tracțiune mecanică	820	820	746	746	746	746
Combinae autopropulsate pentru recoltat cereale	608	608	574	574	591	591
Combinae autopropulsate pentru recoltat furaje	21	21	19	19	15	15
Combinae și mașini pentru recoltat cartofi	770	770	863	863	942	942
Prese pentru balotat paie și fân	290	290	285	285	280	280
Vindrovere pentru furaje	29	29	29	29	27	27

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.1.9. Îmbunătățiri funciare, amenajări și lucrări agropedohidroameliorative

Lucrările hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor, precum lacurile de acumulare (baraje), cele exploatate și în regim de ape mari, cele destinate alimentării cu apă industrială a municipiului Târgoviște și obiectivelor industriale din zona de nord a județului (lacurile de acumulare Bolboci, cu un volum util de 18 mil. mc și Pucioasa, cu un volum util de 6,67 mil. mc), cele care asigură alimentarea cu apă a capitalei și dețin un rol important în planul de apărare împotriva inundațiilor din capitală (lacul de acumulare Văcărești situat pe râul Dâmbovița, cu un volum util de 11 mil. mc sau cele de pe râul Ilfovul Superior, amplasate între derivația Ialomița–Ilfov și derivația Ilfov–Dâmbovița, respectiv salba de acumulari Udrești, Bungetu I, Bungetu II, Brătești, Adunați și Ilfoveni cu un volum util de 15,5 mil. mc) au asigurat dintotdeauna și un volum tampon pentru irigații în aval.

Lucrările de amenajare a albiilor prin lucrări de regularizare și îndiguire, realizate în principal din fonduri publice locale (și în mai mică măsură din cele de stat) care mai sunt în funcțiune, reprezintă cca. 50 km de îndiguiri, regularizări și consolidări de mal, care servesc și necesităților conexe ale funcțiilor agricole ale zonelor respective.

Dintre lucrările importante de apărare împotriva inundațiilor existente se menționează :

- regularizare în zona Malu cu Flori (cca. 7 km);
- regularizare în zona Nucet (cca. 15 km);
- regularizare în zona Conțești - Bălteni (cca. 13 km);
- regularizare și îndiguire în zona Potlogeni Vale (cca. 11,5 km);
- regularizare și îndiguire în zona localității Găești (cca. 3,5 km).

Lucrările hidrotehnice ce pot influența regimul de curgere pe albie, precum derivații, aducțiuni, prize de apă și care se pot menționa, căci mai sunt în funcțiune pentru alimentări cu apă potabilă, industrială, irigații, hidroenergie și alte folosințe sunt :

- Derivația Găești (L = 7 km, Qi = 900 mc/s),
- Derivația Răcari (Ilfov – Dâmbovița L = 7 km, Qi = 240 mc/s).

Din suprafața totală a amenajărilor de desecare și a celor realizate pentru înlăturarea excesului de umiditate din județul Dâmbovița, aproximativ 17.000 ha sunt grupate în sisteme mari și cca. 2 000 ha în amenajări locale.

Cele mai importante dintre sistemele mari sunt :

- Titu – Ogrezeni (12.000 ha)
- Ilfovăț (4.380ha).

În județul Dâmbovița au fost inventariate un număr de 7 formațiuni torențiale, la care sunt executate lucrări de corectare a torenților și de ameliorare a terenurilor degradate, pe o suprafață de 4.429 ha, din care fondul forestier ocupă circa 3.100 ha .

Rețeaua hidrografică existentă în limitele bazinelor hidrografice torențiale este de circa 63 km, din care circa 11 km cu lucrări executate, 5 km cu degradări și 48 km fără degradări .

Situația amenajărilor agricole din județul Dâmbovița la nivelul anului 2014 este prezentată în tabelul următor:

Suprafața amenajată pentru irigații (ha)		Suprafața amenajată cu lucrări de desecare (ha)		Suprafața amenajată cu lucrări de combatere a eroziunii solurilor (ha)	
Total (ha)	Funcțional (ha)	Total (ha)	Funcțional (ha)	Total (ha)	Funcțional (ha)
33.518	1.410	63.822	63.822	13.277	13.277

Sursa: ANIF - Unitatea de Administrare Dâmbovița

Conform informațiilor primite de la ANIF - U.A. Dâmbovița, din totalul suprafeței de 33.518 ha amenajate pentru irigații, doar suprafața de 1.410 ha este funcțională, de utilitate publică, dată în administrare Organizației Utilizatorilor de Apă Râstoaca.

Pentru restul suprafeței s-a retras recunoașterea de utilitate publică.

Suprafața amenajată cu lucrări de desecare și suprafața amenajată cu lucrări de combatere a eroziunii solurilor sunt suprafețe de utilitate publică, funcționale.

Evoluția suprafețelor terenurilor amenajate cu lucrări de irigații și suprafețelor agricole irigate pe categorii de folosință a terenurilor, comparativ la nivel național, al regiunii de dezvoltare Sud Muntenia și a județului Dâmbovița este prezentată în tabelul alăturat, fiind evident regresul întregii activități în domeniu:

După anul 1990, degradarea și devalorizarea instalațiilor existente, costurile ridicate și lipsa instalațiilor de udare pe terenurile particulare constituie principalele cauze ale neaplicării irigațiilor pe suprafețele amenajate.

Începând cu anul 2004 s-a declanșat acțiunea de modernizare a unor sisteme de irigații, dar lipsa resurselor financiare a făcut ca procesul să demareze greu. De asemenea, procesul de degradare al unor sisteme de irigații s-a amplificat și din lipsa fondurilor necesare întreținerii și supravegherii lor.

Situația comparativă în evoluție se prezintă astfel:

Îmbunătățiri funciare	Modul de folosință a terenurilor	România, regiune Sud Muntenia și județ Dâmbovița	1997 (hectare)	2002 (hectare)	2007 (hectare)	2012 (hectare)	2013 (hectare)	2014 (hectare)
Total amenajări pentru irigații	Total suprafață amenajată	România	3.184.047	3.176.283	3.155.883	3.148.882	3.149.111	3.149.111
		Sud Muntenia	1.081.584	1.079.964	1.079.405	1.075.492	1.075.492	1.075.492
		Dâmbovița	38.272	38.272	38.246	38.213	38.213	38.213
	Suprafața agricolă amenajată	România	3.089.065	3.077.100	3.057.047	3.046.341	3.045.966	3.045.724
		Sud Muntenia	1.048.585	1.046.256	1.045.689	1.039.894	1.039.727	1.039.566
		Dâmbovița	37.656	37.656	37.630	37.442	37.442	37.295
	Teren arabil	România	2.914.987	2.891.903	2.901.931	2.893.614	2.893.239	2.892.997
		Sud Muntenia	1.019.603	1.015.039	1.016.920	1.012.987	1.012.820	1.012.659
		Dâmbovița	35.512	35.512	35.486	35.298	35.298	35.151
Suprafața agricolă irigată efectiv cu cel puțin o udare	Suprafața agricolă amenajată	România	127.790	488.109	320.243	165.355	180.931	145.398
		Sud Muntenia	27.957	131.636	88.378	25.643	26.341	21.564
		Dâmbovița	886	1.370	:	:	:	:
	Teren arabil	România	126.184	474.173	315.793	164.535	180.126	145.249
		Sud Muntenia	27.957	131.589	88.113	25.643	26.341	21.564
		Dâmbovița	886	1.370	:	:	:	:

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Supradimensionarea sistemelor de irigații și desecări și procesele de degradare și distrugere petrecute după 1990 au avut drept consecință imposibilitatea exploatareii, în condiții de eficiență economică, a suprafețelor amenajate

Proiectele de extindere a suprafețelor irigate sunt limitate, cauzele fiind epuizarea suprafețelor favorabile construirii acestor amenajări, costul ridicat al acestor proiecte, concurența puternică a altor sectoare economice pentru resursele de apă, interesul slab acordat refacerii și modernizării sistemelor existente, etc.

O problemă deosebită o ridică amenajările de desecare, unde datorită depozitării reziduurilor menajere pe marginea sau în interiorul canalelor de desecare, în urma precipitațiilor, reziduurile sunt antrenate de apă, ducând la colmatarea canalelor, podețelor, existând pericolul inundării unor suprafețe de teren sau chiar gospodării și a deteriorării calității apei ce se descarcă în emisari (sau râuri).

4.1.10. Populația activă în agricultură

Cu privire la forța de muncă, populația activă din regiunea Sud Muntenia, pe fondul unei tendințe de scădere, era la sfârșitul anului 2013 cu 110,8 mii persoane mai puțin decât în anul 2000.

Caracteristic forței de muncă ocupate este faptul că un procent substanțial din aceasta (39,4%) lucrează în agricultură, restul de 51,6% fiind împărțită aproape egal între sectoarele industrie și construcții (29,4%) și servicii comerciale și sociale (31,2%).

Privitor la populația activă în agricultură, tendința perioadei 2010 - 2014 a fost reducerea numărului persoanelor active în favoarea celor inactive, fapt datorat în special fenomenului de îmbătrânire al populației, sporului negativ și creșterea numărului persoanelor cu alte surse de existență.

Pe sectoare de activitate, în perioada 2010-2014, scăderi ale populației ocupate s-au produs cu precădere în agricultură, vânătoare, silvicultură, piscicultură, în același timp înregistrându-se o creștere a ponderii populației ocupate în construcții, în comerț și servicii sociale, ponderea femeilor în populația ocupată fiind de cca. 47,8%.

Structura pe grupe de vârste a populației ocupate în agricultură indică ponderea ridicată deținută de persoanele între 25-34 ani (27,2%), urmată de cele în vârstă de 35-44 ani (24,1%) și 45-54 ani (21,9%), ponderea populației tinere de 15 - 24 de ani reprezentând doar 9,9% din populația ocupată.

Evoluția negativă a principalilor indicatori ai forței de muncă din agricultură este ilustrată de raportul de dependență economică, exprimat prin numărul de persoane inactive și șomeri la 1000 persoane ocupate, care a crescut de la an la an.

Un fenomen de amploare ce are loc la nivelul județului Dâmbovița în deceniul 2000-2010 este deplasarea masivă a populației rurale ocupate în agricultură către alte domenii de activitate, ceea ce corespunde unei diminuări a agriculturii de subsistență și unei tendințe de diversificare și de creștere a valorii adăugate în economia rurală.

Cu alte cuvinte, economia rurală a județului Dâmbovița a cunoscut o diversificare în ultimii 10 ani, fără o depopulare majoră a mediului rural, spre deosebire de situația generală pe plan național, unde scăderea populației ocupate în agricultură se datorează într-o măsură mai mare migrației către zone urbane și migrației internaționale.

Pe sectoare de activitate, în întreaga regiune Sud Muntenia, în perioada de după anul 2000, scăderi ale populației ocupate s-au produs cu precădere în agricultură, vânătoare, silvicultură, piscicultură (de la 628,0 mii persoane în 2000 la 419,1 mii persoane în 2014), în același timp înregistrându-se o creștere a ponderii populației ocupate în construcții (de la 43,0 mii persoane în 2000 la 71,3 mii persoane în 2014), în comerț (de la 98,9 mii persoane în 2000 la 146,5 mii persoane în 2014) și servicii sociale (de la 14,8 mii persoane în 2000 la 45,3 mii persoane în 2014).

Demografic vorbind, județul Dâmbovița ocupă locul 16 între județele țării, ca număr de locuitori, respectiv peste 528 mii de persoane, din care peste 30,6% locuiesc în mediul urban. Populația activă depășește 206 mii de persoane din care peste 193 mii reprezintă populație ocupată.

Balanța forței de muncă la 1 ianuarie 2014 arată că în județul Dâmbovița, în agricultură, silvicultură și pescuit activau un total 68,5 mii persoane (30,9 mii bărbați și 37,6 mii femei) din care ca salariați doar 1.600 de persoane (1.200 bărbați și 400 de femei) ceea ce reprezintă un număr infim față de posibilități.

În același timp, volumul forței de muncă din agricultura județului Dâmbovița a evoluat permanent descendent, cifrele statistice ilustrând acest lucru foarte elocvent :

Volumul forței de muncă din agricultură	1998 1000 unități anuale de muncă (UAM)	2002 1000 unități anuale de muncă (UAM)	2007 1000 unități anuale de muncă (UAM)	2012 1000 unități anuale de muncă (UAM)	2014 1000 unități anuale de muncă (UAM)
Total	3460	2765	2205	1573	1444
Nesalariați	3151	2478	1994	1349	1279
Salariați	309	287	211	224	165

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Cu toate că există condiții naturale deosebite, în prezent nu se poate spune că există o productivitate agricolă competitivă și eficientă, acest aspect fiind determinat atât de dotările tehnice necorespunzătoare, cât și de modul de exploatare practic.

Completarea situației curente a pieței forței de muncă din agricultură și perspectivele acesteia pentru viitor, necesită menționarea unor aspecte legate de calificarea și recalificarea forței de muncă.

Condițiile socio-economice ale județului și ale regiunii de dezvoltare Sud Muntenia și necesitățile de pregătire și de formare a forței de muncă în conformitate cu specificul și cerințele economiei de piață, au determinat crearea în cadrul regiunii și în special în reședințele de județ a unor centre și organizații cu profilul activității orientat spre rezolvarea problemelor specifice forței de muncă, inclusiv a celei din agricultură.

Acestea și totodată instituțiile implicate în procesul de dezvoltare economică, precum Camerele de Comerț și Industrie ale județelor, Agențiile de Dezvoltare Economică Locală, Agențiile Județene de Ocupare și Formare, etc. furnizează programe de instruire și reconversie profesională atât persoanelor disponibilizate, cât și celor angajate.

Succesul modernizării economiei regiunii și celei a județului va depinde de creșterea calității forței de muncă din agricultură, de promovarea, generalizarea și consolidarea culturii antreprenoriale și de dezvoltarea unei culturi educaționale, care să nu fie bazată în exclusivitate pe sistemul educațional tradițional.

4.1.11. Exploatații agricole

Climatul instituțional favorabil din ultimii ani a permis o dezvoltare accentuată a sectorului privat din agricultură, bazat în mare parte pe crearea de întreprinderi mici și mijlocii.

Dinamica și distribuția teritorială a IMM-urilor a fost influențată de o serie de factori precum: puterea economică a zonei, existența unui potențial de forță de muncă cu o bună pregătire profesională, posibilitatea accesului la capitalul disponibil.

Factor vital pentru funcționarea economiei de piață, sectorul privat din economia județului a evoluat relativ lent, fiind orientat preponderent spre unități mici din cadrul sectoarelor producătoare de bunuri de consum, atractive din punct de vedere al vitezei de rotație a capitalului și al perspectivelor de acces pe piața internă și externă.

Lipsa unei strategii de dezvoltare globală a sectorului IMM, corelată cu necesitățile de dezvoltare economică și socială ale județului, a determinat înființarea IMM-urilor în general în mediul urban și mai puțin în cel rural.

Structura IMM-urilor în funcție de mărime, indică încă predominarea micilor întreprinderilor, în contextul în care, în multe zone ale regiunii Sud Muntenia s-au creat și dezvoltat IMM-uri reprezentative atât ca mărime, cât și ca importanță a participării la viața economică și socială.

Agricultura este cea de-a doua activitate economică de bază a județului Dâmbovița, cu o contribuție la valoarea adăugată brută a județului de cca 11,6%. Sectorul vegetal este preponderent, deținând cca 64% din totalul producției, față de cca 36% cât reprezintă sectorul producției de animale.

Asocierea este un fenomen foarte limitat în județul Dâmbovița, ceea ce afectează negativ competitivitatea agriculturii. Suprafața totală deținută de cele 6 cooperative și 3 grupuri de producători care figurează în evidența Direcției pentru Agricultură Județeană este de doar 321 ha, reprezentând 0,13% din suprafața agricolă a județului.

Acestea dețin de altfel suprafețe restrânse, cele mai mari fiind Cooperativa Agricolă Frutis Voinești și Grupul de producători de cartofi timpurii Lungulețu, cu aproximativ 60 ha fiecare.

Ceea ce este notabil privind tendința de asociere în județul Dâmbovița este faptul că toate formele asociative din evidența DADR lucrează cu culturile pentru care județul ar specializarea cea mai ridicată: legumele și fructele.

Semnificativă este și concentrarea acestor forme asociative, proeminente în două zone: o zonă mai întinsă, Slobozia Moară-Brezoale-Lungulețu, specializată în legume, în sudul județului, la granița cu jud. Giurgiu și o zonă mai mică în nord-vest, Voinești-Mănești, specializată în fructe.

Iată lista completă, cu situația la zi (20.10.2015) a grupurilor și organizațiilor de producători :

Nr. crt.	Grupul de recunoaștere	Sediul	Numărul avizului de recunoaștere	Grupa de produse recunoscută prin aviz
1.	„Nova Plant” - cooperativă agricolă	Sat Brezoale, com. Brezoale, nr. 500	178/11.01.2012 (Decizia de retragere nr. 63539/29.05.2013)	0702 - 0708, ex 0709
2.	S.C. „Slobozia Moară natural” s.r.l. - grup de producători	Comuna Slobozia Moară	46/10.04.2007	Legume
3.	S.C. „Brezoalele” s.r.l. - grup de producători	Comuna Brezoale	23/05.01.2007 (Decizia de retragere nr. 59038/04.07.2012)	Legume
4.	„Familia” - cooperativă agricolă	Comuna Brezoale	22/13.12.2006 (Decizia de retragere nr. 60528/30.05.2011)	Legume și fructe
5.	„Proleg Slobozia Moară” - cooperativă agricolă	Comuna Slobozia Moară	45/10.04.2007 (Decizia de retragere nr. 60527 /30 .05.2011)	Legume
6.	„Distriprod” - cooperativă agricolă	Comuna Brezoale	41/30.03.2007 (Decizia de retragere nr. 60513/06.06.2011)	Legume
7.	„Frutis Voinești” - cooperativă agricolă	Comuna Voinești	25/05.01.2007	Fructe
8.	„Pomicultorul dâmbovițean” - cooperativă agricolă	Comuna Mănești	24/05.01.2007	Fructe
9.	S.C. „Cartof timpurii” s.r.l. - grup de producători	Comuna Lungulețu	101/31.08.2009 (Decizia de retragere nr. 61879 /16 .08.2011)	Legume (exceptând cartofii)

Sursa : www.madr.ro / grupurile si organizatiile de producatori recunoscute

Alături de cele 9 cooperative și grupuri de producători, în evidența APIA apar și 4 asociații de producători agricoli (Asociația agricolă Spicul Șelaru, Asociația Agricolă Aurora Corbii Mari, Asociația producătorilor agricoli Valea Florilor și Asociația Fructul Pietrari), care dețin cumulativ o suprafață de 482 ha, reprezentând 0,2% din suprafața agricolă a județului.

Domeniile culturii cartofului, legumiculturii și pomiculturii ar putea cunoaște o dezvoltare mai susținută în condițiile apariției unor spații de depozitare în zonele unde este concentrată producția acestora (Lungulețu-Slobozia Moară-Brezoale, Băleni, respectiv Voinești).

Aceste facilități pot fi dezvoltate prin intervenție publică directă, prin întărirea capacității asociațiilor și grupurilor existente, sau prin parteneriat. Alături de o asociativitate limitată, competitivitatea agriculturii, dar și bunăstarea generală a locuitorilor din mediul rural sunt afectate și de alte slăbiciuni structurale: fragmentarea terenurilor și practicarea la scară largă a agriculturii de subzistență.

Întreprinderile active din agricultură, situate pe teritoriul județului Dâmbovița, sunt relativ numeroase și echilibrat distribuite pe sectoare de activitate, ca de altfel și în teritoriu :

Activitatea din agricultură (conform secțiunii CAEN Rev. 2)	2008	2010	2011	2012	2013
Total întreprinderi active din județ, din care	7577	6610	5976	6250	6455
În agricultură, silvicultură și pescuit	188	227	216	225	234

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

La nivelul anului 2013, în evidența Direcției pentru Agricultură Dâmbovița figurau 110.000 exploatații de subzistență, ce reprezentau o suprafață totală de 90.000 ha, 36% din suprafața agricolă totală a județului, sub 1% din exploatațiile agricole funcționând cu personalitate juridică.

Localitățile pe suprafața cărora sunt înregistrate cele mai multe ferme cu personalitate juridică sunt Tărtășești, Niculești și Răcari.

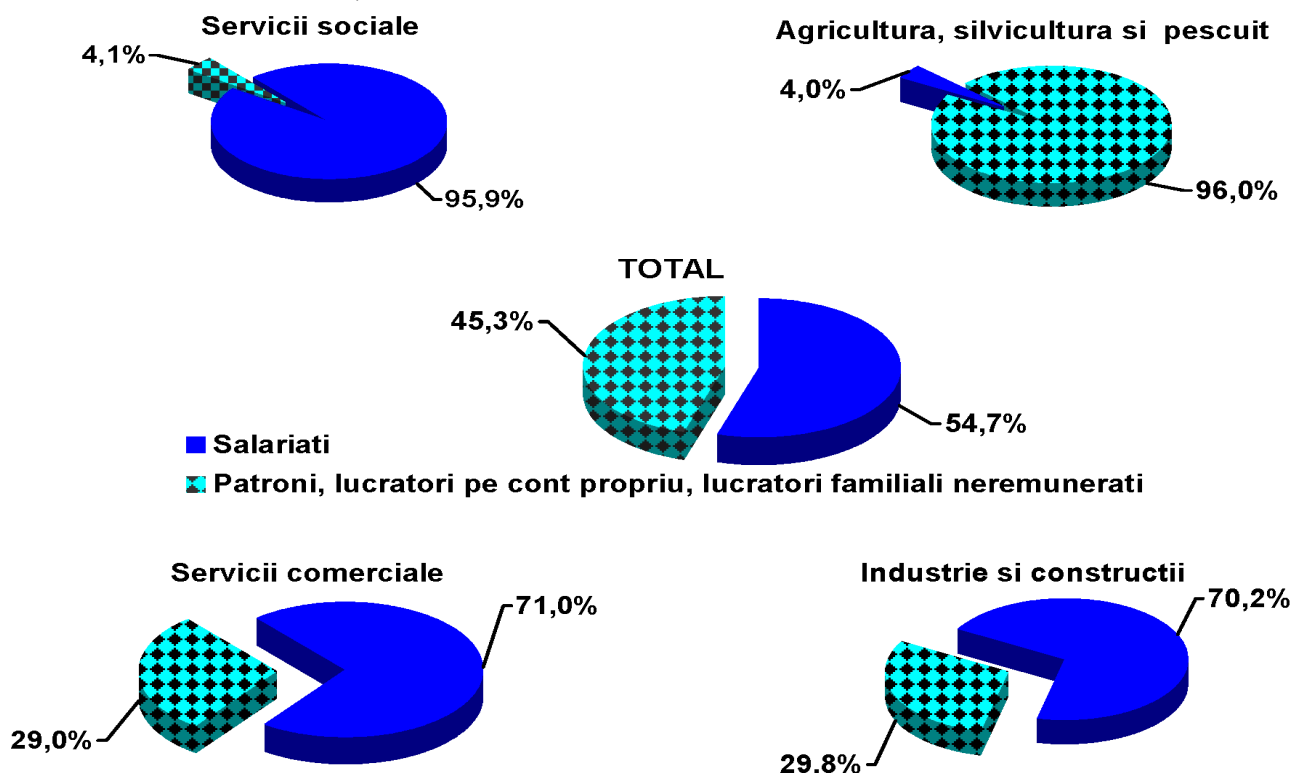
O imagine a întinderii pe care o ocupă în județul Dâmbovița fermele o putem obține apelând la situația cererilor depuse pentru subvenții APIA în anul 2013, respectiv :

- Pentru schema de plată unică (SAPS) la suprafață (aplicabilă la hectar o singură dată pe an) au aplicat 27.678 fermieri pentru o suprafață de 132.922 ha;
- Pentru plățile directe (PNDC) complementare (completare FEADR) valoarea de 21 Euro/ha a fost acordată aceluiași aplicanți pentru schema de plată unică la suprafață (27.678 fermieri pentru o suprafață de 132.922 ha);
- Pentru plăți compensatorii pe suprafață pentru dezvoltare rurală (supliment la subvențiile SAPS), au fost acordate numai pentru suprafețele de pe teritoriul comunelor dâmbovițene situate în zonele defavorizate, diferențiate pe cele 7 pachete de agromediu, în sume de la 53 Euro/ha până la 240 Euro/ha;
- Pentru plăți naționale directe complementare în sectorul zootehnic la speciile ovine și caprine au aplicat 503 fermieri crescători de ovine / caprine pentru un număr de 52.703 animale;
- Pentru ajutorul specific acordat producătorilor de lapte și carne de vită din zonele defavorizate au aplicat 827 crescători pentru 2943 de animale;
- Pentru ajutorul specific acordat producătorilor de lapte și carne de ovine și caprine din zonele defavorizate au aplicat doar 72 crescători, cifră absolut nesemnificativă pentru județul Dâmbovița;

Au fost depuse doar 195 cereri de către ferme mari (peste 50 hectare), totalizând 43.389 ha, sau 17,5% din suprafața agricolă a județului, ceea ce pentru potențialul județului înseamnă foarte puțin.

Analizând distribuția populației ocupate civile pe forme de proprietate și activități ale economiei naționale se constată concentrarea persoanelor ocupate din sectorul public (97,7%) și mixt (98,4%) în activitățile neagricole.

Salariații continuă să dețină cea mai mare pondere (54,7%) în totalul populației ocupate civile, predominat în servicii sociale (95,9%), servicii comerciale (71,0%) și industrie și construcții (70,2%), în vreme ce în agricultură, silvicultură și pescuit, numai 4% sunt angajați, imensa majoritate (96%) fiind propriii patroni, lucrători pr cont propriu sau lucrători familiali neremunerați.

4.1.12. Resurse forestiere, funcțiuni ale pădurilor, starea pădurilor

Pădurea este o sursă inestimabilă, un bun de interes național și reprezintă baza economică a producției de lemn și alte produse specifice forestiere, dar la fel de importante sunt și funcțiile speciale de protecție, esențiale pentru protecția solului împotriva eroziunii, îmbunătățirea bilanțului hidric și asigurarea purității apelor, ameliorarea factorilor climatici dăunători.

Starea pădurilor poate fi grav afectată de factori naturali, cum ar fi atacuri ale dăunătorilor forestieri sau fenomene antropice, precum schimbările climatice, incendiile și poluarea atmosferică, toți acești factori reprezentând amenințări care pot afecta grav sau chiar pot distruge pădurile.

Fondul forestier reprezintă totalitatea suprafețelor pădurilor, a terenurilor destinate împăduririi, a celor care servesc nevoilor de cultură, producție sau administrație silvică, a iazurilor, albiilor pâraielor, a altor terenuri cu destinație forestieră și neproductive cuprinse în amenajamentele silvice la data de 1 ianuarie 1990 sau incluse în acestea ulterior, în condițiile legii, indiferent de natura dreptului de proprietate. Suprafața altor terenuri care fac parte din fondul forestier cuprinde terenurile neîmpădurite și care servesc nevoilor de cultură, producție și administrație silvică, terenurile ocupate de construcții și curțile aferente acestora, terenuri din clasa de regenerare, iazurile, terenurile destinate împăduririi, terenurile neproductive, fâșia de frontieră, terenurile scoase temporar din fondul forestier și terenurile forestiere deținute de diverse persoane fizice fără titlu definitiv de proprietate și pentru care există acțiuni de revendicare în justiție, evoluția fondului forestier fiind caracterizată astfel :

Terenuri forestiere și păduri	România, regiune Sud Muntenia și județ Dâmbovița	1990 (mii hectare)	1997 (mii hectare)	2007 (mii hectare)	2012 (mii hectare)	2013 (mii hectare)	2014 (mii hectare)
Total fond forestier , din care :	România	6.371,0	6.367,3	6.484,6	6.529,1	6.538,5	6.544,6
	Sud Muntenia	660,9	660,4	657,3	658,7	658,5	658,6
	Dâmbovița	118,7	118,7	118,3	119,2	119,2	119,2
Suprafața pădurilor	România	6.252,3	6.236,6	6.314,9	6.372,8	6.380,6	6.387,3
	Sud Muntenia	646,7	643,1	638,3	640,7	640,8	640,8
	Dâmbovița	116,3	115,8	115,1	116,3	116,3	116,0

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Evoluția suprafeței forestiere la nivelul județului în intervalul 1990-2014 indică o ușoară creștere de numai 0,41%, o tendință de descreștere fiind înregistrată la nivelul regiunii Sud Muntenia, pe când la nivel național creșterea se situează la nivel de 2,72%.

Suprafața fondului forestier în regiunea Sud Muntenia, la nivelul anului 2014, era de 658,60 mii ha (locul 6 în România), reprezentând 10,12% din suprafața fondului forestier național.

Suprafața pădurilor reprezintă terenurile cu o suprafață de cel puțin 0,25 ha acoperite cu arbori. Arborii trebuie să atingă o înălțime minimă de 5 m la maturitate în condiții normale de vegetație.

Cu al treilea fond forestier din regiunea Muntenia, județul Dâmbovița a generat în anul 2009 circa 237 mii metri cubi de lemn recoltat, fiind însă județul cu cea mai mică suprafață de reîmpăduriri în toată perioada 2000-2009.

Evoluția suprafețelor de pădure și distribuția lor pe speciile predominante la nivel județean, adică pădurile de foioase și cele de rășinoase sunt prezentate mai jos :

Categorii de păduri pe specii	România, regiune Sud Muntenia și județ Dâmbovița	1990 (mii hectare)	2002 (mii hectare)	2007 (mii hectare)	2012 (mii hectare)	2013 (mii hectare)	2014 (mii hectare)
Suprafața pădurilor	România	6.252,3	6.239,5	6.314,9	6.372,8	6.380,6	6.387,3
	Sud Muntenia	646,7	641,6	638,3	640,7	640,8	640,8
	Dâmbovița	116,3	115,6	115,1	116,3	116,3	116,0
Rășinoase	România	1.928,8	1.856,3	1.920,2	1.944,7	1.936,3	1.929,7
	Sud Muntenia	129,5	127,3	126,1	124,1	124,1	124,5
	Dâmbovița	15,3	15	14,6	14,5	14,5	14,4
Foioase	România	4.323,5	4.383,2	4.394,7	4.428,1	4.444,3	4.457,6
	Sud Muntenia	517,1	514,3	512,2	516,6	516,7	516,3
	Dâmbovița	100,9	100,6	100,5	101,8	101,8	101,6

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Regenerarea artificială reprezintă ansamblul de lucrări de plantare de puiți, butași și sade sau de însămânțare a unei suprafețe de teren, cu scopul de a se crea noi arborete, atât pe terenuri forestiere de pe care a fost exploatat arboretele matur, cât și pe terenuri lipsite de vegetație forestieră.

Asigurarea permanenței ecosistemului forestier pentru a beneficia neîntrerupt de funcțiile de producție și de protecție de care societatea are atâta nevoie, presupune reînnoirea continuă a biocenozelor.

În cultura pădurilor, reînnoirea sau regenerarea arborelei înseamnă înlocuirea arborilor ajunși la o anumită vârstă, extrași în mod obișnuit prin tăiere, cu arbori tineri formați din organe generative (sămânță) sau vegetative (lăstari, drajoni, butași).

Regenerarea arborelei în pădurea cultivată se poate produce pe cale naturală, artificială și combinată (mixtă), astfel:

- Regenerarea naturală are loc din sămânță, din lăstari, drajoni sau mixt, atât sub influența factorilor mediului specific, cât și cu o importantă contribuție a omului (regenerare asistată);

- Regenerarea artificială este specifică numai pădurii cultivate și se poate produce din sămânță (prin puietii sau prin semănături directe) sau din butași. Se diferențiază de cea naturală în mod esențial prin faptul că omul pregătește și instalează pe suprafețe de regenerare materialul din care urmează să se întemeieze noua pădure;
- Regenerarea mixtă (naturală și artificială) pornește de la principiul că, într-o gospodărie rațională, regenerarea declanșată trebuie desăvârșită cu eforturi cât mai mici, cu efecte fizice și economice cât mai mari și în timp cât mai scurt.

Categorii de regenerări artificiale (pe specii de păduri)	România, Sud Muntenia și județul Dâmbovița	1992 (hectare)	2002 (hectare)	2007 (hectare)	2012 (hectare)	2013 (hectare)	2014 (hectare)
Regenerări artificiale - total	România	12.556	16.448	10.716	11.026	10.437	12.508
	Sud Muntenia	1.946	1.737	1.601	972	919	929
	Dâmbovița	163	113	71	52	67	99
Rășinoase	România	5.067	6.714	4.483	5.810	5.222	5.344
	Sud Muntenia	350	293	189	198	195	269
	Dâmbovița	43	20	8	16	13	42
Foioase	România	7.489	9.734	6.233	5.216	5.215	7.164
	Sud Muntenia	1.596	1.444	1.412	774	724	660
	Dâmbovița	120	93	63	36	54	57

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Programul privind regenerarea pădurilor pentru anul 2013 a fost de 175 ha, din care 127 ha regenerări naturale și 48 ha regenerări artificiale (depășit cu mult), completări în plantații pe 22 ha și 3 ha refaceri plantații calamitate, folosindu-se numai în campania din primăvară 298 mii buc. puietii din speciile salcâm, glădiță, stejar pedunculat, gorun, frasin, cer, mojdrean, paltin, molid, larice, plop alb, fag, tei, stejar rosu și pin, asigurați în proporție de 97 % din pepiniere cantonale dâmbovițene și de la Pepiniera Centrală Găești.

În campania de împădurire din 2014 s-au împădurit artificial 99 de hectare (mult peste programul de 42 ha de regenerări artificiale, 4 ha completări și 10 ha de regenerare naturală). Numai în campania de primăvară s-au folosit 235 mii de bucăți de puietii forestieri care în proporție de 50 % au provenit din pepiniere cantonale și de la Pepiniera Centrală Găești, o cantitate de 85 mii bucăți puietii forestieri în excedent fiind livrată la alte direcții silvice, ocoale private și persoane silvice.

4.1.13. Economia forestieră, volumul de masă lemnoasă exploatabilă și produsele auxiliare

Economia forestieră românească este departe de a fi o componentă importantă a economiei rurale din zona montană. În structura economiei rurale a României economia forestieră, cu toate componentele structurale (recoltarea masei lemnoase și prelucrarea acesteia, recoltarea și prelucrarea fructelor de pădure, plantelor medicinale și a ciupercilor, vânatoarea și pescuitul etc.), nu depășește 6%.

Agricultura, industria alimentară și industria lemnului joacă un rol important în ansamblul economiei județului Dâmbovița: aceste sub-sectoare grupează 8,71% din toate firmele active din județ, ocupă 15,5% din forța de muncă și realizează 10,5% din totalul cifrei de afaceri.

Cifra de afaceri a unităților silvice - reprezintă veniturile realizate din valorificarea produselor specifice fondului forestier, din serviciile de specialitate silvică (fără TVA) pe care le desfășoară în cadrul structurilor silvice, precum și din despăgubiri, autorizații și tarife, o evoluție în timp prezentându-se astfel:

Produse silvice	România, regiunea de dezvoltare și județul Dâmbovița	1992 (mii lei)	2002 (mii lei)	2007 (mii lei RON)	2012 (mii lei RON)	2013 (mii lei RON)	2014 (mii lei RON)
Cifra de afaceri a unității silvice	România	26.935.160	7.539.997.803	1.391.231,0	1.662.504,3	1.846.976,5	2.017.620,9
	Reg. Sud-Muntenia	3.161.834	928.269.648	147.854,3	:	:	:
	Dâmbovița	411.515	173.957.624	23.045,9	:	:	:

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Ca structură de producție, pădurea dâmbovițeană este formată în proporție de peste 87% din foioase, cca. 12 % din rășinoase și 0,4% alte specii.

Referitor la exploatarea rațională a pădurilor și prelucrarea materialului lemnos brut în produse finite înalt prelucrate trebuie precizat faptul că, la această dată, România obține în medie pe tona de produs lemnos final de 3,2 ori mai puțin față de țările din restul UE (80 €/t în România față de 260 €/t în UE).

Explicația este simplă: o parte prea ridicată a valorii produsului forestier provine din exportul de bușteni (46%) și nu din exportul de mobilă și produse prelucrate din lemn (54%).

De asemenea, piața internă este inundată de produse din lemn ale marilor firme europene și de oferta de mobilă a societăților comerciale românești care importă mare parte din acest produs.

Politica de acordare a licitațiilor necondiționate de exploatare a masei lemnoase și de prelucrare în România a materialului brut, este profund păguboasă pentru economia forestieră a României, lucru valabil și în cazul județului Dâmbovița.

Volumul de lemn recoltat reprezintă volumul brut de masa lemnoasă pe picior din partizile aferente anului de producție pentru care se întocmește raportarea statistică, recoltat până la data de 31 decembrie a anului respectiv.

Intr-o evoluție comparativă cu țara și regiunea Sud Muntenia, situația se prezintă astfel :

Categoriile de păduri	România, regiune Sud Muntenia și județ Dâmbovița	1992 (mii m.c.)	2002 (mii m.c.)	2007 (mii m.c.)	2012 (mii m.c.)	2013 (mii m.c.)	2014 (mii m.c.)
Total	România	14.419,3	16383,1	17237,6	19081,2	19282,1	17889,3
	Sud Muntenia	1496	1512,6	1580,9	1958,2	1882,5	1748,4
	Dâmbovița	206,5	296,9	216,1	267,8	352,9	336,8
Rășinoase	România	4418,2	7165,6	7490,7	7615,1	7921,8	7225
	Sud Muntenia	206,6	194,7	280,1	427,1	434,5	418,3
	Dâmbovița	11,2	16,4	27,4	41,8	97,1	85,8
Fag	România	4628,7	4439,2	5182,3	6332,1	6226,5	5836,6
	Sud Muntenia	398,4	418,4	531,5	694,3	610,7	555,1
	Dâmbovița	63,8	73,9	49,9	70,8	85,7	73,9
Stejar	România	1738,9	1494,8	1484,6	1687,1	1741,6	1664,1
	Sud Muntenia	310,2	257	194,5	220,7	238,1	249,8
	Dâmbovița	52	97	68	73,6	77,2	83,7
Diverse specii tari	România	2109,1	1805,2	1667,9	2014,4	1968,9	1876
	Sud Muntenia	257,1	260,2	238,6	254,4	255,3	240,3
	Dâmbovița	40,8	57,5	38,1	50,3	52,5	50,7
Diverse specii moi	România	1524,4	1478,3	1412,1	1432,5	1423,3	1287,6
	Sud Muntenia	323,7	382,3	336,2	361,7	343,9	284,9
	Dâmbovița	38,7	52,1	32,7	31,3	40,4	42,7

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Referitor la volumul de lemn recoltat în regiunea Sud Muntenia, la nivelul anului 2014, acesta a fost de 1748,40 mii mc, reprezentând 9,2% din volumul de lemn recoltat la nivel național (locul 5 în țară), categoriile recoltate fiind de fag (34,8%), rășinoase (19,7%) și specii moi (17,4%).

O componentă importantă a economiei rurale în zona montană o reprezintă economia vânatului și a pescuitului sportiv, activități extrem de căutate, apreciate și bine plătite de turiștii români, dar mai ales străini.

Cele două activități, datorită absenței infrastructurii de calitate, echipării teritoriului montan și a pensiunilor, confortul precar, reprezintă încă pentru România factori restrictivi care fac încă economia vânătorii și pescuitului necompetitiv comparativ cu alte țări, inclusiv vecinii apropiați. Este suficient să amintim că țara vecină, Ungaria, cu suprafața acoperită cu pădure de circa 7-8 ori mai mică față de a României, obține de 5,5 ori mai multe venituri din vânătoare și pescuit, față de țara noastră.

Simplul fapt că pentru acest gen de activități nu există în județ date statistice pentru ilustrarea nivelului atins în dezvoltare, spune foarte mult.

4.1.14. Valorificarea producției silvice, valorificarea pădurii pentru turism și recreere

Produsele silvice valorificate cuprind masa lemnoasă valorificată, puietii forestieri și ornamentali din pepiniere silvice, alte produse lemnoase, semințe forestiere, fructe de pădure, ciuperci comestibile din flora spontană, alte produse nelemnoase, produse vânătoarești, produse piscicole, produse apicole (mierea de albine) și alte valorificări.

Masa lemnoasă valorificată se constituie din volumul total de masă lemnoasă valorificată la intern sau pe piața internă și extracomunitară, care poate fi valorificată pe picior, sub forma de sortimente de lemn fasonat sau sub formă de cherestele și alte semifabricate.

În ceea ce privește masa lemnoasă valorificată, evoluția se prezintă astfel :

Categoriile de produse silvice	România, regiunea de dezvoltare și județul Dâmbovița	2002 (mii m.c.)	2007 (mii m.c.)	2008 (mii m.c.)	2009 (mii m.c.)	2012 (mii m.c.)	2013 (mii m.c.)	2014 (mii m.c.)
Masa lemnoasă valorificată	România	13.441,6	12.888,5	12.943,4	11.964,2	12.375,9	12.155,7	11.511,3
	Reg. Sud-Muntenia	1.674,8	1.232,8	1.244,7	1.052,2	:	:	:
	Dâmbovița	261,3	144,9	137,0	37,2	:	:	:

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Categoria „Alte produse lemnoase” cuprinde arborii și arbuștii ornamentali, pomii de Crăciun, răchita. etc., iar categoria „Alte produse nelemnoase” cuprinde plantele medicinale și aromatice, sucurile răcoritoare, rășină, ș.a.

Produsele vânătoarești cuprind carnea și blănurile vânatului împușcat, vânatul viu prins, fazanii produși în fazanerie, coarnele (de cerb, de căprior, etc) și alte produse asemenea vândute, produsele piscicole cuprind păstrăvii de consum (din apele de munte și din păstrăvării), alte specii de pește de consum (din ape interioare și iazuri amenajate), puietii, icrele (de consum, embrionate), odată vândute, iar produsele apicole înseamnă mierea de albine și subprodusele realizate din aceasta.

Alte valorificări cuprind valorile provenite din comercializarea mangalului de bocșă, confiscări de material lemnos la valoarea încasată (exclusiv - premii / stimulente), încasări din activitatea hipică, produse agricole destinate livrării la diverși beneficiari, hrana granulate, etc.

Categoriile de produse silvice	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Unitati de masura	Anul 1997	Anul 2002	Anul 2007	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2014
Puietii forestieri și ornamentali din pepiniere silvice	România	Mii bucăți	17816,5	39120,7	34173,3	31265,1	28441,2	17880
	Reg. Sud-Muntenia	Mii bucăți	2432,9	4988,8	2312,1	3317,7	1535,7	:
	Dâmbovița	Mii bucăți	127	96,7	929,9	315,6	:	:
Semințe forestiere	România	Tone	68,9	38,2	35	53	53,5	11
	Reg. Sud-Muntenia	Tone	7,7	3,2	2	2,2	1,8	:
	Dâmbovița	Tone	2,4	0,9	0,4	0,1	:	:
Produse vânătoarești	România	Mii lei	32474866	117703843	14743,8	15512,3	8089,4	6997,7
	Reg. Sud-Muntenia	Mii lei	5467404	28018902	3023,2	2233,3	2158,3	:
	Dâmbovița	Mii lei	345188	988344	59,3	157	:	:
Produse piscicole	România	Mii lei	10513551	65758807	9719	9035,2	9149,9	10478,1
	Reg. Sud-Muntenia	Mii lei	1362092	7210229	878	675,6	632,3	:
	Dâmbovița	Mii lei	188990	915042	174,2	177,8	:	:
Produse apicole	România	Mii lei	1206099	1255717	143,1	168,8	41,3	28,7
	Reg. Sud-Muntenia	Mii lei	208550	173324	41,5	25,5	3,9	:
	Dâmbovița	Mii lei	24046	:	:	:	:	:
Răchită	România	Tone	14124,6	5490,8	996,8	:	:	:
	Reg. Sud-Muntenia	Tone	3018,3	1495,6	293,6	:	:	:
	Dâmbovița	Tone	276	166,4	0,4	:	:	:

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Peisajul rural extrem de divers, în mare parte bine conservat, viața la țară cu însemnate componente tradiționale, potențialul agricol și silvic al zonei de munte, arhitectura specifică mediului rural, sunt factori naturali care favorizează dezvoltarea turismului rural montan. Acesta, spre deosebire de celelalte forme de turism, trebuie să fie „difuz”, imperceptibil din punct de vedere al componentei habitale, care să se bazeze pe patrimoniul natural, folcloric, etnografic, spiritual (cultural, în general), arhitectural și gastronomic specific zonelor agroturistice montane.

La această dată, deși există unele semnale pozitive de extindere a turismului rural și a agroturismului montan, totuși câțiva factori restrictivi limitează extinderea acestora la capacitatea oferită de peisaj și cultura tradițională.

Factorii limitativi (restrictivi) sunt:

- infrastructura (șosele, căi ferate, servicii bancare, poștale, telecomunicații rapide și sigure);
- condițiile de locuit modeste (neacceptate nici de turiștii mai puțin pretențioși) oferite de majoritatea gospodăriilor țărănești montane;
- pregătirea insuficientă a gospodarilor (cunoștințe în domeniul turismului, gastronomie specifică locală de calitate, necunoașterea unei limbi străine);
- nesiguranța, insecuritatea personală a turiștilor, etc.

Faptul că numai 0,1% din economia rurală a României provine din agroturism, comparativ cu 4,4% în țările UE, este un indicator economic edificator pentru caracterizarea stării de precaritate a agroturismului românesc.

Rezultă, din aceste date, faptul că sunt necesare investiții importante (educaționale, financiare, de infrastructură, etc.) în agroturismul montan, pentru punerea în valoare a resurselor rurale turistice montane și implicit ale pădurilor noastre.

Susținerea și extinderea turismului rural și a agroturismului montan are și o importantă componentă educativă, care se referă, în primul rând, la cunoașterea tradițiilor culturale, spirituale sau a valorilor istorice, de arhitectură ori peisagistice ale spațiului rural și nu în ultimul rând de a proteja natura și a o exploata rațional.

4.1.15. Exploatații și amenajări piscicole, valorificarea producției piscicole

Stațiunea de cercetare pentru piscicultură Nucet, singurul deținător de suprafețe piscicole până în 1990, s-a reorganizat la începutul anului 1991, când, în baza prevederilor H.G. 1353/1990, sectorul de producție constituit din 4 ferme, cu o suprafață totală de 680 ha, s-a desprins și s-a organizat în Societatea Comercială "Piscicultorul" S.A., care ulterior s-a fărâmițat prin privatizare, în prezent acționând cca. 18 societăți de profil.

Stațiunea, aflată sub patronajul Academiei de științe agricole și silvice „Gheorghe Ionescu Șișești” a rămas cu suprafața totală de 164,3ha, constituită din bazele experimentale destinate în exclusivitate activității de cercetare.

După reorganizarea din 1991, activitățile de bază ale stațiunii de cercetare în piscicultură Nucet au devenit cercetarea științifică, conservarea genofondului de pești și microproducția de material de populare (larve și puiet).

Baza experimentală Nucet - Cazaci, cu alimentare gravitațională, cu suprafața de 104,0ha, compartimentată în 50 de bazine, beneficiază de o dotare excepțională, unică în țară, pentru cercetarea în domeniul pisciculturii.

Există 4 baze experimentale care dețin o suprafață de 164,3 ha, conform tabelului :

Denumirea subunităților	Comuna	Amenajări piscicole (ha)		Total
		Luciu de apă	Construcții, diguri, zone de protecție	
Baza experimentală NUCET - CAZACI	NUCET	71,6	32,4	104,0
Baza experimentală MIRCEA - VODA	SĂLCIOARA	13,0	4,3	17,3
Baza experimentală BALENI	BĂLENI	22,0	4,0	26,0
Baza experimentală CORBII MARI	CORBII MARI	16,0	1,0	17,0
TOTAL		122,6	41,7	164,3

Sursa: www.madr.ro/docs/cercetare/Rezultate_activitate/SCDP_Nucet

Pornind de la premisele materiale, Stațiunea de cercetare pentru piscicultură Nucet are posibilitatea să abordeze un număr relativ mare de teme de cercetare (peste 20) din domeniul ameliorații genetice, aclimatizărilor, tehnologiilor de reproducere și creștere.

În aceste domenii, în ultimii 10 ani, stațiunea a înregistrat realizări notabile, cum sunt:

- caracterizarea productivă a unor rase de crap;
- realizarea de metiși industriali interrasiali de crap, cu heterozis mare;
- perfecționarea unor tehnologii de reproducere, predezvoltare și creștere;

introducerea în piscicultura din România a speciei de sturion nord-american *Polyodon spathula*, cu importanță deosebită, deoarece s-ar produce carne și icre de calitate superioară fără a necesita furaje concentrate, valorificând resursa de care dispune piscicultura românească.

Stațiunea de cercetare pentru piscicultură Nucet deține cea mai mare genotecă de pești de cultură (se poate spune chiar singura) din România, cuprinzând cca 30 entități (specii, rase, linii de origine, metiși), material genetic de mare importanță pentru piscicultură.

În regiunea Sud Muntenia acționau, în anul 2010, un număr de 22 de unități pentru pescuit, adică 13,33% din totalul unităților active pentru pescuit de la nivel național (locul 3 în țară) și un număr de 60 unități în acvacultură, reprezentând 13,51% din totalul unităților pentru acvacultură de la nivel național (locul 6).

Cea mai mare parte a amenajărilor din regiune (173, adică 78,6% din total) se află în proprietate publică (agenții guvernamentale, consilii locale, direcții silvice, universități, unități militare, etc.), dar peste 90% (213) sunt administrate de societăți private, asociații/persoane fizice, în timp ce restul se află în administrarea direcțiilor silvice.

De menționat este faptul că din totalul amenajărilor, 23 sunt păstrăvării, amplasate în județele montane (Argeș, Dâmbovița, Prahova).

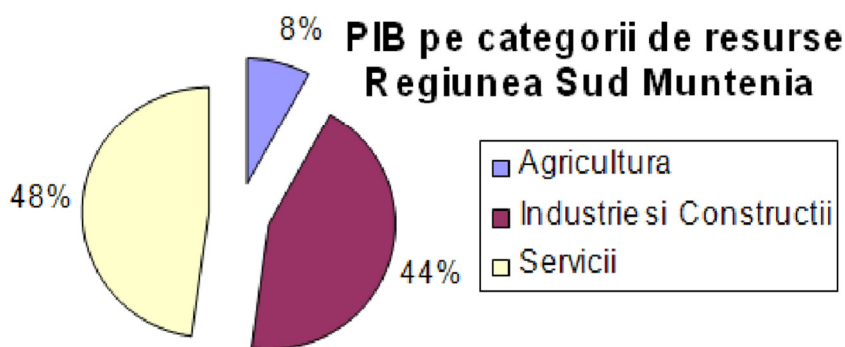
De asemenea, din cele 220 de amenajări, 44 sunt pepiniere, iar restul crescătorii.

Număr unități de pescuit și acvacultură, din care :	Pescuit	Acvacultură
România	165	444
Regiunea Sud Muntenia	22	60
Județul Dâmbovița	3	6

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

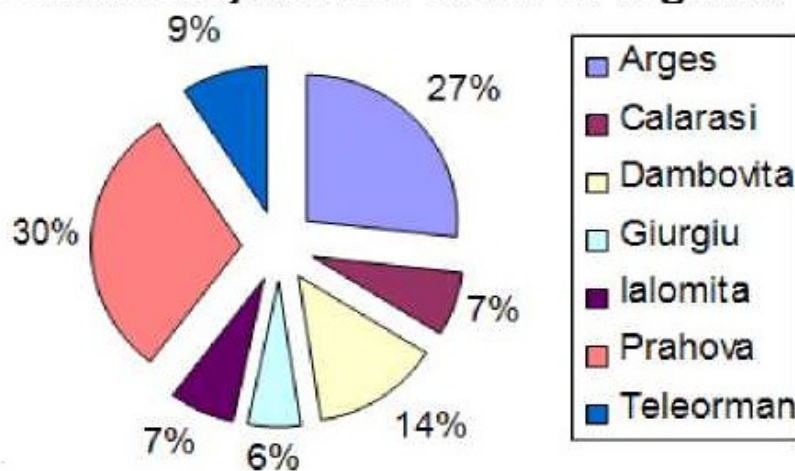
4.2. Sectorul secundar - Industria, producția și distribuția energiei, construcții

Pornind de la structura PIB-ului regional pe categorii de resurse, se poate observa în graficul de mai jos trendul descendent al agriculturii, menținut permanent pe un parcurs descendent. Evoluția PIB-ului regional pe servicii și industrie s-au menținut pe un trend ascendent, serviciile înregistrând o creștere mai mare decât sectorul industrie și construcții, situații similare realităților și evoluției economice a județului Dâmbovița

Spațial, structura economică a regiunii Sud Muntenia este caracterizată de dominarea industriei în cele trei județe (Prahova, Dâmbovița și Argeș) din nord și agriculturii în celelalte 4 (Teleorman, Giurgiu, Călărași și Ialomița) din sud.

Contributia judetelor la PIB-ul regional

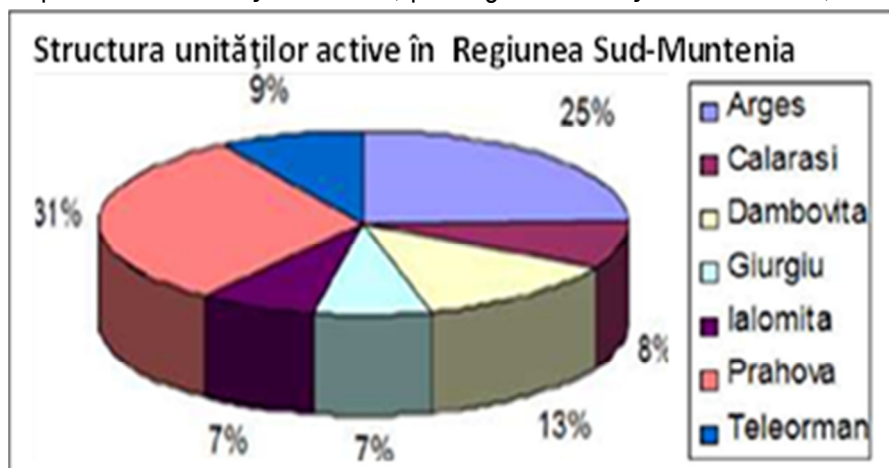
Dupa anul 1989, economia regiunii a avut în general o evoluție descendentă, datorată dezechilibrelor moștenite, a neconcordanței dintre componentele reformei economice și a utilizării neraționale a resurselor naturale și umane, cu impact negativ asupra productivității, eficienței și ratei de angajare.

Fenomenul de declin economic, generator a unor probleme sociale, precum reducerea gradului de ocupare a forței de muncă, persistența șomajului de lungă durată, accentuarea unor dezechilibre structurale, reducerea nivelului de trai și deteriorarea calității vieții, s-a atenuat pe parcursul ultimilor ani, înregistrându-se în această perioadă o evoluție lentă, dar pozitivă, a economiei, având efecte benefice asupra mediului social.

După cum se poate observa și în graficul de mai sus, cele trei județe predominant industriale din nordul regiunii, Prahova, Argeș și Dâmbovița, înregistrează cele mai mari valori în ceea ce privește PIB-ul la nivel de județ, implicit contribuția acestor județe la PIB-ul regional: conform INSSE, în anul 2012: Prahova - 21150,8 milioane RON, Argeș - 15592,4 milioane RON, Dâmbovița - 11248,3 milioane RON.

Prezentă în toată regiunea, industria are o pondere ridicată în județele din Nord, aici aflându-se și importantele centre urbane ale acesteia: Ploiești, Pitești și Târgoviște, care au constituit și constituie în continuare poli de dezvoltare și centre de polarizare pentru noi activități industriale, pe lângă cele tradiționale existente, dar și pentru investițiile străine.

Pe județe, la nivelul anului 2013, ponderea cea mai mare de unități active este înregistrată de cele 3 județe din nordul regiunii, în special de județul Prahova cu un număr de 16.418 unități active (31%) și județul Argeș cu un număr de 13.805 unități active (25%). Județul Dâmbovița - cu un număr de 6.727 unități active (13%) se situează pe locul trei în ceea ce privește concentrarea de unități active.

Complexă și diversificată, industria, a cărei contribuție la PIB-ul regional a fost la sfârșitul anului 2013 de 28,2%, este reprezentată prin toate ramurile ei, ponderea însă deținând-o industria chimică și petrochimică (județele Prahova și Argeș), industria construcției de mașini, echipamente și mijloace de transport (județele Prahova, Argeș, Dâmbovița), industria materialelor de construcții (județul Dâmbovița) industria textilă, a confecțiilor și alimentară, forța de muncă ocupată în cadrul acestora fiind de 25,3%.

În producția de utilaj petrolier și chimic, de frigidere, lămpi electrice cu incandescență și în producția de automobile, regiunea deține supremația la nivel de țară.

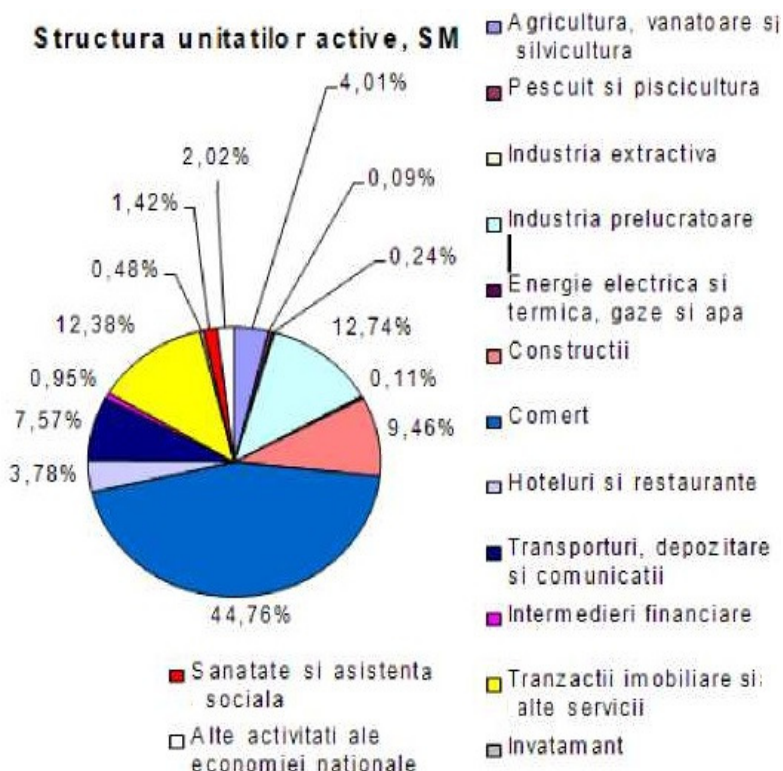
4.2.1. Ramuri industriale reprezentate în județ

Comparând pe baza datelor disponibile din 2013 (INSSE), ponderea unităților active pe sectoare de activitate în Regiunea Sud Muntenia, se constată o mare concentrare a firmelor în comerț (44,76%), urmat de industria prelucrătoare (12,74%) și de sectorul tranzacțiilor imobiliare (12,38%)

Cel mai mic număr de unități se regăsește în sectoarele: pescuit și piscicultură (0,09%), energie electrică și termică, gaze și apă (0,11%), învățământ (0,48%) și intermediari financiare (0,95%).

Economia județului este complexă, predominantă fiind industria care prezintă un grad ridicat de diversificare. Industria prelucrătoare deține ponderea predominantă (80%) în producția industrială a județului, cu activități preponderente în industria metalurgică (40%), industria de mașini și echipamente, fabricarea materialelor de construcție și a altor produse din minerale nemetalice, industria de mașini și aparate electrice, industria chimică, industria textilă și de confecții, industria alimentară.

Structura unitatilor active, SM

Industria extractivă se concretizează în exploatarea de țiței, gaze naturale și agregate minerale pentru construcții, județul Dâmbovița producând energie electrică pe cărbune (Electrocentrala Doicești) și hidro (Complexul de micro hidrocentrale de la Dobrești și Scropoasa și microhidrocentralele de pe râurile Ialomița, Ialomicioara de Glod, Ialomicioara de Runcu și Ilfov).

Structura producției industriale în anul 2013 față de anul 2012 s-a modificat în sensul creșterii ponderii industriei textile la 2,4% de la 1,7%, a industriei de mașini și echipamente la 21,6% de la 20,4%, a energiei electrice

și termice, gaze și apă la 9,3% de la 8,4% și a scăderii ponderii industriei extracției de petrol și gaze la 9,4% de la 10,7%, a industriei articolelor de îmbrăcăminte la 3,2% de la 5,3%.

Evoluția cifrei de afaceri din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev. 2, pe clase de marime după numărul de persoane ocupate, macroregiuni, în prețuri curente, arată astfel :

Activități ale economiei naționale (CAEN Rev.2)	2008 (mil. lei RON)	2010 (mil. lei RON)	2011 (mil. lei RON)	2012 (mil. lei RON)	2013 (mil. lei RON)
Total județ Dâmbovița (industrie, construcții, comerț, servicii)	11.319	9.716	11.365	12.976	11.691
Industria extractivă	501	107	85	350	99
Industria prelucrătoare	4.710	4.151	5.236	5.709	5.179
Producție/furnizare energie electrică și termică, gaze, apă caldă, aer condiționat	366	337	141	127	126
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	161	179	198	293	245

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Întreprinderile active din ramurile industriale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN, situate pe teritoriul județului Dâmbovița, sunt relativ numeroase și echilibrat distribuite pe sectoare de activitate, ca de altfel și în teritoriu :

Activitatea din industrie pe secțiuni CAEN Rev. 2	2008 (număr)	2010 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Total întreprinderi active din județul Dâmbovița	7780	6872	6245	6525	6727
Industria extractivă	43	44	38	29	28
Industria prelucrătoare	899	760	698	701	698
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	10	10	9	8	8
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	71	83	84	91	89

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

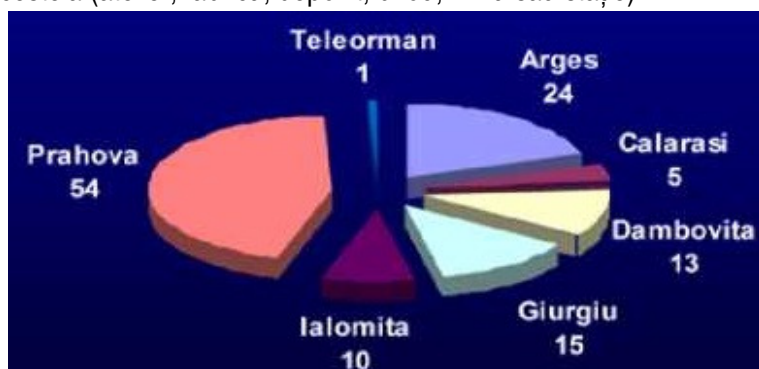
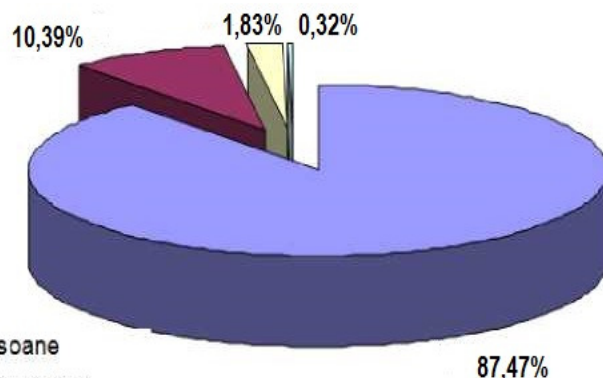
Pe clase de mărime, la nivelul județului Dâmbovița, în anul 2013 (conform INSSE), microîntreprinderile (până la 9 salariați) sunt dominant majoritare (5.884 unități) reprezentând 87,47% din totalul firmelor active, pe locul 2 plasându-se firmele mici (10 - 49 salariați) cu o pondere de 10,39% din total.

Întreprinderea activă este entitatea care, din punct de vedere economic este activă (în perioada de observare), respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli și întocmește bilanț contabil.

Unitatea legală este reprezentată de orice agent economic sau social care dispune de un patrimoniu propriu, poate să încheie în nume propriu contracte cu terți și să-și apere interesele în justiție, iar unitatea locală este o întreprindere sau o parte a acesteia (atelier, fabrică, depozit, birou, mină sau stație).

Camera de Comerț și Industrie a României, în Topul Național al Firmelor menționează preponderent firme mici, mijlocii, microîntreprinderi ca reprezentante de firme din Regiunea Sud Muntenia. Acestea din urmă acoperă toate sectoarele majore ale economiei, iar județele Argeș, Dâmbovița și Prahova au cele mai multe unități reprezentate.

Sursa: Tabloul Național al Firmelor - Camera de Comerț și Industrie a României

4.2.2. Structura producției industriale

Din punct de vedere al cifrei de afaceri a societăților comerciale, comparativ cu structura economiei naționale, se păstrează ponderea mai mare a industriei prelucrătoare. Ponderea cifrei de afaceri a industriei prelucrătoare concentrează 43% din cifra de afaceri totală a societăților comerciale din județ (comparativ cu doar 20% pe plan național).

Analizând distribuția unităților locale active din județul Dâmbovița pe tipuri de activități ale economiei naționale la nivel de clase CAEN Rev. 2, indiferent de clasa de mărime după numărul de salariați în evoluția din ultimii 3 ani statistici încheiați, se constată următoarele :

Număr de întreprinderi din județul Dâmbovița pe tipuri de activități ale economiei naționale – clase CAEN Rev. 2	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Extracția cărbunelui inferior	1	1	1
Extracția petrolului brut	1	1	1
Extracție piatră ornamentală/de construcții/calcaroasă, ghips, cretă și ardezie	5	3	3
Extracția pietrișului și nisipului, extracția argilei și caolinului	27	20	23
Productia și conservarea cărnii	11	10	10
Prelucrarea și conservarea cărnii de pasăre	1	1	1
Fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasare)	3	4	4
Fabricarea sucurilor de fructe și legume	2	1	2
Prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	4	5	6
Fabricarea uleiurilor și grăsimilor	1	1	1
Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor	3	2	2
Fabricarea produselor de morărit	14	16	15
Fabricarea amidonului și a produselor din amidon	1	1	:
Fabricarea pâinii, fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie	80	82	81
Fabricare biscuiți/pișcoturi, prăjituri și produse conservate de patiserie	5	7	7
Fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase	8	12	12
Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de fermă	4	4	6
Distilarea, rafinarea și mixarea bauturilor alcoolice	6	6	4
Productia de bauturi racoritoare nealcoolice, ape minerale și alte ape îmbuteliate	4	5	5
Productia de tesaturi	3	3	4
Fabricarea de articole din textile (cu excepția îmbrăcăminte și lenjeriei de corp)	24	24	23
Fabricarea altor articole textile n.c.a.	5	1	2
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte pentru lucru	21	18	18
Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	36	39	40
Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte și accesorii n.c.a.	3	1	2
Fabricarea prin tricotare sau croșetare a altor articole de îmbrăcăminte	2	2	2
Fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie și a articolelor de harnașament	2	2	2
Fabricarea încălțămintei	5	7	5
Tăierea și rindeluirea lemnului	31	29	31
Fabricarea parchetului asamblat în panouri	3	:	1
Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții	13	12	12
Fabricarea ambalajelor din lemn	2	3	1
Fabricarea altor produse din lemn, articole din plută, paie, din vegetale împletite	7	9	10
Fabricarea hârtiei și cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton	8	6	5
Fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar, din hârtie sau carton	4	3	7
Fabricarea articolelor de papetărie	:	1	2
Tipărirea ziarelor	1	1	1
Alte activități de tipărire n.c.a.	12	14	13
Servicii pregătitoare pentru pretipărire	2	1	1
Legătorie și servicii conexe	4	3	3
Reproducerea înregistrărilor	1	1	1
Fabricarea produselor obținute din prelucrarea țiteiului	:	1	1
Fabricarea gazelor industriale	1	1	2
Fabricarea coloranților și a pigmentilor	5	5	5
Fabricarea altor produse chimice anorganice, de bază	2	1	1

Fabricarea materialelor plastice în forme primare	2	2	2
Fabricarea cauciucului sintetic în forme primare	1	1	1
Fabricarea vopselelor, lacurilor, cernelii tipografice și masticurilor	9	7	10
Fabricarea săpunurilor, detergenților și a produselor de întreținere	:	1	1
Fabricarea parfumurilor și a produselor cosmetice (de toaletă)	:	1	1
Fabricarea altor produse chimice n.c.a.	4	5	5
Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic	3	3	3
Fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic	5	6	5
Fabricarea articolelor din material plastic pentru construcții	13	15	15
Fabricarea altor produse din material plastic	6	7	6
Prelucrarea și fasonarea sticlei plate	2	3	4
Fabricarea articolelor din sticlă	2	2	2
Fabricarea de produse refractare	1	1	1
Fabricarea plăcilor și dalelor din ceramică	:	1	1
Fabricarea de cărămizi, țigle și alte produse pentru construcții, din argilă arsă	1	1	1
Fabricarea cimentului	1	1	1
Fabricarea varului și ipsosului	4	4	4
Fabricarea produselor din beton pentru construcții	11	8	9
Fabricarea betonului	10	10	8
Fabricarea altor articole din beton, ciment și ipsos	7	7	6
Taierea, fasonarea și finisarea pietrei	3	3	2
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice, n.c.a.	5	5	3
Productia de metale feroase sub forme primare și de feroaliaje	4	4	4
Productia de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel	1	1	1
Tragere la rece a barelor	1	1	1
Laminare la rece a benzilor înguste	1	1	1
Producția de profile obținute la rece	2	1	:
Metalurgia aluminiului	1	:	:
Turnarea fontei	1	1	:
Turnarea metalelor neferoase ușoare	1	1	2
Fabricarea de construcții metalice și parti componente ale structurilor metalice	28	27	29
Fabricarea de uși și ferestre din metal	24	21	22
Productia de rezervoare, cisterne și containere metalice	4	4	3
Fabricarea armamentului și muniției	2	2	2
Fabricarea produselor metalice prin deformare plastică, metalurgia pulberilor	4	5	5
Tratarea și acoperirea metalelor	1	1	1
Operațiuni de mecanică generală	25	27	25
Fabricarea articolelor de feronerie	1	1	1
Fabricarea uneltelor	2	2	2
Fabricarea articolelor din fire metalice, fabricarea de lanțuri și arcuri	2	2	1
Fabricarea de șuruburi, buloane și alte articole filetate, nituri și șaibe	3	3	2
Fabricarea altor articole din metal n.c.a.	6	8	6
Fabricarea subansamblurilor electronice (module)	1	2	1
Fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice	2	2	2
Fabricarea echipamentelor de comunicații	3	2	1
Fabricarea produselor electronice de larg consum	1	2	2
Fabricarea de echipamente pentru radiologie, electrodiagnostic și electroterapie	1	1	1
Fabricarea de instrumente optice și echipamente fotografice	1	1	1
Fabricarea aparatelor de control și distribuție a electricității	2	2	2
Fabricarea altor fire și cabluri electrice și electrocasnice	1	1	1
Fabricarea de echipamente electrice de iluminat	4	4	5
Fabricarea de aparate electrocasnice	9	9	9
Fabricarea de motoare hidraulice	:	1	1
Fabricarea de articole de robinetărie	5	5	4
Fabricare lagăre, angrenaje, cutii de viteză și elemente mecanice de transmisie	1	1	1
Fabricare mașini și echipamente de birou (exclusiv calculatoare și periferice)	1	1	1
Fabricare echipamente de ventilație/frigorifice, exclusiv echipamente de uz casnic	1	2	2

Fabricarea utilajelor și a mașinilor-unelte pentru prelucrarea metalului	6	5	6
Fabricarea utilajelor pentru extracție și construcții	3	4	4
Fabricarea autovehiculelor de transport rutier	1	1	1
Productia de caroserii autovehicule, fabricarea de remorci și semiremorci	1	1	1
Fabricare piese/accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule	2	2	1
Fabricarea vehiculelor militare de luptă	1	1	1
Fabricarea de mobilă pentru birouri și magazine	11	13	13
Fabricarea de mobilă pentru bucătării	2	2	2
Fabricarea de mobilă n.c.a.	38	35	37
Fabricarea bijuteriilor și articolelor similare din metale și pietre prețioase	2	3	4
Fabricarea imitațiilor de bijuterii și articole similare	:	:	1
Fabricarea instrumentelor muzicale	1	1	1
Fabricarea articolelor pentru sport	2	2	2
Producția de dispozitive, aparate și instrumente medicale și de laborator	6	8	8
Fabricarea altor produse manufacturiere n.c.a.	3	2	2
Repararea articolelor fabricate din metal	4	4	3
Repararea mașinilor	21	19	19
Repararea echipamentelor electronice si optice	1	1	1
Repararea și întreținerea altor echipamente de transport n.c.a.	2	2	1
Instalarea mașinilor și echipamentelor industriale	1	1	1
Producția de energie electrică	3	3	4
Distribuția energiei electrice	1	1	1
Comercializarea energiei electrice	1	1	:
Distribuția combustibililor gazoși, prin conducte	2	2	2
Furnizarea de abur și aer condiționat	1	1	1
Captarea, tratarea și distribuția apei	11	9	9
Colectarea și epurarea apelor uzate	6	6	7
Colectarea deșeurilor nepericuloase	11	10	7
Colectarea deșeurilor periculoase	3	4	4
Dezasamblare mașini/echipamente scoase din uz pentru recuperare materiale	6	9	7
Recuperarea materialelor reciclabile sortate	46	52	53

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.2.3. Agenți economici, inclusiv IMM-uri

O caracteristică a economiei de piață contemporane, indiferent dacă ne referim la nivelul național, regional sau local, este situarea firmelor în prim-planul activității economice, pornind de la premisa că dacă acestea sunt profitabile, atunci toți cei implicați sunt afectați pozitiv și, în consecință întreaga economie.

Numărul de agenți economici activi la nivelul județului se prezintă în următoarea structură :

Categoriile de întreprinzători	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	1993 (număr)	2003 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Întreprinderi active	România	36.430	51.818	49.715	51.077	52.233
	Regiunea Sud Muntenia	3.434	5.372	5.464	5.572	5.746
	Județul Dâmbovița	589	746	770	773	776
Întreprinderi familiale	România	72.759	160.865	17.767	16.979	23.696
	Regiunea Sud Muntenia	15.043	25.037	2.247	3.367	3.893
	Județul Dâmbovița	3.871	6.605	618	1.224	1.171
Persoane independente	România	136.040	246.344	262.610	261.099	244.407
	Regiunea Sud Muntenia	19.416	31.922	32.009	33.350	32.392
	Județul Dâmbovița	3.880	3.532	5.606	5.990	5.438

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

O economie bazată pe antreprenoriat, fie că e la nivel național, regional sau de comunitate, diferă în mod semnificativ de economiile non-antreprenoriale și nu doar prin structura sau vigoarea economică, cât și prin vitalitatea socială și calitatea vieții. Structura unei economii antreprenoriale este foarte dinamică și extrem de competitivă datorită rapidei apariții a unei afaceri noi și a ieșirii de pe piață a uneia stagnante și falimentare. O astfel de economie este populată rapid cu firme cu ascendență rapidă, așa-numitele firme înalt dinamice, în literatura de specialitate „gazelles”. Ele sunt cheia dezvoltării economice.

Reforma economică - pe fondul unei grele moșteniri structurale, al dezvoltării umane insuficiente, al gestionării tensionate, deficitare, a patrimoniului național de resurse - a fost în permanență marcată, pe de o parte, de șocurile induse de procesul de tranziție ca atare, iar pe de altă parte, de un anume grad de vulnerabilitate, de fragilitate în planul realizării obiectivelor programatice.

Pe clase de mărime după numărul de salariați, numărul întreprinderilor active din industria dâmbovițeană pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiuni CAEN Rev. 2 se prezintă astfel :

Activități ale economiei naționale – secțiuni CAEN Rev. 2 – industrie	Clase de mărime ale întreprinderilor	2010	2011	2012	2013
		(număr)	(număr)	(număr)	(număr)
Industria extractivă	Total	33	27	22	24
	0-9 persoane	25	19	14	16
	10-49 persoane	8	8	8	8
Industria prelucrătoare	Total	726	665	666	667
	0-9 persoane	524	457	458	464
	10-49 persoane	142	149	145	142
	50-249 persoane	45	44	50	47
	250 persoane si peste	15	15	13	14
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	Total	5	5	5	6
	0-9 persoane	4	4	4	5
	50-249 persoane	1	1	1	1
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	Total	70	73	80	79
	0-9 persoane	54	55	63	59
	10-49 persoane	13	14	13	16
	50-249 persoane	2	3	3	3
	250 persoane si peste	1	1	1	1

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Într-o economie modernă, un rol extrem de important îl joacă sectorul IMM-urilor, contribuția vitală a acestora la creșterea economică fiind o realitate unanim recunoscută. Efectele lor economice și sociale benefice au condus la considerarea sectorului IMM-urilor ca un domeniu de interes strategic pentru economie la toate nivelurile, de la național, la regional și local. În ansamblul lor, întreprinderile mici și mijlocii se constituie într-o realitate foarte diversă, eterogenă, caracterizată de flexibilitate, dinamism și adaptabilitate. Acestea se pot integra relativ ușor într-o rețea industrială locală, ceea ce contribuie pe de o parte la dezvoltarea economică a județului și regiunii respective, iar pe de altă parte la reducerea șomajului și creșterea nivelului de trai, prin oferta mare de locuri de muncă.

În ceea ce privește aria de localizare a IMM-urilor, atât în județ, cât și în regiune, acestea se găsesc preponderent în mediul urban, adâncind astfel discrepanțele dintre mediul urban și cel rural în ceea ce privește crearea de locuri de muncă și dezvoltarea unitară a zonei respective.

Ca și structură, plaja IMM-urilor din județ este dominată de micii întreprinzători, în contextul în care, în multe zone ale regiunii s-au creat și dezvoltat IMM-uri reprezentative atât ca mărime, cât și ca importanță. În 2013, în regiunea Sud Muntenia, existau 51.563 de întreprinderi active în toate sectoarele economice, poziționând astfel regiunea, pentru al treilea an consecutiv, pe locul 5 la nivel de țară. Dintre acestea 87,13% se încadrează în categoria microîntreprinderilor (0-9 angajați), 10,60% în clasa întreprinderilor mici (10-49 angajați), 1,94% întreprinderi mijlocii (50-249 angajați) și numai 0,33% întreprinderi mari (peste 250 angajați).

Numărul întreprinderilor active pe clase de mărime, la nivelul fiecărui județ, în 2013, se prezintă astfel :

Întreprinderi active	Reg. Sud Muntenia	Județul Argeș	Județul Călărași	Județul Dâmbovița	Județul Giurgiu	Județul Ialomița	Județul Prahova	Județul Teleorman
Microîntreprinderi	44.925	11.090	3.712	5.530	3.393	3.375	13.397	4.428
Întreprinderi mici	5.468	1.475	438	585	387	425	1.759	399
Întreprinderi mijlocii	1.002	271	69	118	62	73	325	84
Întreprinderi mari	168	44	13	17	6	8	70	10
Total	51.563	12.880	4.232	6.250	3.848	3.881	15.551	4.921

Sursa : Strategia de dezvoltare regiunea Sud Muntenia (martie 2015)

4.2.4. Principalii indicatori economici ai industriei

Principalii indicatori economici ai întreprinderilor din județul Dâmbovița (cifra de afaceri, exporturi, valoarea adăugată brută, rezultatul brut al exercițiului, investiții brute) pe clase de mărime în 2012 se prezintă astfel :

Clase de mărime, după numărul mediu de salariați	Cifra de afaceri (mil. lei RON)	Exporturi (mil. lei RON)	Valoarea adăugată brută (mil. lei RON)	Rezultatul brut al exercițiului (mil. lei RON)	Investiții brute (mil. lei RON)
Total	384.966	124.962	95.396	8.626	54.400
0 - 9	61.649	4.805	12.301	-158	11.305
10 - 49	26.377	6.650	5.858	-78	2.798
50 - 249	47.496	14.246	11.169	378	5.920
250 și peste	47.359	17.968	10.636	1.638	5.093

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Evoluția aceluiași indicatori ai întreprinderilor dâmbovițene pe clase de mărime (cifra de afaceri, exporturile, valoarea adăugată brută, rezultatul brut al exercițiului și investițiile brute) în anul 2013 (ultimul încheiat statistic) este prezentată în tabelul următor :

Clase de mărime, după numărul mediu de salariați	Cifra de afaceri (mil. lei RON)	Exporturi (mil. lei RON)	Valoarea adăugată brută (mil. lei RON)	Rezultatul brut al exercițiului (mil. lei RON)	Investiții brute (mil. lei RON)
Total	389.966	140.668	102.282	14.081	51.357
0 - 9	59.053	4.586	16.071	16	14.667
10 - 49	27.149	5.897	6.060	900	2.189
50 - 249	48.688	16.012	12.234	1.110	3.368
250 și peste	56.807	19.766	10.230	-572	5.501

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Principalii indicatori economici ai întreprinderilor din industria județului Dâmbovița pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN în anul 2013 arată astfel:

Activități la nivelul județului Dâmbovița (secțiuni CAEN Rev.2)	Cifra de afaceri (mil. lei RON)	Personalul din unitățile locale (persoane)	Investiții brute (mil. lei RON)	Investiții nete (mil. lei RON)
Total industrie, construcții, comerț și servicii	11.691	51.861	1.498	1.180
Industrie extractivă	99	1.807	420	341
Industrie prelucrătoare	5.179	20.031	512	394
Producția și furnizarea energiei electrice și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	126	442	42	42
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	245	1.212	120	114

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Ca evoluție a producțiilor fizice industriale la nivel național la principalele produse de interes pentru întreprinderile din județul Dâmbovița, cuprinzând cantitățile totale fabricate, inclusiv cele consumate în cadrul aceleiași întreprinderi, situația se prezintă astfel :

Principale produse industriale	Unități de măsură	2010	2011	2012	2013
Țiței extras	Tone	c	c	3861960	3983745
Țiței supus la prelucrare	Tone	9931403	9516034	9142338	9365736
Carne	Tone	546326	579733	611160	631840
Preparate din carne	Tone	368544	350084	339332	325757
Lapte de consum	Hectolitri (100 l)	2262247	2238877	2095079	2180575
Produse lactate proaspete	HI (3,5% grăsime)	3481274	3133495	3347000	3904411
Branzeturi	Tone	65879	63746	67218	71217
Făină de grâu și seară	Tone echivalent grâu	1860529	1516689	1512225	1412355
Cherestea de rășinoase	Metri cubi	3542126	4147920	4175364	4747341
Cherestea de fag	Metri cubi	615026	690677	702269	793682
Cherestea de stejar	Metri cubi	188501	242322	240420	239909
Uși și ferestre din lemn	Metri patrati	1409752	1700435	1688697	1574909

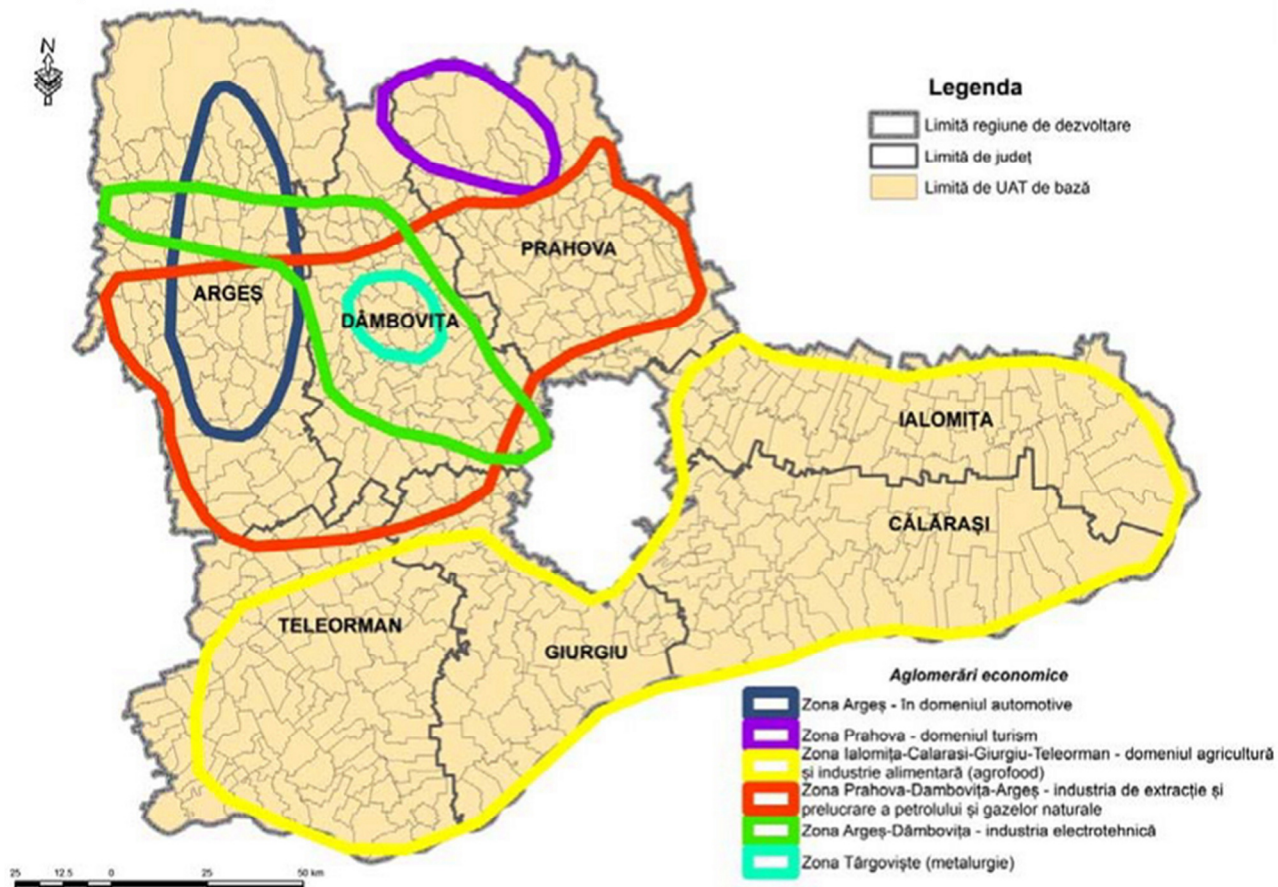

Lacuri și vopsele	Tone	153900	135978	134087	140486
Ciment	Tone	6991748	8087291	8222783	7450792
Var	Tone	1703174	1679364	1708348	1692844
Prefabricate din beton armat	Metri cubi	206748	227763	239016	214363
Oțel brut	Tone	3724216	3810835	3416563	3073411
Oțel nealiat	Tone	2861551	3041900	2702267	2262523
Oțel aliat și aliat superior	Tone	487106	403496	330500	337419
Lamine finite pline (oțel la cald)	Tone	3762362	4072523	3467036	2935337
Sârme din oțel trase la rece	Tone	174627	217515	183700	73875
Utilaje exploatare/prelucrare lemn	Tone	529	901	866	1089
Mașini unelte prelucrat metale	Lei RON	44886204	58455664	49815232	63763925
Utilaje ind. alimentară și frigorifice	Tone	6187	6197	6454	5693
Mașini/aparate electrice uz casnic	Lei RON	1440034040	1797343279	2021042611	2368641655
Produse de mecanică fină, optică	Lei RON	473297879	523646195	580023597	569703366
Mijloace automatizare electronice	Lei RON	93286045	71978421	61684739	54324293
Mobilier	Lei RON	4549723254	4942774198	5355220848	5691561521
Energie electrică	Mii kilowatti-ora	60978554	62215902	59047162	58887894
Energie termică	Gigacalorii	38470443	37875968	34972228	32972930

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.2.5. Repartiția în cadrul rețelei de localități. Centre industriale. Parcuri industriale

Prin dimensiunile sale economice, sociale și ecologice, restructurarea industrială a reprezentat și continuă să reprezinte un proces cu implicații dintre cele mai profunde asupra evoluției și structurii economice a județului, dar și a regiunii Sud Muntenia. Efectele măsurilor de restructurare industrială sunt multiple și s-au manifestat la niveluri și pe planuri diferite. Un efect cu implicații majore de ordin social și care este perceput la nivelul componentei demografice este acela al reducerii numărului de salariați prin disponibilizări și pensionări, urmarea directă a acestora reprezentând creșterea ratei șomajului. Perspectivele de dezvoltare la nivel macroteritorial, cu implicații în cooperarea dintre județe sunt ilustrate grafic în schema de mai jos, județul Dâmbovița aflându-se permanent printre participanți, dată fiind poziția sa geografică favorizantă :

Sursa: Studiul privind stadiul actual de dezvoltare a infrastructurii în județele regiunii Sud Muntenia și perspectiva de dezvoltare

Cele mai mari reduceri ale forței de muncă industrială, care au avut și numeroase implicații asupra activității economice ale zonei, s-au înregistrat în orașele mici și mijlocii, monoindustriale, a căror industrie era dependentă de marile întreprinderi din centrele polarizatoare, și anume: Fundulea (jud. Călărași, Bolintin Vale (jud. Giurgiu), Turnu Măgurele (jud. Teleorman), Urziceni, Fetești, Tândărei (jud. Ialomița), **Moreni, Răcari și Pucioasa** (jud. Dâmbovița).

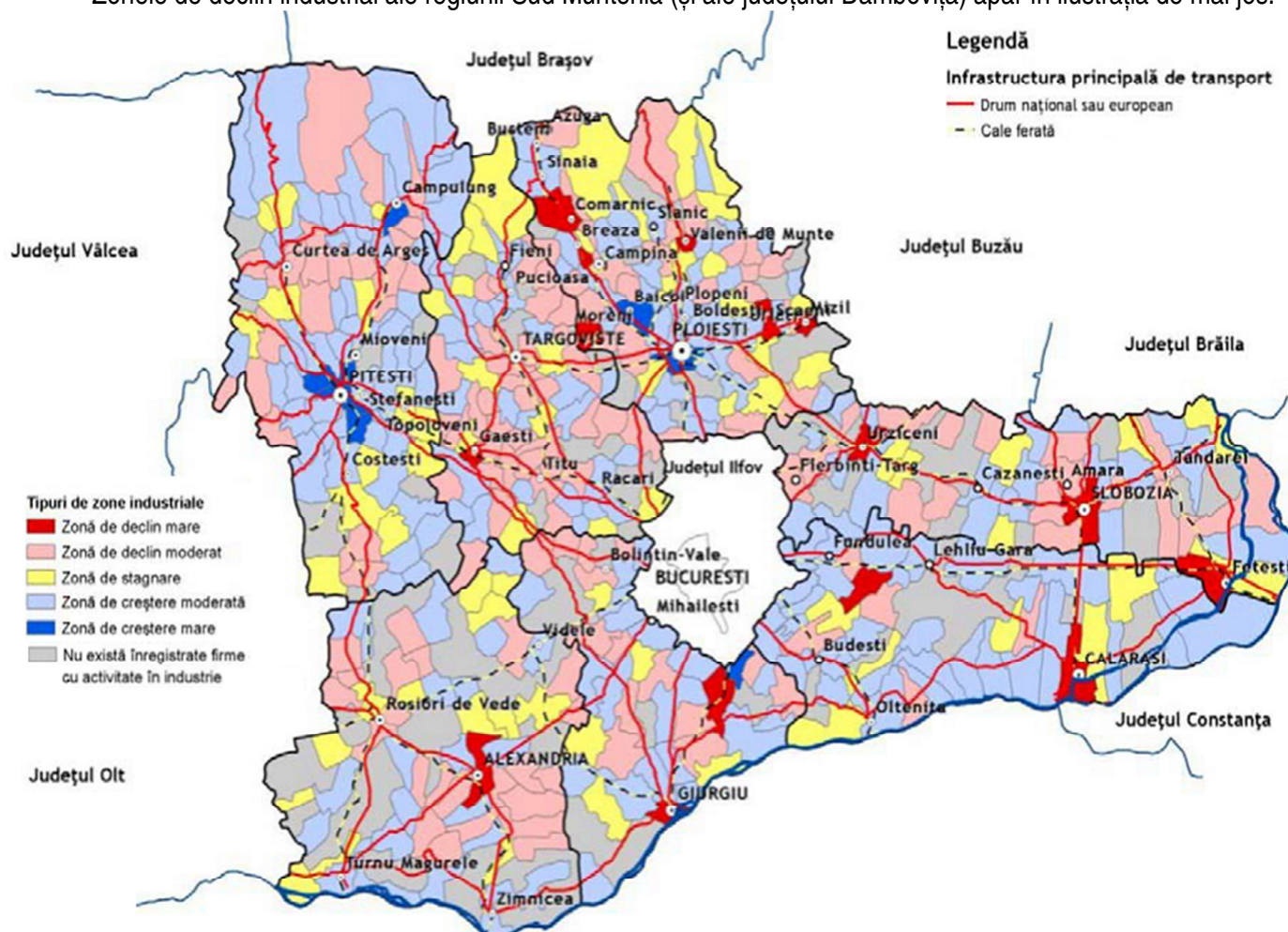
Evoluții negative moderate sau stagnante au înregistrat și orașele: Mioveni - județul Argeș, Moreni - județul Dâmbovița (construcții de mașini), în timp ce altele au înregistrat creșteri, respectiv Boldești - Scăieni - județul Prahova (sticlărie).

Orașele mari au înregistrat reduceri mici ale forței de muncă industrială, de cele mai multe ori sub media națională, fiind avantajate de diversificarea industrială și de mediul economic mai atractiv (exemplu: Municipiul Ploiești).

Declinul industrial al orașelor a înregistrat valori negative accentuate datorită "efectului de talie": cele mai mari centre urbane înregistrează cele mai importante decalaje față de evoluția medie. Acestea li se adaugă orașele de mărime mai mică specializate industrial, în regiunea Sud Muntenia, cum ar fi **Târgoviște**, pierderile industriale continuând cu Pitești și Alexandria.

Restructurarea industriei din ultimii 20 ani, a determinat închiderea unor unități industriale din zone monoindustriale, ducând la apariția unor probleme sociale grave în ariile aferente localităților: Mizil, Plopeni, Urlați, Valea Călugărească, **Șotânga**, Costești, Stoieniști și Câmpulung Muscel - din județele nordice, dar și a unora din județele sudice: Turnu Măgurele, Zimnicea, Alexandria, Videle, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Slobozia și Fetești.

Zonele de declin industrial ale regiunii Sud Muntenia (și ale județului Dâmbovița) apar în ilustrația de mai jos:

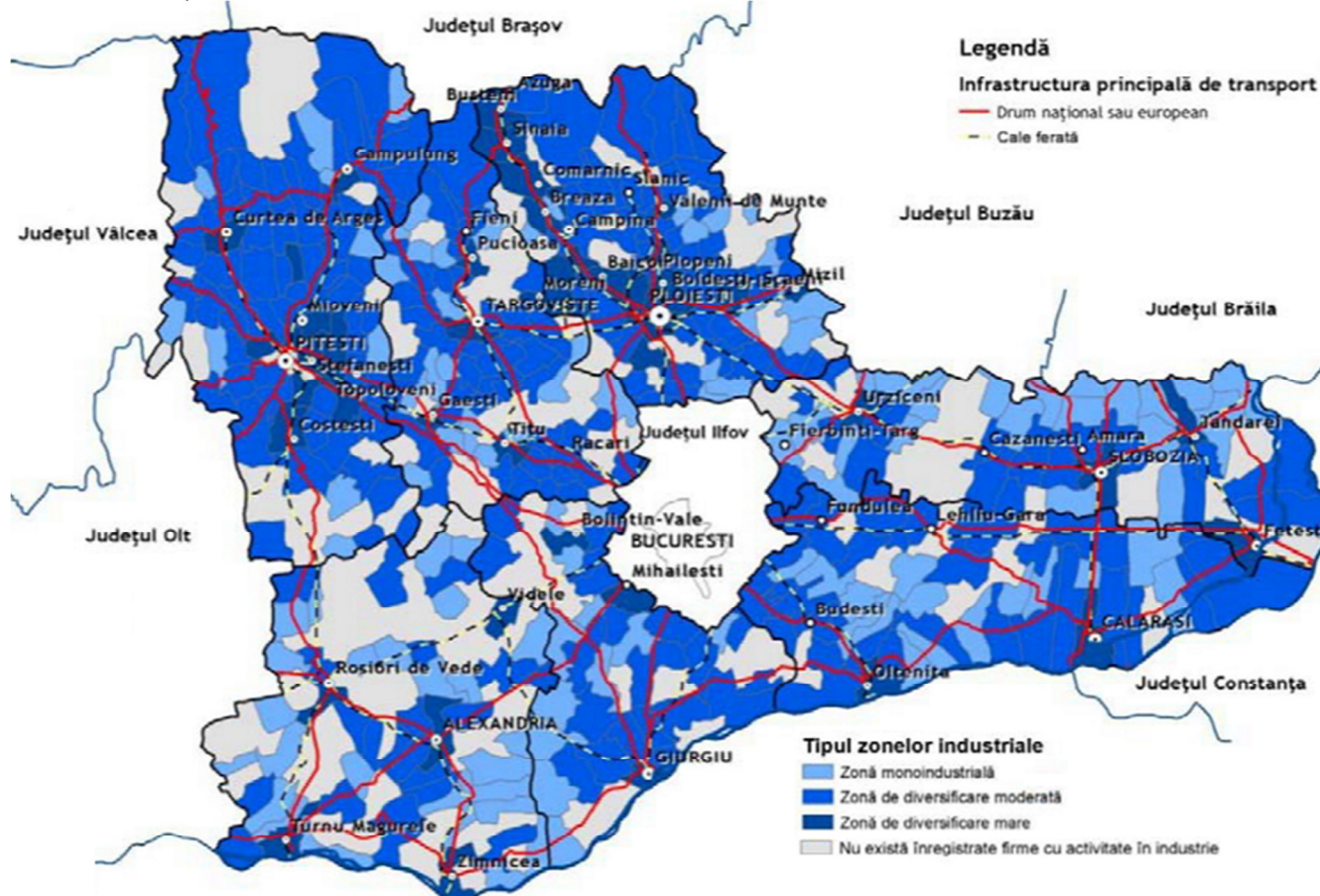
Sursa : A.D.R. Sud Muntenia : Studiul „Competitivitate și inovare în județele regiunii Sud Muntenia”

Probleme și dezechilibre economice au apărut și în localitățile a căror activitate economică se baza numai pe industria extractivă, unele dintre acestea, precum Filipești și Ceptura din județul Prahova, fiind încadrate în categoria zonelor defavorizate, cu scopul de a atrage investiții majore, altele nu (precum Șotânga din județul Dâmbovița). Din păcate însă, respectivele măsuri au avut un impact redus asupra situației socio-economice, atât în zonele declarate defavorizate, cât și în cele nedeclareate, fiind încă necesare acțiuni ample de revigorare economică și socială.

La nivel spațial, restructurarea industrială s-a materializat prin abandonarea localizării inițiale sau reutilizarea parțială a acesteia prin activități de servicii (depozitare, comerț).

Distribuția teritorială a zonelor monoindustriale din regiunea Sud Muntenia arată astfel :

Sursa : A.D.R. Sud Muntenia : Studiul „Competitivitate și inovare în județele regiunii Sud Muntenia”

În județul Dâmbovița, centrele urbane concentrează majoritatea agenților economici cu funcție industrială.

Sunt câteva excepții pentru zona rurală, exemple fiind comunele Doicești (puternic industrializată, dar aflată azi într-un foarte accentuat regres), Aninoasa, I. L. Caragiale, Petrești (aflată, de asemenea, în regres).

Din punct de vedere a distribuției spațiale, fiecare oraș prezintă particularități privind amplasarea zonelor și platformelor industriale și relațiile cu celelalte zone funcționale.

4.2.5.1. Municipiul TÂRGOVIȘTE – Aprecieri asupra situației existente

Poziția geografică, resursele naturale, chiar și demografice (legate de sporul natural negativ al populației) sunt insuficiente pentru a explica, în cazul Târgoviștei, ascensiunea ei rapidă de la o așezare rurală oarecare, la oraș și apoi capitală a Țării Românești în numai un secol (până la mijlocul secolului al XIV-lea se poate vorbi în acest loc numai de o așezare rurală).

Astăzi, în municipiul Târgoviște există două platforme industriale create prin program în anii '70. Una din platforme, cunoscută sub denumirea de TÂRGOVIȘTE - SUD are profilul metalurgie neferoasă și construcții de mașini, cea de-a doua, cunoscută sub denumirea de TÂRGOVIȘTE - NORD având profilul mixt, cu ușor accent agro-alimentar.

Ambele platforme au fost amplasate excentric față de trupul de bază al localității (zona de locuit), pe lângă mici nuclee mai vechi, cu profilul plurifuncțional (de tip mozaic).

În municipiul Târgoviște, din numărul total de agenți economici cu profil industrial, 49 sunt reprezentativi și sunt distribuiți astfel : 25 de agenți economici amplasați în Platforma Industrială Târgoviște-Sud, 12 în Platforma Industrială Târgoviște-Nord, existând și 12 agenți economici importanți amplasați în afara celor două platforme industriale, cei care alcătuiesc zone industriale integrate în trupul de bază al municipiului.

Potrivit analizelor efectuate prin PUG Municipiul Targoviste, se pot face următoarele aprecieri asupra situației existente a platformelor și zonelor industriale din acest oraș :

- Industrializarea rapidă și forțată din anii '70, rezultat al curenților politici economice, a condus la crearea unor unități supradimensionate și nerentabile, grupate în două mari platforme industriale, blocând astfel posibilitățile de dezvoltare urbană ale orașului pe direcția sud - sud - est și nord - nord - vest, adică exact unde erau mai mari rezerve de terenuri.

- Lansarea acestor dezvoltări necugetate într-un oraș istoric, care ar fi trebuit să se dezvolte din punct de vedere economic pe componente tradiționale (sectorul terțiar), nu a ținut seama nici măcar de limitele sale administrative, astfel că, acum, fosta Platformă Industrială Târgoviște - Nord funcționează în cea mai mare parte pe teritoriul comunei Aninoasa, iar fosta Platformă Târgoviște – Sud își are o parte din echipamentele de deservire pe teritoriul comunei Ulmi, aspecte care îngreunează aspectele de gestiune a acestor activități.

- Folosirea nerațională a terenului urban pentru dezvoltarea activităților economice se conjugă și cu poluarea acestor zone și a celor înconjurătoare.

- Nu au fost prezervate terenurile necesare realizării unei șosele de centură ocolitoare sau a uneia de interconectare în vederea unei dezvoltări economice coordonate.

- Direcțiile principale pentru navetă rămân București, Ploiești, Pitești și Găești.

- Ca o disfuncționalitate majoră se poate semnală un număr însemnat de unități supradimensionate și nerentabile, precum : C.O.S.T. (divizat și parțial în stare de faliment, SARO (divizat și astăzi dispărut), Romlux (reprofilat), S.C. Vlahia (toate din Târgoviște - Sud), S.C. Legume–Fructe (trăind doar din închirieri de spații și vânzări de active), S.C. Comcereal Dâmbovița (aproape fără activitate), Fabrica de Brânză, Fabrica de bere (dispărută și ca amplasament), Fabrica de Biscuiți (cu evoluții fluctuante), B.A.T. Viforâta (toate în Platforma Târgoviste - Nord), I.U.P. Târgoviste (restrâns pe spațiul fostului Arsenal al Armatei din Decretul domnitorului A.I. Cuza), Mecard (trupul de bază dispărut).

- Orașul astfel blocat a rămas practic la dimensiunile trupului de bază, restrângerea activităților enumerate, fără reconversii funcționale importante, rămânând (cu foarte mici excepții) netehnologizate, sau, în unele cazuri, și fără utilajele vechi vândute la fier vechi.

- Folosirea nerațională a terenului urban, în ambele platforme industriale, cu un sistem de relații defectuoase între spațiile ce aparțin domeniului privat și cel public, în toate zonele ocupate de industrie și depozite.

- Dificultăți mari în circulația auto pe Șoseaua Găești și str. Cooperației, cauzate de activitatea de desfacere și aprovizionare.

- Colaborare defectuoasă cu funcțiunile complementare : transportul de mărfuri și persoane, circulația carosabilă și pietonală, asigurarea cu utilități tehnico - edilitare.

- Poluarea teritoriului urban și extraurban (localități rurale) situate în vecinătatea apropiată, ca urmare a expansiunii industriei în anii '70 și '80 (ex: COST, Romlux, IUP, Victoria, etc).

- Depozitare, uneori și fără preselecție, a deșeurilor industriale (halde, depozite, etc.).

- Conflicte cu teritoriile administrative adiacente (în principal comuna Ulmi).

- Degradări de terenuri agricole prin depozitare de deșeuri și ca urmare a noxelor emansate de unele unități din industrie.

- Disfuncționalități funcționale și estetice.

- Relații de vecinătate incomode între industrie și alte funcțiuni urbane (I.U.P. Târgoviște)

4.2.5.2. Municipiul MORENI – Aprecieri asupra situației existente

În municipiul Moreni nu există platforme industriale create și structurate conform unui program prestabilit, dar sunt întreprinderi importante care, amplasate izolat, integrat în zonele de locuit sau adiacent acestora, compun zestrea industrială a orașului.

Există și aici unele disfuncționalități majore :

- Marile unități industriale Automecanica și S.C. IMUT S.A., edificate dintr-un început supradimensionat și nerentabile, au fost create în aceeași perioadă a industrializării forțate a anilor '70 și acum înregistrează un regres evident, cu implicații dintre cele mai diverse în viața cetățenilor.

- Legături rutiere deficitare pe principalele direcții spre care se menține navetismul, micșorat în ultimul timp, datorită restrângerii activităților, resapectiv Târgoviste, Ploiești și zona de nord a județului Dâmbovița.

- Restrângerea activităților la marile unități economice, fără asigurarea reconversiei funcționale, atât a spațiilor, cât și a personalului.

- Ocuparea ineficientă a terenurilor aferente unor zone industriale.

- Dificultăți în circulația rutieră, datorită rezolvării necorespunzătoare a acceselor, elementelor geometrice, a traversărilor peste linia c.f. (unde mai există) și parcajelor subdimensionate la unele unități industriale, pe drumurile principale ale orașului și care asigură legătura cu zona extraurbană.

- Poluarea teritoriului urban și a zonelor învecinate, datorită activității tradiționale a Schelei de Extracție a Petrolului și a lipsei de măsuri contra degradării factorilor de mediu.

- Nerezolvarea corectă a circulației de rocadă pe principalele artere ale orașului, astfel încât legătura cu teritoriile extraurbane să se desfășoare fluent și în siguranță.

- Realizarea programelor de conformare cuprinse în Autorizațiile de Mediu în vederea diminuării poluării și atenuării conflictelor în relațiile de vecinătate cu alte structuri funcționale situate în unitățile administrativ teritoriale învecinate.

4.2.5.3. Orașul GĂEȘTI – Aprecieri asupra situației existente

Poziția geografică a acestui centru urban, la zona de contact a câmpiei cu dealurile, pe unde trecea unul dintre drumurile comerciale al Țării Românești, și unde în trecut, exista un bogat schimb de produse, a făcut ca activitatea economică din cadrul lui să fie mai intensă, fiind cunoscut ca centru urban încă din secolul XVIII.

Astăzi, unitățile de producție și depozitare sunt grupate favorabil din punct de vedere urbanistic în două mari zone industriale, respectiv Platforma Industrială Găești-Est, creată conform unui program în anii '70, cu profil dominant construcții de mașini și Zona industrială Găești-Sud, cu profil dominant de activități de depozitare, zonă mozaic realizată ca urmare a favorabilității create de apropierea față de Stația C.F. a orașului.

În anii din urmă au apărut și alte zone cu profil industrial integrate în trupul de bază al orașului, care nu prezintă incompatibilități importante cu alte funcțiuni, cu excepția S.C. Edichim, unitate cu profil de industrie chimică, amplasată chiar în centrul civic al localității, cu vecinătăți (liceu, judecătorie, casa de cultură, restaurante, birouri) asupra cărora cu certitudine produce efecte nedorite și, totodată, neplăcute.

Există unele disfuncționalități majore :

- **Platforma industrială Găești-Est :**

- Rezerve de teren neutilizat, degradat (zona dinspre linia c.f.)
- Unități în curs de restructurare, privatizare, recesiune puternică (Mecan-Petrol și Utchim).
- Conflicte cu DN 7, datorate organizării parcajelor și a fluxurilor de circulație din zonă.
- Utilizarea tramei stradale a orașului pentru activitățile de aprovizionare și desfacere, în lipsa arterelor de legătura și a celor ocolitoare.

- **Zona industrială Găești-Sud :**

- Lipsa de structură și coerență a spațiilor și funcțiilor
- Situații conflictuale între zona căii ferate, zona depozitelor și zona de locuit.
- Dificultăți în circulația auto și pietonală în zona limitrofă stației de c.f. și în relația cu DN 61.
- Este necesară realizarea de pasarele pietonale în zonele de conflict dintre calea ferată, industrie și locuințe
- Nu există artere ocolitoare pentru eliminarea conflictelor din zonele de locuit, cauzate de activitățile de aprovizionare și desfacere pentru sectorul economic, ca și pentru fluidizarea și creșterea siguranței traficului pe drumurile naționale DN 7, DN 61 și DN 72.

Activitățile situate în trupul de bază sunt de natura productivă, de depozitare și de transport; ele nu generează mari conflicte funcționale și estetice, dar este de menționat situația de risc tehnologic generată de Edichim, chiar în zona centrală a orașului (produse chimice).

4.2.5.4. Orașul FIENI – Aprecieri privind situația existentă

În orașul FIENI sunt două zone industriale : una formată din Carpatciment (fostă Romcif) și Steaua Electrică, situată în partea de sud - est a orașului, între DN 71 și zona C. F. și alta mai puțin reprezentativă (depozitare, mică industrie, construcții), situată în partea de sud -vest (zona stadionului).

Disfuncționalități majore :

- Activitățile reprezentative ale industriei din orașul Fieni au cunoscut o recesiune puternică, dat fiind că activitățile sunt calate pe produse care nu sunt solicitate de piața internă și externă și datorită reducerii volumului de investiții (în special cu referire la materialele de construcții).
- Suprapunerea fluxurilor de aprovizionare, desfacere și persoane pe DN 71, creând puncte de conflict pe principala axa rutieră de comunicare a orașului cu rețeaua de localități a județului și cea extrajudețeană.
- Amplasamente inadecvate în ceea ce privește posibilitatea extinderii activităților, fără a genera alte disfuncționalități, în special la unitățile de producție amplasate în trupul de bază.
- Involuția unor activități din domeniul alimentar, motivația fiind în special tipul de proprietate.
- Ruperea echilibrului dintre persoanele ocupate, unitatea care utilizează majoritar forța de muncă feminină (Steaua Electrică) aflându-se practic în faliment, spre deosebire de cea care are predominant angajați bărbați.
- Sunt necesare amenajări ale infrastructurii rutiere (drumuri ocolitoare) cu scopul diminuării conflictelor dintre funcțiunile urbane.
- Reconversia (și eventual restrângerea suprafeței unității Steaua Electrică, astfel încât să nu se afecteze alte funcțiuni situate în vecinătate.
- Îmbunătățirea fluxului tehnologic la Romcif Fieni, în vederea evitării obstrucțiilor pe DN 71, datorită staționării autocamioanelor care vin de la diverși beneficiari pentru achiziționarea de ciment.

4.2.5.5. Orașul PUCIOASA – Aprecieri privind situația existentă

Unitățile de producție nu au fost niciodată grupate favorabil din punct de vedere urbanistic în zone industriale, respectiv există mici nuclee, create conform unui program în anii '70 prin extinderea fostelor pânzării ale lui Stan Răzescu (edificate în secolul XIX), cu profil dominant textil și o altă zonă mai mică, cu profil dominant de activități de fabricare de mobilă, depozitare, zonă mozaic realizată ca urmare a favorabilității create de apropierea față de Stația C.F. a orașului.

În anii din urmă au apărut și alte zone cu profil industrial integrate în trupul de bază al orașului sau al cartierelor componente, care nu prezintă incompatibilități importante cu alte funcțiuni învecinate.

Există; totuși, unele disfuncționalități majore :

- Miniplatforma industrială din Sudul orașului :
  - Rezerve de teren neutilizat, degradat (zona dinspre linia c.f.)
  - Unități în curs de restructurare, privatizare, recesiune puternică (Bucegi și Trainica).
  - Conflicte cu DN 71, în special în zona intersecției cu DJ 712, datorată existenței podului în curbă și fără vizibilitate și a fluxurilor de circulație din zonă.
  - Utilizarea tramei stradale a orașului pentru activitățile de aprovizionare și desfacere, în lipsa arterelor de legătură și a celor ocolitoare.
  - Lipsa unui set de facilități, puternic mediatizate, pe care administrația publică locală ar putea să le ofere investitorilor interni și externi, potrivit competențelor sale.
  - Lipsa unor programe locale (politici) de dezvoltare a sectoarelor economice în corelare cu tendințele de dezvoltare a rețelei de localități și cu resursele naturale și umane.
- Zona industrială de lângă Stația C.F. :
  - Lipsa de structură și coerență a spațiilor și funcțiilor, de o diversitate copleșitoare.
  - Situații conflictuale între zona căii ferate, zona depozitelor și zona de locuit.
  - Dificultăți în circulația auto și pietonală în zona limitrofă stației de c.f. și în relația cu DN 71.
  - Nu există artere ocolitoare pentru eliminarea conflictelor din zonele de locuit, cauzate de activitățile de aprovizionare și desfacere pentru sectorul economic, ca și pentru fluidizarea și creșterea siguranței traficului pe drumul național DN 71.

Activitățile situate în trupul de bază sunt de natura productivă, tot textilă, de depozitare și de transport și ele nu generează mari conflicte funcționale și estetice, unele însă (gen Filatura Bucegi sau Fabrica de Mobilă) sunt întreprinderi supradimensionate și nerentabile, aflate în proprietatea și administrarea unor firme falimentare, chiar puțin cunoscute, ceea ce nu e de natură să dea garanții că vor mai produce vreodată.

Sunt însă unele unități, referindu-ne mai ales la cele care s-au dezvoltat pe amplasamente rezultate din divizarea fostei Fabrici de Conserve, care oferă un exemplu pozitiv de integrare, stabilitate și dezvoltare durabilă.

4.2.5.6. Orașul TITU – Aprecieri privind situația existentă

Zonele industriale sunt nestructurate, din 42 de unități analizate prin PUG Titu rezultă că un număr de 5 sunt situate pe str. Regiei, 6 pe str. Gării, spre Titu Târg, 8 în zona CF de-a lungul căii ferate, iar restul, dispersate în teritoriu, integrate în zona de locuit.

Industrializarea rapidă și forțată din anii '70 a condus la crearea unor unități supradimensionate și nerentabile grupate în două zone ale orașului Titu Gară, una în nordul CF și alta pe strada Gării spre Titu Târg.

Migrația populației rurale spre centrul industrializat, care la un moment dat a fost accelerată, a început în prezent să scadă.

De aceea, orașul Titu rămăsese totuși foarte legat de agricultură și servea ca piață de desfacere, dar și ca furnizor de forță de muncă neagricole. În pofida productivității mai mari din oraș, existau serioase probleme privind gradul de sărăcie al populației și deteriorarea calității mediului.

Schimbarea decisivă de astăzi se datorează apariției, urmare a inaugurării din 15 septembrie 2010 a Centrului Tehnic Titu, ultima verigă ce completează lanțul de dezvoltare auto al firmei Renault în România, fiind singurul centru de acest fel din Europa de Est și venind în completarea centrelor Renault de la Aubevoye și Lardy (Franța).

Cu o suprafață de 350 de hectare și peste 400 de angajați la începutul anului 2012 (marea majoritate cu înalte calificări), Centrul Tehnic Titu se ocupă cu aplicarea celor mai noi tehnologii în domeniul încercărilor și mijloacele necesare pentru a testa vehiculele și componentele, în diverse faze ale proiectelor, respectiv teste pe piste alternând cu simulările virtuale și cu încercările efectuate cu ajutorul bancurilor, pentru a garanta un nivel ridicat de calitate al prestațiilor pentru viitoarele modele Renault și Dacia, de la performanțe în ceea ce privește consumul sau emisiile, până la acustică și confort, totul pentru a răspunde cerințelor de calitate și fiabilitate ale clienților.

Disfuncționalitățile majore sunt legate de restul unităților:

- Unități realizate în anii '70, supradimensionate și nerentabile (Avicola, ELSID, IAEI Titu)
- Restrângerea activităților acestor mari unități, fără reconversie funcțională importantă.
- Folosirea nerațională a terenului urban.
- Dificultăți de circulație pe strada Gării și datorită depozitelor comerciale situate în zona centrală.
- Deficiente (încă) de infrastructură (drumuri, apă, canalizare, comunicații)
- Strangulările în aprovizionarea cu apă, care duc la limitarea proceselor de producție, la unitățile care nu au surse proprii de alimentare cu apă.
- Zone cu probleme de circulație-parcaje pe spații de circulație, fluxuri pietonale necontrolate peste C.F.
- Depozitare și preselecție deșeuri industriale în spații neamenajate (ELSID).

În afara zonelor și platformelor industriale din așezările urbane, mai există un puternic nucleu industrial în satul Doicești, comuna Doicești, care este singura așezare rurală puternic industrializată din județul Dâmbovița. Profilul este producerea de energie electrică (activitate în declin) și materiale de construcții (activitate încă rentabilă).

În afara nucleului economic de bază, industria localității Doicești are o puternică reprezentare prin SC. Nubiola SA., privatizată cu capital străin (spaniol).

4.2.5.7. Parcurile industriale

Structurile de sprijinire a afacerilor (parcuri industriale, parcuri logistice, parcuri de afaceri, tehnologice, incubatoare de afaceri, clustere) contribuie la dezvoltarea economică a localităților, prin oferirea condițiilor adecvate pentru localizarea întreprinderilor, în special a IMM-urilor productive și a serviciilor de sprijinire a acestora.

Structuri moderne, ele permit regiunilor să beneficieze de avantaje competitive prin utilizarea resurselor lor specifice, neutilizate sau sub-utilizate, contribuind la convergența regiunilor din punct de vedere economic și social.

La nivel regional, structurile de sprijinire a afacerilor sunt încă slab dezvoltate și insuficient funcționale, iar un număr limitat de IMM-uri era localizat în cadrul acestor structuri.

În 2013, la nivel național exista un număr de 59 de parcuri industriale, din care 20 (cca. 34%) erau localizate în regiunea Sud Muntenia, ce ocupa astfel locul 1 la nivel național. În ceea ce privește localizarea parcurilor industriale din Regiune, mai mult de jumătate dintre acestea erau situate în mediul rural. O situație mai detaliată a acestora este prezentată în tabelul de mai jos.

Discrepanțele dintre zona de sud și cea de nord a regiunii sunt regăsite și în distribuția geografică a structurilor de sprijin în cadrul regiunii. Astfel, o pondere covârșitoare ale acestora este situată în județele din nordul regiunii, cel mai reprezentativ din acest punct de vedere fiind județul Prahova, care deținea un număr de 12 astfel de unități, clasându-se primul loc atât la nivel regional, cât și național. Urmează județul Dâmbovița cu 5 parcuri, Giurgiu cu 2 parcuri și Argeș cu 1 parc industrial, în timp ce județele Călărași, Ialomița și Teleorman nu aveau niciun parc :

Nr. crt.	Județ	Denumire Parc Industrial	Stadiu	Localizare
1.	Argeș	Parcul Industrial WDP Oarja	Operațional	Rural
2.	Dâmbovița	Parcul Industrial Răcari	Operațional	Urban
3.	Dâmbovița	Parcul Industrial Moreni	Operațional	Urban
4.	Dâmbovița	Parcul Industrial Mija	Operațional	Rural
5.	Dâmbovița	Parcul Industrial WDP Corbii Mari	În curs de amenajare	Rural
6.	Dâmbovița	Parcul Industrial Priboiu	Operațional	Rural
7.	Giurgiu	Parcul Industrial București - Bolintin	Operațional	Rural
8.	Giurgiu	Parcul Tehnologic și Industrial Giurgiu - Nord	Operațional	Urban
9.	Prahova	Parcul Industrial Prahova	Operațional	Urban
10.	Prahova	Parcul Industrial Ploiești	Operațional	Urban
11.	Prahova	Parcul Industrial Brazi	Operațional	Rural
12.	Prahova	Parcul Industrial Mizil	Operațional	Urban
13.	Prahova	Parcul Industrial Urlați	Operațional	Urban
14.	Prahova	Parcul Industrial Allianso Business Park	Operațional	Rural
15.	Prahova	Parcul Industrial WDP Ariceștii Rahtivani	În curs de amenajare	Rural
16.	Prahova	Parcul Industrial Ciorani	Greenfield	Rural
17.	Prahova	Parcul Industrial Primus 1 Ariceștii	Greenfield	Rural
18.	Prahova	Parcul Industrial Primus 2 Ariceștii	Greenfield	Rural
19.	Prahova	Parcul Industrial Plopeni	Operațional	Urban
20.	Prahova	Parcul Industrial Allianso Development	Greenfield	Rural

Sursa: Ministerul Administrației și Internelor

Domeniile de activitate predominante ale firmelor găzduite de parcurile industriale din regiune sunt industria textilă, industria petrochimică, construcții, echipamente electronice, medicale și sanitare.

Gama de servicii oferite este puțin variată și limitată în cele mai multe cazuri la utilități (energie electrică, gaze naturale, apă, canalizare menajeră, canalizare pluvială, parcări), infrastructura necesitând investiții majore, iar vizibilitatea lor în rândul companiilor din mediul privat trebuind a fi îmbunătățită.

Serviciile oferite de către parcurile industriale sunt legate de oferirea dreptului de folosință asupra infrastructurii, a utilităților și serviciilor necesare desfășurării activității, precum și consultanță de afaceri.

Incubatoarele de afaceri, componentă importantă a infrastructurii de afaceri, cu rol major în impulsivitatea IMM-urilor și în sprijinirea dezvoltării acestora, sunt destul de slab reprezentate.

În România, în 2013, erau funcționale doar 10 de incubatoare, cele mai multe activând în domenii precum servicii de consultanță, IT, biotehnologii, biomateriale, transfer de know-how, cercetare științifică, servicii de transport, etc. Cele mai multe sunt localizate în regiunea București - Ilfov, în timp ce în regiunea Sud Muntenia există doar 2 incubatoare de afaceri, și anume: Incubatorul Tehnologic și de Afaceri ITAF Ploiești - în cadrul Universității de Petrol - Gaze Ploiești și Incubatorul de Afaceri din cadrul Universității Pitești.

Stimularea inițiativei antreprenoriale prin sprijinirea și încurajarea înființării clusterelor are drept obiectiv încurajarea cooperării dintre diferiți actori economici, în vederea creșterii competitivității și productivității.

În competiția globală pentru piețe, șansele succesului economic ale unei țări, ale unei regiuni sau unui județ se bazează pe specializarea forței de muncă și concentrarea eforturilor de dezvoltare spre domenii cheie, unde se dețin avantaje competitive, resurse și competențe. În acest context, clusterelor inovative sunt o soluție de succes datorită faptului că sunt o combinație între dinamismul antreprenorial și sinergiile proactive între actorii principali ai inovării. În regiunea Sud Muntenia, un cluster inovativ funcțional este Dacia Renault Cluster Pole - o asociație de tip profesional și patronal compusă din societăți comerciale care desfășoară activități în industria de automobile, asociate în scopul reprezentării intereselor sectorului de automobile. Asociație fără scop lucrativ, Dacia Renault Cluster Pole grupează 150 societăți comerciale de mărimi diferite, având în comun faptul că se ocupă de concepția, fabricarea și comercializarea de automobile, materiale, componente, module, părți din automobil sau realizează servicii legate de automobile.

4.2.6. Restructurări capacități industriale

Situația la nivelul anului 2013 a distribuției întreprinderilor active pe sectoare economice la nivelul celor șapte județe ale regiunii Sud Muntenia, accentuează atât repartizarea inegală a întreprinderilor în plan teritorial, dar evidențiază și existența dezechilibrelor semnificative cu privire la concentrarea teritorială a întreprinderilor, județul Dâmbovița situându-se, din acest punct de vedere, pe ultima poziție în clasamentul celor 7 județe componente.

Harta densității întreprinderilor active din regiunea Muntenia Sud, în anul 2013

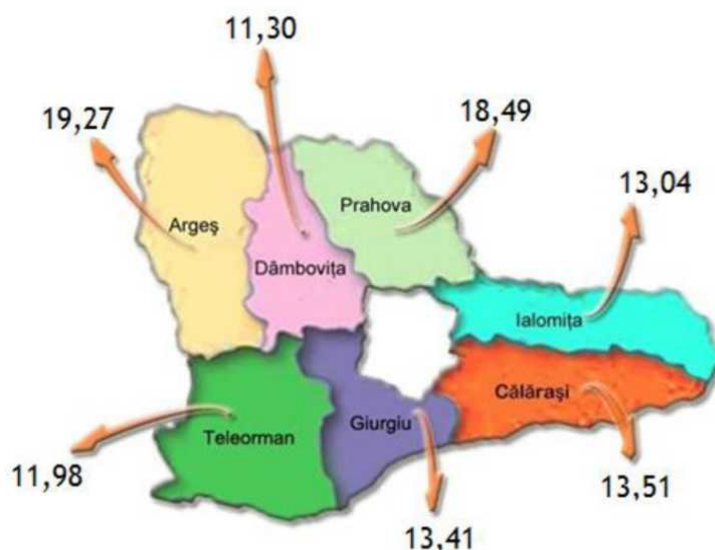
Densitatea la nivelul regiunii –a fost în 2013 de 15,29 întreprinderi active/1.000 de locuitori.

Funcționalitatea pieței muncii este influențată și de modul cum relaționează actorii locali cu rolul cel mai important în ocupare: companiile / mediul de afaceri în general, instituțiile de educație și formare profesională și agențiile de ocupare/ plasare a forței de muncă.

O serie de inițiative și proiecte menite să întărească aceste legături și să crească sinergiile pe piața muncii anunță a avea un impact asupra evoluției economice a județului pe termen mediu și lung.

În primul rând, o inițiativă orientată către conectarea pieței muncii cu sistemul de educație a fost organizarea, în cadrul Universității Valahia din Târgoviște, a Secretariatului Tehnic permanent al Pactului Regional de Ocupare - Muntenia (proiect în cadrul axei 3 a Programului Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane).

Universitatea Valahia din Târgoviște se remarcă ca un actor activ pe această dimensiune, așa cum demonstrează participarea acesteia la proiectul „Să pășim motivați și încrezători către piața muncii!”

Dat fiind specificul productiv al județului, în care industria prelucrătoare, concentrată în mare parte de întreprinderi mari, exportatoare, activând în domenii specifice (industria metalurgică - construcții metalice și electrocasnice, în primul rând), dar privind și către investițiile majore realizate sau anunțate recent (Renault, Panda Electronics), învățământul tehnic are un rol deosebit pentru ocupare.

Astfel, interesant de monitorizat se anunță rezultatele proiectelor POS DRU, în care Universitatea „Valahia” din Târgoviște s-a înscris ca un partener de seamă.

4.2.7. Resurse locale valorificate de industrie

Zona montană și de deal, din nordul regiunii Sud Muntenia (județele Argeș, Dâmbovița și Prahova) concentrează resurse naturale ale subsolului (petrol, gaze naturale, cărbune, sare, marne calcaroase, sulf, acumulări de gips și izvoare cu ape minerale) importante pentru industria energetică, chimică și a materialelor de construcții, dar și pentru unitățile balneare și de turism.

Condițiile diverse de sedimentare au condiționat existența unor variate resurse de subsol, cantonate cu precădere în zona subcarpatică, dintre care cele mai importante sunt zăcămintele de țiței și gaze. Acestea se dispun pe patru aliniamente principale:

- Intern, cu structuri faliat și deversate spre sud: Colibași (Iedera) - Ochiuri - Ocnîța - Valea Roșca - Aninoasa - Șotânga - Boțești (județul Argeș);
- Central - nordic, cu numeroase cute diapire: Moreni - Răzvad - Teiș (județul Dâmbovița);
- Central - sudic, cu structuri brahianticlinat: Mărginenii de Sus - Bucșani și Urziceni-Colilia-Grindu;
- Extern, respectiv contactul dintre marginea sudică a avanfosei cu Platforma Moesică: Corbii Mari - Glavacioc (județul Argeș).

Din punct de vedere al resurselor subsolului, în județul Dâmbovița se întâlnește o mare varietate a resurselor și de alte minerale utile reprezentate prin : cărbuni, sare, ape minerale, sulf, gips, calcar, marnă, argilă, gresie, nisip - zăcăminte ce au rezultat în urma proceselor de metamorfoză în diversele perioade geologice.

Pe arterele hidrografice sunt prezente agregate minerale - pietriș cu nisip rezultat al acțiunii de eroziune, transport și sedimentare al apelor curgătoare.

Zăcămintele de hidrocarburi sunt cantonate în structurile anticlinale din zona subcarpatică și în zonele monoclinale ale câmpiei.

Între zăcămintele de hidrocarburi, sare și apele minerale sodice de pe teritoriul județului există o strânsă legătură, multe din zăcămintele de hidrocarburi din zona subcarpatică fiind legate de străpungerea formațiunilor purtătoare, de sămburele de sare - zona cutelor diapire.

Acestea sunt zăcămintele cele mai bogate de hidrocarburi exploatate din cele mai vechi timpuri.

Zăcămintele de cărbuni se situează pe rama internă a subcarpaților externi.

Zăcămintele de gips, sulf și marnă sunt situate în zona subcarpaților interni, de existența lor fiind legată formarea apelor minerale sulfuroase și bicarbonatate.

Zăcămintele de calcar și gresie sunt situate în zona externă a culmilor muntoase, în formațiuni de vârstă jurasic și cretacic.

Din prezentarea succintă de mai sus reiese că resursele minerale ale subsolului sunt cantonate cu precădere în jumătatea nordică a județului, în zona subcarpatică.

Situația la zi a rezervelor este prezentată în detaliu pe baza datelor culese din “Darea de seamă statistică anuală privind evidența și mișcarea rezervelor de hidrocarburi, ape și substanțe minerale utile solide în județul Dâmbovița întocmită de A.N.R.M. – ultima ediție (2010) la care am avut acces, aceste date fiind completate cu datele de prospecțiune geologică efectuate de I.G.P.S.M.S. București, precum și cu datele culese din teritoriu de la instituții județene sau locale.

Prezentarea rezervelor se face conform Normelor de încadrare a acestora.

Rezervele de bilanț sunt acelea care se apreciază că sunt corespunzătoare calitativ, cantitativ și din punct de vedere al condițiilor de zăcămint, putând fi exploatate și valorificate în condițiile tehnicii existente, pentru satisfacerea cerințelor economiei naționale.

Rezerve în afară de bilanț sunt acelea care, la data confirmării lor, nu pot fi valorificate, datorită volumului redus, grosimilor mici a corpurilor de minereu, conținuturilor mici în componenta utilă, procedeele complicate sau neeconomice de preparare și prelucrare și condițiilor grele de exploatare la nivelul tehnicii existente, dar care pot constitui obiective pentru industrie în viitor.

După gradul de cunoaștere a rezervelor, determinat de lucrările de exploatare executate, ca și după lucrările de deschidere a acestora, încadrarea în categorii se face astfel:

- Categoria A – cuprinde rezervele sigure, cunoscute în mod detaliat, din cercetări geologice efectuate prin lucrări miniere ori lucrări miniere combinate cu foraje, sau rezervele cunoscute prin lucrările de exploatare, având cunoscute în detaliu : delimitarea substanței minerale utile solide pe sorturi industriale, grosimea, greutatea volumetrică, etc. și este cunoscut fluxul tehnologic de preparare și prelucrare la nivelul semiindustrial sau industrial.

- Categoria B – cuprinde rezervele vizibile, ale căror caracteristici sunt cunoscute din cercetări geologice efectuate prin lucrări miniere, foraje sau lucrări combinate, sau rezervele cunoscute prin lucrări de exploatare, fără a fi delimitate în spațiu sorturile industriale, intercalațiile sterile și necorespunzătoare, fiind studiat fluxul tehnologic de preparare și prelucrare în fază pilot sau seiindustrială.

- Categoria C1 – cuprinde rezervele probabile, cunoscute în linii generale prin cercetări geologice efectuate prin lucrări miniere, foraje sau lucrări combinate și rezerve extrapolate pe baza datelor geologice sau geofizice, fiind cunoscute în linii generale, pe blocuri geologice, delimitarea, grosimea, greutatea volumetrică, constitutia mineralogică și petrografică a substanței minerale utile, iar fluxul tehnologic de preparare și prelucrare este studiat în fază de laborator și este apreciat prin comparație cu zăcămintele asemănătoare, pe baza analizelor și a determinărilor de laborator.

- Categoria C2 - cuprinde rezerve posibile, cunoscute în mod sumar prin foraje sau lucrări miniere izolate și rezervele extrapolate de la lucrările geologice sau de la rezervele de categorii superioare.

În afara de rezervele din categoriile A, B, C1 și C2 pentru aprecierea perspectivelor unor regiuni sau chiar a unor zăcăminte se estimează și rezerve de prognoză, pe baza considerentelor geologice.

Zăcămintele de hidrocarburi

Structurile petrolifere ale județului Dâmbovița se dezvoltă cu precădere în zona dealurilor subcarpatice dispuse pe trei aliniamente orientate est - vest, într-o succesiune de la nord la sud, de cute alternante de anticlinare și sinclinale.

Diferențierea liniilor anticlinale se face atât pe baza depărtării de zona paleogenă de la nord, cât și funcție de adâncimea la care se găsește formațiunea miocenă cu sare, formațiune de care este legată și formarea zăcămintelor de hidrocarburi.

În succesiunea lor de la nord la sud, cutoarele anticlinale în care sunt cantonate zăcămintele de hidrocarburi sunt:

1.- Anticinalul Vulcana Băi-Vârfuri, cu formațiuni oligocene în ax, structură ce se continuă și la vest de râul Dâmbovița prin structura Boțești (Argeș)-Dragodănești (Dâmbovița), cea de a doua dezvoltându-se numai parțial în județul Dâmbovița.

Cele mai importante structuri petrolifere sunt: Boțești-Dragodănești, Vârfuri, Vulcana-Berevoiesti-Pucioasa și Stârmini (Pucioasa).

2.- Anticinalul Colibași-Valea Reșca, Glodeni, Dolani-Tătărani se caracterizează printr-un diapirism superficial, cele mai importante structuri petrolifere fiind : Colibași, Ocnîța, Valea Reșca, Glodeni, Sotânga, Doicești, Drăgăești, Dolani - Tătărani.

3.- Anticinalul Gura Ocnîței-Moreni-Bana-Piscuri, caracterizat printr-un diapirism intens, prin străpungerea de către masivul de sare a formațiunilor pliocene și a ivirii de sare la suprafață, anticinal ce se continuă la vest de râul Dâmbovița cu structura Dragomirești-Ludești.

Această zonă a constituit obiectul exploatărilor petrolifere încă de la începuturile dezvoltării industriei extractive a hidrocarburilor.

Cele mai importante structuri petrolifere sunt: Moreni, Dealu Bătrân, Gura Ocnîței, Râzvad, Teiș, Dragomirești, Ludești.

4.- Anticinalul Mărgineni-Bucșani, ce se continuă la vest de râul Dâmbovița cu structurile Șuța Seacă și Cobia, se caracterizează printr-un diapirism incipient, structurile petrolifere fiind de dimensiuni mult mai mici.

Cele mai importante structuri petrolifere : Mărgineni, Bucșani, Șuța Seacă, Cobia, Gârteni.

Prin lucrările de prospectivă și explorare a formațiunilor mai vechi, se preconizează evidențierea a noi rezerve de hidrocarburi la sud de Ulmi.

Formațiunile ce se exploatează sunt în general de vârstă neogen și paleogen.

5.- La sud de zona cutelor diapire, zăcămintele de hidrocarburi sunt cantonate în structuri monoclinale faliat, cu extindere mică în suprafață.

Formațiunile ce se exploatează sunt în general de vârstă neogen și cretacic.

Structurile petrolifere în exploatare sunt: Brâncoveanu, Serdanu, Poiana, Broșteni, Vultureanca, Drăghineasca, Vișina, Croitori, Petrești, Corbii Mari, Fierbinți, Glogoveanu.

O prezentare succintă a acestora arată astfel :

STRUCTURI PETROLIFERE		CATEGORIA DE HIDROCARBURI
ZĂCĂMINTE ÎN EXPLOATARE		
1.	Vârfuri - Vișinești	- țiței
2.	Vulcana	- gaze libere
3.	Stârmini	- gaze libere
4.	Boțești - Dragodănești	- țiței + gaze libere
5.	Drăgăiești	- țiței + gaze libere
6.	Dolani - Tătărani	- gaze libere
7.	Șotânga - Doicești - Valea Reșca	- țiței + gaze libere
8.	Ocnița	- țiței
9.	Dragomirești	- țiței + gaze libere
10.	Teiș	- țiței + gaze libere
11.	Vîforâta - Târgoviște - Răzvad - Gura Ocniței	- țiței
12.	Dealul Bătrân - Moreni - Filipești	- țiței + gaze libere
13.	Ludești	- țiței + gaze libere
14.	Aninoasa	- țiței + gaze libere
15.	Colibași	- țiței
16.	Bucșani - Comisani	- țiței
17.	Șuța Seacă	- gaze libere
18.	Brâncoveanu	- țiței + gaze libere
19.	Serdanu	- țiței
20.	Petrești	- țiței + gaze libere
21.	Corbii Mari	- țiței + gaze libere
22.	Poiana	- țiței + gaze libere
23.	Cămărașu	- gaze libere
24.	Cobia	- țiței + gaze libere
25.	Vultureanca	- țiței + gaze libere
26.	Croitari	- țiței
27.	Drăghineasa	- țiței
28.	Vișina	- titei
29.	Fierbinți - Glogoveanu	- țiței
ZĂCĂMINTE DE PERSPECTIVĂ		
1.	Stârmini Vest - Stârmini - Vârfuri	- gaze libere
2.	Vulcana - Berevoiești - Pucioasa	- gaze libere
3.	Dragomirești Nord	- gaze libere
4.	Brătești	- gaze libere

Prezentarea volumului de rezerve pe structuri nu este posibilă din motive de confidențialitate, asupra acestor date Agenția Națională de Resurse Minerale punând la dispoziție aceste valori doar sub restricția de "strict secret" și doar persoanelor abilitate.

Zăcămintele de sare

Zăcămintele de sare de pe teritoriul județului Dâmbovița, sunt situate în zona subcarpatică, asociate zăcămintelor de hidrocarburi, geneza zăcămintelor de hidrocarburi din zona subcarpatică fiind legată de străpungerea sămburelui de sare a formațiunilor mio - pliocene în zona cutelor diapire.

Funcție de gradul de străpungere a formațiunilor pliocene de către sămburele de sare miocenă, se pot distinge în ordine succesivă de la nord la sud :

- anticlinalul Glodeni - Dolani - Tătărani, caracterizat printr-un diapirism superficial, anticlinal faliat de numeroase falii transversale.
- In extremitatea sa estică, prin ridicarea compartimentului estic la nord de Ocnița, sarea apare la suprafața pe o lungime de 1 km și o lățime de 0,3 km.
- anticlinalul Moreni - Gura Ocniței se caracterizează prin cute de diapir tipice, masivul de sare străpungând formațiunile mai noi până la suprafață, la Moreni apărând la zi pe o distanță de mai mult de 6 km.
- De asemeni, a fost întâlnită într-o sondă de la 16m până la 449 m și în altă sondă de la 32 m până la 885 m .
- Sunt semnalate depozite de sare la Lăculețe și Glodeni, unde se întâlnesc o serie de izvoare sărate.
- anticlinalul Mărgineni - Bucșani, caracterizat printr-un diapirism incipient.

Având în vedere masivele de sare din cutede diapire ajunse sau nu la zi, se constată că județul dispune de rezerve importante, dar masivul de sare prezintă numeroase intercalații marno - argiloase și de nisipuri, ceea ce diminuează mult calitatea acesteia.

Având în vedere aceste considerente, nu au fost executate studii care să urmărească inventarierea rezervelor de sare, aceasta fiind interceptată doar cu ocazia lucrărilor de prospecțiune și explorare pentru hidrocarburi.

Zăcămintele de cărbune

Rezervele de cărbuni pe glob estimate în anul 2004 au fost de 783,1 miliarde de tone, din care 27% aparține SUA, 16% Rusiei, 12% Chinei, 12% Indiei, 7% Uniunii Europene, 7% Australiei.

Aceste rezerve, dacă se continuă folosirea cărbunilor în același ritm ca în 2003 (3,8 miliarde de tone anual), ar acoperi necesarul globului pe o perioadă de 203 ani.

Rezervele de cărbune ale României, aflate în evidența națională la începutul lui 2007 au fost, la huiă 721 mil. tone, la cărbune brun 65 mil. tone, la lignit 3.400 mil. tone.

În anul 2011 (ultimul an cu raportare statistică publicată la acest indicator), producția de cărbune a României s-a ridicat la 6,7 milioane tone echivalent petrol (tep), fiind cu 14,1% mai mare față de cea realizată în 2010 și a reprezentat 0,2% din producția mondială de cărbune, consumul fiind de 7,1 mil. tone echivalent petrol (plus 16,6% față de 2010).

În județul Dâmbovița, formațiunile purtătoare de cărbuni sunt formațiuni daciene și romaniene, ce se dezvoltă cu precădere în zona subcarpaților externi.

Exploatarea cărbunelui, categoria cărbune brun - lignit, s-a făcut din cele mai vechi timpuri în zona Sotânga, exploatându-se 2 straturi de cărbune cu înclinări mici.

Câtă vreme a funcționat, exploatarea cărbunelui s-a făcut prin 2 metode :

- în subteran, prin abataje
- la suprafață, prin microcarieră

Exploatarea în subteran s-a făcut în zona Sotânga - Mărgineanca - Vulcana Pandele și Șotânga est, iar la suprafață extracția cărbunelui se făcea prin microcariera de la Valea Popii.

Stratele de cărbune sunt delimitate în acoperiș și culcuș de formațiuni nisipoase, acvifere, ceea ce presupunea pomparea și evacuarea de ape de zăcământ la suprafața terenului, iar calitatea apelor deversate trebuia urmărită permanent, prezentând riscuri de contaminare și pentru localitățile învecinate.

S.C. Carbonifera S.A. Ploiești - Carbonifera Șotânga a exploatat cărbune energetic (lignit) în carierele Dealu Cărbunaru (23,1ha) și Mărgineanca IV (14,7 ha), desființate în anii 1992, respectiv în 2004, activitate ce a dus atât la deteriorarea calității solului, cât și a subsolului și pierderea stratului fertil de sol.

În prezent exploatarea sunt închise, fără a fi luate toate măsurile de protecție a calității factorilor de mediu, procedându-se doar la închiderea galeriilor și evacuarea de instalații, fără măsuri de protecție a haldelor și marcarea a pilierilor de siguranță.

Întregul sistem este în conservare, considerându-se că randamentul tehnic al cărbunelui extras este redus și datorită funcționării mult sub capacitate a termocentralei Doicești, principalul beneficiar al cărbunelui extras.

Situația rezervelor de cărbune (consemnate la 31 decembrie 1998) este prezentată în condițiile cunoscute la data sistării activităților specifice industriei miniere, respectiv ca rezerve omologate, rezerve neomologate și iviri în prospecțiuni:

ZĂCĂMINTE OMOLOGATE

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)	
A. Zăcăminte în exploatare			
Șotânga - rezerve de bilanț	A	1.351	
	B	8.237	
	A + B	9.588	
	C1	2.796	
	A + B + C1	12.384	
	- rezerve în afară de bilanț	A	2.168
		B	7.448
		A + B	9.616
		C1	20.938
		A + B + C1	30.554
- rezerve geologice în extinderea celor afară de bilanț	C2	5.632	
Vulcana Pandele - rezerve de bilanț	A	120	
	B	837	
	A + B	957	
	C1	1.771	
	A + B + C1	2.728	
	- rezerve în afară de bilanț	B	372
		C1	4.058
		B + C1	4.430
B. Zăcăminte cu activitate sistată			
Cervenیا - rezerve de bilanț	C1	6.460	
	- rezerve în afară de bilanț	C1	14.492
Mărgineanca (carieră)			
- rezerve de bilanț	C1	429	
- rezerve în afară de bilanț	C1	357	
Sotânga - Dealu Cărbunari - Valea Popii			
- rezerve de bilanț	G1	596	
- rezerve în afară de bilanț	C1	302	

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Industriei Miniere (Ministerul Industriei)

ZĂCĂMINTE NEOMOLOGATE

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
A. Zăcăminte în cercetare		
Lăculețe – Glodeni - rezerve de bilanț	C1	535
	- rezerve în afară de bilanț	C1
B. Zăcăminte cu activitate sistată		
Brănești- Izvoarele - rezerve neclasificate în grupe	C1	10.000
	C2	20.000
Glodeni - rezerve de bilanț	C1	9.350
Mărgineanca - Tătărani - rezerve în afară de bilanț	C1	3.000
Șotânga - Cărbunaru - rezerve de bilanț	C1	600
	- rezerve în afara de bilanț	C1
Șotânga – Dealu Cărbunaru - Valea Popii - rezerve de bilanț	C1	900
	- rezerve în afara de bilanț	C1

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Industriei Miniere (Ministerul Industriei)

IDENTIFICARE IVIRI DE LIGNIT

Amplasament	Forma de zăcământ	Observații
Valea Dâmbovitei - amonte de Tatarani (teritoriul comunei Cârdești)	La adâncime de 100-200m există 1-2 strate de 2-4m grosime cu înclinări de 20-40°	Prospectate de I.S.L.G.C.
Sinclinalul Gușoiu - Valea Reșca La est de Valea Ialomiței (teritoriul comunelor Glodeni - Ocnița)	Strate în afloriment care au fost identificate și prin lucrări de foraj la 150-250m, cu grosime de 0,2-3,0m și cu înclinări de 5-10°	Prospectate de I.S.L.G.C.
Anticlinalul Aninoasa - Doicești	Au existat niște exploatări particulare, vechi, care s-au oprit pe o falie majoră. Sondele de exploatare pentru petrol au pus în evidență în zona anticlinală continuitatea stratelor de Șotânga dincolo de falia majoră	

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Industriei Miniere (Ministerul Industriei)

Zăcăminte de gips și sulf

Formațiunilor gipsifere de vârstă miocen inferior de pe teritoriul județului Dâmbovița, li se asociază formațiuni cu sulf. Ele sunt cantonate la limita internă a subcarpaților externi în formațiuni burdigalian - helvetian.

Rezerve importante de gips se găsesc la Pucioasa, cu depozite de sulf în bază, exploatare pentru fabrica de ciment de la Fieni și folosite în tehnologia fabricării cimentului.

Pe teritoriul județului, prin lucrări de prospecțiune geologică, au fost puse în evidență și alte zone cu formațiuni gipsifere, dar care nu au făcut obiectul unor lucrări de explorare geologică.

ZĂCĂMINTE DE SULF ȘI GIPS

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Roca cu sulf		
Zăcăminte cu activitate sistată		
Pucioasa		
- rezerve în afară de bilanț	B	117
	C1	192
	B + C1	309
- rezerve în extindere celor în afară de bilanț	C2	122
Gips		
Zăcăminte cu activitate sistată		
Pucioasa – Dealu Zărăfoaia		
- rezerve în afară de bilanț	B	284
	C1	1.082
	B + C1	1.312
- rezerve în extindere celor în afară de bilanț	C2	24

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Geologiei (Ministerul Industriei)

ZĂCĂMINTE DE GIPS + ANHIDRIT

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Gips + anhidrit		
Zăcăminte în exploatare		
Pucioasa		
- rezerve de bilanț	B	391
Zăcăminte cu activitate sistată		
Cucuteni – Fieni		
- rezerve de bilanț	B	1.584
	C1	549
	B + C1	2.133
- rezerve în afară de bilanț	B	895
	C1	283
	B + C1	1.178

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Industriei Materialelor de Construcții (Ministerul Industriei)

ZĂCĂMINTE IDENTIFICATE CU REZERVE NECLASIFICATE, NEOMOLOGATE

Amplasament	Forma de zăcământ	Observații
Lăculețe – Glodeni – Schela	Pachete de gips de max. 10m grosime; 2 cdomplexe gipsiferev ce se pot urmări pe distanțe mari	Poziții favorabile pentru carieră
Râul Alb pe ambele flancuri ale sinclinalului Slănic (comuna Bărbuleț)	Pachete de gipsuri cenușii și albe zaharoide cu grosimi între 10-20 m	
Vulcana Băi – (cca 2600 tone)	Față de datele evidențiate anterior, din informațiile culese de la primăriile comunale, au reieșit si alte rezerve de importanta locala, ce sunt exploatate cu intermitenta, funcție de nevoile locale, sau inca nu sunt exploatate.	

Sursa datelor (1998)- I..G..P.S.M.S. București

Depozite de calcar

Calcarele din județul Dâmbovița, formațiuni de vârsta jurasic superior se dezvoltă cu precădere pe flancul vest - sud - vestic al munților Bucegi.

Sub acțiunea modelatoare a apelor de suprafață s-au format o serie de forme de relief specifice reliefului calcaros : chei, doline, lapiezuri.

Principalul agent modelator este râul Ialomița, dar și afluenții acestuia.

Importante rezerve de calcar sunt exploatate la Lespezi, sectorul Senin (com. Moroeni), în bazinul superior al râului Ialomița, rocă ce este folosită la fabricarea cimentului la „Carpatciment Fieni si în construcții la finisaje exterioare.

De asemeni, au fost prospectate o serie de iviri de formațiuni calcaroase tot din zona sud - vestică si sudică a masivului Bucegi.

ZĂCĂMINTE OMOLOGATE

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Calcar		
Zăcămințe în exploatare		
Lespezi – Dobrești - rezerve de bilanț	B	103.690
	C1	43.000
	B + C1	146.690

Sursa datelor (1998)- Direcția Generala a Industriei Materialelor de Construcții (Ministerul Industriei)

ZĂCĂMINTE DE PERSPECTIVĂ CU REZERVE NECLASIFICATE - NEOMOLOGATE

Amplasament	Forma de zăcământ	Intrebuințări	Observații
Zona Valea Răteiiului – pe Valea Răteii, la cca. 4 km. nord de uzina Gâlma-Moroeni	Recif calcaros cu lungime de 100m înălțime de 20 - 30m și lățime de 90 - 100m. Calcare albe – cenușii	În agricultură, ptr. ameliorarea solurilor, în industria siderurgică, a materialelor de construcții, fabricarea varului, mozaicului, piatră spartă.	Rezerve estimate la 612.000 de tone
Zona Izvorul Răteiiului pe vale, la 2 km amonte de confluența cu Ialomița	Calcare masive recifale	În industria siderurgică, a materialelor de construcții, fabricarea varului, mozaicului,	Rezerve estimate la 7.000 de metri cubi

Sursa datelor (1998)- I..G..P.S.M.S. București

Depozite de marne și argile

Formațiunile marnoase - argiloase de vârsta cretac superior - paleogen inferior se dezvoltă cu precădere în zona subcarpatilor interni.

Depozite de marnă cu caracteristici favorabile exploatării, folosite la fabricarea cimentului găsim în zona de sud-sud-vestică a orașului Fieni.

ZĂCĂMINTE OMOLOGATE

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Zăcămințe în exploatare		
Fieni – Malu Roșu - rezerve de bilanț	B	27.977
	C1	13.614
	B + C1	41.591

Zăcăminte cu activitate sistată		
Fieni - Dealu Sima - rezerve neclasificate în grupe	B	14.220
	C1	4.420
	B + C1	18.640
Zăcământ cu rezerve omologate și nepuse în exploatare (de perspectivă)		
Predeal – Moțâieni - rezerve de bilanț	B	7.933
	C1	6.835
	B + C1	14.768
- rezerve geologice în extinderea celor de bilanț	C2	18.500

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Industriei Materialelor de Construcții (Ministerul Industriei)

ZĂCĂMINTE DE PERSPECTIVĂ CU REZERVE NECLASIFICATE, NEOMOLOGATE

Amplasament	Forma de zăcământ	Intrebuințări	Observații
Bădeni - zona Runcu,Culmea Muchia Alb și Crevedia	Marnă, în alternanță cu calcare, marnoase	Fabricarea cimentului	Rezerve estimate la 1.364 de mii mc (I.G.P.S.M.S. Buc.)
Pucheni	Marnă calcaroasă	Fabricare ciment	Rezerve estimate la 4.400 de mii tone

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Industriei Materialelor de Construcții (Ministerul Industriei)

Depozite de argilă comună

Depozite argiloase cu caracteristici fizico - chimice favorabile industriei ceramice se găsesc în zona subcarpatilor externi, pe rama sudică a lor, de vârstă pliocen superior și în zona câmpiei piemontane - cuaternare.

ZĂCĂMINTE OMOLOGATE

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Zăcăminte în exploatare		
Doicești – Valea Bradului - rezerve de bilanț	B	1.054
	C1	2.840
	B + C1	3.894

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Industriei Materialelor de Construcții (Ministerul Industriei)

ZĂCĂMINTE EVIDENȚIATE PRIN LUCRĂRI DE PROSPECȚIUNE, CU REZERVE NECLASIFICATE

Amplasament	Forma de zăcământ	Intrebuințări	Observații
Pucioasa - Zărăfoaia	Argilă galbenă – pontian	Teracotă	Rezerve mici
Răcari	Argilă cuaternară	Fabricarea cărămizilor	Pentru nevoi locale
Conțești	Argilă cuaternară	Fabricarea cărămizilor	Pentru nevoi locale
Gura Ocniței	Argilă cuaternară	Fabricarea cărămizilor	Rezerve mici
Viforâta (com. Aninoasa)	Argilă cuaternară	Fabricarea cărămizilor	Rezerve mici
Valea Caselor – versant stâng al râului Potop, între localitatea Boțești – Gârleni (com. Valea Mare)	Argilă de 4-5m grosime		Rezerve estimative 3.812.500 mc
Cuparu – versant drept al pârâului Tinoasa (com. Dragodana)	Argilă comună prăfoasă, nisipoasă		Rezerve estimate la 1.640.625 mc
Odaia Turcului – versant stâng al pârâului Răstoaca (com. Produlești)	Argilă comună		Rezerve estimate la 375.000 mc.
Costeștii din Deal – versant drept al p. Hotarului la confluența cu p.Șuța	Argilă comună h = 3,00m.		Rezerve estimate 562.500 mc

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Industriei Materialelor de Construcții (Ministerul Industriei)

Față de datele evidențiate mai sus, din informațiile culese de la primăriile comunale au reieșit și alte rezerve de importanță locală, ce sunt exploatate cu intermitență, funcție de nevoi.

Depozite de gresii, nisip și pietriș

Gresii. Formațiunile grezoase pe teritoriul județului Dâmbovița se găsesc pe extremitatea sudică a zonei carpatice, de vârstă cretac superior.

ZĂCĂMINTE OMOLOGATE

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Zăcăminte în exploatare		
Cârpeniș – Moroeni - rezerve de bilanț	B	2.472
	C1	6.029
	B + C1	8.501

Sursa datelor – Agenția Națională pentru Resurse Minerale

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Gresie		
Zăcăminte cu activitate sistată		
Doica – Moroeni - rezerve de bilanț - rezerve în extinderea celor de bilanț - rezerve în extindere celor în afară de bilanț	C1	11.660
	C2	8.501

Sursa datelor – Agenția Națională pentru Resurse Minerale

ZĂCĂMINTE EVIDENȚIATE CU REZERVE NECLASIFICATE, NEOMOLOGATE

Valea Mușchiului - afluent pe dreapta a pârâului lalomicioara (com. Moroeni)	Vârsta baremian - aptian	Pentru lucrări de consolidare și pavaje	2.000 mii tone
Podul Bănescului - la 10 m amonte de Moroeni	Gresii calcaroase cu granulație fină - aptian superior	Lucrări de consolidare, material pentru întreținerea drumurilor	23.000 mii tone
Buciumeni Dealul Țepeș - Vodă	Gresie calcaroasă Cenușie	Pentru construcții, lucrări de consolidare, pavaje, material pentru întreținere drumuri	Rezerve mari cu condiții bune de exploatare și transport
Dealul Mare (com. Buciumeni)	Gresie calcaroasă	Piatră spartă pentru întreținere drumuri	Rezerve mari
Micloșanii Mari (com. Malu cu Flori)	Gresie calcaroasă	În construcții, piatră brută și spartă	Rezerve medii, afectate de alunecări de teren
Moțăeni (lângă Fieni)	Gresie calcaroasă		Rezerve mici pentru nevoi locale

Sursa datelor (1998)- I..G..P.S.M.S. București

Nisip pentru materiale de construcții. Zăcămintele de nisip situate în zona dealurilor subcarpatice, exploatate cu precădere pentru industria ceramică sunt de vârstă dacian.

ZĂCĂMINTE OMOLOGATE

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Nisip		
Zăcăminte în exploatare		
Doicești – Valea Bradului - rezerve de bilanț	B	961
	C1	3.113
	B + C1	4.074

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Industriei Materialelor de Construcții (Ministerul Industriei)

Un alt zăcământ de nisip fin micaceu în formațiuni daciene, a fost evidențiat prin lucrări de prospecțiune de suprafață în zona Malu Alb - Glodeni.

Nisip pentru materiale de construcții. Sub acțiunea factorilor atmosferici și hidrografici, prin alternarea rocilor din cursul superior al bazinelor hidrografice și apoi transport și depunerea aluviunilor, s-au format importante rezerve de pietriș și nisip. Acestea se găsesc cu precădere de-a lungul principalelor artere hidrografice și se află în exploatarea diverselor unități economice, fiind folosite cu precădere la prepararea betoanelor și mortarelor.

ZĂCĂMINTE OMOLOGATE

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Zăcăminte în exploatare societăților de construcții		
Bănești		
- rezerve de bilanț	B	327
Crovu - Mărunțișu - Miulești		
- rezerve de bilanț	B	11.990
	C1	5.151
	B + C1	17.041
Ionești - Găești		
- rezerve de bilanț	C1	91
- rezerve geologice în extinderea celor de bilanț	C2	3.400
Ionești – Găești (amonte de pod)		
- rezerve de bilanț	B	988
Mărunțișu		
- rezerve de bilanț	B	8.943
	C1	3.810
	B + C1	12.753
Pătroaia III		
- rezerve de bilanț	B	701
Văcărești		
- rezerve de bilanț	C1	112
Viișoara II		
- rezerve de bilanț	C1	330
Zăcăminte cu activitate sistată		
Dragomirești		
- rezerve de bilanț	C1	127
Mătășaru - Mărunțișu – Crovu		
- rezerve de bilanț	C1	15.564
Nucet		
- rezerve de bilanț	B	1.095
Pierșinari		
- rezerve de bilanț	B	2.150
Târgoviște – Viișoara		
- rezerve de bilanț	C1	502
Ulmi – Bucșani		
- rezerve de bilanț	B	3.033

Sursa datelor (1998)- Direcția Generală a Industriei Materialelor de Construcții (Ministerul Industriei)

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Zăcăminte în exploatare unități Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului		
Ionești – Găești (aval de pod)		
- rezerve de bilanț	B	88
	C1	796
	B + C1	884

Sursa datelor (1998)- Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Zăcăminte în exploatare unități ale administrației locale și județene		
Cojocaru – Zăvoiu Orbului – Puțu cu Salcia		
- rezerve de bilanț	C1	5.651
- rezerve geologice în extinderea celor de bilanț	C2	6.629
Fusea – Mătășaru		
- rezerve de bilanț	C1	3.782

Moreni – Ghirdoveni		
- rezerve de bilanț	B	2.144
Zăcăminte cu activitate sistată		
Crovu – Podu Corbencii (râul Argeș)	B	412
- rezerve de bilanț	C1	210
	B + C1	612

Sursa datelor (1998)-Consiliul Județean

Zăcământ	Categorie de rezerve	Cantitatea (mii tone)
Zăcăminte în exploatare unități ale Ministerului Transporturilor		
Ionești – Găești - rezerve de bilanț	B	1.338
	C1	3.257
	B + C1	4.595
Zăcăminte cu activitate sistată		
Valea Provița – Mărginenii de Sus		
- rezerve de bilanț	B	1.031

Sursa datelor (1998)- Ministerul Transporturilor

Zăcăminte în exploatare agenți economici		
Buciumeni - rezerve de bilanț		
	B	5
Drăgăești – Mănești - rezerve de bilanț		
	B	903
Fieni - rezerve de bilanț		
	B	107
Iedera - rezerve de bilanț		
	B	152
Potlogi II - rezerve de bilanț		
	B	815
	C1	217
	B + C1	1.032
Vlădeni – Cricovu Dulce - rezerve de bilanț		
	B	577
Zăcăminte cu activitate sistată		
	B	1.165
	C1	739
	B + C1	1.904
Nisipurile – Ulmi - rezerve de bilanț - rezerve geologice în extinderea rezervelor de bilanț		
	C1	560
	C2	350

Sursa datelor (1998) – Agenția Națională pentru Resurse Minerale

Față de datele evidențiate anterior și din informațiile culese de la primăriile comunale au rezultat și alte rezerve, rezerve de importanță locală, ce sunt exploatate cu intermitență, funcție de nevoile locale, sau încă nu sunt exploatate.

Ape minerale, apă potabilă și industrială

Generat de existența formațiunilor mio-pliocene din zona subcarpatică și de existența zăcămintelor de hidrocarburi în zona sus amintită, apar o serie de izvoare minerale.

Acestea sunt rezultatul mineralizării apelor de infiltrații sau a apelor de zăcământ, care ajung la suprafață prin exploatarea zăcămintelor de petrol.

Din cele mai importante izvoare remarcăm pe cele din stațiunea balneoclimaterică Pucioasa.

Aceste izvoare apar pe linia de contact dintre miocen - pliocen și sunt sulfuroase, cloruro- sodice - sulfatate și bicarbonate.

Originea lor este legată de formațiunile miocene alcătuite din marne, argile, gresii cu intercalații de gipsuri, precum și tufuri dacitice și marno-calcare bituminoase cu conținut de sulf.

Izvoarele sărate, iodurate - bromurate, care apar la Vulcana Băi, își au originea în depozitele oligocene și sunt legate de structurile anticlinale purtătoare de zăcăminte de hidrocarburi.

Ape cu concentrație salină ridicată, alături de brom și iod, apar sub forma unor izvoare naturale la : Vârfuri, Sultanu și Urseiu.

În general, apele cu mare concentrație salină sunt legate în primul rând de existența cutelor diapire. Astfel de izvoare apar la Bezdead (Izvorul din Valea Sărata) unde concentrația ajunge la 263 g /l, la Glodeni, cu o concentrație de 85g /l și la Lăculețe (Izvorul de la Lacul Sărat și Izvorul "La Saramură") .

La Bezdead și Glodeni apare câte un izvor cu apă sulfuroasă - sulfată – bicarbonată – calcică - magneziană, hipotonă, cu mineralizare de 3,384 g / l.

Un izvor cu apă sulfuroasă bicarbonată - sulfată - sodică - hipotonă apare și la Pietroșița.

Stațiunea balneară ce s-a deschis în anul 1959 la Gura Ocnitei încerca să exploateze apele de zăcămint, sărate - iodurate prin sonde din formațiuni daciene și meotiene.

Din totalitatea izvoarelor de ape minerale semnalate pe teritoriul județului Dâmbovița, apele minerale de la Pucioasa sunt exploatate organizat și folosite în scop terapeutic, dar numai pentru cură externă.

Potențial de energie solară

Regiunea Sud-Muntenia (și implicit județul Dâmbovița) dispune de resurse însemnate de producere a energiei electrice din surse regenerabile, cu precădere solare, potrivit Studiului privind evaluarea potențialului energetic actual al surselor regenerabile de energie în România, elaborat de Ministerul Economiei.

Potențialul solar al regiunii Sud-Muntenia este unul dintre cele mai ridicate din România, mai ales în partea de sud a acesteia (județele Teleorman, Giurgiu, Ialomița, Călărași, sudul județelor Argeș, Dâmbovița, Prahova), care se află în zona II de radiație solară, cu o intensitate de 1300/1350 kWh/m²/an.

Energia solară este valorificată în județ într-o măsură redusă.

Universitatea Valahia Târgoviște dispune de un generator de energie electrică folosind panouri solare, cu rol didactic și de cercetare, privind tehnologiile neconvenționale de producere a energiei electrice. Energia produsă se varsă în rețeaua ce deservește Universitatea Valahia.

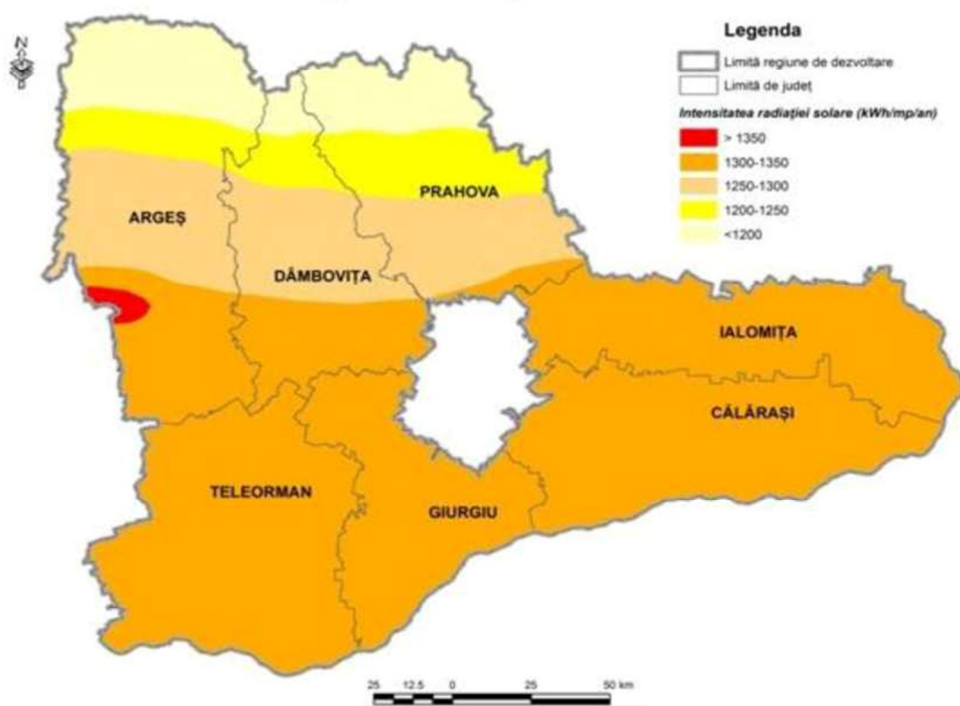
De asemenea, energia solară mai este valorificată de nivelul unor gospodării individuale prin instalații specifice care transformă energia solară în energie termică și/sau electrică.

Pentru stimularea creșterii gradului de valorificare a resurselor de energie regenerabilă, Administrația Fondului pentru Mediu a demarat „Programul privind producerea energiei din surse regenerabile: eoliană, geotermală, solară, biomasă și hidro”, în cadrul acestui program fiind aprobate spre finanțare două proiecte din județul Dâmbovița care se implementează în comunele Ocnita și Dărmănești (Școala de Arte și Meserii Dărmănești și Școala Generală nr. 1 Ocnita).

În ceea ce privește investițiile private, în județ există mai multe investiții finalizate, funcționale.

La nivel național s-a aflat în derulare programul Casa Verde, care în anii 2011-2013 a mers foarte bine, această evoluție favorabilă manifestându-se și la nivelul județului, existând și proiecte în stadiu de finalizare.

Potențialul solar în regiunea Sud-Muntenia

Potențial de energie eoliană

Teoretic, energia de origine eoliană poate acoperi necesarul de electricitate pe plan mondial, din care Europa nu are decât 9% din potențialul eolian disponibil în lume.

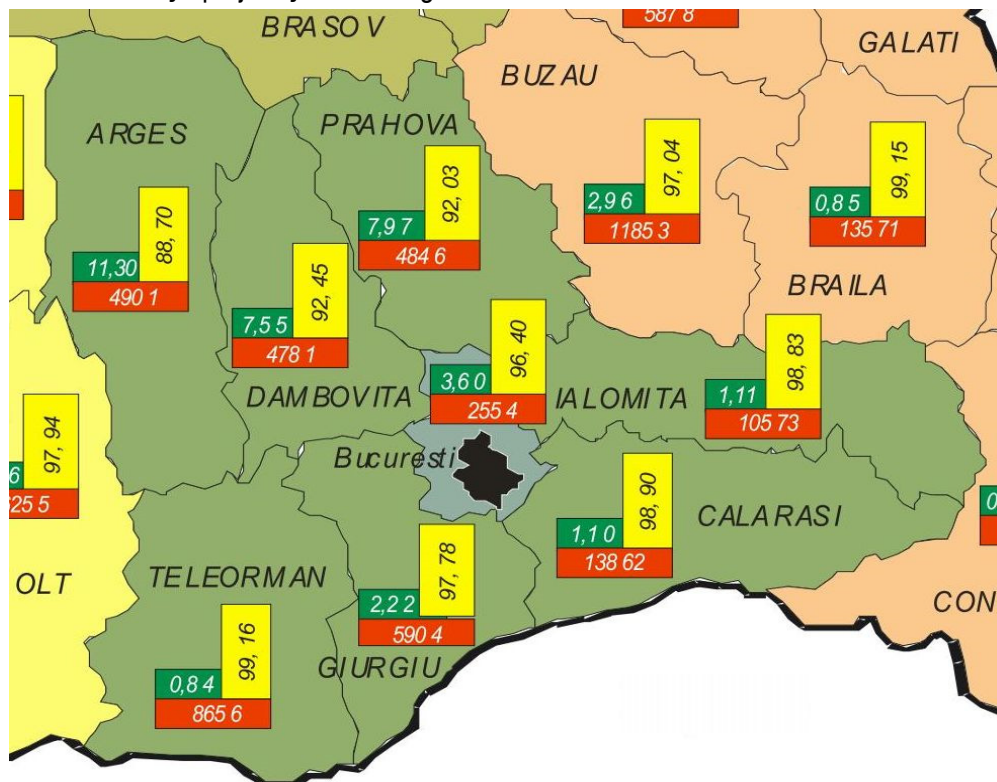
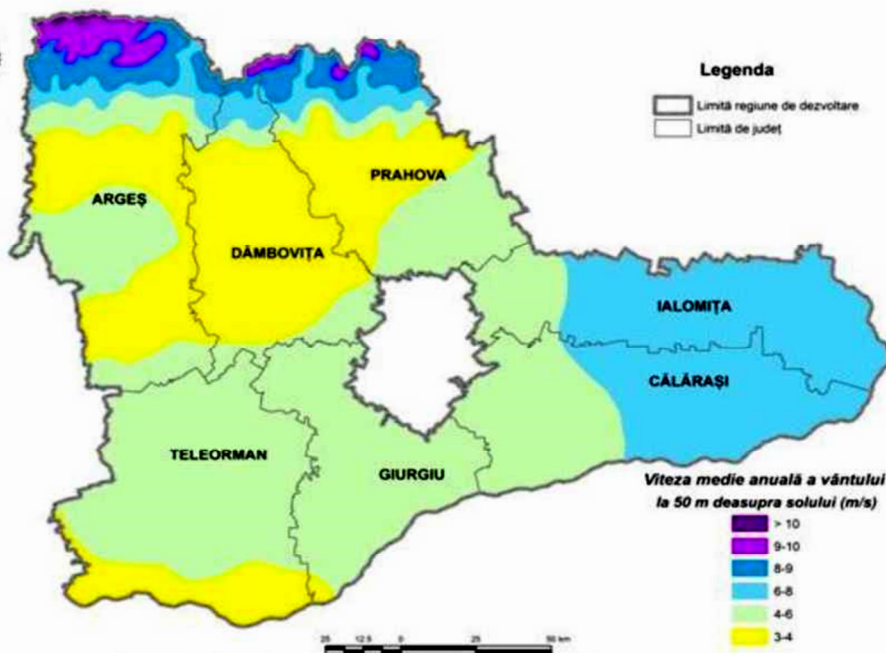
Potențialul eolian al regiunii Sud-Muntenia este unul mediu în context național, cu excepția părții de nord a acesteia (zona montană din nordul județelor Prahova, Dâmbovița și Argeș).

Distribuția pe teritoriul județului Dâmbovița a vitezei medii a vântului scoate în evidență ca principală zonă cu potențial energetic eolian, aceea a vârfurilor montane, unde viteza vântului poate depăși frecvent media de 8 m/s, iar la rafală poate atinge viteze de peste 100 km/h, adică un echivalent de 25-35 m/s.

Potențial de biomasă

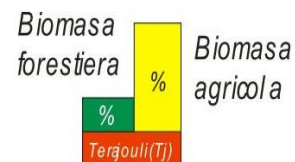
Potențialul de biomasă al regiunii Sud-Muntenia este de 5.352,3 de terajouli (Tj), dintre care peste 95% este reprezentat de biomasa agricolă, având distribuția pe județe conform graficului alăturat:

Potențialul eolian în regiunea Sud Muntenia

LEGENDA

1. Potențial energetic disponibil

Harta potențialului energetic al biomaselor în reg. Sud Muntenia cuprinde distribuția în teritoriu a valorilor energetice (Tj) preconizate a se obține prin valorificarea energetică a biomaselor vegetale;

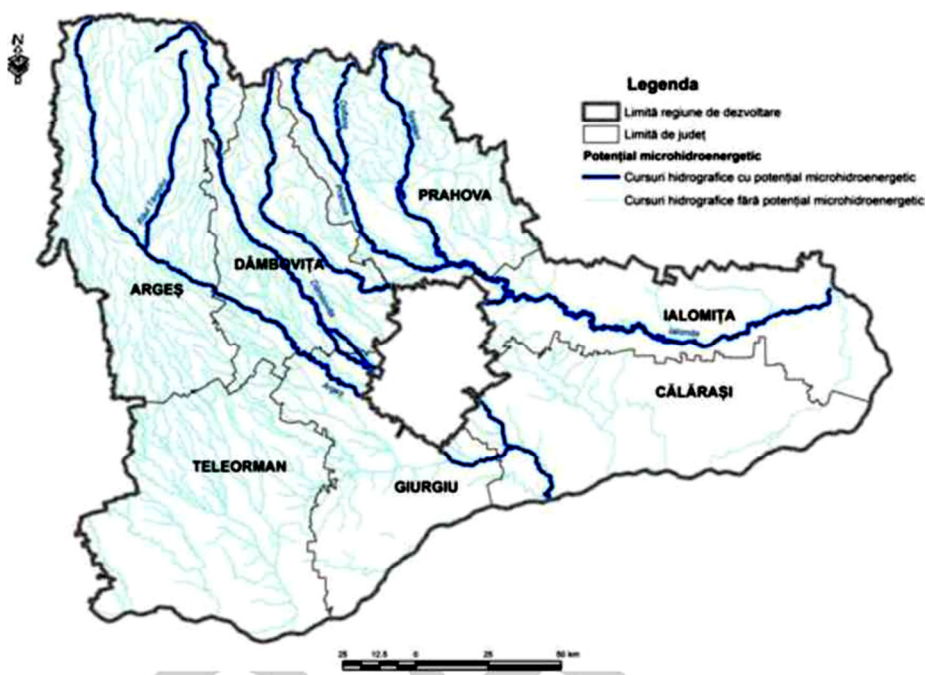
Potențialul de biomasă al județului Dâmbovița este de 478,1 de terajouli (Tj), dintre care peste 92,45% este reprezentat de biomasa agricolă și 7,55% de biomasa forestieră.

Cel mai mare potențial energetic al biomaselor îl au județele Călărași (1386,2 Tj), Ialomița (1057,3Tj) și Teleorman (865,6Tj), județul Călărași aflându-se pe locul II național din perspectiva resurselor de biomasă agricolă vegetală, cu 934.000 tone/an.

Potențial hidroenergetic

Regiunea Sud-Muntenia dispune de resurse însemnate de producere a energiei electrice din surse regenerabile, cu precădere hidro, potrivit Studiului privind evaluarea potențialului energetic actual al surselor regenerabile de energie în România, elaborat de Ministerul Economiei. Potențialul hidroenergetic al regiunii Sud-Muntenia este unul relativ ridicat, mai ales în zona de nord (Argeș, Dâmbovița, Prahova)

Râurile cu potențial pentru construcția de noi centrale electrice în județ sunt: Dâmbovița, Ialomița, Argeș, Ialomicioara de Glod și de Runcu, Ilfov, Colentina.

4.2.8. Zone defavorizate

Scopul înființării zonelor defavorizate l-a reprezentat sprijinirea refacerii economice a zonelor rămase mult în urmă în ceea ce privește nivelul lor de dezvoltare, prin acordarea de facilități fiscale și financiare în vederea atragerii de investiții în zonele afectate, zonele izolate, lipsite de mijloace de comunicație și cu o infrastructură slab dezvoltată.

În concordanță cu prevederile O.U.G. nr. 24/1998, cu modificările și completările ulterioare, pe baza criteriilor geografice, demografice, economice și sociale, în regiunea de dezvoltare Sud Muntenia au fost declarate 4 zone defavorizate a căror durată de existență a fost cuprinsă între 3 și 10 ani, niciuna nefiind în județul Dâmbovița.

În județul Dâmbovița, ca de altfel și în întreaga regiune Sud Muntenia se pot identifica și anumite zone defavorizate datorită caracteristicilor geografice, dar și a celor economice și sociale.

4.2.8.1. Zonele montane

Zonele montane - sunt caracterizate printr-o limitare semnificativă a posibilităților de utilizare a terenurilor și printr-o creștere apreciabilă a costurilor de exploatare a terenurilor agricole, ca urmare a unor constrângeri (condiții climatice dificile și existența unor pante abrupte, care conduc, împreună, la reducerea sezonului de cultivare, la necesitatea folosirii unor echipamente agricole costisitoare, etc.).

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia, acestea ocupă o suprafață relativ redusă (sub 10% din suprafața totală a regiunii), respectiv nordul județelor Argeș, Dâmbovița și Prahova.

Județe	Comune/Orașe
ARGEȘ	Albeștii de Muscel, Aninoasa, Arefu, Berevoești, Boteni, Brăduleț, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Câmpulung, Cetățeni, Cicănești, Corbi, Dâmbovicioara, Dragoslavele, Lerești, Mioarele, Nucșoara, Poienarii de Muscel, Rucăr, Sălătrucu, Stoenești, Șuici, Valea Mare Pravăț
DÂMBOVIȚA	Bărbulețu, Bezdead, Buciumeni, Iedera, Moroeni, Pietroșița, Pucheni, Râu Alb, Runcu, Valea Lungă, Vârfuri, Văleni Dâmbovița, Vișinești
PRAHOVA	Adunați, Ariceștii Zeletin, Azuga, Bătrâni, Berteza, Brebu, Bușteni, Cărbunescu, Comarnic, Cosminele Izvoarele, Măneciu, Posești, Predeal-Sărari, Provița de Jos, Provița de Sus, Salcia, Secăria, Sinaia, Slănic, Starchiojd, Șotriș, Ștefești, Talea, Tătaru, Telega, Valea Doftanei

Sursa: www.madr.ro

În localitățile din aceste zone, densitatea populației este mult sub media județeană și regională, din cauza condițiilor mai grele de viață (accesibilitate redusă, numeroase calamități naturale, etc.), practicarea agriculturii se face în condiții puțin prielnice, predominantă fiind creșterea animalelor în mici exploatați individuale.

În ultimii ani, aceste zone au cunoscut un oarecare reviriment prin dezvoltarea turismului, însă prezintă în continuare decalaje mari de dezvoltare față de zona sub-montană.

4.2.8.2. Zone defavorizate de condițiile naturale specifice

Aceste zone (cele defavorizate de condițiile naturale specifice) prezintă vaste suprafețe nisipoase, conducând astfel rapid la apariția secetei edafice și afectând astfel recoltele. Ariditatea edafică se manifestă prin uscarea excesiv de prelungită a profilului de sol, prăfuirea și distrugerea structurii stratului arat. Aceste zone

semiaride pot susține dezvoltarea culturilor agricole, însă cu un nivel mai scăzut al producțiilor agricole. Așadar, acestea sunt zone în care activitatea agricolă ar trebui sprijinită și continuată, prin conservarea mediului înconjurător, nominalizarea lor fiind făcută în doar 4 județe din regiune :

Județe	Comune/Orașe
ARGEȘ	Beleți-Negrești, Bogați, Dobrești, Priboieni
DÂMBOVIȚA	Aninoasa, Doicești, Glodeni, Ocnița
IALOMIȚA	Făcăeni, Giurgeni, Mihail Kogălniceanu, Stelnică, Vlădeni
PRAHOVA	Apostolache, Călugăreni, Chiojdeanca, Drajna, Gornet, Gornet-Cricov, Jugureni, Lapoș, Păcureți, Sângeru, Surani, Șoimari, Teișani, Vâlcănești, Vălenii de Munte, Vărbilău

Sursa: www.madr.ro

4.2.8.3. Zone monoindustriale

În ceea ce privește zonele monoindustriale, acestea au fost specifice mai ales perioadei comuniste, când unele dintre localitățile din Regiunea Sud Muntenia erau dependente de un singur agent economic. Exemple în acest sens ar fi următoarele localități: Valea Călugărească (combinatul de îngrășăminte chimice), Câmpulung (Uzina de Automobile "Aro"), Plopeni, Mija (uzine de armament), Mioveni (Uzina de Automobile "Dacia"), Schitu-Golești, Filipeștii de Pădure, Ceptura, Șotânga (minerit), Valea Mare Pravăț (Combinatul de Lianți), Fieni (Fabrica de Ciment), Brazi (Combinatul Petrochimic), Florești (Uzina de anvelope), etc.

După 1989, pe fondul restrângerii activității sau chiar închiderii acestor agenți economici, aceste localități au fost cele mai afectate de procesul de restructurare economică, unele fiind chiar declarate zone defavorizate.

În prezent, cele mai multe dintre aceste localități și-au diversificat economia locală, existând totuși o serie de centre vulnerabile, în care un singur angajator asigură peste jumătate din locurile de muncă din localitate, printre acestea fiind (pentru județul Dâmbovița) orașul Găești – unde cei 2.319 angajați ai S.C. „Arctic” S.A. reprezintă 51,8% din totalul de 4.474 angajați ai localității – aceeași situație fiind și la Răcari (S.c. „Nedaliment” s.r.l. cu cei 315 angajați reprezintă 53,2% din 592 – totalul pe localitate.

La aceste localități se adaugă cele în care există sonde de extracție a petrolului și gazelor naturale, unde principalul angajator este OMV PETROM: Aninoasa, Vișina, Hulubești, Corbii Mari, Cobia, Bilciurești, Aninoasa.

4.2.9. Investiții

Sectorul industrial continuă să aducă o contribuție importantă în economia județului Dâmbovița. Domeniile de activitate industrială cu specializarea cea mai puternică din județ fiind domenii de tehnologie medie, precum:

- Industria de armament;
- Industria metalurgică;
- Producția de echipamente electrice, prelucrare cauciuc, mase plastice, produse din minerale nemetalice;
- Fabricarea și repararea mașinilor-utilaje, construcțiile metalice;
- Industria lemnului;
- Industria alimentară;
- Industria textilă.

4.2.9.1. Situația investițiilor în industrie

Investițiile nete pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune și diviziune CAEN Rev. 2 au evoluat permanent pozitiv, după 2010 (anul ieșirii din criză) nereușindu-se să se atingă încă nivelurile anterioare acestea :

Investiții nete în activități industriale	2008	2010	2011	2012	2013
	(mil. lei RON)	(mil. lei RON)	(mil. lei RON)	(mil. lei RON)	(mil. lei RON)
Total activități economice	99.525,6	72.294,7	87.815,8	89.092,3	80.849
Industria extractivă	4.477,2	2.797,2	4.581,7	4.747	5.062,4
Industria prelucrătoare	21.113,9	12.753,2	17.497,2	17.371,2	14.195,6
Producția/furnizarea energiei electrice și termice, gaze, apă caldă, aer condiționat	5.103,3	9.895,4	9.326,2	11.497,1	12.696,0
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1.377,1	1.741,9	1.703,6	1.904,4	2.710,7

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Indicii investițiilor nete pe activități ale economiei naționale din industrie la nivel de secțiune și diviziune, CAEN Rev. 2, luând ca an de bază anul precedent ne indică o evoluție fluctuantă, cu creșteri și descreșteri conjuncturale, sub influența factorilor externi (evoluția generală a economiei și piețelor, influența fluctuațiilor legislative, dar și a monedelor de schimb, etc.) ceea ce are reflexe imediate în nivelul de trai.

Investiții nete în activități industriale	2009	2010	2011	2012
	(% din anul anterior)	(% din anul anterior)	(% din anul anterior)	(% din anul anterior)
Industria extractivă	84,2	74,6	153,8	97,7
Industria prelucrătoare	67,2	79,2	130,8	96,4
Producția/furnizarea energiei electrice și termice, gaze, apa caldă și aer condiționat	94,9	188	90,2	118,5
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	103,9	111,2	91,4	105,8

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Județul Dâmbovița a concentrat, în 2012 și 2013, doar 12%, respectiv 11% din totalul investițiilor brute realizate în regiunea Sud - Muntenia.

Dacă raportăm totuși aceste investiții la mărimea cifrei de afaceri totale realizate de întreprinderile din industrie și comerț, observăm faptul că, per ansamblu, întreprinderile din județ au investit mai mult în acești ani comparativ cu peisajul regional.

Dacă urmărim aceeași raportare la nivel de sector, observăm faptul că industria extractivă a păstrat în județul Dâmbovița investiții substanțiale în anii de criză și postcriză, în ciuda unei prăbușiri a vânzărilor (care au scăzut cu 83%).

Investițiile brute în valoare absolută (milioane lei) și pondere în cifra afaceri și în totalul regiunii (nivel finele anului 2012) se prezintă astfel:

Activități ale economiei naționale	Cifra de afaceri Dâmbovița (mil. lei)	Investiții Dâmbovița (mil. lei)	I. / C.A. Dâmbovița (%)	I. / C.A. Sud-Muntenia (%)	I. Dâmbovița / I. Sud-Muntenia (%)
Total industrie, constr., comerț, servicii	11.691		12,82%	8,30%	13,82%
Industria extractivă	99		424,25%	74,45%	21,03%
Industria prelucrătoare	5179		9,89%	5,73	13,59%
Energie	126		33,34%	27,37	4,62%
Distribuția apei, salubritate, deșeuri	245		48,98%	20,96	26,32%

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Pe de altă parte, sectorul producției de energie, gaze și apă caldă a realizat investiții mult inferioare raportului regional.

4.2.9.2. Investițiile străine

La sfârșitul anului 2009, investițiile străine directe se concentrau în proporție de 63,42% în regiunea București-Ilfov, cu 9.665 euro pe locuitor, de aproape 4,16 ori mai ridicat decât media națională. La polul opus se afla Regiunea Nord-Est cu numai 1,95% din totalul investițiilor străine directe (ISD).

În 2011 repartizarea ISD/loc la nivel teritorial nu s-a modificat semnificativ față de 2009. S-a constatat totuși o ușoară scădere a ponderii investițiilor străine directe în Regiunea București-Ilfov în favoarea celorlalte regiuni, care au înregistrat mici creșteri.

Investițiile directe ale nerezidenților în România au scăzut cu 35,9% în primele opt luni din 2013 față de perioada similară din 2012, totalizând 1,118 miliarde euro, a anunțat Banca Națională a României.

Conform datelor publicate de BNR în data de 30 septembrie 2013, fluxul net de investiții străine directe a atins anul trecut nivelul de 2,138 miliarde euro, din care 795 milioane euro participații la capital (37,2%) și 1,343 miliarde euro credit net primit de la investitorii străini (62,8%)

Soldul final al investițiilor străine directe la 31 decembrie 2012 a înregistrat valoarea de 59,126 miliarde euro, din care 39,266 miliarde euro participații la capital, inclusiv profitul reinvestit (66,4%) și 19,86 miliarde euro credit net primit de la investitorii străini (33,6%).

Din punct de vedere al orientării pe ramuri economice, investițiile străine directe (ISD) s-au localizat cu precădere în industria prelucrătoare (18,509 miliarde euro, 31,3% din total).

Alte activități, pe lângă industrie, care au atras importante investiții străine directe (ISD) sunt intermedierea financiară și asigurările (10,914 miliarde euro, 18,5% din totalul ISD), comerțul cu amănuntul și cu ridicata (6,714 miliarde euro, 11,4%), construcții și tranzacții imobiliare (5,466 miliarde euro, 9,2%), tehnologia informației și comunicații (2,854 miliarde euro, 4,8%).

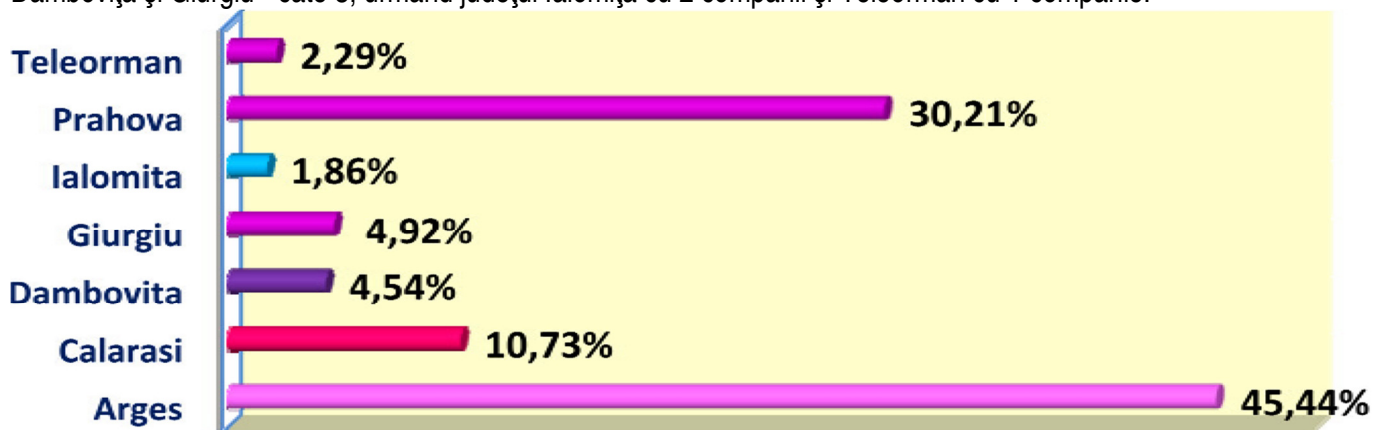
Investițiile în agricultură, silvicultură și pescuit au totalizat doar 1,402 miliarde euro.

Din punct de vedere teritorial, se observă în orientarea cu precădere a investițiilor străine directe (ISD) spre regiunea de dezvoltare București-Ilfov (35,859 miliarde euro, 60,6%), alte regiuni de dezvoltare beneficiare de ISD fiind regiunea Centru (4,625 miliarde euro, 7,8%), regiunea Vest (4,51 miliarde euro, 7,6%), regiunea Sud-Muntenia (4,23 miliarde euro, 7,2%), și regiunea Sud-Est (3,253 miliarde euro, 5,5%).

Numărul societăților comerciale cu capital străin la 31.08.2013 în județul Dâmbovița era de 881, având un capital social total de 800.163.327,67 Ron, capitalul social străin însumând 725.348.726,12 Ron, județul Dâmbovița ocupând un onorabil loc 24 în ierarhia națională din acest punct de vedere, conform sintezelor anuale a datelor din Registrul Central al Comerțului publicate anual de Oficiul național al Registrului Comerțului din subordinea Ministerului Justiției.

Ponderea forței de muncă din întreprinderile active nou create cu capital străin din regiune e de 16% în 2013

În anul 2012, primii 30 investitori străini din regiunea Sud Muntenia au avut un aport străin la capitalul social de aproximativ 6.796 miliarde lei, cele mai multe companii provenind din județele Prahova - 14, Argeș - 4, Călărași, Dâmbovița și Giurgiu - câte 3, urmând județul Ialomița cu 2 companii și Teleorman cu 1 companie.

4.2.10. Dinamica activității în construcții

Este important faptul că pentru domeniul construcțiilor, deși ca număr de unități valoarea este ușor mai mare decât la nivel național, contribuția este *mai mică* la cifra de afaceri a județului decât valoarea la nivel național (7,77% în județ comparativ cu 9,29% la nivel național).

Întreprinderile active din construcții, situate pe teritoriul județului Dâmbovița, sunt relativ numeroase și echilibrat distribuite pe sectoare de activitate, ca de altfel și în teritoriu :

Activitatea din construcții (diviziuni pe secțiuni CAEN Rev. 2)	2008 (număr)	2010 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Total întreprinderi active din județ, din care:	7.780	6.872	6.245	6.525	6.727
Construcții	934	721	606	615	633

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Numărul de unități economice din construcții se împarte în următoarele categorii, la nivel de diviziune pe activități ale economiei naționale și specificul lucrărilor în care sunt specializate :

Activități ale economiei naționale - grupe CAEN Rev. 2 -	Clase de mărime ale întreprinderilor	2008	2011	2012	2013
		(număr)	(număr)	(număr)	(număr)
Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	Total	575	331	338	361
	0-9 persoane	507	275	282	306
	10-49 persoane	53	51	50	52
	50-249 persoane	15	5	6	3
Lucrări de construcții a drumurilor și a căilor ferate	Total	25	31	29	33
	0-9 persoane	14	14	17	21
	10-49 persoane	8	15	9	10
	50-249 persoane	3	2	3	2
Lucrări de construcții a proiectelor utilitare	Total	6	6	5	7
	0-9 persoane	6	6	5	7
Lucrări de constructii a altor proiecte ingineresti	Total	19	10	10	10
	0-9 persoane	16	8	8	9
	50-249 persoane	2	2	2	:

Lucrări de demolare și de pregătire a terenului	Total	24	21	20	17
	0-9 persoane	23	18	18	16
	10-49 persoane	:	1	1	1
	50-249 persoane	1	2	1	:
Lucrări de instalații electrice și tehnico-sanitare și alte lucrări de instalații pentru construcții	Total	174	131	138	139
	0-9 persoane	149	103	115	119
	10-49 persoane	20	23	20	17
	50-249 persoane	5	5	3	3
Lucrări de finisare	Total	56	37	36	32
	0-9 persoane	54	35	33	29
	10-49 persoane	2	2	3	3
Alte lucrări speciale de construcții	Total	45	29	28	23
	0-9 persoane	41	24	22	20
	10-49 persoane	3	4	6	3
	50-249 persoane	1	1	:	:

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Pe specificul global al activităților prestate, evoluția numărului întreprinderilor din județul Dâmbovița, cu activitate principală de construcții, pe activități ale economiei naționale - diviziuni CAEN Rev. 2 se prezintă astfel :

Numărul întreprinderilor cu activitate principală de construcții, pe activități ale economiei naționale -diviziuni CAEN Rev. 2-	2010	2011	2012	2013
Construcții	721	606	615	633
Construcții de clădiri	617	509	514	524
Lucrări de geniu civil	73	68	71	75
Lucrări speciale de construcții	31	29	30	34

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

Principalii indicatori economici ai întreprinderilor din construcții pe clase de mărime după numărul de salariați în anul 2011 se prezentau astfel :

Clase de mărime, după numărul mediu de salariați	Cifra de afaceri (mii lei)	Cheltuieli personal (mii lei)	Persoane ocupate (număr)	Număr mediu de salariați	Investiții brute (mii lei)
Total	536.038	51.882	4.076	3.896	28.811
0 - 9	143.618	11.160	1.444	1.287	13.318
10 - 49	208.365	20.700	1.440	1.431	8.568
50 - 249	184.055	20.022	1.192	1.178	6.925
250 și peste	536.038	51.882	4.076	3.896	28.811

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

Evoluția aceluiași indicatori ai întreprinderilor din construcții pe clase de mărime (cifra de afaceri, cheltuieli cu personalul, numărul mediu de salariați și cel de persoane ocupate și investițiile brute) în anul 2012 este prezentată în tabelul următor :

Clase de mărime, după numărul mediu de salariați	Cifra de afaceri (mii lei)	Cheltuieli cu personalul (mii lei)	Număr persoane ocupate	Număr mediu de salariați	Investiții brute (mii lei)
Total	578.096	63.780	4.638	4.515	45.728
0 - 9	111.146	10.194	1.223	1.109	9.416
10 - 49	241.865	24.928	1.953	1.946	17.418
50 - 249	225.085	28.658	1.462	1.460	18.894
250 și peste	578.096	63.780	4.638	4.515	45.728

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

Ca urmare a revigorării activităților de investiții, semn al revenirii din criza economică străbătută de întreaga Europă și activitatea în construcții a cunoscut un ușor revirement, sesizabil și în evoluția statistică a cifrei de afaceri a întreprinderilor din domeniu :

Cifra de afaceri a întreprinderilor cu activitate principală în construcții, pe activități ale economiei naționale la nivel de diviziune CAEN Rev.2	2011	2012
Construcții	536.038	578.096
Construcții de clădiri	317.178	366.244
Lucrări de geniu civil	188.381	179.717
Lucrări speciale de construcții	30.479	32.135

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

Investițiile nete pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune și diviziune CAEN Rev. 2 au evoluat relativ pozitiv, după 2010 (anul ieșirii din criză) – cu excepția anului 2013 (ultimul an de raportare statistică publicat) :

Investiții nete din construcții	2008 (mil. lei RON)	2010 (mil. lei RON)	2011 (mil. lei RON)	2012 (mil. lei RON)	2013 (mil. lei RON)
Construcții	13538	9228,3	12649,1	13049,6	8815,3

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Indicii investițiilor nete pe activități ale economiei naționale din construcții la nivel de secțiune și diviziune, CAEN Rev. 2, luând ca an de bază anul precedent ne indică o evoluție fluctuantă, cu creșteri și descreșteri conjuncturale, ce au influențat nivelul ocupațional din România (și din județul Dâmbovița), cu un evident reviriment în anii din urmă :

Investiții nete din construcții	2009	2010	2011	2012
	(% din anul anterior)	(% din anul anterior)	(% din anul anterior)	(% din anul anterior)
Construcții	64,1	97,6	127,3	97,1

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Investițiile brute în valoare absolută (milioane lei) și pondere în cifra afaceri și în totalul regiunii (nivel finele anului 2012) se prezintă pentru domeniul construcțiilor astfel:

Activități ale economiei naționale	Cifra de afaceri Dâmbovița	Investiții Dâmbovița	I. / C.A. Dâmbovița	I. / C.A. Sud-Muntenia	I. Dâmbovița / I. Sud-Muntenia
Total industrie, constr., comerț, servicii	11691		12,82%	8,30%	13,82%
Construcții	415		6,03%	6,28	6,21%

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.2.11. Număr salariați. Populație ocupată în construcții

Judecând după ponderea investițiilor din sectoarele economiei din județul Dâmbovița, în investițiile realizate în întreaga regiune Sud-Muntenia, putem observa infuzii de capital peste medie pentru industria extractivă, comerț, învățământ și alte activități de servicii, dar regres evident în celelalte sectoare, situație care se reflectă și în numărul persoanelor ocupate în activități de construcții.

Comparativ cu situația de pe plan național, județul Dâmbovița prezintă atât tendințe similare, cât și particularități. Scăderea importantă a ocupării din industria prelucrătoare, construcții și hoteluri-restaurante reprezintă tendința majoră la ambele niveluri, național și județean, pentru anii 2009-2012. Totuși, scăderea ocupării în construcții este mai puternică în Dâmbovița, în timp în alte activități ritmurile disponibilizărilor de personal au fost mai lente.

Evoluția numărului de persoane ocupate în construcții este dominată de prezența masculină, în timp ce femeile găsesc mai greu locuri de muncă în acest sector :

Persoane ocupate pe activități ale economiei	Sexe	2008 (mii pers.)	2009 (mii pers.)	2010 (mii pers.)	2011 (mii pers.)	2012 (mii pers.)	2013 (mii pers.)
CONSTRUCȚII	Total	7,9	6,8	6,1	5,6	5,6	5,9
	Feminin	0,9	0,9	0,6	0,7	0,6	0,7

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Dacă serviciile de piață, în general, (comerțul, transporturile și depozitarea, hotelurile și restaurantele) angajează un număr doar ușor mai mic de salariați, comparativ cu ponderea la nivel național, construcțiile ocupă o pondere semnificativ mai mică în economia județului Dâmbovița (5,60% comparativ cu 8,47% ponderea la nivel național).

Număr de salariați pe activități ale economiei	Sexe	2009 (persoane)	2010 (persoane)	2011 (persoane)	2012 (persoane)	2013 (persoane)	2014 (persoane)
CONSTRUCTII	Total	4.394	3.257	3.214	3.423	3.463	3.565
	Masculin	3.835	2.845	2.754	2.990	2.990	2.610
	Feminin	559	412	460	433	473	955

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

În același timp, este de remarcat că activitățile din domeniu provoacă încă un număr însemnat de accidente de muncă, ceea ce denotă o rămânere în urmă, atât datorită utilizării de utilaje îmbătrânite sau a unora second-hand, cât și pe fondul scurgerii forței de muncă foarte calificate în căutarea de locuri de muncă mai bine retribuite.

Categoriile de accidente de muncă	Unități de măsură	2009	2010	2011	2012	2013
Total accidente în Dâmbovița, din care:	Persoane	35	54	52	51	53
Cu incapacitate temporară de muncă	Persoane	33	53	47	47	49
Mortale	Persoane	2	1	5	4	4

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Câștigul salarial mediu net lunar din sectorul construcții a marcat o ușoară creștere, ilustrată în tabel prin selectarea lunilor cele mai propice activităților din construcții (primăvara și toamna), dar este evident că este mult sub media tuturor sectoarelor de activități economice :

Activități ale economiei naționale	Câștigul salarial mediu net lunar pe activități				
	Aprilie 2011 (lei RON)	Septembrie 2011 (lei RON)	Aprilie 2012 (lei RON)	Septembrie 2012 (lei RON)	Aprilie 2013 (lei RON)
TOTAL	1.498	1.464	1.553	1.538	1.661
CONSTRUCTII	1.229	1.210	1.247	1.243	1.303

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.3. Sectorul terțiar – Servicii economice

4.3.1. Evoluția serviciilor economice

Sectorul serviciilor a înregistrat în ultimii ani o evoluție pozitivă în anumite domenii. În prezent acesta acoperă o gamă largă de activități, fiind orientat spre domenii precum: financiar-bancar, asigurări, transport, tranzacții imobiliare, poștă și telecomunicații, turism, educație, sănătate și asistență socială, consultanță, etc.

La nivelul județului Dâmbovița activitățile în acest domeniu (la nivelul anului 2013) sunt asigurate de un număr de 5.031 unități locale active, forța de muncă ocupată fiind în număr de 24.609 angajați, iar cifra de afaceri realizată în anul 2013 de 5.629 milioane lei.

Tendința oscilantă în evoluția sectorului de servicii la nivel regional și județean și dimensiunile relativ reduse ale acestuia constituie una din principalele deficiențe ale structurii economice din regiune, ceea ce reflectă o dezvoltare subdimensionată atât în raport cu nevoile populației, cât și în raport cu celelalte sectoare ale economiei.

În ultimii ani o evoluție pozitivă au avut-o activitățile din sectoarele financiar-bancar și de asigurări.

În prezent 23 bănci românești și străine operează la nivelul regiunii, prin intermediul sucursalelor, filialelor, reprezentanțelor sau agențiilor deschise, acestea oferind agenților economici și persoanelor fizice o gamă largă, dar nu suficientă de produse și servicii specifice.

Creditele acordate se îndreaptă spre industrie, agricultură, activități de import – export și construcții, sistemul de creditare nefiind secondat de un sistem de servicii care să asigure derularea rapidă a operațiunilor.

Majoritatea băncilor au introdus sistemul de plăți prin intermediul cărților de plată de tip VISA, MASTER CARD, PRIMA etc. Printre alte servicii oferite de sistemul bancar se mai numără : sistemul de decontare al salariilor între persoanele juridice și angajații acestora prin conturi curente personale, asigurarea consultanței în domeniul financiar și studii de rentabilitate.

Societățile de asigurări au avut inițial o dinamică pozitivă atât în privința volumului asigurărilor, cât și în gama serviciilor oferite, perioada actuală fiind caracterizată de un anumit grad de insecuritate, chiar dacă activitățile sunt realizate de firme de prestigiu și cu tradiție în domeniu.

Serviciile de poștă și telecomunicații au cunoscut în urma liberalizării pieței din acest domeniu o evoluție rapidă, agenții economici și persoanele fizice beneficiind într-un număr din ce în ce mai mare de mijloace moderne și rapide de transmitere a corespondenței și informației.

O evoluție ascendentă au avut-o în ultimii ani serviciile din domeniul sănătății și cele menite să sprijine dezvoltarea economică cum ar fi : servicii de consultanță de afaceri, consultanță tehnologică, servicii de reclamă și publicitate, servicii de contabilitate, servicii de intermediari de afaceri etc., promovate mai ales de societăți private.

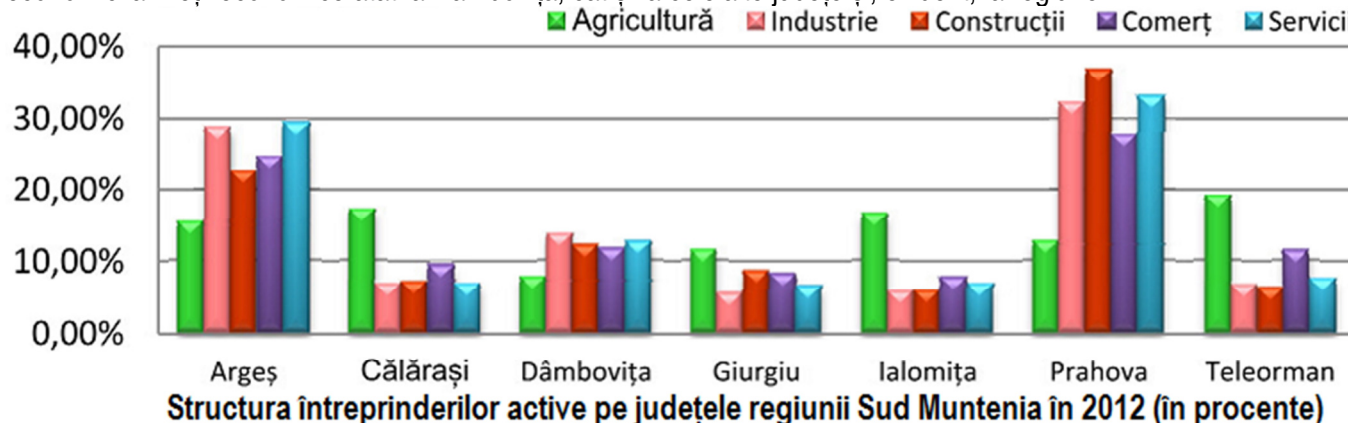
4.3.2. Structura serviciilor economice existente

Situația la 2012 a distribuției întreprinderilor active pe sectoare economice la nivelul celor șapte județe ale regiunii Sud Muntenia, accentuează atât repartizarea inegală a întreprinderilor în plan teritorial, dar și evidențiază existența dezechilibrelor semnificative cu privire la concentrarea teritorială a întreprinderilor.

De exemplu, mai mult de 33% dintre întreprinderile active la nivel regional din sectorul „Servicii” erau localizate în județul Prahova, în timp ce Giurgiu deținea puțin peste 6% dintre acestea. De asemenea, județul Prahova se situa pe primul loc și în domeniile „Industria”, „Construcții” și „Comerț”, urmat de Argeș și Dâmbovița, acesta din urmă fiind, în medie, la 20 de procente distanță față de leader.

Este evident, de asemeni faptul că serviciile economice și comerțul domină clasamentele indicatorilor economici ai vieții economice atât la Dâmbovița, cât și la celelalte județe și, evident, la regiune :

Întreprinderile active din domeniul serviciilor economice, situate pe teritoriul județului Dâmbovița, sunt relativ numeroase și echilibrat distribuite atât pe sectoare de activitate, cât și ca distribuție în teritoriu, chiar dacă, în evoluția exprimată în cifre absolute, se înregistrează o scădere a numărului lor :

Activitatea de servicii economice în jud. Dâmbovița (conform diviziunii pe secțiuni CAEN Rev. 2)	2008	2009	2010	2011	2012
Total întreprinderi active din județul Dâmbovița	7.361	6.610	5.976	6.250	6.455
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, reparare auto și motociclete	2.953	2.679	2.386	2.445	2.456
Transport și depozitare	695	671	658	730	788
Hoteluri și restaurante	289	259	214	221	242
Informații și comunicații	169	148	132	152	148
Intermedieri financiare și asigurări	59	66	62	61	71
Tranzacții imobiliare	105	88	89	95	101
Activități profesionale, științifice și tehnice	539	481	450	490	516
Servicii administrative și servicii suport pentru întreprinderi	161	139	113	139	158
Învățământ	37	33	33	36	40
Sănătate și asistență socială	91	87	91	97	111
Activități de spectacole, culturale și recreative	53	51	48	56	61
Alte activități ale economiei naționale	157	136	119	126	129

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.3.3. Dinamica evoluției serviciilor economice

Dezechilibrele semnificative din punct de vedere al spiritului și al nivelului antreprenorial în regiunea Sud Muntenia și, îndeosebi, în cazul unora dintre județele componente, pot fi ilustrate prin analizarea densității întreprinderilor active la 1000 de locuitori, acesta fiind un indicator relevant și în caracterizarea atât a dimensiunii piețelor regionale, cât și a evoluției în profunzime a sectorului întreprinderilor la nivel regional.

În intervalul analizat, respectiv 2004 - 2013, în județul Dâmbovița și regiunea Sud Muntenia, densitatea întreprinderilor a urmat același trend ca cel de la nivel național, și anume ascendent până în 2008 - cu o creștere de aproximativ 37% față de 2004 - urmat de o evoluție descendentă până în 2011 în principal pe fondul crizei economice mondiale - cu o scădere de aproximativ 16%, ceea ce a determinat atingerea în acel an a valorii anului 2006 în materie de densitate a întreprinderilor. Ultimii 2 ani au adus un reviriment, fără a se ajunge la nivelurile anterioare ale primei perioade:

Întreprinderi economice active / 1000 locuitori	România, reg. Sud Muntenia și jud. Dâmbovița	2009 (număr)	2010 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Total	România	27,19	24,87	23,02	24,20	24,92
	Reg. Sud-Muntenia	17,79	16,48	15,35	17,12	17,64
	Jud. Dâmbovița	14,18	12,80	11,63	12,62	13,07

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

În plan regional (regiunea Sud Muntenia), județul Dâmbovița are cea mai slabă dezvoltare a serviciilor economice, în ciuda marelui diversității de obiecte principale ale activității de bază declarate :

Unități ale întreprinderilor cu activitate principală de servicii economice - diviziune CAEN Rev. 2 -	2009 (număr)	2010 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Comerț cu autoturisme si vehicule ușoare (sub 3,5 t)	18	11	9	15	20
Comerț cu alte autovehicule	3	5	3	5	1
Întreținerea si repararea autovehiculelor	125	115	104	115	124
Comerț cu ridicata piese/accesorii autovehicule	14	23	21	22	24
Comerț cu amănuntul piese/accesorii autovehicule	57	52	56	55	53
Comert cu motociclete, piese si accesorii aferente	4	4	1	3	2
Intermedieri comerț cu materii prime agricole, animale vii, materii prime textile si cu semifabricate	4	3	4	3	4
Intermedieri în comerț cu combustibili, minereuri, metale si produse chimice pentru industrie	9	9	7	6	6
Intermedieri comert cu material lemnos si de construcții	13	9	8	11	8
Intermedieri comerț cu masini și echipamente industriale	1	1	1	:	1
Intermedieri comerț cu mobilă, articole menaj si fierărie	1	:	1	1	1
Intermedieri în comerțul cu textile, confecții din blana , incaltaminte si articole din piele	1	1	2	3	1
Intermedieri comert cu prod. alimentare, băuturi si tutun	6	3	8	10	14
Intermedieri în comerțul specializat în vânzarea produselor cu caracter specific	5	3	:	1	2
Intermedieri în comerțul cu produse diverse	54	50	48	46	48
Comerț cu ridicata al cerealelor, semintelor, furajelor si tutunului neprelucrat	12	12	9	10	11
Comerț cu ridicata al florilor si al plantelor	4	3	1	:	2
Comerț cu ridicata blănuri, piei brute si piei prelucrate	12	7	7	5	8
Comerț cu ridicata al fructelor si legumelor	17	15	16	16	22
Comerț cu ridicata al cărnii si produselor din carne	2	2	2	2	2
Comerț cu ridicata al produselor lactate, ouălelor, uleiurilor si grăsimilor comestibile	5	8	6	5	5
Comerț cu ridicata al băuturilor	5	7	7	7	7
Comerț cu ridicata al produselor din tutun	2	:	3	1	3
Comerț cu ridicata zahăr, ciocolată și produse zaharoase	5	5	4	6	7
Comerț cu ridicata cu cafea, ceai, cacao si condimente	1	4	4	3	3
Comerț cu ridicata specializat al altor alimente, inclusiv pește, crustacee si moluste	3	2	1	1	2
Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, bauturi si tutun	45	45	42	39	38
Comerț cu ridicata al produselor textile	5	2	9	5	7
Comerț cu ridicata al îmbracamintei si incaltamintei	7	5	3	5	3
Comerț cu ridicata al aparatelor electrice de uz gospodaresc, al aparatelor de radio si televizoarelor	14	13	10	12	9
Comerț cu ridicata al produselor din ceramica, sticlărie, si produse de intretinere	5	3	4	5	4
Comerț cu ridicata produse cosmetice si de parfumerie	5	8	6	7	7
Comerț cu ridicata al produselor farmaceutice	7	5	6	7	6
Comerț cu ridicata mobilă, covoare si articole de iluminat	5	5	4	3	3
Comerț cu ridicata al ceasurilor si bijuteriilor	2	2	2	2	1
Comerț cu ridicata al altor bunuri de uz gospodaresc	16	9	6	6	7

Unități ale întreprinderilor cu activitate principală de servicii economice - diviziune CAEN Rev. 2 -	2009 (număr)	2010 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Comerț cu ridicata al calculatoarelor, echipamentelor periferice și software-ului	3	2	5	4	5
Comerț cu ridicata de componente și echipamente electronice și de telecomunicații	2	3	4	4	5
Comerț cu ridicata mașini agricole, echipamente, furnituri	2	1	1	2	2
Comerț cu ridicata al masinilor- unelte	3	2	4	4	6
Comerț cu ridicata alte mașini și echipamente de birou	1	2	1	:	:
Comerț cu ridicata al altor mașini și echipamente	4	4	4	6	6
Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazeți și al produselor derivate	12	12	11	15	15
Comerț cu ridicata al metalelor și minereurilor metalice	25	25	22	21	17
Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare	116	105	97	93	79
Comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie pentru instalații sanitare și de încălzire	7	8	5	6	5
Comerț cu ridicata al produselor chimice	13	14	13	14	12
Comerț cu ridicata al altor produse intermediare	11	11	13	9	14
Comerț cu ridicata al deșeurilor și resturilor	6	7	11	10	7
Comerț cu ridicata nespecializat	85	82	82	84	91
Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi și tutun	1086	983	830	856	845
Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse nealimentare	575	506	440	440	423
Comerț cu amănuntul al fructelor și legumelor proaspete, în magazine specializate	13	9	7	6	4
Comerț cu amănuntul al cărnii și al produselor din carne, în magazine specializate	10	10	7	8	12
Comerț cu amănuntul al pestelui, crustaceelor și moluștelor, în magazine specializate	1	2	2	3	2
Comerț cu amănuntul al pâinii, produselor de patiserie și produselor zaharoase, în magazine specializate	15	17	16	9	12
Comerț cu amănuntul al băuturilor, magazine specializate	7	8	7	9	6
Comerț cu amănuntul al altor produse alimentare, în magazine specializate	9	10	7	7	9
Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate	28	25	29	30	33
Comerț cu amănuntul al calculatoarelor, unităților periferice și software-ului în magazine specializate	13	15	10	13	15
Comerț cu amănuntul al echipamentului pentru telecomunicații în magazine specializate	26	21	20	22	20
Comerț cu amănuntul al echipamentului audio/video în magazine specializate	3	3	2	2	2
Comerț cu amănuntul textile, în magazine specializate	3	6	7	9	8
Comerț cu amănuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și al celor pentru vopsit, în magazine specializate	29	23	21	22	22
Comerț cu amănuntul al covoarelor, carpetelor, tapetelor și alte acoperitoare de podea, în magazine specializate	5	4	4	4	4
Comerț cu amănuntul al articolelor și aparatelor electrocasnice, în magazine specializate	21	14	12	9	11
Comerț cu amănuntul al mobilei, al articolelor de iluminat și al articolelor de uz casnic, în magazine specializate	33	29	27	23	28
Comerț cu amănuntul cărți, în magazine specializate	4	6	5	6	5

Unități ale întreprinderilor cu activitate principală de servicii economice - diviziune CAEN Rev. 2 -	2009 (număr)	2010 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Comert cu amanuntul al ziarelor si articolelor de papetărie, în magazine specializate	18	12	14	12	13
Comert cu amănuntul al discurilor si benzilor magnetice cu/fara înregistrări audio/video, în magazine specializate	:	2	2	1	1
Comert cu amanuntul al echipamentelor sportive, in magazine specializate	6	4	4	4	5
Comert cu amănuntul jocuri/jucarii, magazine specializate	1	3	2	2	2
Comert cu amănuntul îmbrăcăminte, magazin specializat	68	56	45	53	54
Comert cu amănuntul al încălțămintei si articolelor din piele, în magazine specializate	6	7	6	6	6
Comert cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate	107	117	118	115	120
Comert cu amănuntul al articolelor medicale si ortopedice, în magazine specializate	6	7	8	9	10
Comert cu amănuntul al produselor cosmetice si de parfumerie, în magazine specializate	8	9	10	9	10
Comert cu amănuntul al flori, plante si seminte, animale de companie si hrana acestora, în magazine specializate	19	19	18	18	18
Comert cu amănuntul al ceasurilor si bijuteriilor, în magazine specializate	5	5	5	6	8
Comert cu amănuntul alte bunuri noi, magazin specializat	48	38	37	43	40
Comert cu amănuntul al bunurilor de ocazie vândute prin magazine	15	13	12	10	14
Comert cu amănuntul produse alimentare, băuturi si produse din tutun efectuat prin standuri, chioscuri si pietete	19	20	17	17	21
Comert cu amănuntul al textilelor, îmbrăcăminte si încălțămintei efectuat prin standuri, chioscuri și pietete	30	32	24	22	18
Comert cu amănuntul prin standuri, chioscuri si pietete al altor produse	24	24	19	25	26
Comert cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin Internet	11	12	14	19	24
Comert cu amănuntul efectuat in afara magazinelor, standurilor, chioșcurilor și piețelor	16	12	14	20	19
Transporturi de marfă pe calea ferată	3	3	1	2	1
Transporturi urbane, suburbane/metropolitane de călători	24	25	21	22	18
Transporturi cu taxiuri	129	134	140	153	157
Alte transporturi terestre de călători n.c.a	49	47	41	44	46
Transporturi rutiere de marfuri	475	447	439	494	547
Transporturi prin conducte	1	3	3	3	8
Depozitări	4	3	2	4	3
Activități de servicii anexe pentru transporturi terestre	7	8	1	2	2
Manipulări	2	3	3	3	2
Alte activități anexe transporturilor	5	1	3	3	5
Activități postale desfășurate sub obligativitatea serviciului universal	1	1	1	1	1
Alte activități postale și de curier	9	8	14	16	19
Hoteluri si alte facilități de cazare similare	25	21	22	22	27
Facilități de cazare vacanțe și perioade de scurtă durată	13	11	10	9	14
Parcuri pentru rulote, campinguri si tabere	2	1	:	:	:
Alte servicii de cazare	8	9	8	10	11
Restaurante	124	110	95	94	107

Unități ale întreprinderilor cu activitate principală de servicii economice - diviziune CAEN Rev. 2 -	2009 (număr)	2010 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Activități de alimentare (catering) pentru evenimente	3	5	5	4	4
Alte activități de alimentare n.c.a.	5	4	3	4	4
Baruri si alte activități de servire a băuturilor	116	106	80	81	83
Activități de editare a cărților	11	9	9	9	8
Activități de editare a ziarelor	5	5	5	9	9
Activități de editare a revistelor si periodicelor	1	1	2	3	3
Alte activități de editare	4	2	2	3	3
Activități de editare a jocurilor de calculator	1	1	1	1	1
Activități de editare a altor produse software	7	3	3	3	3
Activități de productie cinematografica, video si de programe de televiziune	15	9	12	13	14
Activități de post-productie cinematografica, video si de programe de televiziune	1	1	1	1	:
Proiecția de filme cinematografice	1	1	1	:	1
Activități de realizare a înregistrărilor audio si activitati de editare muzicala	2	4	3	3	1
Activități de difuzare a programelor de radio	3	4	3	4	2
Activități de difuzare a programelor de televiziune	2	5	5	4	2
Activități de telecomunicatii prin rețele cu cablu	21	17	14	18	19
Activități de telecomunicatii prin rețele fara cablu (exclusiv prin satelit)	4	4	6	7	4
Activități de telecomunicatii prin satelit	1	1	1	1	:
Alte activități de telecomunicatii	13	10	7	5	4
Activități de realizare a soft-ului la comanda (software orientat client)	37	31	25	30	30
Activități de consultanta in tehnologia informatiei	21	18	15	17	15
Activități de management (gestiune si exploatare) a mijloacelor de calcul	2	5	4	4	3
Alte activități de servicii privind tehnologia informatiei	6	7	8	6	6
Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web si activitati conexe	15	12	10	15	21
Activitati ale portalurilor web	1	3	1	2	2
Alte activitati de servicii informationale n.c.a.	1	1	:	2	3
Activități ale holdingurilor	:	:	:	1	1
Leasing financiar	1	1	1	:	:
Alte activități de creditare	16	23	26	22	18
Alte intermediari financiare n.c.a.	2	:	:	:	:
Activități de intermediere a tranzacțiilor financiare	4	5	1	1	1
Activități auxiliare intermediarilor financiare, exclusiv activități de asigurari sifonduri de pensii	8	3	4	3	4
Activitati de evaluare a riscului de asigurare si a pagubelor	15	18	12	12	11
Activități ale agențiilor si broker-ilor de asigurări	8	11	17	24	34
Alte activități auxiliare de asigurari si fonduri de pensii	8	7	6	2	2
Cumpărarea și vânzarea de bunuri imobiliare proprii	12	12	12	12	20
Inchirierea și subînchirierea bunurilor imobiliare	44	42	48	50	50
Agenții imobiliare	44	27	21	25	25
Administrare imobile pe bază de comision sau contract	8	8	9	11	9

Unități ale întreprinderilor cu activitate principală de servicii economice - diviziune CAEN Rev. 2 -	2009 (număr)	2010 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Activități juridice	4	2	3	1	2
Activități contabilitate/audit financiar; consultanta fiscală	70	66	56	60	59
Activități directii, birouri administrative centralizate	:	:	:	1	1
Activități de consultanță în relații publice și comunicare	6	5	4	4	4
Activități de consultanta pentru afaceri și management	171	137	132	134	150
Activități de arhitectura	53	55	53	55	56
Activități de inginerie și consultanta tehnica legate de acestea	92	81	71	81	85
Activități de testare și analize tehnice	15	15	16	15	15
Cercetare- dezvoltare în alte științe naturale și inginerie	4	4	4	5	9
Activități ale agenților de publicitate	34	30	32	38	43
Servicii de reprezentare media	2	3	4	5	4
Activități de studierea pietei și sondare a opiniei publice	7	5	2	5	5
Activități de design specializat	10	10	8	10	9
Activități fotografice	17	18	15	16	18
Activități de traducere scrisă și orală (interpreți)	16	16	13	15	14
Alte activități profesionale, științifice și tehnice n.c.a.	20	16	14	19	20
Activități veterinare	20	20	24	26	22
Activități de închiriere/leasing autovehicule rutiere grele	3	1	1	3	2
Activități închiriere/leasing bunuri personale/gospodărești	3	1	1	1	2
Activități închiriere/leasing cu mașini și echipamente pentru construcții	:	:	1	3	3
Activități închiriere/leasing cu alte mașini și echipamente	4	6	4	3	2
Activități ale agenților de plasare a forței de muncă	9	10	6	8	5
Activități de contractare temporară a personalului	4	4	3	4	5
Servicii de furnizare și management a forței de muncă	2	2	2	5	6
Activități ale agenților turistice	12	8	7	9	10
Activități ale tur-operatorilor	7	8	7	7	6
Activități de protecție și gardă	30	30	39	37	38
Activități de servicii privind sistemele de securizare	7	5	5	8	10
Activități generale de curățenie interioară a clădirilor	27	23	12	16	21
Activități specializate de curățenie a clădirilor, mijloacelor de transport, mașini și utilaje industriale	2	2	1	2	3
Alte activități de curățenie n.c.a.	5	5	5	5	10
Activități de întreținere peisagistică	6	5	5	6	7
Activități combinate de secretariat	7	6	4	5	5
Activități de fotocopiare, de pregătire a documentelor și alte activități specializate de secretariat	3	3	3	3	5
Activități organizare expoziții, târguri și congrese	1	1	1	1	2
Activități de ambalare	8	4	2	4	4
Alte activități de servicii suport pentru întreprinderi n.c.a.	30	23	21	22	24
Învățământ în domeniul cultural (limbi străine, muzică, teatru, dans, arte plastice și alte domenii)	1	1	:	1	3
Școli de conducere (pilotaj)	22	18	15	15	18
Alte forme de învățământ n.c.a.	14	11	16	19	18
Activități de asistență spitalicească	1	2	1	1	1

Unități ale întreprinderilor cu activitate principală de servicii economice - diviziune CAEN Rev. 2 -	2009 (număr)	2010 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Activități de asistență medicală generală	25	22	25	25	28
Activități de asistență medicală specializată	12	13	16	17	21
Activități de asistență stomatologică	35	32	34	38	40
Alte activități referitoare la sănătatea umană	19	18	17	18	20
Activități ale centrelor de îngrijire medicală	:	1	1	1	1
Activități ale căminelor de bătrâni și ale căminelor pentru persoane aflate în incapacitate de a se îngriji singure	1	1	1	1	2
Activități de îngrijire zilnică pentru copii	1	1	1	1	1
Activități de interpretare artistică (spectacole)	3	3	3	3	3
Activități suport pentru interpretare artistică (spectacole)	4	1	1	2	3
Activități de creație artistică	3	2	2	3	2
Activități ale bibliotecilor și arhivelor	4	4	3	4	3
Activități de jocuri de noroc și pariuri	13	15	10	12	13
Activități ale bazelor sportive	3	4	5	5	5
Activități ale cluburilor sportive	1	1	1	1	1
Activități ale centrelor de fitness	3	3	4	4	6
Alte activități sportive	3	4	3	4	5
Bâlciuri și parcuri de distracții	2	2	1	2	3
Alte activități recreative și distractive n.c.a.	17	13	16	20	24
Reparare calculatoare și echipamente periferice	26	20	18	23	24
Repararea echipamentelor de comunicații	4	2	1	1	2
Repararea aparatelor electrocasnice, de uz casnic	11	8	6	6	4
Repararea dispozitive uz gospodăresc și echipamente pentru casă și grădină	2	3	4	4	3
Repararea articolelor de uz personal și gospodăresc	1	1	1	1	1
Spălare/curățare a articolelor textile și produse din blană	5	6	6	4	4
Coafură și alte activități de înfrumusețare	84	78	64	69	74
Activități de pompe funebre și similare	5	4	3	2	2
Activități de întreținere corporală	12	6	8	6	7
Alte activități de servicii n.c.a.	7	9	9	11	9

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

În al doilea rând, creșterea mai redusă în perioada analizată a valorii serviciilor agricole prestate indică o maturizare mai lentă a sectorului agricol din județ.

Investițiile nete pe activități ale economiei naționale în domeniile serviciilor economice la nivel de secțiune și diviziune CAEN Rev. 2 au evoluat relativ pozitiv, după 2010-2011 (momentul ieșirii din criză) – cu excepția anului 2013 (ultimul an de raportare statistică publicat) :

Investiții nete în domeniile serviciilor economice	2008 (mil. lei RON)	2010 (mil. lei RON)	2011 (mil. lei RON)	2012 (mil. lei RON)	2013 (mil. lei RON)
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	14.403,6	6.840,9	8.389,3	8.632,3	7.633,4
Transport și depozitare	8.656,9	4.381,6	6.775,5	5.564,4	6.125,0
Hoteluri și restaurante	1.993,4	1.528,2	1.134,2	1.223,3	872,7
Informații și comunicații	4.824,7	2.438,7	2.844,2	2.729,5	2150
Intermedieri financiare și asigurări	1.382,3	829,1	600,4	588,3	826,5
Tranzacții imobiliare	3.388,0	3.795,0	3.159,2	3.666,4	2.330,2
Activități profesionale, științifice, tehnice	3.262,8	1.273,3	2.285,0	2.359,0	1.926,4
Servicii administrative și servicii suport	2.053,2	1.347,3	2.257,8	1.664,7	1.462,6

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Indicii investițiilor nete pe activități ale economiei naționale din domeniile serviciilor economice la nivel de secțiune și diviziune CAEN Rev. 2, luând ca an de bază anul precedent, ne indică o evoluție fluctuantă, cu creșteri și descreșteri conjuncturale în toate domeniile, ceea ce demonstrează că fenomenul nu este unul localizat, ci are caracter general, la nivelul întregii economii, fiind greu de făcut o predicție (2012 este ultimul an cu raportări statistice publicate) :

Investiții nete în domeniile serviciilor economice	2009 (% din anul anterior)	2010 (% din anul anterior)	2011 (% din anul anterior)	2012 (% din anul anterior)
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	57,2	73,5	115,9	98,7
Transport și depozitare	62,2	71	145,8	79
Hoteluri și restaurante	63,5	109	70,1	104,2
Informații și comunicații	68	68,9	109,1	92,9
Intermedieri financiare și asigurări	60	91	68,2	94,5
Tranzacții imobiliare	104,1	100,7	76,8	109,5
Activități profesionale, științifice, tehnice	54,2	64,1	169,2	99
Servicii administrative și servicii suport	52,7	108,3	161,3	71,3

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Sectorul de informații și comunicații a realizat investiții de două ori mai importante față de cele realizate la nivel regional, ca raport la cifra de afaceri, în timp ce dimensiunea investițiilor din comerț și turism în județ corespund valoric celor de nivel regional.

Principalii indicatori

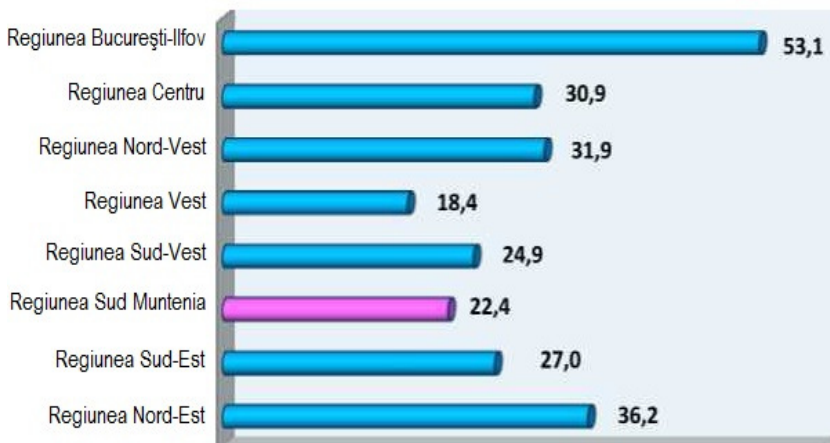
Activități ale economiei naționale	Cifra de afaceri Dâmbovița (mil. lei RON)	Investiții Dâmbovița (mil. lei RON)	I. / C.A. Dâmbovița (procente)	I. / C.A. Sud-Muntenia (procente)	I. Dâmbovița / I. Sud-Muntenia (procente)
Total industrie, constr., comerț, servicii	11.691	1.498	12,82%	8,30%	13,82%
Comerț	4.302	273	6,35%	3,06	25,26%
Transport și depozitare	700	53	7,58%	20,63	3,46%
Hoteluri și restaurante	86	7	8,14%	13,72	5,65%
Informații și comunicații	96	7	7,30%	5,65	6,09%
Tranzacții imobiliare, intermedieri	338	30	8,88%	11,26	7,92%
Învățământ	7	1	14,29%	21,06	8,34%
Sănătate	28	3	10,72%	12,74	7,50%
Alte servicii	72	4	5,56%	3,67	16,67%

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.3.4. Domenii de excelență. Informatică

Tehnologiile Informației și Comunicațiilor (TIC) și activitățile economice electronice sunt motoarele cheie în dezvoltarea companiilor: achiziția, producția, marketingul, vânzările și distribuția.

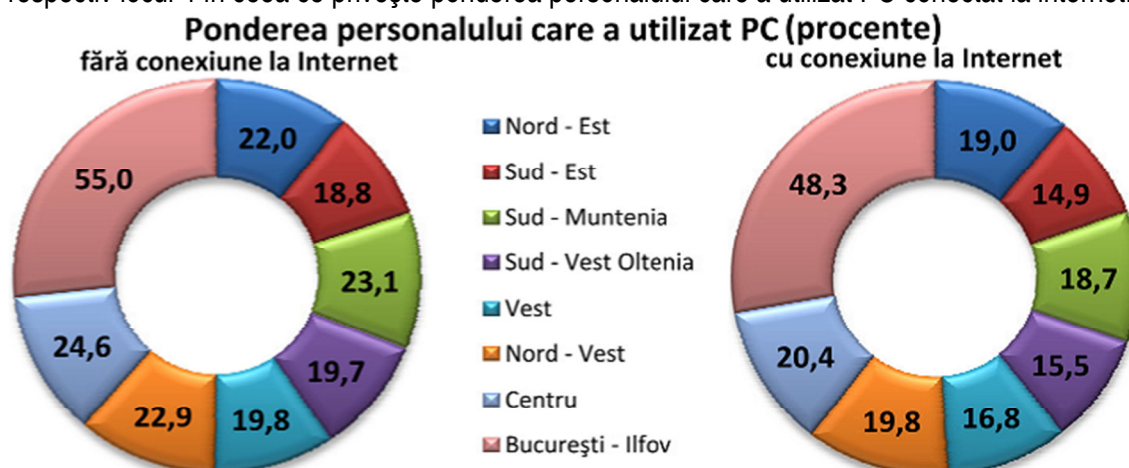
Studiile arată că există încă mult loc pentru îmbunătățiri, deoarece multe companii consideră că furnizorii și clienții lor nu sunt pregătiți pentru activitățile economice electronice, acesta fiind, în general, motivul principal pentru care activitățile de acest tip nu sunt folosite mai intens. Analizând situația județelor din punctul de vedere al ponderii întreprinderilor care dețineau website propriu în total întreprinderi active, în 2010, se constată că regiunea din care face parte județul Dâmbovița ocupă penultimul loc în clasamentul ad-hoc făcut în studiile „Societatea Informațională INS, edițiile 2008 și 2011”, situație care se menține și în continuare în prognoză.

Ponderea întreprinderilor care dețineau website propriu în total întreprinderi active (procente)

Din repartizarea pe regiuni a indicatorilor prezentați mai sus, se poate observa o detașare netă a regiunii București-Ilfov, în timp ce regiunea Sud Muntenia ocupa locul 2 în ceea ce privește ponderea personalului care a utilizat PC, respectiv locul 4 în ceea ce privește ponderea personalului care a utilizat PC conectat la internet.

Societatea informațională permite accesul larg la informație, un nou mod de lucru și de cunoaștere, amplifică posibilitatea globalizării economice și a creșterii coeziunii sociale, informația și capacitatea de comunicare fiind considerate principalii factori care determină creștere economică pe termen lung.

Societatea informațională este cu atât mai importantă, cu cât aceasta integrează și dimensiunea economică, prin dezvoltarea unor noi paradigme ale economiei digitale și ale noii economii bazate pe cunoaștere, inovare, cultură antreprenorială și managerială, educație a cetățeanului și a consumatorului.

De asemenea, societatea informațională integrează obiectivele dezvoltării durabile, egalității de șanse, protecției mediului, dezvoltarea inovativă, restructurarea industriei și a mediului de afaceri, inclusiv ale sectorului IMM, de aceea se impune sprijinirea extinderii acestora ca o condiție a dezvoltării socio-economice durabile.

4.3.5. Comerț

Numărul de unități în întreprinderilor cu activitate principală comerț din județul Dâmbovița, pe activități este :

Numărul de unități al întreprinderilor din județul mDâmbovița cu activitate principală de comerț, pe activități ale economiei naționale la nivel de diviziune CAEN Rev.2	2012 (număr)	2013 (număr)
Comerț cu autovehicule	20	21
Întreținerea și repararea autovehiculelor	115	124
Comerț cu piese și accesorii pentru autovehicule	77	77
Comerț cu motociclete, piese și accesorii aferente, întreținere și reparare motociclete	3	2
Activități de intermediere de comerț cu ridicata	81	85
Comerț cu ridicata al produselor agricole brute și animalelor vii	15	21
Comerț cu ridicata al produselor alimentare, al băuturilor și al tutunului	80	89
Comerț cu ridicata al bunurilor de consum, altele decât cele alimentare	52	47
Comerț cu ridicata al echipamentului informatic și de telecomunicații	8	10
Comerț cu ridicata al altor mașini, echipamente și furnituri	12	14
Comerț cu ridicata specializat al altor produse	168	149
Comerț cu ridicata nespecializat	84	91
Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate	1296	1268
Comerț cu amănuntul produse alimentare, băuturi, produse din tutun, în magazine specializate	42	45
Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate	30	33
Comerț cu amănuntul echipament informatic și de telecomunicații în magazine specializate	37	37
Comerț cu amănuntul al altor produse casnice, în magazine specializate	67	73
Comerț cu amănuntul de bunuri culturale și recreative, în magazine specializate	25	26
Comerț cu amănuntul al altor bunuri, în magazine specializate	269	280
Comerț cu amănuntul efectuat prin standuri, chioșcuri și piețe	64	65
Comerț cu amănuntul care nu se efectuează prin magazine, standuri, chioșcuri și piețe	39	43

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Principalii indicatori economici ai întreprinderilor din comerțul cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor pe clase de mărime în anul 2012 se prezintă astfel :

Clase de mărime, după numărul mediu de salariați	Cifra de afaceri (mil. lei Ron)	Exporturi (mil. lei Ron)	Valoarea adăugată brută la cost factori (mil. lei Ron)	Rezultatul brut al exercițiului (mil. lei Ron)	Investiții brute (mil. lei Ron)
Total județ Dâmbovița	36.928	5.8433	3944	188	1.397
0 - 49	21.088	5.290	1903	81	804
50 - 99	3.707	134	537	38	166
100 - 249	7.559	246	902	139	253
250 - 499	2.888	104	376	-87	89

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Evoluția aceluiași indicatori ai întreprinderilor din comerțul cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor pe clase de mărime (cifra de afaceri, cheltuieli cu personalul, numărul mediu de salariați și cel de persoane ocupate și investițiile brute) în anul 2013 este prezentată în tabelul următor :

Clase de mărime, după numărul mediu de salariați	Cifra de afaceri (mil. lei Ron)	Exporturi (mil. lei Ron)	Valoarea adăugată brută la cost factori (mil. lei Ron)	Rezultatul brut al exercițiului (mil. lei Ron)	Investiții brute (mil. lei Ron)
Total	29.914	745	3922	220	1.304
0 - 49	14.615	158	2184	201	776
50 - 99	3.481	111	527	41	145
100 - 249	7.233	232	760	124	212
250 - 499	2.735	151	214	-170	126

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Ca urmare a revigorării ansamblului activităților economice, semn al revenirii din criza economică străbătută de întreaga Europă și activitatea de comerț a cunoscut un ușor reviriment, sesizabil și în evoluția statistică a cifrei de afaceri a întreprinderilor din domeniu la nivel național :

Sectoare de activitate	Clase de mărime ale întreprinderilor	2010 (mil. lei RON)	2011 (mil. lei RON)	2012 (mil. lei RON)	2013 (mil. lei RON)
Comerțul cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Total	31457	34866	36928	29914
	0-49 persoane	17273	19237	21088	14615
	50-99 persoane	4155	3902	3707	3481
	100-249 persoane	6555	7744	7559	7233
	250-499 persoane	1671	1847	2888	2735
Comerțul cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	Total	114962	131244	142631	240560
	0-49 persoane	49804	50746	53287	124726
	50-99 persoane	5678	5610	5356	25378
	100-249 persoane	13998	10003	11680	36953
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	Total	210409	232999	244517	144609
	0-49 persoane	111217	124792	131767	51945
	50-99 persoane	25585	26526	24275	5699
	100-249 persoane	31131	35556	38113	26330
Servicii de piață prestate pentru populație	Total	12377	13299	14886	14693
	0-49 persoane	8317	8965	9999	9708
	50-99 persoane	1326	1457	1677	1403
	100-249 persoane	1190	1282	1486	1807
Servicii de piață prestate pentru întreprinderi	Total	135878	145053	155622	160918
	0-49 persoane	65906	70965	75885	78382
	50-99 persoane	11052	12522	13821	14440
	100-249 persoane	13075	14211	16289	16250
	250-499 persoane	8844	8867	10189	10724

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Defalcat pe pe activități ale economiei naționale la nivel de diviziune CAEN Rev.2, cifra de afaceri a întreprinderilor cu activitate principală de comerț a evoluat astfel :

Cifra de afaceri a întreprinderilor cu activitate principală de comerț, pe activități ale economiei naționale la nivel de diviziune CAEN Rev.2	2012 (mil. lei)	2013 (mil. lei)
Comerț cu autovehicule	180670	190357
Întreținerea și repararea autovehiculelor	41141	36509
Comerț cu piese și accesorii pentru autovehicule	49633	56230
Comerț cu motociclete, piese și accesorii aferente, întreținere și reparare motociclete	89644	97535
Activități de intermediere de comerț cu ridicata	252	83
Comerț cu ridicata al produselor agricole brute și animalelor vii	1400523	1811180
Comerț cu ridicata al produselor alimentare, al băuturilor și al tutunului	38181	350240
Comerț cu ridicata al bunurilor de consum, altele decât cele alimentare	127858	154443
Comerț cu ridicata al echipamentului informatic și de telecomunicații	593491	651888
Comerț cu ridicata al altor mașini, echipamente și furnituri	107352	91555
Comerț cu ridicata specializat al altor produse	2212	2857
Comerț cu ridicata nespecializat	15296	14904
Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate	418518	405139
Comerț cu amănuntul produse alimentare, băuturi, produse din tutun, în magazine specializate	97615	140154
Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate	1831622	2079567
Comerț cu amănuntul echipament informatic și de telecomunicații în magazine specializate	775652	84463421
Comerț cu amănuntul al altor produse casnice, în magazine specializate	214613	217691
Comerț cu amănuntul de bunuri culturale și recreative, în magazine specializate	44969	19231
Comerț cu amănuntul al altor bunuri, în magazine specializate	209830	351427
Comerț cu amănuntul efectuat prin standuri, chioșcuri și piețe	43756	29482
Comerț cu amănuntul care nu se efectuează prin magazine, standuri, chioșcuri și piețe	254127	271157
Comerț cu piese și accesorii pentru autovehicule	6620	10856

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2014

4.3.6. Transporturi și telecomunicații

Creșterea economică este indispensabilă într-o economie de tranziție, cum este cea a județului Dâmbovița, iar dezvoltarea umană depinde de activitatea economică productivă.

Unul dintre motoarele creșterii economice și care funcționează, pentru a sprijini valorificarea în cel mai eficient mod și exploatarea resurselor astfel încât să se genereze noi oportunități, care să conducă la dezvoltarea umană, reducerea sărăciei și crearea locurilor de muncă, în general pentru bunăstarea întregului județ, este domeniul transporturilor.

O ilustrare a trendului pozitiv al acestui domeniu o ilustrează evoluția numărului de unități din domeniu :

Unități locale active pe activități de transport în județul Dâmbovița	2009 (număr)	2010 (număr)	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)
Transporturi de marfă pe calea ferată	3	3	1	2	1
Transporturi urbane, suburbane și metropolitane de călători	24	25	21	22	18
Transporturi cu taxiuri	129	134	140	153	157
Alte transporturi terestre de călători n.c.a	49	47	41	44	46
Transporturi rutiere de mărfuri	475	447	439	494	547
Transporturi prin conducte	1	3	3	3	8
Depozitări	4	3	2	4	3
Activități de servicii anexe pentru transporturi terestre	7	8	1	2	2
Manipulări	2	3	3	3	2
Alte activități anexe transporturilor	5	1	3	3	5
Activități postale sub obligativitatea serviciului universal	1	1	1	1	1
Alte activități poștale și de curier	9	8	14	16	19

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Și evoluția cifrelor de afaceri din domeniul transporturilor susțin ideea de creștere spectaculoasă :

Cifra de afaceri din unități locale active în activități de transport	România, reg. Sud Muntenia și jud. Dâmbovița	2009 (mil. lei Ron)	2010 (mil. lei Ron)	2011 (mil. lei Ron)	2012 (mil. lei Ron)	2013 (mil. lei Ron)
Transport și depozitare	România	40.811	44.537	49.928	53.772	57.444
	Regiunea Sud Muntenia	4.495	5.648	6.228	6.191	7.436
	Județul Dâmbovița	416	457	473	579	700

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Evoluția indicatorului ”Vehicule rutiere de transport persoane” este precizată în tabelul de mai jos, cu precizarea că autocarul, autobuzul sau microbuzul sunt autovehicule pentru transportul călătorilor, cu o capacitate mai mare de nouă locuri pe scaune, inclusiv soferul .:

Categoriile de vehicule	Vehicule rutiere de transport pasageri	România, reg. Sud Muntenia și jud. Dâmbovița	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)	2014 (număr)
Vehicule noi	Autocare, autobuze și microbuze	România	619	1.594	882	1.177
		Regiunea Sud Muntenia	36	122	31	110
		Județul Dâmbovița	7	10	:	16
Vehicule importate de ocazie	Autocare, autobuze și microbuze	România	786	936	927	1195
		Regiunea Sud Muntenia	77	97	76	105
		Județul Dâmbovița	11	16	13	13

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Evoluția indicatorului ”Vehicule rutiere de transport mărfuri” este precizată în tabelul de mai jos, cu precizarea că autovehiculul pentru transport rutier de mărfuri este acel autovehicul rutier destinat să transporte bunuri (autocamion) sau orice combinație de vehicule rutiere pentru transportat bunuri (de exemplu autocamion cu remorcă), autotractor sau autoremorcher :

Categoriile de vehicule	Vehicule rutiere de transport mărfuri	România, reg. Sud Muntenia și jud. Dâmbovița	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)	2014 (număr)
Vehicule noi	Autocamioane	România	14.915	11.064	9.998	11.106
		Regiunea Sud Muntenia	742	566	498	443
		Județul Dâmbovița	82	51	28	41
	Autotractoare și autoremorchere	România	:	2.068	2.657	3.285
		Regiunea Sud Muntenia	:	143	142	202
		Județul Dâmbovița	:	8	5	30
	Remorci și semiremorci	România	8.104	7.751	7.693	9.827
		Regiunea Sud Muntenia	698	756	751	936
		Județul Dâmbovița	89	83	81	115
Vehicule importate de ocazie	Autocamioane	România	32.121	37.618	38.710	38.496
		Regiunea Sud Muntenia	3.122	3.927	3.963	4.059
		Județul Dâmbovița	626	732	773	766
	Autotractoare și autoremorchere	România	:	6.333	6.669	8.043
		Regiunea Sud Muntenia	:	685	636	824
		Județul Dâmbovița	:	101	90	129
	Remorci și semiremorci	România	10.810	11.635	12.452	12.847
		Regiunea Sud Muntenia	1.180	1.218	1.337	1.518
		Județul Dâmbovița	181	184	195	247

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Inmatriculările noi de vehicule rutiere pentru transportul persoanelor, cât și a mărfurilor în județul Dâmbovița pe categoriile de vehicule, arată, de asemeni, o creștere însemnată la aproape toate categoriile de vehicule ceea ce fundamentează și baza de creștere a volumelor de transport și a indicatorilor specifici la această categorie de activitate economică :

Categoriile de vehicule rutiere înmatriculate în Dâmbovița -transport persoane și marfă-	Tipuri de proprietate	2011 (număr)	2012 (număr)	2013 (număr)	2014 (număr)
Autobuze si microbuze	Total	717	740	737	767
	Persoane fizice	50	49	47	46
Autoturisme	Total	82.042	86.490	90.647	94.810
	Persoane fizice	75.896	80.296	84.146	88.080
Autovehicule de marfă	Total	13.783	14.553	15.450	16.361
	Persoane fizice	7.861	8.560	9.215	9.762
Autocamioane	Total	13.127	13.059	13.815	14.515
Autotractoare	Total	656	1.494	1.635	1.846
Vehicule rutiere pentru scopuri speciale	Total	586	651	689	732
	Persoane fizice	92	136	172	207
Tractoare	Total	1.310	1.270	1.208	1.191
	Persoane fizice	1.068	1.033	974	950
Remorci si semiremorci	Total	5.332	5.672	6.007	6.416
	Persoane fizice	3.391	3.506	3.648	3.818

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

4.3.7. Cercetare-dezvoltare

România are un nivel foarte scăzut al cheltuielilor totale pentru cercetare - dezvoltare, ele reprezentând cca. un sfert din media UE-27. România se situează sub nivelul înregistrat de țările din centrul și sud-estul Europei în privința intensității cercetării-dezvoltării, un aspect pozitiv fiind ponderea mai mare a sectorului privat în finanțarea cheltuielilor de C&D, comparativ cu alte state membre.

În regiunea Sud Muntenia există 11 institute de cercetare - dezvoltare, în domenii precum agricultura, viticultura, pomicultura, horticultura, piscicultura, petrol și instalații petroliere și cercetare nucleară.

Sistemul regional de cercetare - dezvoltare - inovare se confruntă cu aceleași probleme ca cel de la nivel național. Subfinanțarea acestui sector ca procent din PIB, slaba dotare cu tehnologie performantă și remunerația scăzută din acest domeniu au condus la fenomenul de migrație al specialiștilor, în special a celor tineri. Pe lângă problemele de ordin instituțional, la baza declinului din sectorul CDI a stat și capacitatea scăzută a mediului de afaceri de la nivel regional în a investi în cercetare sau în a asimila rezultatele de cercetare-dezvoltare tehnologică (produse, tehnologii noi sau modernizate etc.), fapt ce reiese din ponderea scăzută a investițiilor în modernizare și re tehnologizare. Tot acest complex de factori sunt determinanți pentru atractivitatea foarte scăzută a sectorului CDI la nivel regional, cu impact negativ asupra întregului mers al acestui domeniu.

În activitatea de cercetare - dezvoltare, în anul 2012, la nivelul regiunii Sud Muntenia, erau 3.236 salariați, mai puțini cu 21% față de anul 2004, în creștere cu 44% față de 2011. Din punct de vedere al numărului de salariați, regiunea s-a situat pe locul 5 la nivel național, în 2012, comparativ cu locul 7 ocupat în anul precedent.

Cei mai mulți salariați în cercetare – dezvoltare, la nivelul anului 2012, erau în județul Argeș (2.130 salariați), urmat de **Dâmbovița** cu 353 salariați, în timp ce pe ultimele locuri s-au situat județele Teleorman - 23 salariați și Ialomița cu niciun salariat.

Din numărul total al salariaților 56,3% erau cercetători, 14% erau tehnicieni și asimilați, iar 29,6% erau alte categorii de salariați.

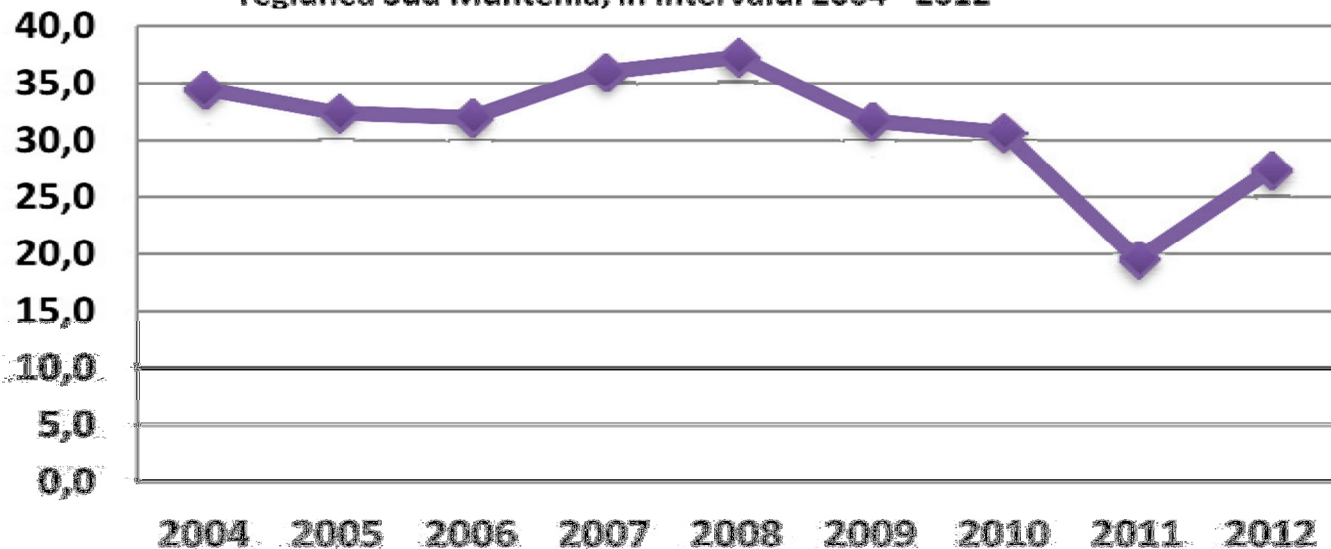
Pe județe, evoluția situației angajaților din domeniul cercetării și al dezvoltării tehnologice arată astfel :

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sud Muntenia	4.080	3.850	3.794	4.376	4.484	3.676	3.543	2.253	3.236
Argeș	2.179	2.003	1.987	2.607	2.575	2.424	2.333	1.165	2.130
Călărași	558	477	408	331	326	302	304	420	340
Dâmbovița	179	213	326	320	394	362	345	365	353
Giurgiu	36	33	34	7	6	1	0	0	55
Ialomița	6	5	6	1	3	11	8	3	0
Prahova	1.103	1.100	1.018	1.087	1.158	556	533	277	335
Teleorman	19	19	15	23	22	20	20	23	23

Sursa : prelucrare după studiul „Analiza oportunităților antreprenoriale și a resurselor materiale și umane în regiunea Sud Muntenia”

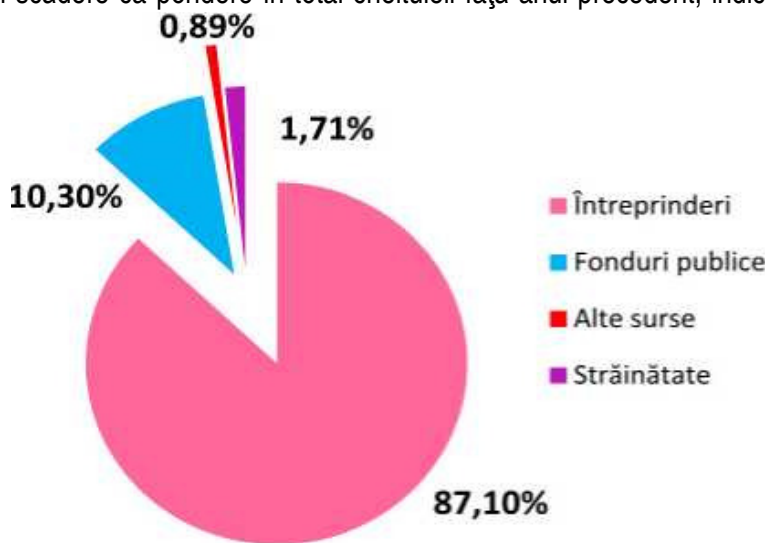
În anul 2012, în regiunea Sud Muntenia la 10.000 de persoane ocupate civile, 27,4 erau salariați în activitatea de cercetare - dezvoltare (locul 6 la nivel național, în urcare o poziție față de anul precedent), cei mai mulți regăsindu-se în județele Argeș (85,4) și Călărași (33,7). În graficul de mai jos, se poate observa evoluția oscilantă, scăderea abruptă din anul 2011 și ușoara revenire în unele județe la nivelul anului 2012 și ale următorilor, pentru care nu au apărut încă datele statistice.

Evoluția salariaților din cercetare – dezvoltare la 10.000 persoane civile, în regiunea Sud Muntenia, în intervalul 2004 - 2012

Sursa : prelucrare după studiul „Analiza oportunităților antreprenoriale și a resurselor materiale și umane în regiunea Sud Muntenia”

La nivel regional, cheltuielile totale din cercetare - dezvoltare au fost, în 2012, de 331,59 milioane lei, ocupând locul 2 la nivel național după București - Ilfov. Din totalul cheltuielilor, 94% au reprezentat cheltuieli curente și 6% cheltuieli de capital, acestea din urmă în scădere ca pondere în total cheltuieli față anul precedent, indicând orientarea preponderentă către menținerea pe piață și nu spre dezvoltare. Din repartizarea pe județe a cheltuielilor din cercetare - dezvoltare rezultă că în județul Argeș acestea au deținut o pondere de 77%, urmat de Prahova cu 12% și **Dâmbovița** cu 11,5%, ultimele locuri fiind ocupate de județele Giurgiu și Teleorman cu 2,4%, respectiv 0,17%, în timp ce Ialomița nu intră în clasament. Analizate pe surse de finanțare, cheltuielile din activitatea de cercetare - dezvoltare au provenit, în 2010, în proporție de 87% din mediul privat, urmând fondurile publice cu un procent de 10%, iar pe ultimul loc au reprezentat fondurile provenite din alte surse în procent de 0,87%.

Sursa: "Studiu Inobarometru 2011 și Bariere în calea inovării"

Cererile de brevete de invenție depuse de solicitanții români în anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia, au fost în număr de 94, în creștere cu 40,3% față de anul precedent. După numărul de cereri de brevete depuse, regiunea Sud Muntenia s-a poziționat pe locul 5 la nivel național, în urcare 3 poziții față de anul anterior. La nivel județean, cele mai multe cereri de brevete au fost depuse în județele **Dâmbovița** (32 - peste 100% față de 2010) și Argeș (29 - creștere de 190%), iar cele mai puține în județele Giurgiu și Teleorman (ambele câte 2 cereri) și Călărași (1 - scădere 75%).

Numărul cererilor de înregistrare a desenelor/modelelor ale solicitanților români a fost de 34 (loc 4 la nivel național), cele mai multe înregistrându-se în Prahova - 12 și **Dâmbovița** - 9, iar cele mai puține în Călărași și Teleorman.

În ceea ce privește depunerea de cereri de înregistrare a mărcilor, în 2011 acestea au fost în număr de 666, poziționând regiunea Sud Muntenia pe locul 4 la nivel național. Cele mai multe s-au depus în județele Prahova (334) și Argeș (137), iar cele mai puține în Ialomița (33) și Călărași (26).

În ceea ce privește inovarea, în regiunea Sud Muntenia, în 2010 exista un număr de 919 întreprinderi inovative dintr-un total de 8.116 la nivel național, ocupând astfel locul 5 la acest aspect. Cele mai multe dintre întreprinderile inovative operau în industrie - 655 și restul de 264 în servicii. (Acest indicator se calculează de către INS la perioade mai mari de timp, ultimul an disponibil fiind 2010).

Conform studiului „Inobarometru 2011 și Bariere în calea inovării”, elaborat de Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, studiu care compară regiunile de dezvoltare din punct de vedere a cinci factori de inovare, și anume: „Potențialul de conducere a inovării”, „Potențialul de creare a cunoștințelor”, „Capacitatea de inovare și de integrare într-un sistem relațional”, „Performanța activităților de inovare” și „Proprietatea intelectuală”, regiunea Sud Muntenia s-a clasat pe locul 4 la nivel național. Factorii de inovare la care regiunea a obținut cele mai bune locuri au fost: „Potențialul de creare a cunoștințelor” - loc 2 și „Proprietatea intelectuală” - loc 3.

În ceea ce privește capacitatea de inovare calculată pe baza indicatorului „ponderea întreprinderilor inovative față de numărul total de întreprinderi”, performanța regiunii Sud Muntenia a fost peste media de la nivel național, respectiv 33% față de 30,8%, plasându-se astfel pe locul 3.

Concluziile aceluiași studiu au plasat regiunea Sud Muntenia pe locul 6 la nivel național în ceea ce privește factorul „Performanța activităților de inovare”. Plasarea pe acest loc a fost determinată de rezultatele slabe ale regiunii în ceea ce privește următorii subfactori: angajarea în servicii de înaltă tehnologie (loc 6), procentul mediu al cifrei de afaceri din exportul de produse ori servicii noi sau modernizate din totalul cifrei de afaceri (loc 6), ponderea scăzută a întreprinderilor care au primit consultanță din total întreprinderi (loc 6), nivelul scăzut al exportului direct de produse de înaltă tehnologie ca parte din totalul exporturilor (loc 7), procentul mediu al cheltuielilor pentru tehnologii noi sau modernizate din totalul cheltuielilor (loc 7), numărul scăzut al rezultatelor de cercetare-dezvoltare tehnologică (produse, tehnologii, brevete, modele și desene industriale, articole, studii etc.) la 1 milion de locuitori (loc 7) și procentul mediu al cheltuielilor pentru consultanță din total cheltuieli ale firmelor care au primit consultanță (loc 8).

5. POTENȚIALUL DEMOECONOMIC

5.1. Analiza teritorială a potențialului demoeconomic

Planificarea dezvoltării economice în raport cu creșterea demografică creează numeroase provocări, inclusiv la nivel teritorial, iar schimbările demografice pot deveni factori de risc pentru implementarea politicilor de dezvoltare locală. Astfel, evoluția populației este unul din indicatorii care prezintă situația curentă și perspectiva economică a unui teritoriu. Dacă dinamica populației înregistrează o creștere și evoluția economică a teritoriului respectiv este pozitivă, populația este atrasă să rămână în localitate. Dacă acestea au tendințe negative, capitalul uman se pierde, ceea ce conduce inevitabil la stagnare. Integrând evoluția fenomenelor demografice împreună cu alte preocupări privind creșterea competitivității, dezvoltarea durabilă, mediul ambiant, consumul, producția, protecția socială într-o politică coerentă, se poate miza pe dezvoltare socio-economică teritorială sau locală, în care contextul demografic sau comportamentul uman, reprezintă factorul-cheie pentru a înțelege și a anticipa schimbările.

Toate teoriile economice demonstrează că între populație și economie se manifestă întotdeauna o anumită corelație, că acestea nu evoluează independent una față de cealaltă, ci împreună, influențându-se reciproc continuu.

În perioada 2004 - 2013, regiunea Sud Muntenia a urmat tendințele de creștere a resurselor de muncă la nivel național, clasându-se pe locul 2 între cele opt regiuni de dezvoltare în ceea ce privește volumul resurselor de muncă (2068,8 mii persoane), județul Dâmbovița ocupând locul 3 în regiune (după Prahova și Argeș).

Referitor la repartizarea pe sexe a forței de muncă, județul a urmat tendințele naționale și regionale, conform cărora, în anul 2013, resursele de muncă de sex masculin erau ușor mai ridicate decât cele de sex feminin, aceeași situație înregistrându-se și la nivelul județului Dâmbovița.

Sexe	România, regiuni de dezvoltare și județ	1992 (mii persoane)	2002 (mii persoane)	2007 (mii persoane)	2012 (mii persoane)	2013 (mii persoane)
Total	România	13.136,7	13.342,6	13.772,7	14.033,7	13.997,9
	Regiunea Sud-Muntenia	1.986,3	2.002,0	2.049,3	2.078,8	2.068,8
	Dâmbovița	307,1	310,4	336,3	348,3	347,8
Masculin	România	6.832,6	6.755,9	7.115,4	7.233,9	7.223,1
	Regiunea Sud-Muntenia	1.034,2	1.022,5	1.066,4	1.079,6	1.076,3
	Dâmbovița	157,6	158,1	175,1	181	181
Feminin	România	6.304,1	6.586,7	6.657,3	6.799,8	6.774,8
	Regiunea Sud-Muntenia	952,1	979,5	982,9	999,2	992,5
	Dâmbovița	149,5	152,3	161,2	167,3	166,8

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În funcție de sectorul de activitate, se constată faptul că, în 2013, similar cu tendința înregistrată la nivel național, ponderea cea mai ridicată a populației ocupate civile a lucrat în agricultură, silvicultură și pescuit (68,5 mii persoane, reprezentând aproximativ 30,2% din populația ocupată civil la nivel județean), în industrie 45,2 mii de persoane și în comerț 30,2 mii de persoane. La polul opus s-au aflat tranzacțiile imobiliare, unde își desfășurau activitatea 800 de persoane, aceiași număr lucrând în intermediari financiare și asigurări.

Populația ocupată civil pe activități ale economiei naționale în județul Dâmbovița, în evoluție până la nivelul anului 2013 se prezintă astfel :

Activități ale economiei naționale	2008 (mii persoane)	2010 (mii persoane)	2012 (mii persoane)	2013 (mii persoane)
Total județ Dâmbovița	198,5	193,6	196,9	193,5
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	69,7	69,3	72,5	68,5
INDUSTRIE	51,1	47,5	45,7	45,2
B. Industria extractivă	3,5	2,5	2,1	1,9
C. Industria prelucrătoare	43,8	41,4	40,4	40,3
D. Energie electrică/termică, gaze, apa caldă, aer condiționat	1,7	1,5	1	0,8
E. Distribuția apei, salubritate, deșeuri, decontaminare	2,1	2,1	2,2	2,2
F. Construcții	7,9	6,1	5,6	5,9
G. Comerț cu ridicata/amănuntul, reparare auto/moto	24,5	27,5	28	30,2
H. Transport și depozitare	10,3	12	13,1	12,3
I. Hoteluri și restaurante	2,8	1,8	2,6	2,3
J. Informații și comunicații	0,5	0,5	0,7	0,5
K. Intermedieri financiare și asigurări	1	0,9	0,9	0,8
L. Tranzacții imobiliare	0,9	0,5	0,6	0,8
M. Activități profesionale, științifice și tehnice	1,8	1,9	1,8	1,7
N. Activități de servicii administrative și servicii suport	3,2	3,4	4,2	4,2
O. Administrație publică, apărare, asigurări sociale (public)	5	4,4	4,2	4,1
P. Învățământ	9,2	8,4	8,1	7,9
Q. Sănătate și asistență socială	8,5	7,6	6,7	6,6
R. Activități de spectacole, culturale și recreative	0,7	0,7	0,7	0,9
S. Alte activități de servicii	1,4	1,1	1,5	1,6

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Populația, prin numărul și structura sa, printr-o serie de caracteristici ale sale (cum ar fi: nivelul de instruire, comportamentul vis-a-vis de muncă, experiența acumulată, bagajul de cunoștințe, modul de utilizare a timpului de muncă, speranța de viață, veniturile totale etc.) influențează ritmul și direcția dezvoltării economice a unei țări și regiuni. Implicația se manifestă însă și în sens invers, căci, la rândul său și nivelul dezvoltării economice induce anumite influențe asupra evoluției numărului și structurii populației.

În ceea ce privește rata de ocupare a resurselor de muncă, în regiunea Sud Muntenia s-a păstrat aceeași evoluție descrescătoare înregistrată atât la nivel național, cât și la nivel european. Astfel, în anul 2013 regiunea Sud Muntenia a ocupat locul 6 între cele opt regiuni de dezvoltare (55,4%), situându-se mult sub media națională (59,6%). De asemenea, rata de ocupare a resurselor de muncă de sex masculine (56,2%) a fost mai ridicată decât rata de ocupare a resurselor de muncă de sex feminin (54,5%). Totodată, în ceea ce privește repartizarea pe medii de rezidență, se constată faptul că trendul a fost de creștere a ratei de ocupare a resurselor de muncă în mediul urban și de ușoară descreștere în mediul rural. În ceea ce privește rata de ocupare a populației (15-64 de ani), pe sexe, se poate observa faptul că rata de ocupare în rândul populației de sex masculin (62,9%) era mult mai ridicată, decât rata de ocupare a populației (15-64 de ani) de sex feminin (47,6%).

Numărul mediu al salariaților pe forme de proprietate, în evoluție, diferențiat pe regiuni de dezvoltare și județe, ne arată că mai mult de jumătate din angajații din județ (36.896 persoane, reprezentând 52,18% din numărul

mediu de angajați în județ) sunt cei din domeniul exclusiv privat, angajații la unități publice reprezentând doar 33,0% din total (23.333 persoane).

Forme de proprietate	România, regiuni de dezvoltare și județ	2002 (persoane)	2007 (persoane)	2012 (persoane)	2013 (persoane)
Total	România	4.567.820	4.885.319	4.442.865	4.443.554
	Regiunea Sud-Muntenia	595.808	597.039	523.551	528.069
	Dâmbovița	87.349	83.318	71.203	70.712
Proprietate publică	România	1.517.814	1.408.699	1.212.762	1.198.693
	Regiunea Sud-Muntenia	200.658	175.402	148.958	145.719
	Dâmbovița	34.011	28.672	24.220	23.333
Proprietate integral de stat	România	568.377	398.052	282.813	283051
	Regiunea Sud-Muntenia	74.592	43.131	30.279	29.211
	Dâmbovița	11.264	7.026	4.946	4.669
Proprietate mixtă	România	572.570	257.952	165.422	147.704
	Regiunea Sud-Muntenia	96.941	34.726	23.296	21.160
	Dâmbovița	19.370	9.058	6.132	5.260
Proprietate majoritar de stat	România	366.131	54.970	52.894	51.649
	Regiunea Sud-Muntenia	72.466	4.768	5.389	4.916
	Dâmbovița	14.608	599	694	591
Proprietate majoritar privată	România	206.439	202.982	112.528	96.055
	Regiunea Sud-Muntenia	24.475	29.958	17.907	16.244
	Dâmbovița	4.762	8.459	5.438	4.669
Proprietate privată	România	2.138.441	2.774.059	2.499.613	2.513.649
	Regiunea Sud-Muntenia	263.016	334.091	285.001	294.152
	Dâmbovița	31.015	40.010	33.261	36.896
Proprietate cooperatistă	România	92.320	51.037	28.474	25.822
	Regiunea Sud-Muntenia	11.463	4.567	5.839	3.214
	Dâmbovița	1.012	664	1.723	618
Proprietate obștească	România	13.530	19.306	19.812	20.215
	Regiunea Sud-Muntenia	719	498	950	650
	Dâmbovița	69	65	137	96
Proprietate integral străină	România	233.145	374.266	516.782	537.471
	Regiunea Sud-Muntenia	23.011	47.755	59.507	63.174
	Dâmbovița	1.872	4.849	5.730	4.509
Propr. publică de interes national/local	România	949.437	1.010.647	929.949	915.642
	Regiunea Sud-Muntenia	126.066	132.271	118.679	116.508
	Dâmbovița	22.747	21.646	19.274	18.664

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

5.2. Capital demografic

5.2.1. Evoluția structurală a potențialului demografic

Alături de natalitate și mortalitate, mișcarea migratorie contribuie la creșterea sau descreșterea unei populații. Migrația internă reprezintă totalitatea deplasărilor însoțite de schimbarea definitivă a domiciliului între unitățile administrativ-teritoriale ale unei țări.

Ea este o componentă esențială a proceselor de dezvoltare, fiind corelată cu schimbările economice, de structură socială sau calitatea vieții.

Alături de natalitate și mortalitate, mișcarea migratorie contribuie la creșterea sau descreșterea unei populații. Migrația internă reprezintă totalitatea deplasărilor însoțite de schimbarea definitivă a domiciliului între unitățile administrativ-teritoriale ale unei țări sau între țări. Ea este o componentă esențială a proceselor de dezvoltare, fiind corelată cu schimbările economice, de structură socială sau calitatea vieții.

Un factor important și, pe alocuri, determinant, al scăderii populației județului și al Regiunii Sud Muntenia este migrația, atât cea internă, cât și cea externă.

Mutațiile din structura socio-economică a României au determinat o intensă mobilitate teritorială a populației, cu consecințe în modificarea numărului și structurii socio-demografice a populației în profil teritorial.

În cadrul migrației interne, fluxul rural-urban merită o mențiune deosebită, fiind cel care deține cea mai mare pondere în cadrul acesteia. Referitor la segmentul de populație care este mai dispusă la modificarea domiciliului se constată o migrare a populației tinere către oraș, mai întâi la școală, iar mai apoi prin integrarea pe piața muncii, dar în ultima perioadă, este mai relevantă reîntoarcerea la domiciliul rural, în primul rând pentru traiul în natura mai puțin alterată și facilitățile alimentare (zarzavaturi, animale mici, fructe, etc. din gospodăria proprie), costurile mai reduse ale serviciilor și faptul că echiparea tehnico-edilitară a unor comune este superioară orașelor.

Soldul schimbărilor de domiciliu pe medii, regiuni de dezvoltare și județe ilustrează pe deplin aceste aspect, în județul Dâmbovița trendul fiind de a se pleca de la oraș către mediul rural, dar într-un ritm mai puțin alert decât la nivelul țării sau al regiunii de dezvoltare, ceea ce conferă o poziție privilegiată.

Medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992 (persoane)	1997 (persoane)	2002 (persoane)	2007 (persoane)	2012 (persoane)
Total	Regiunea Sud-Muntenia	-5.864	394	-896	497	-1.966
	Dâmbovița	-864	409	-285	-436	561
Urban	România	74.701	-12.588	-24.696	-38.002	-43.913
	Regiunea Sud-Muntenia	7.228	-2.106	-4.812	-6.864	-7510
	Dâmbovița	406	-524	-685	-1.121	-961
Rural	România	-74.701	12.588	24.696	38.002	43.913
	Regiunea Sud-Muntenia	-13.092	2.500	3.916	7.361	5.544
	Dâmbovița	-1.270	933	400	685	1.522

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

În mediul rural, la nivelul regiunii Sud Muntenia s-a înregistrat un sold migratoriu pozitiv de 5.544 de persoane, cea mai ridicată valoare a soldului migratoriu înregistrându-se în județul Dâmbovița cu 1.522 persoane.

Anii tranziției au generat noi tendințe privind migrația internă a populației, remarcându-se o inversare a fluxului migratoriu sat-oraș pe de o parte și o reducere a migrației interne interjudețene, pe de altă parte.

Anul 1998 a marcat statistic o schimbare de sens a migrației sat-oraș, de atunci înregistrându-se în mod constant un sold migratoriu pozitiv în mediul rural.

Orașul nu mai absoarbe, ca în trecut, surplusul de forță de muncă din mediul rural.

În cadrul stabilirilor de domiciliu în județul Dâmbovița, fluxul migrațiilor din urban în rural și din rural în rural dețineau cele mai mari ponderi (37,7% și 34,7%).

Motivele principale ale migrației interne sunt legate de problemele familiale (căsătorii, pensionări, etc.) în detrimentul celor legate de muncă. Reducerea migrației pe distanțe lungi în favoarea celei pe distanțe scurte, a făcut ca migrația intrajudețeană să depășească semnificativ migrația interjudețeană.

Există, însă, și o altă tendință, la nivel național și, evident, și la nivelul județului, anume aceea de stabilire a reședinței în general în mediul urban, într-un municipiu sau oraș cât mai mare, din motive lesne de înțeles, legat de arondarea la serviciile de învățământ, sănătate, asistență socială, găsirea unui loc de muncă unde reședința în localitate este o condiție, etc.

De aceea, trendul schimbărilor de reședință este clar în antiteză cu cel al schimbărilor de domiciliu, mediul urban (și mai ales orașele mari) fiind preferat pentru alegerea sa ca reședință, așa cum reiese din tabel :

Medii de rezidență	România, regiuni de dezvoltare și județe	1992 (persoane)	1997 (persoane)	2002 (persoane)	2007 (persoane)	2012 (persoane)
Total	Regiunea Sud-Muntenia	-9.130	-13.380	-6.656	-10.588	-9.165
	Dâmbovița	-1.025	-1.863	-1.405	-1314	-1.889
Urban	România	157.790	111.023	37.861	36.335	27.896
	Regiunea Sud-Muntenia	10.662	1.267	-1.190	-4.502	-5.168
	Dâmbovița	1.138	431	-730	-169	-766
Rural	România	-157.790	-111.023	-37.861	-36.335	-27.896
	Regiunea Sud-Muntenia	-19.792	-14.647	-5.466	-6.086	-3.997
	Dâmbovița	-2.163	-2.294	-675	-1.145	-1.123

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Alături de migrația internă, un factor deosebit de important pentru structura populației este și migrația externă. Imediat după 1990, când oamenii au putut circula liberi, s-a constatat la nivelul județului un flux migratoriu extern mai important, inițial plecând persoane care aveau rude sau prieteni plecați.

Schimbările din sistemul politico-social românesc au făcut ca populația din județ să se poată îndrepta atât spre țările membre ale Uniunii Europene, cât și spre SUA, Canada și Marea Britanie.

Mai ales după anul 1995, județul Dâmbovița cunoaște o emigrare a populației (în special a celei tinere, în general fără o meserie sau fără ocupație) către Italia, Spania, Germania și alte țări europene.

În timp ce, pentru județul Dâmbovița, emigranții reprezintă o pierdere netă, atestând capacitatea încă redusă a economiei și societății de a genera oportunități de muncă și remunerare corespunzătoare, pentru țările și regiunile primitoare constituie o forță de muncă capabilă încă multă vreme de performanțe înalte, o forță de muncă competitivă, din care vârful au acumulat cunoștințele și educația cu contribuția inclusiv a celor rămași acasă.

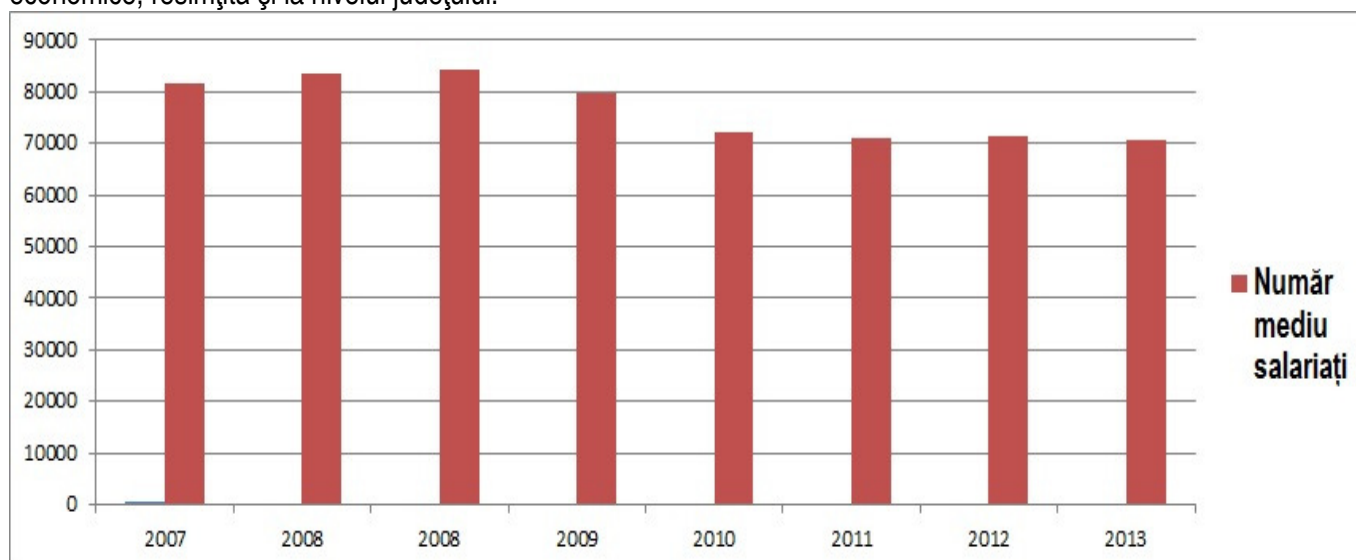
5.2.2. Distribuția populației active pe activități ale economiei naționale

Comparativ cu situația de la nivel național, majoritatea sectoarelor din economia județului Dâmbovița angajează un număr mai redus de salariați relativ la populația totală. Cu 150 persoane salariați la 1000 locuitori, județul Dâmbovița se situează sub media națională (222 /1000 de locuitori).

Industria prelucrătoare, producția de energie, distribuția apei/gestiunea deșeurilor, învățământul și sănătatea sunt domenii în care raportul salariați/populație totală reprezintă mai mult decât 2/3 din media națională.

Raportul reprezintă peste 1/2 din media națională pentru comerț, tranzacții imobiliare și serviciile suport pentru întreprinderi și pentru domeniile informații și comunicații, transporturi, hoteluri și restaurante, construcții și intermediari financiare.

În dinamică, perioada de boom imobiliar (2006-2009) a asigurat o creștere permanentă și substanțială a numărului mediu de salariați, urmată de o descreștere dramatică și rapidă în anii următori, caracteristică recesiunii economice, resimțită și la nivelul județului.

Județul Dâmbovița prezintă particularități importante în ceea ce privește structura populației ocupate în funcție de activitatea economică la care participă.

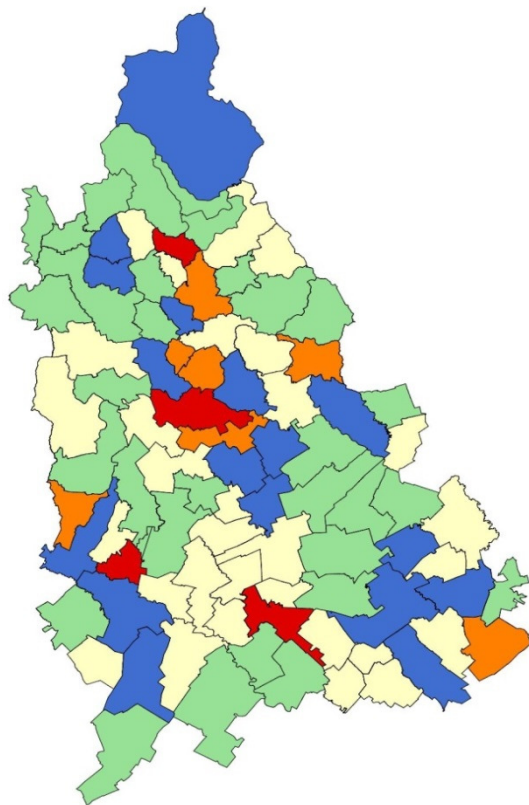
Agricultura, domeniul care asigură cele mai multe locuri de muncă (însă majoritatea nesalariale) ocupă o pondere mult mai importantă față de situația de la nivel național (36% față de 28%), aspect care se explică ușor prin preponderența populației care trăiește în mediul rural (70% din populația județului).

Industria prelucrătoare angajează și ea o pondere mai semnificativă din populația ocupată a județului (21% față de 17% național).

În schimb, serviciile (hoteluri-restaurante, informații și comunicații, intermediari financiare-asigurări, activitățile profesionale și serviciile suport pentru întreprinderi) ocupă o pondere mult mai mică în populația ocupată a județului comparativ cu situația la nivelul planului național.

În valoare absolută, populația ocupată a județului Dâmbovița s-a diminuat cu 5.400 persoane, rezultând, pe de o parte, dintr-o scădere puternică în industria prelucrătoare (-3.300 persoane), în activitățile de hoteluri și restaurante (-1.400 persoane) și construcții (-1.100 persoane) și de altă parte dintr-o creștere moderată în comerț, transport-depozitare și apă, salubritate, deșeuri (+1.700 persoane).

Astfel, forța de muncă eliberată de sectoarele cu restructurări a fost absorbită doar parțial de sectoare în creștere, restul populației ocupate anterior generând o creștere severă a ratei șomajului (de la 5,5% în 2008 la 8,5% în 2009 și 2010), cu o ușoară revenire în 2011 (6,5%), 2012 (7,5%) și 2013 (8,1%).

În termeni procentuali, scăderea cea mai abruptă a înregistrat-o domeniul hoteluri și restaurante (care a ocupat în 2013 cu 50% mai puține persoane), alături de energie (-17,6% din personal) și construcții (-13,9%), în timp ce creșterea cea mai semnificativă a avut loc în domeniul apă, salubritate, deșeuri (+23%), activități profesionale (+11%) și tranzacții imobiliare (+11%).

Distribuția numărului mediu de salariați la nivelul localităților județului în raport cu populația rezidentă în localitățile componente este reprezentată grafic astfel la nivelul teritoriului județului Dâmbovița :

LEGENDĂ

Distribuția U.A.T.-urilor din punct de vedere al ponderii numărului mediu de personal angajat în total populație

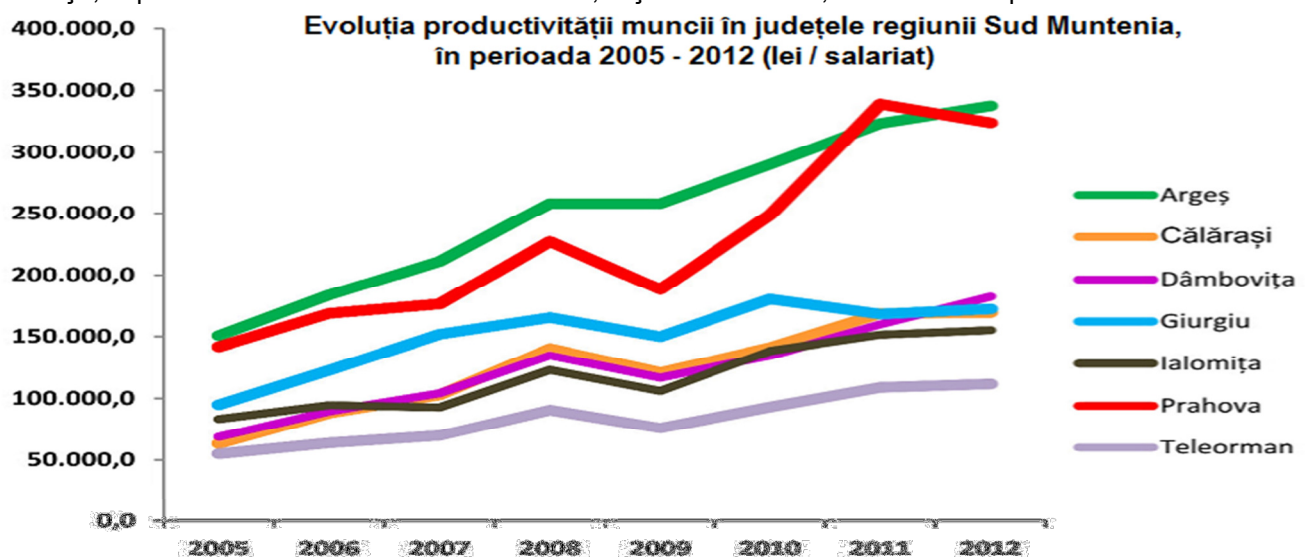
Sursa: prelucrare după INS, Baza de date pe localități, 2012

Urmărind o evoluție a situației ocupării în perioada 2009-2013 se pot observa unele tendințe importante, respectiv faptul că declinul economic al anului 2009 s-a materializat într-o diminuare generală a populației ocupate, menținută și în perioada următoare, unele domenii fiind afectate mai puternic decât altele.

Populația ocupată pe sexe	2009 (procente)	2010 (procente)	2011 (procente)	2012 (procente)	2013 (procente)
Total județ Dâmbovița	56,6	55,8	55,5	56,5	55,6
Masculin	59,5	60,2	59,4	61,5	60,3
Feminin	53,4	51,1	51,3	51,2	50,6

5.2.3. Productivitatea muncii

Performanța economică și financiară a întreprinderilor poate fi măsurată cu ajutorul mai multor indicatori economici, dintre care cel mai relevant pentru prezenta analiză este productivitatea muncii, definită, în situația de față, ca raport între cifra de afaceri a unităților local și numărul mediu de salariați. Indicator sintetic al eficienței activității economice a întreprinderilor, productivitatea muncii reflectă eficacitatea muncii cheltuite în procesul de producție, depinzând nu numai de cuantumul muncii, ci și de calitatea ei, de mărimea capitalului utilizat etc.

Sursa : Strategia de dezvoltare a regiunii Sud Muntenia (martie 2015)

Analizând datele privind evoluția productivității muncii la nivel local, în intervalul 2005 - 2012, se poate remarca faptul că cele mai importante creșteri ale acestui indicator s-au înregistrat în județele Călărași și **Dâmbovița**, în timp ce în Ialomița și Giurgiu creșterile au fost într-o proporție mai mică.

Pentru unitățile locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii din regiunea Sud Muntenia, productivitatea muncii la nivelul anului 2012 (ultimul an definitivat statistic) a fost de 252.936,2 lei/salariat, peste valoarea de la nivel național. Evoluția în intervalul analizat, respectiv 2005 - 2012, a fost în general ascendentă, cu excepția anului 2009 când valoarea acestui indicator s-a diminuat cu 10,4% față de anul precedent, cauza fiind instalarea crizei economice care a determinat scăderea numărului de întreprinderi și implicit, a numărului de salariați.

Productivitatea muncii pe activități ale economiei naționale – secțiuni CAEN Rev. 2	2012 (lei / persoană)
Total activități economice	60.611,0
Agricultură, silvicultură și pescuit	10.525,3
Activități industriale (extractivă, prelucrătoare, energie electrică/termică, gaze, apă caldă, deșeuri, etc.)	82.178,4
Construcții	79.732,1
Comerț cu ridicata/amănuntul; reparare auto/moto, transport și depozitare; hoteluri și restaurante	62.533,1
Informații și comunicații	184.931,9
Intermedieri financiare și asigurări	144.516,5
Tranzacții imobiliare	1.935.012,1
Activități profesionale, științifice, tehnice, servicii administrative și activități de servicii suport	95.581,3
Administrație publică, apărare, asigurări sociale sistem public, învățământ, sănătate, asistență socială	50.705,0
Activități de spectacole, culturale și recreative, reparații de produse de uz casnic și alte servicii	80.522,7

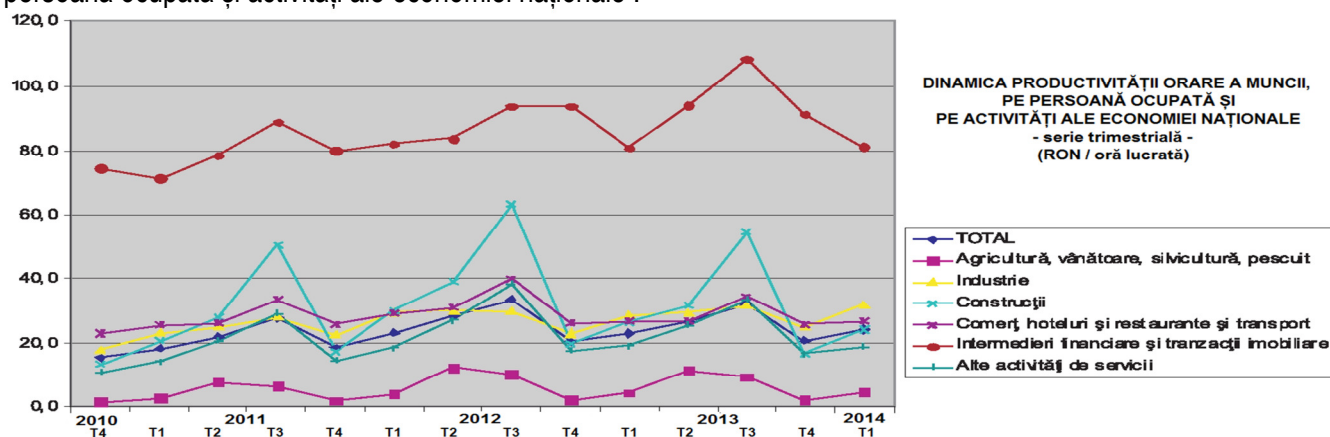
Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Productivitatea muncii pe persoană ocupată și pe oră lucrată se calculează ca raport între valoarea brută adăugată (VAB) și populația ocupată, respectiv numărul orelor lucrate estimate :

Productivitatea orară pe activități ale economiei naționale – secțiuni CAEN Rev. 2	2012 (lei / oră)
Total activități economice	33,5
Agricultură, silvicultură și pescuit	6,8
Activități industriale (extractivă, prelucrătoare, energie electrică/termică, gaze, apă caldă, deșeuri, etc.)	42,4
Construcții	40,9
Comerț cu ridicata/amănuntul; reparare auto/moto, transport și depozitare; hoteluri și restaurante	31,8
Informații și comunicații	99,8
Intermedieri financiare și asigurări	77,1
Tranzacții imobiliare	1004,7
Activități profesionale, științifice, tehnice, servicii administrative și activități de servicii suport	49,5
Administrație publică, apărare, asigurări sociale sistem public, învățământ, sănătate, asistență socială	27
Activități de spectacole, culturale și recreative, reparații de produse de uz casnic și alte servicii	43,1

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

Productivitatea orară a muncii, pe activități ale economiei naționale diferă mult de la sector la sector, lucru demonstrat și de graficul de mai jos, o serie trimestrială care ilustrează dinamică productivității orare a muncii, pe persoană ocupată și activități ale economiei naționale :

Sursa : Biroul pentru observarea pieței muncii și a calității locurilor de muncă

Se observă o ciclicitate accentuată a productivității, nu doar în construcții și agricultură, acolo unde ar fi normal, dar și în industrie și intermediari financiare, ceea ce nu mai este justificat prin prisma sezonității afacerilor.

Cea mai mare productivitate a fost înregistrată în sectorul intermediarilor financiare și al tranzacțiilor imobiliare, mult peste media economiei chiar și în condițiile în care este singurul sector care a înregistrat o scădere a productivității în 2011, scădere datorată probabil prăbușirii consumului intern și înghețării activității de creditare pentru consum.

La polul opus se află agricultura, cu o productivitate mult sub media economiei naționale. Celelalte sectoare ale economiei au o productivitate apropiată de medie.

Indicii productivității muncii pe un salariat în industrie (serii lunare având ca an de bază 2010) s-au calculat pe baza indicilor producției industriale (Laspeyres) și a indicilor numărului mediu de salariați pentru agenții economici cu activitate industrială :

Activități ale industriei CAEN Rev. 2 - total, sectiuni si diviziuni, mari grupe industriale	iulie 2005 (%)	iulie 2010 (%)	iulie 2013 (%)	iulie 2014 (%)	iulie 2015 (%)
TOTAL	53,3	103,9	119,2	123,8	125,4
Extracția petrolului brut și a gazelor naturale	68,2	100,1	113,4	119,9	131,3
Industria alimentară	65,2	99,8	104,1	109,2	114,4
Fabricarea produselor textile	67,1	92,3	86,1	85,2	76,1
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	38,1	107,9	141,0	131,6	127,3
Industria metalurgică	66,8	110,5	102,8	114,8	117,8
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal exclusiv mașini, utilaje și instalații	53,5	112,9	114,5	117,9	125,5
Fabricarea echipamentelor electrice	37,5	107,9	133,3	129,6	142,5
Fabricarea de mobilă	50,9	91,0	98,5	92,6	105,2
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	61,4	93	116,2	115,9	133,4
Industria bunurilor de folosință îndelungată	52,7	93,8	108,2	105,5	125,9
Industria energetică	58,4	95,8	115,5	120,1	138,1

Sursa : prelucrare după INS, Baza de date „Tempo On-Line”, 2015

5.2.4. Evoluția șomajului

Populația activă a județului Dâmbovița este reprezentată de populația în vârstă de muncă (15-64 ani), ocupată sau șomeră. În perioada 2004-2013, numărul persoanelor active s-a redus cu 3,4%, scăderea fiind mai mare pentru persoanele de sex feminin (8%) comparativ cu cele de sex masculin (0,4%).

Revirimentul economic de după anul 2012 a avut efecte și asupra situației generale a ocupării în județul Dâmbovița și desigur, și asupra evoluției fenomenului numit șomaj:

Populație ocupată civilă pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev. 2	2012		2013	
	Total	Feminin	Total	Feminin
Total	196,9	85,6	193,5	84,4
Agricultură, silvicultură și pescuit	72,5	40,1	68,5	37,6
Industrie, din care :	45,7	14,3	45,2	13,5
• Industria extractivă	2,1	0,3	1,9	0,2
• Industria prelucrătoare	40,4	13,3	40,3	12,6
• Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	1,0	0,2	0,8	0,2
• Distribuție apă, salubritate, deșeuri, decontaminare	2,2	0,5	2,2	0,5
Construcții	5,6	0,6	5,9	0,7

Comerț cu ridicata/amănuntul, reparare auto/moto	28	10,6	30,2	12,6
Transport și depozitare	13,1	0,8	12,3	0,9
Hoteluri și restaurante	2,6	1,0	2,3	1,2
Informații și comunicații	0,7	0,4	0,5	0,2
Intermedieri financiare și asigurări	0,9	0,7	0,8	0,6
Tranzacții imobiliare	0,6	0,4	0,8	0,5
Activități profesionale, științifice și tehnice	1,8	0,9	1,7	0,8
Activități de servicii administrative și de servicii suport	4,2	0,8	4,2	1,0
Administrație, apărare, asigurări sociale (sistemul public)	4,2	2,5	4,1	2,4
Invățământ	8,1	5,7	7,9	5,5
Sănătate și asistență socială	6,7	5,6	6,6	5,5
Activități de spectacole, culturale și recreative	0,7	0,5	0,9	0,5
Alte activități de servicii	1,5	0,7	1,6	0,9

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul National de Statistică - Tempo Online

Din tabelul de mai sus observăm că principala activitate economică desfășurată în județ este agricultura, silvicultura și pescuitul, în acest sector lucrând aproximativ 36% din populația ocupată. Comparativ cu anul anterior, și în acest sector s-a înregistrat o descreștere cu 4 puncte procentuale, iar în ceea ce privește numărul femeilor ocupate, acesta a scăzut cu 1,2 puncte procentuale. Se mai observă și faptul că, în județ, numărul persoanelor de sex feminin din agricultură este mai mare decât al bărbaților, aceștia dominând industria, ramură destul de dezvoltată în Dâmbovița.

Efectivul total al salariaților își încetează declinul în luna iunie 2012, crescând continuu până la înregistrarea, în iunie 2014, a celui mai mare număr de salariați (76.249 salariați), care se apropie de cel din septembrie 2009 (80.808 salariați). În consecință, șomajul se diminuează puternic, de la 8,5% în luna decembrie 2010, la 5,7% în iunie 2014.

Transformările socio-economice și criza economică au influențat puternic fenomenul șomajului, atât la nivel național, cât și la nivel regional, județean și local.

Astfel, din analiza indicatorilor statistici, se poate observa faptul că rata șomajului, după 1989, a avut un trend descendent în perioada 2005-2008, apoi, pe fondul efectelor crizei economice, a înregistrat o creștere continuă până în zilele noastre.

De asemenea, se poate observa faptul că rata șomajului este ușor mai ridicată în rândul femeilor, decât în rândul bărbaților și se observă o rată scăzută a șomajului în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 55-64 de ani, precum și o rată crescută a acestora în rândul populației tinere (15-24 de ani).

În ceea ce privește numărul total de șomeri, tendința la nivelul județului este cea general, declanșată în 2008, creșterea numerică la nivelul județului Dâmbovița fiind de 1,5 ori față de anul 2007 (anul intrării în U.E.).

Categoriile de șomeri	România, regiune de dezvoltare și județ	1997 (persoane)	2002 (persoane)	2007 (persoane)	2012 (persoane)	2013 (persoane)
Total șomeri din care :	România	881.435	760.623	367.838	493.775	512.333
	Regiunea Sud-Muntenia	120.983	123.577	65.517	87.880	94.740
	Dâmbovița	21.077	19.564	11.366	15.868	17.157
Femei	România	428.620	339.520	166.626	210.795	215.781
	Regiunea Sud-Muntenia	55.779	52.475	29.337	36.611	38.546
	Dâmbovița	9.262	8.571	5.128	6.644	7.041

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul National de Statistică - Tempo Online

Analizând evoluția cheltuielilor anuale cu protecția socială a șomerilor după categoriile de cheltuieli, se poate lesne observa că, per total, în anul 2013, acestea au crescut de aproximativ 1,67 ori, raportându-ne la cifrele anului 2007, anul accederii în Uniunea Europeană, ceea ce denotă că sistemul de protecție socială .

Categoriile de cheltuieli cu protecția socială a șomerilor	2002 (milioane lei)	2007 (milioane lei)	2012 (milioane lei)	2013 (milioane lei)
Total județ Dâmbovița	293.499	28.542.134	38.024.005	47.779.699
Indemnizație de șomaj (șomeri cu experiență în muncă)	149.573	14.989.820	20.919.357	26.889.611
Indemnizație de șomaj (șomeri fără experiență în munca)	16.400	1.140.923	2.684.077	2.943.633

Alocatie de sprijin	30.535	:	:	:
Cheltuieli formarea profesională	720	292.862	263.630	401.920
Plata absolvenților	2.660	1.020.160	445.622	510.552
Plăți pentru stimularea absolvenților	:	46.765	20.846	20.003
Plăți - stimularea somerilor angajați înaintea expirării perioadei de somaj	2.575	306.567	249.021	334.531
Combaterea marginalizării sociale	:	187.498	87.790	73.801
Plăți pentru stimularea mobilității forței de muncă	328	115.593	86.500	145.250
Plăți - stimularea angajatorilor de șomeri din categoria defavorizați	1.247	1.299.334	1.256.218	1.310.531
Plăți compensatorii programe de restructurare, privatizare și lichidare	4.869	1.328.175	:	:

Sursa : Directia de statistica județeană Dâmbovița și Institutul National de Statistică - Tempo Online

Perioada 2003-2008, caracterizată printr-o reducere semnificativă a șomajului, este perioada în care economia românească a cunoscut o creștere economică remarcabilă, susținută de un volum important al investițiilor autohtone și străine și de accesul mai ușor al forței de muncă pe piețele economiilor vest-europene. În cursul acestei perioade rata șomajului s-a redus an de an, de la 7,4% în 2003 la 4% în 2007, crescând ușor, la 4,4% la sfârșitul anului 2008. Începând cu sfârșitul anului 2008, tendința ascendentă a șomajului s-a reluat, pe fondul puternicei contracții economice suferite de România în cursul anului 2009, în acest an, rata șomajului crescând de la 4,9% în ianuarie la 7,8% în decembrie, tendința ascendentă menținută tot anul 2010 și, cu fluctuații și în 2011 și 2012, fluctuații prezente și în tabloul evoluției cifrelor semnificative ale categoriilor de șomeri după nivelul de pregătire :

Categoriile de someri	Sexe	2008	2009	2010	2011	2012
		(persoane)	(persoane)	(persoane)	(persoane)	(persoane)
Total județ, cu nivel de pregătire :	Total	11715	17979	17927	13382	15868
	Feminin	5386	7515	7398	5845	6644
Primar, gimnazial și profesional	Total	9802	13658	13309	9602	11467
	Feminin	4285	5149	4981	3895	4457
Liceal și postliceal	Total	1543	3337	3602	2998	3526
	Feminin	873	1764	1820	1449	1655
Universitar	Total	370	984	1016	782	875
	Feminin	228	602	597	501	532
Șomeri cu experiență în muncă, nivel de pregătire :	Total	2398	9109	8008	4620	4768
	Feminin	1132	3650	3195	2225	2038
Primar, gimnazial și profesional	Total	1241	5293	4099	1907	1761
	Feminin	458	1586	1171	752	569
Liceal și postliceal	Total	925	2929	3031	2154	2397
	Feminin	526	1526	1501	1110	1108
Universitar	Total	232	887	878	559	610
	Feminin	148	538	523	363	361

Sursa : Directia de statistica județeană Dâmbovița și Institutul National de Statistică - Tempo Online

Rata șomajului a înregistrat creșteri între 2004 și 2005, dar până în 2008 a scăzut de la 7,4% la 5,6%. Odată cu criza financiară și economică, numărul șomerilor a crescut, atingând în 2009 și 2010 cea mai mare valoare din ultimii 6 ani (8,5%), cu o ușoară revenire în perioada 2011(6,1% - 2013 (6,5%).

După cum este de așteptat, rata șomajului este mai mare în rândul bărbaților (4,0%) comparativ cu cifrele înregistrate în rândul femeilor (2,7%).

Sexe	Septembrie 2011 (procente)	Aprilie 2012 (procente)	Septembrie 2012 (procente)	Aprilie 2013 (procente)	Septembrie 2013 (procente)
Total județ	6,1	5,7	6,5	6,8	6,5
Masculin	5,9	5,9	6,6	7,2	6,7
Feminin	6,3	5,7	6,4	6,3	6,3

Sursa : Directia de statistica județeană Dâmbovița și Institutul National de Statistică - Tempo Online

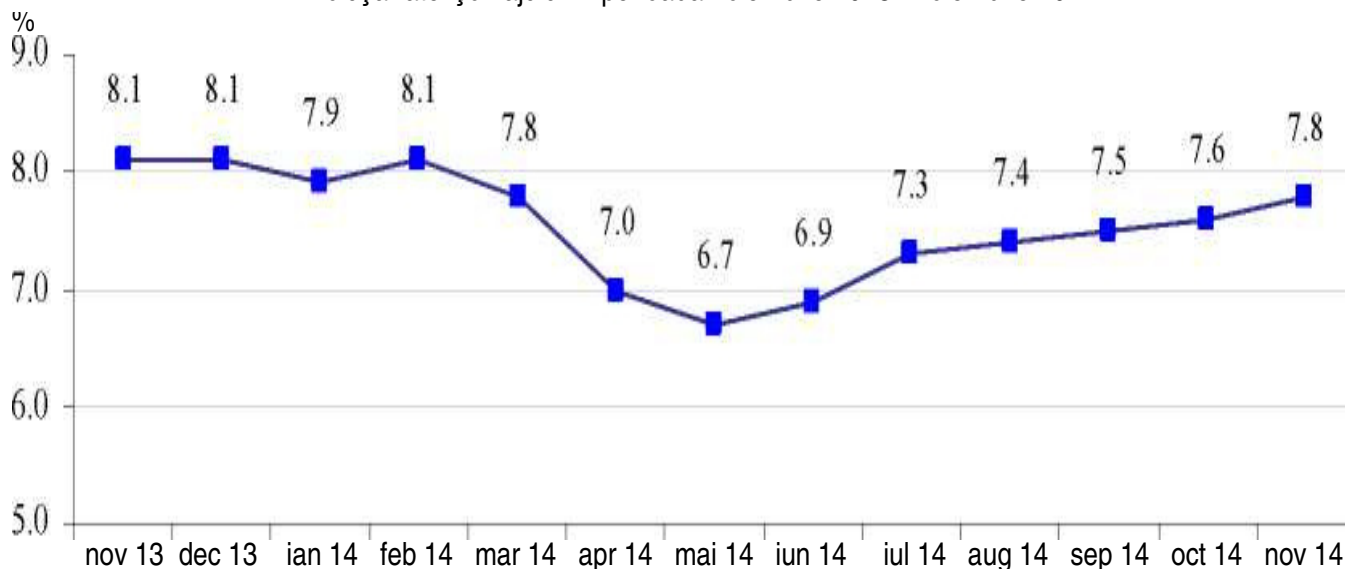

Numărul total al șomerilor înregistrați în județul Dâmbovița la sfârșitul lunii noiembrie 2014 a fost de 16.381 persoane (9.479 bărbați și 6.902 femei), în creștere față de luna octombrie 2014 cu 354 persoane și în scădere cu 848 persoane față de luna corespunzătoare din anul precedent (noiembrie 2013).

Rata șomajului înregistrat în luna noiembrie 2014 a fost de 7,8% în raport cu populația activă civilă totală, situându-se peste media înregistrată la nivel național (5,2%).

Rata șomajului pentru femei a fost cu 0,4 puncte procentuale mai mică decât cea înregistrată pentru bărbați (7,6%, față de 8,0%).

Evoluția ratei șomajului în perioada noiembrie 2013 - noiembrie 2014

Sursa : prelucrare după Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița, Comunicat de presă nr. 2 din 22 Ianuarie 2015

Din numărul total al șomerilor înregistrați în luna noiembrie 2014, 20,7% erau șomeri indemnizați și 79,3% șomeri neindemnizați. De asemenea, din numărul total de șomeri, 79,5% erau muncitori, 17,2% persoane cu studii medii și 3,3% persoane cu studii superioare.

5.3. Nivelul de trai al populației județului. Starea de sărăcie. Populație marginalizată

5.3.1. Nivelul de trai al populației

Nivelul de trai este un indicator compozit care presupune analizarea unui cumul de indicatori.

Dintre aceștia, cei mai relevanți indicatori care relevă nivelul de trai din județ sunt analizați în cele ce urmează, legat în principal de câștigurile salariale și nivelul cheltuielilor în gospodărie

5.3.1.1. Câștigul salarial nominal mediu brut

Evoluția economiei regiunii Sud Muntenia și, prin comparație, a celei a județului Dâmbovița, se reflectă și în evoluția indicatorului privind câștigul salarial mediu net lunar, care a crescut de la 716 lei/salariat în anul 2005 la 1.394 lei/salariat în 2012, regiunea ocupând locul 3 între toate regiunile României, în urcare o poziție față de 2010, iar județul Dâmbovița locul 3 între județele regiunii.

Ritmul de creștere înregistrat de acest indicator regional în 2012 față de 2011, a fost unul destul de lent, doar 73 lei - a treia cea mai scăzută creștere la nivel național. Pe activități ale economiei naționale, la nivelul anului 2012, cel mai scăzut câștig salarial mediu net lunar a fost specific domeniului „Hoteluri și restaurante”, respectiv 789 lei, în timp ce nivelele cele mai ridicate au fost obținute în domeniile „Industria extractivă” - 3.171 lei și „Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat” - 2.779 lei. Un aspect important de evidențiat se referă la sectorul „Comerț”, care, deși deține o pondere foarte mare în PIB-ul regiunii, are un nivel al câștigului salarial mediu net destul de scăzut, doar 1.025 lei, doar în creștere ușoară față de anul anterior.

Din analiza la nivel teritorial, se desprind două concluzii, pentru anul 2012, respectiv că cele mai ridicate valori ale acestui indicator s-au obținut în județele cele mai dezvoltate din regiune, respectiv Argeș, Prahova și Dâmbovița (valori peste media regională), pe ultimele poziții clasându-se județele Călărași și Teleorman și faptul că față de anii anteriori, toate județele regiunii au înregistrat creșteri ale acestui indicator.

Câștigul salarial nominal mediu brut a crescut constant în perioada 2004-2011, în regiunea Sud Muntenia de la 778 lei în anul 2004, la 1.813 lei în anul 2011 și 1.914 lei în 2012, urmând tendința de creștere înregistrată la nivel național.

De asemenea, tendința de creștere continuă s-a înregistrat în perioada analizată și la nivelul celor șapte județe componente ale regiunii și mai ales în județele dezvoltate din nordul regiunii, unde salariul nominal mediu brut

a avut cea mai semnificativă creștere, ajungând în Dâmbovița până la 1.717 lei în 2011 și 1.813 lei în 2012, la polul opus fiind județele Călărași și Teleorman, mult sub media înregistrată la nivel regional :

CÂȘTIGUL SALARIAL NOMINAL MEDIU NET LUNAR, PE ACTIVITĂȚII ALE ECONOMIEI NAȚIONALE LA NIVEL DE SECȚIUNE CAEN (lei /salariat)			
Activitatea (secțiuni CAEN Rev.2)	2012	2013	2014
Total județ	1323	1412	1488
Agricultură, silvicultură și pescuit	1107	1142	1289
Industrie	1526	1590	1680
Industrie extractivă	2855	3010	3484
Industrie prelucrătoare	1357	1421	1497
Producția și furnizarea energie electrică / termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	2556	2445	2900
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1273	1330	1408
Construcții	1094	1064	1581
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	915	1090	953
Transport și depozitare	1208	1239	1288
Hoteluri și restaurante	735	818	800
Informații și comunicații	1614	2015	2033
Intermedieri financiare și asigurări	2407	2435	2293
Tranzacții imobiliare	1287	1095	1528
Activități profesionale, științifice și tehnice	3372	2996	2121
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	757	827	913
Administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	1716	1965	2265
Învățământ	1202	1484	1761
Sănătate și asistență socială	1160	1291	1317
Activități de spectacole, culturale și recreative	952	1021	1058
Alte activități ale economiei naționale	891	866	962

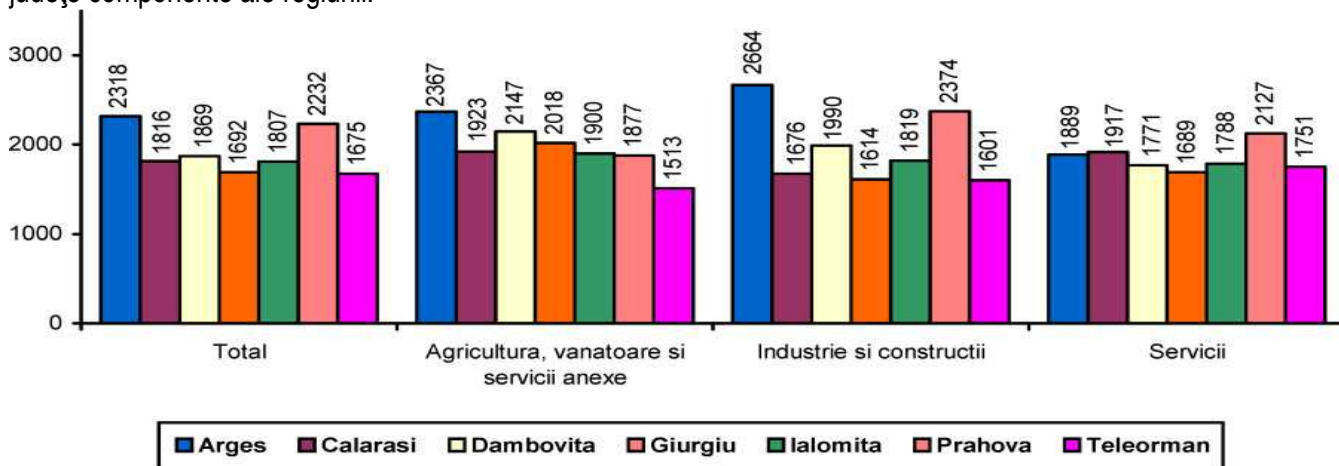
Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online 2015

Câștigul salarial nominal brut și net a crescut constant în perioada 2004-2013, în regiunea Sud Muntenia de la 778 lei în anul 2004, la 2358 lei/persoană (octombrie 2014), cel net fiind de 1705 lei/persoană, urmând tendința de creștere înregistrată la nivel național.

În toate județele Regiunii Sud Muntenia, atât câștigul salarial mediu brut cât și câștigul salarial mediu net, a fost sub nivelul înregistrat la nivel național.

În luna octombrie 2014, indicele câștigului salarial real (calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal net și indicele prețurilor de consum) la nivel național a fost de 100,2%, comparativ cu luna precedentă, de 127,0% față de octombrie 1990 și de 104,1% față de aceeași perioadă a anului precedent (2013).

De asemenea, tendința de creștere continuă s-a înregistrat în perioada analizată și la nivelul celor șapte județe componente ale regiunii.

Astfel, se poate observa în graficul de mai jos faptul că în județele dezvoltate din nordul regiunii, salariul nominal mediu brut a avut cea mai semnificativă creștere, la polul opus fiind județele din sud, sub media înregistrată la nivel regional.

Veniturile totale medii lunare pe o gospodărie, pe categorii de venituri și principalele categorii sociale ilustrează creșterea constantă

În perioada 2008-2013, veniturile totale medii lunare ale gospodăriilor din regiunea Sud Muntenia au crescut constant, de la 2.059,45 lei în anul 2008, în 2013 veniturile totale medii lunare ale gospodăriilor reprezentând, în termeni nominali, 2.431,04 lei pe gospodărie.

Veniturile bănești au fost în medie de 1951,08 lei, reprezentând 80,25% din veniturile totale, în timp ce veniturile din agricultură au fost de doar 65,95 lei, reprezentând 2,71% din veniturile totale.

Categorii de venituri	Principale categorii sociale	2008 (lei)	2009 (lei)	2010 (lei)	2011 (lei)	2012 (lei)	2013 (lei)
Venituri totale	Total	2059,45	2251,42	2369,21	2337,56	2434,89	2431,04
	Salariați	2779,29	3064,74	3181,35	3065,11	3219,53	3331,99
	Agricultori	1533,82	2044,09	1878,15	1951,4	2203,49	2005,49
	Pensionari	1736,23	1864,93	2026,62	2037,93	2057,11	2046,11
Venituri bănești	Total	1699,04	1805,23	1866,44	1849,58	1911,17	1951,08
	Salariați	2441,52	2660,35	2748,07	2649,83	2793,69	2883,53
	Agricultori	942,12	1215,27	1093,12	1142,78	1113,93	1146,22
	Pensionari	1378,26	1427,66	1496,59	1542,98	1519,06	1579,64
Venituri din agricultură	Total	46,15	50,3	63,1	67,44	56,19	65,95
	Salariați	9,36	16,74	24,42	20,42	21,16	24,46
	Agricultori	338,74	349,27	348,18	444,45	363,35	398,18
	Pensionari	29,43	27,72	47,27	34,01	36,43	35,93
Venituri din comerț	Total	10,99	9,85	5,37	7,08	12,19	11,42
	Salariați	4,06	2,37	2,24	0,82	1,59	3,55
	Agricultori	4,05	2,51	1,31	:	2,86	0,46
	Pensionari	3,21	2,27	1	:	3,65	1,66
Venituri din prestări servicii	Total	13,85	16,35	19,99	13,18	26,08	14,89
	Salariați	7,06	7,24	2,79	4,14	7,69	5,91
	Agricultori	22,66	25,91	28,33	15,16	30,44	33,44
	Pensionari	5,09	7,71	9,38	3,75	11,62	5,79
Venituri din meserii	Total	52,16	52,27	42,53	32,86	41,61	45,95
	Salariați	13,61	14,1	8,92	6,52	8,99	11,89
	Agricultori	24,54	44,19	28,04	28,05	34,49	16,49
	Pensionari	21,69	21,31	19,85	18,18	20,71	17,34

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online 2015

Potrivit rezultatelor anchetei bugetelor de familie (comunicat INS), în trimestrul III 2014, veniturile totale medii lunare au reprezentat, în termeni nominali, 2.495 lei pe gospodărie și 937 lei pe persoană. Veniturile bănești au fost, în medie, de 2.118 lei lunar pe gospodărie (795 lei pe persoană), iar veniturile în natură de 378 lei lunar pe gospodărie (142 lei pe persoană).

Salariile și celelalte venituri asociate acestora au format cea mai importantă sursă de venituri (51,8% din veniturile totale ale gospodăriilor). Diferența a fost acoperită de veniturile din prestații sociale (23,4%), veniturile din agricultură (3,9%), din activități neagricole independente (2,5%) și cele din proprietate și din vânzări de active din patrimoniul gospodăriei (1,5%). O pondere importantă dețin și veniturile în natură (15,1%), în principal, contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii (13,6%).

Diferențe de nivel și, mai ales, de structură între veniturile gospodăriilor s-au înregistrat în funcție de mediul de rezidență. Astfel, în trimestrul III 2014 veniturile totale medii pe o gospodărie din mediul urban au fost cu 27,7% mai mari decât ale gospodăriilor din mediul rural și cu 10,6% mai mari față de ansamblul gospodăriilor.

În urban, veniturile gospodăriilor au provenit în proporție de 64,9% din salarii, de 22,8% din prestații sociale, veniturile în natură reprezentând 6,6% din total. În rural, principala sursă a veniturilor gospodăriilor a reprezentat-o producția agricolă, care a asigurat 37,4% din totalul veniturilor. Cea mai mare parte a acestora (28% din totalul veniturilor) a fost formată de contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii, veniturile bănești din agricultură asigurând 9,4% din veniturile totale ale gospodăriilor din mediul rural. O contribuție importantă la formarea veniturilor gospodăriilor rurale revine și veniturilor salariale (30,5%) și celor din prestații sociale (24,5%).

Cheltuielile totale reprezintă ansamblul cheltuielilor bănești, indiferent de destinație (inclusiv contravaloarea mărfurilor și serviciilor obținute gratuit sau cu reducere de preț de la agenții economici și exclusiv împrumuturile și creditele restituite, sumele depuse la bănci și instituții similare) precum și contravaloarea consumului uman și furajer de produse alimentare și nealimentare din resursele proprii ale gospodăriei.

În perioada analizată, cheltuielile totale ale populației din județul Dâmbovița și regiunea Sud Muntenia au crescut constant, astfel, acestea reprezentând 89,5% din nivelul veniturilor totale.

Principalele destinații ale cheltuielilor efectuate de gospodării sunt consumul de bunuri alimentare, nealimentare, servicii și transferurile către administrația publică și privată și către bugetele asigurărilor sociale, sub forma impozitelor, contribuțiilor, cotizațiilor, precum și acoperirea unor nevoi legate de producția gospodăriei (hrana animalelor și păsărilor, plata muncii pentru producția gospodăriei, produse pentru însămanțat, servicii veterinare).

Cheltuielile pentru investiții, destinate pentru cumpărarea sau construcția de locuințe, cumpărarea de terenuri și echipament necesar producției gospodăriei, cumpărarea de acțiuni etc. dețin o pondere foarte mică în cheltuielile totale ale gospodăriilor populației, de doar 1,1%.

Pe principalele categorii sociale, evoluția principalelor categorii de cheltuieli arată astfel :

Categoriile de cheltuieli	Principale categorii sociale	2008 (lei)	2009 (lei)	2010 (lei)	2011 (lei)	2012 (lei)	2013 (lei)
Total	Total	1889,46	2013,58	2120,07	2090,72	2209	2189,64
	Salariați	2503,47	2661,91	2718,15	2664,54	2821,29	2920,32
	Lucrători activități neagricole	1673,53	1725,07	1982,61	1787,61	1725,85	1716,19
	Agricultori	1488,57	1864,28	1802,82	1905,71	2171,93	1937
	Someri	1153,97	1639,36	1696,62	1677,36	1577,99	1694,2
	Pensionari	1563,54	1682,17	1831,81	1820,21	1880,45	1848,43
Cheltuieli bănești	Total	1598,24	1629,09	1666,64	1647,6	1734,13	1761,99
	Salariați	2272,19	2355,15	2373,73	2327,08	2490,07	2571,02
	Lucrători activități neagricole	1385,28	1381,53	1574,65	1366,41	1278,19	1364,53
	Agricultori	932,11	1059,77	1039,19	1119,1	1103,67	1102,18
	Someri	968,69	1389,48	1327,01	1239,76	1324,99	1408,73
	Pensionari	1260,93	1291,39	1332,08	1353,95	1365,32	1410,12
Cheltuieli de consum	Total	1162,18	1208,19	1227,49	1217,87	1287,87	1295,75
	Salariați	1511,09	1577,14	1567,83	1548,33	1669,46	1709,39
	Lucrători activități neagricole	1196,06	1204,87	1284,03	1205,42	1131,08	1156,25
	Agricultori	698,99	828,04	841,17	922,76	870,79	888
	Someri	829	1106,97	1103,94	1016,68	1073,84	1174,92
	Pensionari	968,4	1032,36	1056,67	1070,69	1113,81	1114,95
Cheltuieli pentru plata serviciilor	Total	299,08	319,6	335,14	337,94	345,66	367,69
	Salariați	441,32	463,83	477,49	470,58	497,82	521,53
	Lucrători activități neagricole	274,14	285,79	340,19	246,84	255,03	287,43
	Agricultori	134,35	169,7	159,42	207,05	183,83	220,76
	Someri	174,07	308,48	307,98	292,22	298,12	314,22
	Pensionari	234,87	252,94	265,27	284,67	275,39	302,44
Sold în numerar la sfârșitul perioadei	Total	407,67	408,49	420,32	391,99	432,48	387,16
	Salariați	553,84	566,37	600,56	511,15	640,5	549,49
	Lucrători activități neagricole	414,54	269,44	363,21	349,58	217,28	249,66
	Agricultori	232,6	303,58	196,45	298,09	240,09	264,2
	Someri	145,92	332,68	225,54	213,39	298,41	189,42
	Pensionari	350,63	342,96	362,51	353,93	352,6	337,22

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online 2015

Cheltuielile totale ale populației, au fost în perioada analizată în medie de 2.285 lei lunar pe gospodărie (857 lei pe persoană) și au reprezentat 91,5% din nivelul veniturilor totale.

Unele particularități în ceea ce privește mărimea și structura cheltuielilor totale de consum sunt determinate de mediul de rezidență. Astfel, în timp ce nivelul mediu lunar pe o gospodărie al cheltuielilor totale de consum, este mai mare în urban față de rural cu 447 lei, cel pentru consumul alimentar este mai mare cu numai 40 lei.

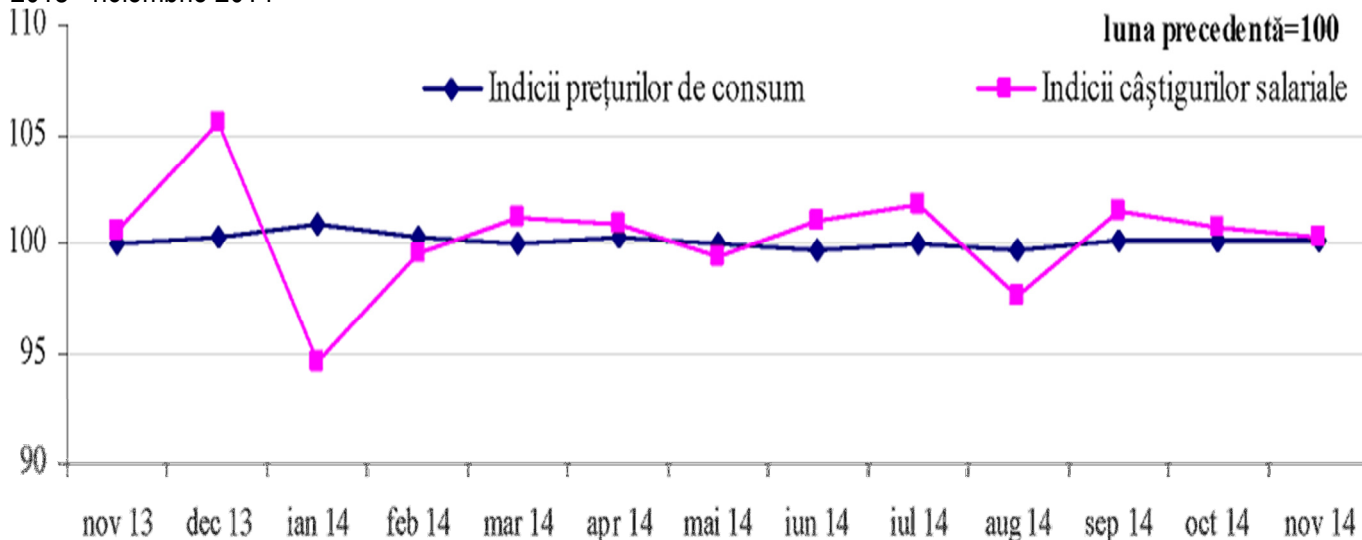
Câștigul salarial mediu nominal brut în județul Dâmbovița, în luna noiembrie 2014 a fost de 1872 lei, iar cel net de 1359 lei, în creștere față de luna octombrie 2014, cu 0,2%, atât la câștigul salarial brut, cât și la cel net.

Pe grupe mari de activități, nivelul câștigului salarial mediu nominal net în luna noiembrie 2014 a crescut cu 1,1% în industrie și construcții, cu 0,5% în servicii, dar a scăzut cu 15,9% în agricultură, vânătoare și servicii anexe.

În județul Dâmbovița, câștigurile salariale s-au situat sub nivelul celor înregistrate pe total țară cu 22,4%, la câștigul salarial mediu brut și cu 22,0% la câștigul salarial mediu net.

Indicele câștigului salarial real pentru luna noiembrie 2014, față de luna octombrie 2014, calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal net și indicele prețurilor de consum, în județul Dâmbovița a fost de 100,5%.

Evoluția indicilor prețurilor de consum și a indicilor câștigurilor salariale medii nete, în perioada noiembrie 2013 - noiembrie 2014

În perioada 2004-2012, veniturile totale medii lunare ale gospodăriilor din regiunea Sud Muntenia (și deci și din județul Dâmbovița) au crescut constant, veniturile bănești fiind în medie de 1866,93 lei, reprezentând 78,8% din veniturile totale, în timp ce veniturile în natură au fost de 502,27 lei, reprezentând 21,2% din veniturile totale.

După cum rezultă din cifrele prezentate, salariile și celelalte venituri asociate acestora au format cea mai importantă sursă de venituri, de asemenea, la veniturile totale ale gospodăriilor contribuind veniturile din agricultură (2,7%), veniturile din activități neagricole independente (3,3%) și veniturile din proprietate (0,4%).

În perioada analizată, cheltuielile totale ale populației au reprezentat 89,5% din nivelul veniturilor totale.

Principalele destinații ale cheltuielilor efectuate de gospodării au fost consumul de bunuri alimentare, nealimentare, servicii și transferurile către administrația publică și privată și către bugetele asigurărilor sociale, sub forma impozitelor, contribuțiilor, cotizațiilor și taxelor.

Totodată, din analiza făcută rezultă că pentru cheltuielile de investiții, oamenii au alocat o pondere foarte mică din cheltuielile totale ale gospodăriilor populației (doar 0,8% din total).

Numărul mediu trimestrial al pensionarilor, pe tipuri de asigurări sociale, la nivel național, al regiunii de dezvoltare și județului Dâmbovița s-a prezentat astfel:

Tipuri de asigurări sociale	România, regiuni de dezvoltare și județ	Trimestrul IV 2002	Trimestrul IV 2007	Trimestrul IV 2012	Trimestrul IV 2013	Trimestrul III 2014
		(persoane)	(persoane)	(persoane)	(persoane)	(persoane)
Asigurări sociale de stat	România	4553523	4647365	4692569	4684457	4682254
	Regiunea Sud-Muntenia	740625	749950	737013	733337	729563
	Dâmbovița	122826	121446	115155	113787	112501
Agricultori	România	1637965	908001	597415	545191	506258
	Regiunea Sud-Muntenia	316311	174617	115290	105166	97367
	Dâmbovița	40305	21825	14159	12788	11797

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Pensia medie lunară s-a calculat prin raportarea sumelor cuvenite (conform deciziilor) pensionarilor existenți în plată în anul de referință la numărul mediu lunar al acestora înmulțit cu 12, inclusive sumele pentru pensia suplimentară, precum și valoarea impozitului aferent sumelor ce depășesc plafonul stabilit prin lege.

Tipuri de asigurări sociale	România, regiuni de dezvoltare și județ	Perioade					
		1997 (lei vechi)	2002 (lei vechi)	2007 (lei RON)	2012 (lei RON)	2013 (lei RON)	2014 (lei RON)
Asigurări sociale de stat	România	254917	1634945	399	778	809	845
	Regiunea Sud-Muntenia	244730	1546984	375	738	770	807
	Dâmbovița	240938	1533327	370	734	766	804
Agricultori	România	69113	343816	159	313	327	343
	Regiunea Sud-Muntenia	69497	347158	161	319	333	349
	Dâmbovița	67663	343418	150	303	316	332

Sursa : Direcția de statistică județeană Dâmbovița și Institutul Național de Statistică - Tempo Online

Evoluția pensiei medii lunare comparativ la cele trei niveluri administrative de interes ne prezintă faptul că, la nivelul corpului de pensionari (de toate categoriile) dâmbovițeni, veniturile acestora se situează (pe medie) sub nivelurile național și regional.

5.3.2. Starea de sărăcie

Singurul studiu de amploare care cuantifică și analizează, la nivel de unitate administrativ-teritorială, fenomenul sărăciei din România este cel realizat de către Universitatea din București și Institutul Național de Statistică.

Principalele criterii de ierarhizare a celor aproape 3000 de unități administrativ-teritoriale din România au fost:

- consumul individual
- variabilele demografice
- caracteristicile membrilor gospodăriilor
- calitatea locuințelor
- caracteristicile economice ale localităților.

În conformitate cu acest studiu, rata sărăciei din Regiunea Sud-Muntenia este printre cele mai ridicate din România, cu o rată de 0,37 în mediul rural (locul IV la nivel național, după Regiunile Nord-Est, Sud-Est și Sud-Vest) și 0,24 în mediul urban (locul II la nivel național, după Regiunea Sud-Vest și la egalitate cu Regiunea Sud-Est).

După cum se poate observa, mediul rural este cel mai afectat de fenomenul sărăciei.

Pe județe, cea mai ridicată rată a sărăciei rurale se înregistrează în Județele Călărași și Ialomița (0,45), iar cea mai scăzută în Prahova (0,34).

Rata sărăciei în județul Dâmbovița	Comunele cele mai sărace	Rata sărăciei în regiunea Sud Muntenia
Dâmbovița = 0,34	Cojasca = 0,58	Sud Muntenia = 0,37

De asemenea, studiul menționează concluzii cu privire la fenomenul sărăciei comunitare:

- sărăcia comunitară rurală are o puternică determinare ecologică - satele de la margine de județ, care nu sunt centru de comună și sunt depărtate de drumurile europene, tind să aibă un nivel redus de dezvoltare;
- apropierea de un drum european pare să fie cea mai importantă condiție de favorizare a dezvoltării comunitare rurale;
- caracterul agricol al satului accentuează sărăcia;
- paradoxal, apropierea de orașe mari contribuie la sporirea șansei de sărăcie comunitară;
- tendința clară de reducere a sărăciei în nordul Munteniei

Un studiu mai recent, realizat de Prof. Dumitru Sandu (2011) de la Universitatea București, citat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Locale a calculat Indicele Dezvoltării Sociale a Localităților, pe baza datelor statistice la nivelul anului încheiat. Acest studiu arată o corelație directă între nivelul de dezvoltare socio-economică și proximitatea față de polii metropolitanii. Astfel, partea de nord a regiunii (județele Argeș, Prahova, Dâmbovița), dens populată și cu un grad mai ridicat de urbanizare, înregistrează un indice de dezvoltare socială ridicat, în timp ce partea sudică (Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița), puternic ruralizată, are un indice de dezvoltare socială foarte scăzut.

În conformitate cu datele furnizate de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale (în documentul „Indicatori de incluziune socială calculați de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale” 2003-2011), aproximativ 14% din populația aflată în prag de sărăcie severă de la nivel național era concentrată, în anul 2011 în regiunea Sud Muntenia, ocupând astfel locul 4 în rândul celor opt regiuni de dezvoltare.

În perioada analizată, rata sărăciei severe a avut o tendință de scădere constantă de la 4,6% în anul 2004, până la 0,6% în anul 2008, apoi ca urmare a efectelor crizei economice a crescut la 0,8% în anul 2009, urcând apoi la 1,1% în anul 2011, poziționând regiunea Sud Muntenia pe primul loc la nivel național, cu mult peste media națională de 0,6%.

În ceea ce privește diferențierea pe sexe, s-a păstrat tendința înregistrată la nivel național, conform căreia, rata de sărăcie este ușor mai ridicată în rândul populației de sex feminin.

De asemenea, din punct de vedere al mediului de rezidență, mediul rural se confruntă cu o incidență mai mare a sărăciei severe, comparativ cu mediul urban.

Dintre factorii care determină riscul de sărăcie, analizați pe baza ratelor de sărăcie absolute, cei mai importanți ar fi :

- Poziția socio-profesională – Nivelul cel mai ridicat de sărăcie afectează cel mai mult lucrătorii pe cont propriu și șomerii, din prima categorie detașându-se agricultorii atât ca risc de sărăcie (12,9% în anul 2013), cât și ca pondere în total săraci (aproape 1 sărac din 4) ;

- Nivelul de educație (probabil cel mai important factor). Absolvirea liceului reduce considerabil riscul de sărăcie. Cu fiecare nivel de educație absolvit se reduce semnificativ și riscul de sărăcie. Cei mai mulți dintre săraci pot fi identificați în gospodăriile conduse de persoane cu educație primară sau gimnazială ;

- Distribuția teritorială. Aproape trei sferturi din populația săracă poate fi identificată în mediul rural, riscul sărăciei fiind mult mai ridicat în acest mediu de rezidență (8,8% față de 2,2% în mediul urban). În mediul urban însă sărăcia este mai accentuată (deficitul mediu de consum este mai ridicat) ;

- Apartenență etnică. O proporție considerabilă a populației aparținând minorității romă se plasează la un nivel extrem de ridicat de sărăcie, aceștia fiind de aproximativ 3 ori mai săraci decât media. Măsurile guvernamentale de sprijin, prin aplicarea Strategiei de îmbunătățire a situației romilor, nu au avut ca rezultat o îmbunătățire semnificativă a standardului de viață a acestei etnii. Deși adoptarea acestei strategii a reprezentat un important pas înainte, punerea în practică nefiind suficient susținută prin resurse financiare, nu a permis implementarea efectivă a măsurilor prevăzute ;

- Componenta familiei. Familiile cu mai mult de 2 copii și cele monoparentale prezintă riscul cel mai ridicat

- Vârsta dificilă. Pe grupe de vârstă, riscul cel mai ridicat îl prezintă tinerii din grupa de vârstă de 15-24 de ani, urmați de copiii. Vârșnicii de peste 65 de ani ocupă o poziție intermediară.

5.3.3. Populație marginalizată

Conform datelor statistice furnizate de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, în anul 2012, în regiunea Sud Muntenia, 73.268 de persoane erau marginalizate. Așa cum rezultă din analiza tabelului de mai jos, județul Dâmbovița e bine plasat :

Persoane marginalizate în 2012, din care								
	TOTAL	Nu au loc de muncă	Nu au locuință în proprietate sau folosință	Locuiesc în condiții improprii	Este persoană vârstnică, fără susținători legali	Unul/mulți copii în întreținere ori sunt din familie cu mulți copii în întreținere	Persoane marginalizate de etnie romă	Alte cauze
Sud Muntenia	73268	25328	3534	7387	2052	18196	9268	7503
Argeș	18671	5853	678	2251	477	6400	2296	716
Călărași	19760	7841	618	1597	259	5344	2236	1865
Dâmbovița	6255	1842	350	601	92	1629	970	771
Giurgiu	4585	1651	149	303	128	592	716	1046
Ialomița	2005	768	140	432	53	258	153	201
Prahova	9272	2288	933	1293	72	1589	1704	1393
Teleorman	12720	5085	666	910	971	2384	1193	1511

Sursa: Date statistice privind numărul de persoane marginalizate, pe județe și localități, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

Analizând din punct de vedere teritorial se poate observa faptul că, în anul 2012, în județul Dâmbovița era concentrată cca o treime din populația marginalizată din județul Călărași, care are cea mai mare parte a populației marginalizate (19.760 de persoane marginalizate), în timp ce la polul opus în județul Ialomița se aflau doar 2005 de

persoane marginalizate, la rândul său cu o treime din cifra aferentă județului nostru.

Adâncind analiza pe tipuri de persoane marginalizate, se poate observa faptul că, în anul 2010, județul Dâmbovița deține cifre rezonabile, de mijlocul clasamentului la toate cauzele evocate.

6. DIAGNOSTIC PROSPECTIV ȘI GENERAL

Orice strategie de dezvoltare locală are o etapă introductivă care constă în diagnoza și analiza principalilor indicatori din comunitatea pentru care se realizează strategia de dezvoltare.

Realizarea strategiei de dezvoltare locală are la bază răspunsurile a 4 întrebări fundamentale:

1. Unde ne situăm în acest moment?
2. Unde ne-ar plăcea să ajungem?
3. Ce probleme trebuie să ridicăm și cum ajungem la acel nivel?
4. Cum trebuie să acționăm pentru a atinge acel nivel?

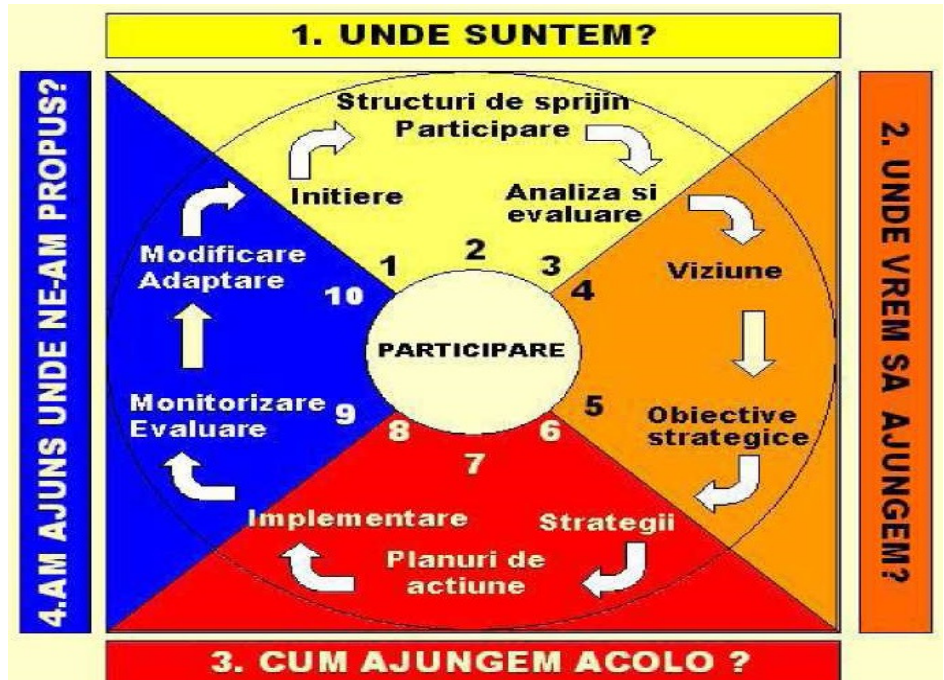
Depistarea răspunsurilor necesare necesită parcurgerea următoarelor etape:

- a. Colectarea și analiza datelor
- b. Stabilirea strategiei de dezvoltare locală
- c. Selectarea proiectelor de dezvoltare locală
- d. Pregătirea planului de dezvoltare și implementarea

Schema de mai jos ilustrează practic cum se face adaptarea schemei generale la condițiile concrete ale județului, precum și care este modalitatea de inițiere și de etapizare a analizei, planificării acțiunilor și monitorizarea rezultatelor pentru oricare tip de strategie de dezvoltare.

Planificarea strategică este procesul de pregătire și argumentare publică a misiunii, priorităților de îndeplinit în teritoriu, focalizarea pe probleme și implicarea unui complex de actori publici, privați, politici naționale și locale.

Tot acest demers are ca țintă pregătirea planului de dezvoltare și implementarea sa în atingerea scopului creșterii calității vieții.

6.1. Evaluarea decalajului care există între situația actuală și cea anticipată

Pe baza problemelor și disfuncționalităților identificate în capitolele anterioare, cât și a tendințelor majore care se manifestă, se formulează diagnosticul prospectiv al dezvoltării teritoriale la nivelul județului, pe domeniile-țintă și componentele acestora, prin care se urmărește investigarea și estimarea condițiilor viitoare de evoluție a fenomenelor și proceselor specifice domeniilor diagnosticate, pentru evidențierea problemelor și oportunităților legate de desfășurarea acestora, raportate la necesitățile și obiectivele colectivităților.

Pe baza acestui diagnostic prospectiv și a evaluării decalajului dintre situația actuală și cea considerată necesară pentru orizontul de timp stabilit, se formulează diagnosticul general al teritoriului județean, care are ca scop integrarea rezultatelor fazei precedente, în vederea evidențierii principalelor aspecte negative care afectează structurile socio-economice ale teritoriului județean, precum și a atuurilor (puncte tari) și oportunităților de care acesta beneficiază.

În formularea diagnosticului prospectiv și a diagnosticului general trebuie a fi evidențiate obiectivele de mediu, precum și măsurile necesare pentru prevenirea, reducerea și compensarea posibilelor efecte negative semnificative asupra evoluției factorilor de mediu, precum și măsurile de autocontrol și monitorizare, ca parte integrantă a documentației.

Pe baza problemelor identificate și a priorităților stabilite, se identifică acțiunile și măsurile pentru asigurarea cerințelor prioritare în cadrul domeniilor-țintă analizate.

ANALIZA SWOT A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA

Puncte tari (Strengths)

- Relieful, clima și calitatea solului favorizează dezvoltarea agricolă (pomicultura, creșterea animalelor);
- Bogăția și varietatea resurselor naturale,
- Mari rezerve de subsol neatinse;
- Cadrul natural deosebit;
- Existența unor firme private cu capital străin/mixt puternice (materiale de construcție, frigidere, ciment);
- Existența unor baze de cercetare în domeniul pomiculturii, pisciculturii, creșterii păsărilor și ovinelor;
- Resurse de educare, formare și instruire bune, programe pentru modernizarea unităților de învățământ;
- Proiecte pentru modernizarea infrastructurii județului;
- Potential de dezvoltare a industriei prelucrătoare a fructelor;
- Potential de dezvoltare a industriei prelucrătoare a lemnului;
- Potential de dezvoltare a industriei extractive a materialelor de construcții;
- Potential turistic-relief specific și peisaje pitorești;
- Monumente istorice și religioase numeroase, cu grad mare de atractivitate;
- Rețea de cazare și dotări insuficientă, dar la nivel corespunzător pentru primirea turiștilor;
- Tradiția în pomicultură, creșterea animalelor, prelucrarea lemnului;
- Tradiția meșteșugurilor populare (prelucrare lemn, țesut manual);

Puncte slabe (Weaknesses)

- Infrastructura rutieră insuficient dezvoltată;
- Rețele de utilități insuficient dezvoltate (canalizare, gaze, apă);
- Capacitate redusă de prelucrare a produselor agricole (mere, pere, prune, fructe de pădure, carne);
- Potențial de turism montan și sporturi de iarnă nedezvoltate;
- Potențial de turism rural și ecumenic nevalorificat;
- Lipsa fondurilor administrației publice locale;
- Lipsa investițiilor și a investitorilor;
- Populație îmbătrânită;
- Lipsa locurilor de muncă, migrarea forței de muncă active spre zone atractive ca posibilitate de angajare
- Nivel de instruire redus al populației;
- Lipsa de informare a populației privind oportunitățile de dezvoltare locală;
- Nerecunoașterea valorilor europene și gradul redus de adaptare la acestea ale populației;
- Lipsa de informare a autorităților locale privind oportunitățile externe de dezvoltare locală și cu privire la sursele de finanțare pentru dezvoltare;
- Capacitate de management administrativ redusă a administrației publice locale (inclusiv capacitate redusă de absorbție și gestionare a fondurilor interne și externe)

Oportunități (Opportunities).

- Aproximarea de municipiul București și zona sa metropolitană, cu oportunități de afaceri;
- Accesul facil la serviciile educaționale, culturale și comerciale oferite de capitală;
- Existența pe teritoriu a Parcului Natural Bucegi, care a fost constituit pentru a proteja valoroase ecosisteme montane, în care se înregistrează cel mai mare aflus turistic din țară;
- Existența de terenuri, clădiri disponibile, forță de muncă calificată;
- Posibilitatea folosirii patrimoniului industrial existent în județ;
- Accesul facil la piața internă a Uniunii Europene;
- Cooperarea între mediul de afaceri și administrația publică;
- Posibilitatea valorificării oportunităților oferite de domeniul cercetării și existența mediului universitar;
- Existența unor programe de asfaltare a drumurilor publice până la unitățile școlare;
- Microbuze pentru transportul elevilor din satele izolare;
- Creșterea și îmbunătățirea potențialului turistic și calității serviciilor oferite în turism;
- Utilizarea programelor de informatizare și a tehnicilor moderne de educație;
- Programe de includere socială în mod egal pe piața forței de muncă a femeilor și bărbaților;
- Îmbunătățirea calității mediului de afaceri;
- Dezvoltarea infrastructurii de susținere a activităților economice;
- Îmbunătățirea nivelului de atractivitate al județului.
- Capital de forță de muncă feminină disponibilă pentru industria ușoară și servicii;

Amenințări (Threats)

- Gradul încă mare de poluare, care afectează sănătatea oamenilor;
- Existența unor zone expuse la risc natural datorită poziției geografice (alunecări de teren, inundații, eroziuni) care necesită măsuri specifice;
- Managementul industrial și agricol are o calitate scăzută;
- Se remarcă lipsa marketingului și promovării județului în mod corespunzător;
- Riscul de a nu face față presiunii competitive existente în Uniunea Europeană;
- Lipsa capitalului de susținere a investițiilor în economie;
- Slaba putere financiară a proprietarilor de terenuri agricole duce la imposibilitatea cultivării suprafețelor;
- Nivel scăzut privind procesarea și marketingul produselor agricole, fragmentarea exploatațiilor agricole;
- Încetinirea procesului de dezvoltare și diversificare al economiei rurale;
- Procesul lent de modernizare și restructurare al agriculturii;
- Număr redus al I.M.M.-urilor cu activități în domeniul prelucrării/valorificării produselor agro-alimentare.
- Pericolul degradării bazei turistice existente și scăderea numărului turiștilor, în absența investitorilor;
- Rata șomajului în creștere;
- Subestimarea problemelor sistemului educațional;
- Nivel scăzut al investițiilor angajatorilor în perfecționarea și pregătirea resurselor umane;
- Migrarea forței de muncă cu înaltă calificare, lipsa oportunităților de angajare;
- Multiple surse de poluare existente în județ;

6.2. Scenariul optim pentru orizontul stabilit

Dezvoltarea economică și socială a județului în scopul creșterii nivelului de trai al populației a reprezentat și va reprezenta în continuare obiectivul principal al Consiliului Județean Dâmbovița.

Directiile majore pe care s-a mers în îndeplinirea acestui obiectiv se regăsesc în programele de dezvoltare și modernizare a infrastructurii rutiere și tehnice, mai ales în mediul rural, de îmbunătățire a sistemului de învățământ, a serviciilor sociale și de sănătate și de relansare a județului pe plan intern și internațional.

Au fost derulate programe de asfaltări, reparații și întreținere de drumuri județene și comunale, pietruiri, etc. În același timp s-a acționat cu prioritate pentru refacerea obiectivelor calamitate, reparații, întreținere, pietruiri și asfaltări de drumuri comunale, elaborarea și întocmirea de documentații tehnice necesare viitoarelor investiții și alte lucrări specifice perioadei de iarnă.

De asemenea, poziționarea județului Dâmbovița în partea central sudică a României, în zona subcarpaților munteni și la nordul Câmpiei Române, îmbinarea armonioasă a formelor de relief, dar și clima temperat-continentală au favorizat dezvoltarea complexă a agriculturii.

Astfel, legumicultura, pomicultura, piscicultura și zootehnia reprezintă activități economice importante.

Obiectivul fundamental care stă la baza desfășurării activității în agricultură îl reprezintă redresarea și asigurarea condițiilor pentru relansarea agriculturii, în concordanță cu potențialul natural, economic și uman de care dispune județul Dâmbovița, în scopul asigurării securității alimentare a populației și crearea disponibilului pentru export.

Referitor la dezvoltarea infrastructurii tehnice, respectiv introducerea, extinderea și reabilitarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, stații de epurare, programele susținute prin fonduri guvernamentale sau europene au înregistrat reale succese, linia aceasta urmând a fi susținută în continuare.

Printre direcțiile de acțiune urmărite în scopul atingerii obiectivelor de dezvoltare reală economică și socială, se numără și relansarea economică și combaterea șomajului. În acest sens s-a reușit atragerea de investitori strategici și acțiunea va trebui continuată, atât în zonele vulnerabile ale județului din punct de vedere al restructurării industriale, cât și în cele mai slab dezvoltate.

Nu în ultimul rând, colaborările județului Dâmbovița în plan editorial, educațional și spiritual, inclusive în mediul extern, au scopul și de a promova istoria și cultura sa, tradițiile și valorile sale.

Mentineră în spațiul rural a unei populații viabile și stabile necesită promovarea de politici menite să asigure optimizarea gradului de ocupare a resurselor de muncă din agricultură și servicii conexe.

De asemenea este necesară dezvoltarea unor activități neagricole alternative, care să absoarbă surplusul de forță de muncă din agricultură.

Perspectivă de dezvoltare ale spațiului rural sunt afectate negativ de infrastructura slab dezvoltată și ineficientă, care nu poate asigura oportunități suficiente de atragere a populației disponibilizate din agricultură și domeniile complementare în activități neagricole.

Drept urmare, dezvoltarea unei infrastructuri materiale și sociale rurale, care s-o apropie cel puțin de nivelul celei din mediul rural, va facilita înființarea de activități neagricole în spațiul rural, care să genereze crearea de noi locuri de muncă permanente sau temporare. O gamă largă de activități nonagricole se pot dezvolta în spațiul rural din Dâmbovița cu condiția sporirii capacității de absorbție a fondurilor financiare angrenate prin diferite programe derulate de Uniunea Europeană sau institutii financiare internaționale. Creșterea atractivității acestui spațiului rural, printr-o dezvoltare corespunzătoare a infrastructurii și lărgirea accesului la surse financiare din sistemul bancar și cooperatist rural, vor contribui, de asemenea, la înființarea de IMM-uri și alte activități neagricole, contribuind astfel la îmbunătățirea calității vieții în spațiul rural.

Dacă problemele creșterii pensiilor persoanelor din mediul rural, a constituirii unor pensii suplimentare, a pensionării anticipate constituie, prin excelență, o problemă de natură publică, problemele privind dezvoltarea infrastructurii rurale pot fi rezolvate printr-un parteneriat public-privat, deoarece populația rurală trebuie atrasă în finanțarea unor lucrări ce se execută în folosul întregii comunități. Totodată, politicile migrației rurale, care în prezent au un caracter predominant privat, ar trebui să treacă în sfera parteneriatului public-privat.

Dezvoltarea agriculturii din județul Dâmbovița se bazează în mod direct pe orientările investițiilor în acest sector argumentându-se mai ales prin necesitatea acestora pentru anumite destinații: echipamente tehnice agricole, irigații, animale cu înalt potențial genetic - prima populare, achiziționarea de material seminal de calitate, protecția mediului, capitalul uman.

Evaluarea corectă și cunoașterea punctelor tari, slabe, a oportunităților și amenințărilor unui județ este primul pas important în perspectiva dezvoltării durabile. În funcție de acestea, fiecare comunitate va întreprinde acțiunile prioritare de scurtă și lungă durată ce va crede de cuviință. În acest sens, spiritul de inițiativă și responsabilitatea locuitorilor din spațiul administrativ astfel definit se înscriu ca elemente definitorii pentru respectivele comunități.

7. STRATEGIA SPAȚIALĂ ÎN DOMENIU

Această secțiune definește viziunea strategiei pentru competitivitate și prezintă prioritățile strategice și obiectivele necesare pentru transformarea viziunii într-un plan de acțiune și mai departe într-o realizare a programelor de dezvoltare economică în județul Dâmbovița, în conexiune cu toate județele României, atât pe termen mediu, cât și pe unul mai lung.

Competitivitatea este în primul rând o provocare pentru a avea o prezență cât mai bună cu mărfuri și servicii pe piețele internaționale. Din acest motiv, prioritățile identificate se adresează în principal acelor domenii de activitate care joacă un rol economic important sau care au dovedit o creștere importantă în ultimii ani.

În același timp, însă, competitivitatea este o provocare pentru a pune în valoare abilități antreprenoriale încă neformate sau latente, dar cu potențial de transformare a economiei și societății. Din acest motiv, Strategia include priorități și obiective care urmăresc crearea unui mediu stimulative, transparent și atractiv de manifestare a oricărei ocupații care promite creativitate, inovare, în general soluții noi pentru avans competitiv, o viață socială de mai bună calitate și o așezare pe baze durabile a economiei.

7.1. Conceptul de dezvoltare durabilă

7.1.1. Definirea conceptului de dezvoltare durabilă

Definiția dezvoltării durabile, cea mai cunoscută este aceea dată de către Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul „Viitorul nostru comun” cunoscut și sub numele de Raport Brundtland: „.....„Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

Dezvoltarea durabilă este definită de o serie de aspecte:

- Compatibilitatea dintre mediul antropoc și mediul natural;
- Egalitatea de șanse între generații care coexistă și se succed în timp și spațiu;
- Situarea pe primul plan al securității ecologice în locul maximizării profitului;
- Compatibilitatea strategiilor naționale de dezvoltare cu cerințele extinderii interdependențelor în plan geoeconomic și ecologic;
- Asigurarea bunăstării generale punând accentul pe calitatea creșterii economice durabile;
- Integrarea organică dintre capitalul natural și cel uman, în cadrul unei categorii globale ce își redefinește obiectivele economice și sociale și își extinde orizontul de cuprindere în timp și spațiu;
- Trecerea la o nouă strategie cu față natural-umană, în care obiectivele dezvoltării economice și sociale să fie subordonate deopotrivă dezvoltării omului și însănătoșirii mediului;
- Limitarea schimbărilor climatice și a costurilor și efectelor sale negative pentru societate și mediu;

- Asigurarea că sistemul de transport satisface nevoile economice, sociale și de mediu ale societății noastre, minimizând impactul nedorit asupra economiei, societății și mediului;
- Promovarea modelelor de producție și consum durabile;
- Îmbunătățirea managementului și evitarea supraexploatării resurselor naturale, recunoscând valoarea serviciilor ecosistemelor;
- Promovarea unei bune sănătăți publice în mod echitabil și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor asupra sănătății;
- Crearea unei societăți a incluziunii sociale prin luarea în considerare a solidarității între și în cadrul generațiilor, asigurarea securității, creșterea calității vieții cetățenilor, condiția păstrării bunăstării individuale;
- Promovarea dezvoltării durabile pe scară largă, asigurarea ca politicile interne și externe ale statelor să fie în acord cu dezvoltarea durabilă și angajamentele internaționale ale acestora.

Dezvoltarea durabilă este un concept holistic, care combină aspectele sociale, economice și naturale, fiind implicată în două probleme mari ale omenirii: capacitatea de a crea și cea de a distruge.

Domeniile principale ce caracterizează dezvoltarea durabilă sunt:

- domeniul economic (management eficient al resurselor) care are ca repere: veniturile familiei, productivitatea afacerilor, stabilitate, echitate și eficiență;
- domeniul natural (menținerea unei baze naturale a vieții, prin reducerea deșeurilor din eco-sistem) care are ca repere: sănătatea ecosistemului, prevenirea poluării, biodiversitate și resursele naturale
- domeniul social (nevoile societății) care are ca repere: participare, consultare, egalitate, mobilitate socială și dezvoltarea instituțiilor.

Conceptul de dezvoltare economică durabilă reprezintă acea formă de dezvoltare economică în cadrul căreia se urmărește ca satisfacerea cerințelor prezente, de consum, să nu compromită sau să prejudicieze pe cele ale generațiilor viitoare.

Preocupările tot mai accentuate privind dezvoltarea economică durabilă sunt legate de un complex de probleme cu care se confruntă în prezent omenirea, și anume:

- sărăcia în mijlocul belșugului;
- degradarea mediului înconjurător, coroborat cu extinderea necontrolată a urbanizării;
- nesiguranța ocupării unui loc de muncă;
- înstrăinarea tineretului;
- înlăturarea valorilor tradiționale;
- inflația, șomajul, crize monetare, economice și geografice, etc.

Conceptul de dezvoltare durabilă exprimă procesul de lărgire a posibilităților prin care generațiile prezente și viitoare își pot manifesta pe deplin opțiunile în orice domeniu - economic, social, cultural sau politic, omul fiind așezat în centrul acțiunii destinate dezvoltării. Dezvoltarea economică durabilă presupune existența unor condiții economice, culturale și de mediu favorabile. Dacă, din perspectiva istorică, condițiile economice au avut un rol covârșitor în evoluția speciei umane, celelalte condiții nu mai pot fi, astăzi, ignorate, componenta economică reprezentând, însă, factorul esențial al dezvoltării.

Elementul central al conceptului de dezvoltare durabilă este prezentat de interacțiunea dintre populație, progresul economic și potențialul de resurse naturale, evidențiindu-se ca probleme esențiale:

- optimizarea raportului nevoi - resurse,
- obiective de atins,
- mijloacele necesare, pe baza compatibilității lor reciproce în timp și spațiu.

Trebuie să fie conceput și realizat un asemenea mediu economic care, prin intrările și ieșirile sale, se află în compatibilitate dinamică cu mediul natural, dar și cu nevoile prezente și viitoare ale generațiilor care coexistă și cu cele cu care se succed.

Problema cheie a dezvoltării durabile o constituie reconcilierea între două aspirații umane: necesitatea continuării dezvoltării economice și sociale, dar și protecția și îmbunătățirea stării mediului, ca singura cale pentru bunăstarea atât a generațiilor prezente, cât și a celor viitoare.

Strategia de dezvoltare durabilă reprezintă un document programatic care trasează liniile de dezvoltare, astfel ca fiecare generație să beneficieze de o lume, dacă nu mai bună, cel puțin la fel de bună ca a noastră.

Procesul aplicării Strategiei de Dezvoltare Durabilă încurajează participarea întregii comunități (mediul de afaceri, organizații guvernamentale și neguvernamentale, precum și participarea individuală a cetățenilor), întrucât dezvoltarea durabilă se referă la o planificare pe termen lung, ce recunoaște interdependența dintre factorii sociali, economici și de mediu, care afectează sănătatea și calitatea vieții.

7.1.2. Principiile care stau la baza întocmirii strategiei de dezvoltare durabilă

Principiile care stau la baza întocmirii strategiei de dezvoltare durabilă sunt :

- progresul social, condiționat de recunoașterea și admiterea nevoilor fiecărui individ;
- protejarea eficientă a mediului;
- utilizarea rațională a rezervelor naturale;
- păstrarea unui nivel ridicat de creștere economică și ocupare a forței de muncă;

Avantajele strategiei locale de dezvoltare durabilă sunt :

- dezvoltare descentralizată;
- promovarea de proiecte cheie pentru comunitatea locală;
- asigurarea cadrului pentru finanțare a proiectelor locale de infrastructură;
- promovarea parteneriatului public-privat;
- implicarea tuturor actorilor locali;

Instrumentele rezultante ale strategiei locale de dezvoltare durabilă sunt :

- Planul local de acțiune;
- Portofoliul de proiecte prioritare;

Strategia locală de dezvoltare durabilă este un document pe termen lung, realizat prin efortul participativ al administrației publice, instituțiilor și societății civile, mediului de afaceri, într-un cuvânt, prin participarea întregii comunități locale.

Planul local de acțiune reprezintă planificarea reală pe termen mediu și lung în vederea îndeplinirii obiectivelor prevăzute în strategia locală. Măsurile respective se concretizează prin acțiuni, programe și proiecte, cu specificarea resurselor, rezultatelor și planificarea în timp.

Portofoliul de proiecte prioritare cuprinde acele programe și proiecte care răspund la problemele comunității locale și care pot conține indicatorii de implementare, ce urmează a fi realizați în viitor.

7.2. Istoricul dezvoltării durabile

7.2.1. Dezvoltarea durabilă la nivel mondial

Conceptul de dezvoltare durabilă a avut ca punct de pornire criza ecologică mondială 1929-1933 și s-a dezvoltat mai apoi prin înglobarea tuturor sferelor economico-sociale și umane, ajungând ca în zilele noastre, dezvoltarea durabilă să reprezinte noul drum al umanității.

Dezvoltarea durabilă a fost gândită ca o soluție la criza ecologică determinată de intensă exploatare industrială a resurselor și degradarea continuă a mediului și caută în primul rând prezervarea calității mediului, dar are și elemente care previzionează efectele dezvoltării tehnice și tehnologice.

Definiția dezvoltării durabile s-a născut o dată cu Declarația de la Rio (3 – 14 iunie 1992) când a avut loc „Summit-ul Pământului”, la care au participat reprezentanți din aproximativ 170 de state, declarație care conține 27 de principii și, ulterior, Agenda 21, care constituia un plan de acțiune pentru dezvoltarea durabilă cu începere din secolul al XXI-lea, având 40 de capitole destinate unor domenii de programe specifice, structurate în termenii următori: baza de acțiune, obiective de realizat, activități care trebuie efectuate și modalități de implementare.

Cele 40 de capitole ale Agendei 21 și cele 27 de principii ale Declarației de la Rio au definit dezvoltarea durabilă ca fiind "dezvoltarea care îndeplinește necesitățile generației prezente, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și îndeplini propriile necesități". Dezvoltarea durabilă reprezintă "o nouă cale de dezvoltare care să susțină progresul uman pentru întreaga planetă și pentru un viitor îndelungat". Scopul declarat al Conferinței a fost stabilirea unei noi strategii a dezvoltării economice, industriale și sociale în lume, cuprinsă sub numele de dezvoltare durabilă – "sustainable development".

Prin Planul de implementare se urmărește aplicarea de măsuri concrete la toate nivelurile, în baza responsabilităților comune, dar diferențiate, exprimate în Principiul 7 al Declarației de la Rio și integrarea celor trei piloni ai dezvoltării durabile: dezvoltare economică, dezvoltare socială și protecția mediului la nivel local.

În acest sens, eforturile sunt cu precădere axate pe:

- eradicarea sărăciei;
- modificarea modelelor de producție și consum;
- protejarea sănătății;
- protejarea și managementul bazei de resurse naturale pentru dezvoltarea economică și socială.

Conform prevederilor stabilite în cadrul Conferinței de la Rio, fiecare autoritate locală are obligația de a elabora propria strategie locală de dezvoltare durabilă.

Raportul mondial al dezvoltării umane (1996), elaborat sub egida Programului Națiunilor Unite pentru dezvoltare (PNUD), sintetizează patru componente esențiale ale paradigmei dezvoltare durabilă:

- **Productivitatea** - populația trebuie să-și sporească productivitatea și să participe deplin la procesul de generare a veniturilor, creșterea economică reprezentând un subsistem al modelelor de dezvoltare umană;
- **Echitatea** - populația trebuie să aibă acces echitabil la opțiuni;
- **Durabilitatea** - accesul la opțiuni trebuie asigurat nu numai pentru generațiile prezente, ci și pentru generațiile viitoare ; toate formele de capital-fizic, uman și de mediu trebuie reîntregite;
- **Împuternicirea** - omul trebuie să participe deplin la deciziile și la procesele care-i modifică viața.

Pentru realizarea condițiilor de compatibilitate a celor patru cerințe, strategia dezvoltării durabile include, ca un element esențial, simultaneitatea progresului în toate cele patru dimensiuni.

Dezvoltarea durabilă promovează conceptul de conciliere între progresul economic și social fără a pune în pericol echilibrul natural al planetei.

Ideea care stă la baza acestui concept este aceea de a asigura o calitate mai bună a vieții pentru toți locuitorii planetei, atât pentru generația prezentă, cât și pentru generațiile viitoare.

Dezvoltarea durabilă aduce în prim plan un nou set de valori care va ghida viitorul model de progres economic și social, valori ce vizează mai ales omul și nevoile sale prezente și viitoare, mediul natural – protejarea și conservarea acestuia, precum și atenuarea deteriorării actuale a ecosistemelor.

7.2.2. Istoricul strategiei pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene

Pentru a veni în întâmpinarea problemelor cu care se confrunta Uniunea Europeană, statele membre ale Uniunii Europene au lansat cu prilejul Consiliului European din 23-24 martie 2000, Strategia Lisabona.

Scopul declarat al acestei strategii este acela de a revigora politicile comunitare, pe fondul a două provocări majore care afectau economia și societatea: globalizarea și dezvoltarea cu repeziciune a societății informaționale, propunând o dezvoltare durabilă propunând o Europă fondată pe cunoaștere, competitivitate și cooperare inter-regională, concentrarea eforturilor asupra planurilor naționale de dezvoltare, integrarea piețelor financiare și coordonarea politicii macroeconomice, modernizarea și întărirea modelului social european.

Agenda Lisabona este cel mai important proiect european de dezvoltare, este reflectarea gândirii strategice pentru economie și societate la nivel comunitar. Gândit inițial pentru a ajuta Europa să devină „cea mai competitivă economie bazată pe cunoaștere” până în 2010, Agenda Lisabona a suferit în martie 2005, la jumătatea drumului, o revizuire prin care accentul a fost mutat pe creșterea economică bazată pe progres tehnologic și pe ocuparea forței de muncă.

Activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare rămâne însă cea mai cunoscută componentă a Agendei Lisabona și principala acțiune-cheie a acesteia, căreia îi este atașată cea mai cunoscută dintre acțiunile concrete ale Agendei, și anume angajamentul luat de țările membre UE de a cheltui din bugetul public 1% din PIB pentru cercetare-dezvoltare și de a facilita cheltuieli private pentru cercetare-dezvoltare de 2% din PIB.

Noua Agendă Lisabona urmărește de atunci trei obiective majore:

- să promoveze creșterea economică bazată pe cunoaștere și inovare;
- să facă din Europa un loc mai atractiv pentru investiții și muncă;
- să ofere locuri de muncă mai multe și mai bune.

Cercetarea-dezvoltarea-inovarea rămân în centrul Agendei Lisabona ca factor al creșterii economice.

În anul 2001, Parlamentul și Consiliul Europei au adoptat Decizia nr.1411/2001/EC pentru a crea cadrul privind cooperarea în vederea promovării unei dezvoltări durabile în mediul urban. Această decizie se adresa atât țărilor membre ale Uniunii Europene (la acea perioadă) cât și celor din Europa Centrală și de Est.

În iunie 2006 a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Durabilă pentru o Uniune Europeană extinsă, având ca obiectiv general, îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare, prin crearea unor comunități sustenabile, capabile să gestioneze și să folosească cât mai eficient resursele, precum și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei proprii în vederea asigurării prosperității, protecției mediului și coeziunii sociale”.

În 2007 – în cadrul Summit-ului de la Lisabona, a fost semnat „Tratatul de la Lisabona”, denumit oficial „Tratatul de la Lisabona de amendare a Tratatului privind Uniunea Europeană și Tratatul instituind Comunitatea Europeană”, care cuprinde mai multe protocoale privind schimbările climatice și lupta împotriva încălzirii globale, precum și o serie de amendamente cu privire la solidaritatea în probleme legate de furnizarea de energie și a schimbărilor în domeniul politicii energetice europene.

În data de 10 aprilie 2009, la București, la Palatul Parlamentului - Sala Drepturilor Omului, s-a desfășurat

conferința cu tema Strategia Lisabona - principala platformă de promovare a reformelor structurale, eveniment organizat de Departamentul pentru Afaceri Europene al Guvernului României (DAE).

Pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele principii directoare:

- Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- Cultivarea unei societăți deschise și democratice;
- Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;
- Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu cu evaluări de impact și consultarea celor interesați;
- Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;
- Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte;
- Aplicarea principiului “poluatorul plătește”.

7.2.3. Istoricul strategiei pentru dezvoltarea durabilă în România

Datorită ritmului lent de implementare, în cursul anului 2008, recomandările specifice pentru România, publicate la 28 ianuarie 2009, au rămas practic aceleași cu cele formulate în decembrie 2007.

Acestea vizau și vizează următoarele aspecte:

- *Îmbunătățirea eficienței, eficacității și a gradului de independență a administrației publice*, atât la nivel central, cât și local, prin consolidarea capacității de control și aplicare a reglementărilor; înăsprirea politicii fiscale (în sensul limitării cheltuielilor) și implementarea de urgență a unui cadru financiar pe termen mediu (programare bugetară multi-anuală), revizuirea structurii cheltuielilor bugetare și orientarea lor către domenii ce asigură creștere economică, printre altele prin reducerea și redirecționarea ajutorului de stat către obiective orizontale și creșterea salariilor în funcție de creșterea productivității;

- *Implementarea urgentă de măsuri prin care să se reducă substanțial procedurile administrative și întârzierile în procedurile de obținere a autorizațiilor, îmbunătățind mediul de afaceri și eliminând sursele de corupție;*

- *Asigurarea calității și a corelării sistemului educațional și de formare profesională cu nevoile pieței muncii*, diminuarea fenomenului de abandon școlar și facilitarea accesului persoanelor tinere la piața forței de muncă, inclusiv prin instruire la locul de muncă.

În cadrul conferinței din aprilie 2009 de la București s-a decis continuarea celor patru domenii prioritare ale Strategiei Lisabona, având ca direcții prioritare :

- *Investițiile în capitalul uman și modernizarea pieței muncii;*

Pentru a asigura faptul că fiecare (tânăr) european are capacitatea de a reuși într-o lume globalizată, U.E. (și desigur și România) trebuie să pună un accent mai mare pe accesul la învățământul de înaltă calitate. În același timp, nevoile tot mai dinamice ale pieței muncii impun oamenilor să investească tot mai mult în dezvoltarea propriilor abilități și competențe.

- *Un nivel sporit de mobilitate în spațiul comunitar, precum și o migrație reglementată*

U.E. (și România) vor trebui să crească participarea forței de muncă prin consolidarea stimulentei și prin investiții în politici favorabile familiei, de exemplu prin stimulente financiare și/sau o mai bună conciliere a vieții cu munca. Creșterea ratelor de ocupare vor constitui o prioritate a Uniunii Europene și a statelor membre.

- *Deblocarea potențialului de afaceri*

Pentru ca noile idei să fie transformate în creștere economică și locuri de muncă, U.E. și România vor trebui să devină un loc mai atractiv pentru demararea și desfășurarea de afaceri și pentru activități și investiții în cercetare.

- *Investițiile în cunoaștere și inovare*

Dintr-o perspectivă pe termen lung, cea mai bună cale pentru a menține și a spori standardul nostru de viață pe baza activității a mai puține persoane este aceea de a crește productivitatea.

- *Energia și infrastructura*

Prin urmărirea politicilor sale în domeniul schimbărilor climatice și al energiei, U.E. (și România) au transformat această provocare într-un obiectiv de politici cheie, anticipând deja mutația structurală între cerere și ofertă, angajându-se la o reducere substanțială a emisiilor de gaze cu efect de seră, prin promovarea eficienței.

Conferința din data de 10 aprilie 2009 de la București a atras atenția asupra capacității scăzute de adaptare a administrației publice românești la cerințele mediului socio-economic, precum și la standardele impuse de statutul de stat membru al Uniunii Europene.

7.2.4. Istoricul strategiei pentru dezvoltarea durabilă în Regiunea de dezvoltare Sud-Muntenia

Majoritatea țărilor lumii nu au cunoscut în decursul istoriei lor o dezvoltare economică uniformă din punct de vedere geografic și acest lucru este valabil și în cazul României.

Anumite părți din teritoriile naționale au înregistrat o anumită întârziere în raport cu dezvoltarea generală, în același timp, existând și regiuni care se află în declin economic în raport cu restul țării, declin generat de unele schimbări ale condițiilor economice.

Conceptul de dezvoltare regională provine din cel de dezvoltare economică, luând în considerare aspectele teritoriale, zonale sau locale ale acestei dezvoltări și se referă la capacitatea regiunilor de a produce (și vinde) bunuri și servicii, și prin urmare capacitatea populației de a câștiga venituri, pornind de la disparitățile de dezvoltare intraregională reflectate în capacitatea administrațiilor locale și județene de a furniza oportunități de a câștiga venituri pentru locuitorii săi, idee dezvoltată începând cu anul 1999.

După alții, dezvoltarea regională presupune utilizarea resurselor (în primul rând a celor locale, dar și a celor atrase din mediul național și internațional) pentru creșterea competitivității generale a teritoriului, creșterea gradului de adaptabilitate a componentelor de producție și funcționale la necesitățile de ajustare structurală (pentru satisfacerea nevoilor locale, regionale și naționale) și, în ultimă instanță, din perspectivă macroeconomică, pentru reducerea decalajelor între diferitele componente din structura spațiului economic național.

Existența unor inițiative incipiente de activare a unui sistem regional de dezvoltare - inovare cum ar fi Rețelele Europene Tematice PARTNER și SAIL, care au inclus din 2002 și Regiunea Sud Muntenia, au generat includerea în agenda politică a regiunilor membre UE a cooperării academice și industriale cu țările în curs de aderare, diseminarea informațiilor prin site-uri dedicate și a unor conferințe, zile de informare, etc.

Dupa anul 2002, când au fost asimilate prin intermediul rețelei tematice PARTNER primele noțiuni legate de metodologia de pregătire a unei propuneri de proiect și de dezvoltare a unei Strategii Inovative Regionale, au fost făcute eforturi pentru includerea în parteneriatul regional a reprezentanților mediului academic și de cercetare.

Includerea acestor reprezentanți în structurile de planificare regională aferente exercițiilor 2004-2006 și respectiv 2007-2013 a condus pe de o parte la identificarea și implementarea unor proiecte dedicate infrastructurii de afaceri de tipul parcurilor industriale, parcuri tehnologice și incubatoare de afaceri fiind incluse și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, reabilitarea siturilor industriale, sprijinirea inițiativelor antreprenoriale locale și regionale pentru crearea și dezvoltarea microintreprinderilor, etc.

Uniunea Europeană are o experiență de 15 ani în sprijinirea dezvoltării strategiilor regionale de dezvoltare - inovare. Din păcate, de aceste exerciții au beneficiat doar în anii 2004 – 2006 și România, ca stat candidat, prin aceste exerciții asigurându-se o abordare unitară metodologică la nivelul tuturor regiunilor europene capabile să interacționeze în sens pozitiv cu politica de dezvoltare regională care urmărește reducerea disparităților economice și sociale, o regiune care dorește să absoarbă cât mai multe fonduri structurale trebuind să își dezvolte capacitatea administrativă de a identifica și implementa planuri de acțiune viabile, în baza unui program de dezvoltare regional compatibil cu cele existente la nivel european.

7.2.5. Istoricul strategiei pentru dezvoltarea durabilă în județul Dâmbovița

Consiliul Județean Dâmbovița și-a asumat, cu responsabilitate, gestionarea sferei economice și sociale încă din anul 1997 când, printre primele județe din țară, a inițiat un amplu proces de planificare strategică având drept scop dezvoltarea județului, detaliat atât la nivel de secțiuni de specialitate, cât și per ansamblu, la nivelul întregii dezvoltări, prin gestionarea eficientă și eficace a resurselor existente, în condițiile respectării calității factorilor de mediu și a actelor normative în vigoare.

Procesul a fost concretizat într-un Masterplan de dezvoltare socio-economică al județului Dâmbovița, realizat în 2006, ce prezenta perspectiva de dezvoltare pe 25 de ani, pe principalele domenii: dezvoltarea infrastructurii tehnice, agricultură și dezvoltare rurală, turism, mediu, resurse umane, educație-cercetare, cultură și sport, dar în mod deosebit managementul integrat al apei.

Acest proces a reprezentat un pas important făcut în direcția modernizării și adaptării administrației publice la procedurile europene, ce impun folosirea unui management modern, coerent și integrat de gestionare a sferei economice și sociale.

Reluarea ciclului planificării strategice culturale început în 1997 și finalizat în 2006, precum și necesitatea evaluării impactului primei strategii, precum și aderarea României la Uniunea Europeană au fost factori majori care au impus lansarea unui nou demers care să se finalizeze cu elaborarea unei Strategii de dezvoltare durabilă a județului Dâmbovița pe termen mediu, respectiv pentru perioada 2012-2014, variantă actualizată în decembrie 2014 și aprobată la 10 februarie 2015.

7.3. Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013–2020–2030

Centrul Național pentru Dezvoltare Durabilă (CNDD) a fost creat în anul 1997, sub egida Academiei Române, ca agenție a Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).

În timp, Centrul Național pentru Dezvoltare Durabilă (CNDD) a reușit să devină cea mai autorizată voce din societatea civilă în domeniul elaborării de propuneri și strategii pentru dezvoltarea durabilă a României.

Scopul Centrului Național pentru Dezvoltare Durabilă este de a identifica prioritățile de dezvoltare durabilă ale României, dezbateră lor publică și valorificarea acestora prin realizarea de proiecte concrete la nivel național, regional, județean și local.

Guvernul României, întrunit în ședință la 12 noiembrie 2008, a dezbătut și aprobat Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă la orizontul anilor 2013–2020–2030.

Elaborarea Strategiei este rezultatul obligației asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene conform obiectivelor convenite la nivel comunitar, în special cele statuate în Tratatul de aderare, în Strategia Lisabona pentru creștere și locuri de muncă și în Strategia reînnoită a UE pentru Dezvoltare Durabilă din 2006. În urma dezbaterii proiectului la nivel național și regional, cu implicarea activă a factorilor interesați și cu sprijinul conceptual al Academiei Române, Strategia propune o viziune a dezvoltării României în perspectiva următoarelor două decenii, cu obiective care transcend dur ciclurilor electorale și preferințele politice conjuncturale.

Strategia stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Obiectivele formulate în Strategie vizează menținerea, consolidarea, extinderea și adaptarea continuă a configurației structurale și a capacității funcționale a biodiversității ca fundament pentru menținerea și sporirea capacității sale de suport față de presiunea dezvoltării sociale și creșterii economice și față de impactul previzibil al schimbărilor climatice.

În completarea obiectivelor ce derivă din strategiile, planurile și programele naționale de dezvoltare, Strategia stabilește următoarele direcții principale de acțiune pentru însușirea și aplicarea principiilor dezvoltării durabile:

- Corelarea rațională a obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale, în profil inter-sectorial și regional, cu potențialul și capacitatea de susținere a capitalului natural;
- Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională și de sănătate publică, ținând seama de evoluțiile demografice nefavorabile și de impactul acestora asupra pieței muncii;
- Folosirea celor mai bune tehnologii disponibile, din punct de vedere economic și ecologic, în deciziile investiționale din fonduri publice pe plan național, regional și local și stimularea unor asemenea decizii din partea capitalului privat; introducerea fermă a criteriilor de eco-eficiență în toate activitățile de producție sau servicii;
- Anticiparea efectelor schimbărilor climatice și elaborarea atât a unor soluții de adaptare pe termen lung, cât și a unor planuri de măsuri de contingență inter-sectoriale, cuprinzând portofolii de soluții alternative pentru situații de criză generate de fenomene naturale sau antropice;
- Asigurarea securității și siguranței alimentare prin valorificarea avantajelor comparative ale României în privința dezvoltării producției agricole, inclusiv a produselor organice; corelarea măsurilor de creștere cantitativă și calitativă a producției agricole în vederea asigurării hranei pentru oameni și animale cu cerințele de majorare a producției de biocombustibili, fără a face rabat de la exigențele privind menținerea și sporirea fertilității solului, biodiversității și protejării mediului;
- Necesitatea identificării unor surse suplimentare de finanțare, în condiții de sustenabilitate, pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, siguranței alimentare, educației, sănătății și serviciilor sociale;
- Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural național; racordarea la normele și standardele europene privind calitatea vieții să fie însoțită de revitalizarea, în modernitate, a unor moduri de viață tradiționale, în special în zonele montane și cele umede.

7.3.1. Obiective generale Orizont 2013

Obiectivul principal fixat perioadei Orizont 2013 a fost : Încorporarea organică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor și politicilor publice ale României - stat membru al Uniunii Europene;

Prin prisma indicatorului sintetic prin care se masoară procesul de convergența reală, s-au creat condițiile ca produsul intern brut pe cap de locuitor al României să depășească în anul 2013 media UE din acel moment.

Dirjeciile principale de acțiune, detaliate pe sectoare și orizonturi de timp au fost:

- Corelarea rațională a obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale în profil inter-sectorial și regional, cu potențialul și capacitatea de susținere a capitalului natural;
- Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională, sănătate publică și servicii sociale, ținând seama de evoluțiile demografice și de impactul acestora pe piața muncii;
- Folosirea generalizată a celor mai bune tehnologii existente, din punct de vedere economic și ecologic, în deciziile investiționale;
- Introducerea fermă a criteriilor de eco-eficiență în toate activitățile de producție și servicii;
- Asigurarea securității și siguranței alimentare prin valorificarea avantajelor comparative ale României, fără a face rabat de la exigențele privind menținerea fertilității solului, conservarea biodiversității și protejarea mediului;
- Racordarea la normele și standardele europene privind calitatea vieții;
- Anticiparea efectelor schimbărilor climatice și elaborarea atât a unor soluții de adaptare pe termen lung, cât și a unor planuri de măsuri de contingență inter-sectoriale, cuprinzând portofolii de soluții alternative pentru situații de criză generate de fenomene naturale sau antropice;
- Folosirea celor mai bune tehnologii disponibile, din punct de vedere economic și ecologic, în deciziile investiționale din fonduri publice pe plan național, regional și local, introducerea fermă a criteriilor de eco-eficiență în toate activitățile de producție sau servicii;
- Asigurarea securității și siguranței alimentare prin valorificarea avantajelor comparative ale României în privința dezvoltării producției agricole, inclusiv a produselor organice; corelarea măsurilor de creștere cantitativă și calitativă a producției agricole în vederea asigurării hranei pentru oameni și animale cu cerințele de majorare a producției de biocombustibili, fără a face rabat de la exigențele privind menținerea și sporirea fertilității solului, biodiversității și protejării mediului;
- Necesitatea identificării unor surse suplimentare de finanțare, în condiții de sustenabilitate, pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, siguranței alimentare, educației, sănătății și serviciilor sociale;
- Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural național; racordarea la normele și standardele europene privind calitatea vieții să fie însoțită de revitalizarea, în modernitate, a unor moduri de viață tradiționale, în special în zonele montane și cele umede.
- Integrarea obiectivelor dezvoltării durabile în centrul activităților economice presupune modificarea modelelor de producție și consum. Această schimbare se poate face prin reglementări, fiscalitate, decizii juridice, solicitări din partea publicului, etc.
- Punerea accentului pe responsabilizarea mediului de afaceri, alături de conștientizarea societății civile, România fiind încă la primii pași în acest domeniu. Guvernul și instituțiile statului au inițiat și întreținut un dialog continuu cu societatea civilă, precum și cu latura productivă și de servicii – respectiv mediul de afaceri.
- Trecerea de la o Producție și Consum "cu orice preț" (prețul legat de eliminarea produselor "catabolici" ai sistemelor economice fiind uneori mai mare, însă plătit mai târziu, calculele economice neținând seama de ele la momentul proiectării produsului) la Producția și Consumul Durabile, având "prețurile incluse" sau evitând "nota de plată" către alții – din alte zone geografice sau din viitor.
- Conștientizarea societății civile pentru a "cere" produse și servicii care au fost proiectate urmând modele de Producție și Consum Durabile. energetice și printr-o creștere a ponderii surselor regenerabile în mixul energetic.

7.3.2. Obiective generale Orizont 2020

Obiectivul principal fixat perioadei Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile;

Obiective-țintă și modalități de acțiune ale Orizont 2020:

- În legătură cu schimbările climatice și energia curată, în 2020 se prevede :
  - asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranță a sistemului energetic național;
  - atingerea nivelului mediu actual al UE în privința intensității și eficienței energetice;
  - îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu;
  - promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.
- În ceea ce privește conservarea și gestionarea resurselor naturale se prevede în 2020 atingerea nivelului mediu actual al țărilor UE la parametrii principali privind gestionarea responsabilă a resurselor naturale.

- În măsura în care se acoperă necesarul de finanțare pe domeniul gospodării apelor și apelor uzate, conform obiectivelor asumate prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană, localitățile cu peste 2.000 locuitori vor avea asigurată aprovizionarea cu apă potabilă de calitate și acces la canalizare precum și dotarea cu stații de epurare a apelor uzate în proporție de 100% încă din anul 2018. Se va continua procesul de îmbunătățire a serviciilor de apă, canalizare și tratarea apelor uzate în localitățile rurale mai mici.

- Planul de management al riscului de inundații va fi definitivat și publicat până în decembrie 2015, iar în 2018 se va face o evaluare preliminară, introducându-se ajustările necesare.

- Hărțile de hazard și hărțile de risc la inundații vor fi revizuite până în decembrie 2019 și actualizate, ulterior, la fiecare 6 ani. Pe baza analizei rezultatelor obținute până în 2013, vor fi reevaluate domeniile de intervenție, prioritățile de acțiune și necesarul de finanțare pentru perioada următoare și se va încheia elaborarea planurilor de acțiune pentru prevenirea inundațiilor și intervențiile în cazul dezastrelor naturale, inclusiv pentru reabilitarea celei mai mari părți a litoralului.

- În privința managementului integrat al deșeurilor, se va trece treptat de la depozitarea deșeurilor la colectarea selectivă și valorificarea într-o proporție mai mare a deșeurilor reciclabile, inclusiv prin transformarea deșeurilor organice în compost, și utilizarea exclusivă, pentru mediul urban, a depozitelor ecologice.

În mediul rural, va crește gradul de implementare a sistemelor de management integrat al deșeurilor, extinzându-se totodată și colectarea selectivă la sursă.

- La capitolul îmbunătățirea calității aerului, se va continua reabilitarea sistemelor centrale de încălzire, ajungându-se la încadrarea emisiilor de SO₂, NO_x și pulberi în limitele prescrise de Directivele UE.

- Vor continua acțiunile inițiate în perioada anterioară pentru îmbunătățirea biodiversității și patrimoniului natural prin perfecționarea gestionării ariilor naturale protejate, inclusiv completarea rețelei Natura 2000, adâncirea studiilor de specialitate pentru fundamentarea proiectelor, introducerea și urmărirea unor noi indicatori sintetici de performanță, promovarea unor tehnologii eco-eficiente, aplicarea reglementărilor UE privind zonele maritime și gestionarea integrată a zonelor de litoral.

- Una dintre inovațiile majore aduse de Strategia Europa 2020 este o nouă țintă comună în combaterea sărăciei și excluziunii sociale, respectiv reducerea cu 25% a numărului de cetățeni europeni care trăiesc sub pragul național de sărăcie și scoaterea a 20 de milioane de persoane din sărăcie, ceea ce înseamnă ca produsul intern brut pe cap de locuitor al României să se apropie de media UE în anul 2020.

- În ceea ce privește obiectivele conceptului de dezvoltare durabilă, acestea vizează trinomul „20x20x20”:

- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20%;
- creșterea eficienței energetice cu 20% sau scăderea consumului de energie cu 20%;
- creșterea ponderii surselor regenerabile de energie în consumul final brut de energie la 20%.

- Pentru educație direcția de acțiune este „Dezvoltarea unor structuri intermediare menite să susțină parteneriatul dintre universități și companii – cu aport la dezvoltare conceptului de economie «verde», bazată pe cunoaștere și transfer tehnologic”.

- În domeniul cercetării științifice, eforturile vor fi îndreptate către „Transformarea regiunilor de dezvoltare în regiuni ale cunoașterii care să dezvolte economia „verde” prin concentrarea eforturilor universităților, guvernului și companiilor”. Programul Orizont 2020 va orienta fondurile către trei obiective principale:

• sprijinirea poziției UE ca lider mondial în domeniul științei se alocă un buget de 24,6 miliarde euro, care include o creștere cu 77% a fondurilor alocate Consiliului European pentru Cercetare.

• Pentru contribuția la asigurarea primatului industrial în domeniul inovării se alocă un buget de 17,9 miliarde euro, care include o investiție majoră de 13,7 miliarde euro în tehnologii cheie, precum și un acces sporit la capital și sprijin pentru IMM-uri.

• Se vor aloca fonduri de 31,7 miliarde euro pentru abordarea principalelor preocupări comune tuturor europenilor, împărțite în șase teme-cheie: sănătatea, schimbările demografice și bunăstarea; securitatea alimentară, agricultura durabilă, cercetarea în domeniul marin și maritim și bioeconomia; sursele de energie sigure, ecologice și eficiente; mijloacele de transport inteligente, ecologice și integrate; combaterea schimbărilor climatice, utilizarea eficientă a resurselor și materiile prime, precum și societățile sigure, inovatoare și incluzive.

• Se vor aloca fonduri de 3,5 miliarde euro pentru diversificarea și extinderea utilizării unor instrumente financiare care să faciliteze atragerea de împrumuturi de la instituțiile financiare din sectorul privat.

Acestea s-au dovedit a fi extrem de eficiente în ceea ce privește stimularea investițiilor private în inovare, care determină în mod direct creșterea economică și crearea de locuri de muncă. Intreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) vor beneficia de aproximativ 8,6 miliarde EUR, ceea ce reprezintă o recunoaștere a rolului lor în procesul de inovare.

- Politica în domeniul protecției mediului are scopul de a garanta generației actuale și celor viitoare un mediu curat și sănătos, care să asigure protejarea naturii, calitatea vieții, în corelare cu o dezvoltare economică verde și competitivă, cu emisii reduse de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor.

Se urmărește îmbunătățirea infrastructurii de mediu și reducerea decalajului existent față de alte State Membre ale UE, conservarea biodiversității, reducerea poluării și îmbunătățirea calității aerului și, în același timp, promovarea producției de energie din surse alternative, regenerabile și nepoluante și stimularea creșterii economice durabile, cu accent pe crearea de noi locuri de muncă „verzi”.

Un instrument esențial va fi creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene prin Programul Operațional Sectorial Mediu, precum și pregătirea Cadrului Financiar Multianual 2014-2020.

- Țara noastră s-a angajat ca, la nivelul anului 2020, 24% din consumul de energie electrică să fie asigurat din surse regenerabile.

7.3.3. Obiective Orizont 2030

Obiectivul principal fixat perioadei Orizont 2030 este : - Apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale Uniunii Europene din punct de vedere al dezvoltării durabile. Îndeplinirea acestui obiectiv strategic va asigura, pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată, în consecință, o reducere substanțială a decalajelor economico-sociale dintre România și celelalte state membre UE

Obiective-țintă și modalități de acțiune ale Orizont 2030:

- În legătură cu schimbările climatice și energia curată, în 2030 se prevede alinierea la performanțele medii ale UE privind indicatorii energetici și de schimbări climatice, îndeplinirea angajamentelor în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și implementarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice. Perspectiva pe termen mai lung a UE este ca țările dezvoltate să își reducă emisiile de gaze cu efect de seră cu până la 80-95% până în 2050 față de nivelurile din 1990 pentru a fi în concordanță cu obiectivul de limitare a încălzirii globale la mai puțin de 2°C convenit la nivel internațional. Foaia de parcurs privind emisiile reduse de carbon publicată de Comisie în urmă cu doi ani indică faptul că este nevoie de o reducere cu 40% a emisiilor din UE până în 2030 pentru a ajuta la atingerea acestui obiectiv pe termen lung.

- În ceea ce privește conservarea și gestionarea resurselor naturale se prevede în 2030 apropierea semnificativă de performanțele de mediu ale celorlalte state membre UE din acel an.

România se va alinia, în linii generale, la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei și apelor uzate, în conformitate cu proiecțiile preliminare ale Planului de management al bazinelor hidrografice. În anul 2021 vor fi revizuite planurile de management și amenajare a bazinelor și spațiilor hidrografice. Se prevede atingerea obiectivelor de mediu pentru toate corpurile de apă din România, prin managementul adecvat al apei.

- Se va proceda la încurajarea producției de energie regenerabilă.

- Vor fi reanalizate prioritățile de acțiune în domeniul gestionării deșeurilor, îmbunătățirii calității aerului, conservării biodiversității și patrimoniului natural, precum și prevenirii dezastrelor naturale pe baza rezultatelor obținute în perioada anterioară de referință, și se vor stabili noi obiective în conformitate cu politicile UE și tendințele predominante pe plan mondial la acel moment (2030).

- Privitor la diminuarea ritmului de creștere a risipei de alimente obiective strategice sunt :

- Limitarea amprentei de carbon a agriculturii;
- Promovarea agriculturii ecologice și a celei rezistente la schimbările climatice;
- Creșterea gradului de acoperire a consumului de alimente din producția internă;
- Redobândirea statutului de exportator agroalimentar net, în concordanță cu potențialul de producție sectorial și ca răspuns la cererea crescândă de alimente la nivel mondial;

- Îmbunătățirea standardelor de viață în zonele rurale, prin asigurarea infrastructurii și a serviciilor de bază comparabile cu cele din zonele urbane;

- Reducerea diferențelor de venituri rurale dintre România și media UE;

- Se prelină ca produsul intern brut pe cap de locuitor al României să fie ușor superior nivelului mediu european din acel moment (anul 2030).

- În România anilor 2030, sistemul de sănătate național va fi axat pe pacient, va fi echitabil și eficient.

7.4. Viziunea, prioritățile și obiectivele strategice

Pentru a putea construi o viziune coerentă de dezvoltare economică competitivă a județului Dâmbovița, este necesar și firesc ca analiza să fie completată de definirea câtorva premise cheie de interpretare a procesului de transformare popus.

Cele patru premise ce urmează nu sunt menite a rezuma toate ideile de dezvoltare, ceea ce ar fi de altfel și imposibil, ci doar să esențializeze câteva direcții, cât mai simple, de construcție a viitorului.

Aceste direcții, pe scurt, se referă la:

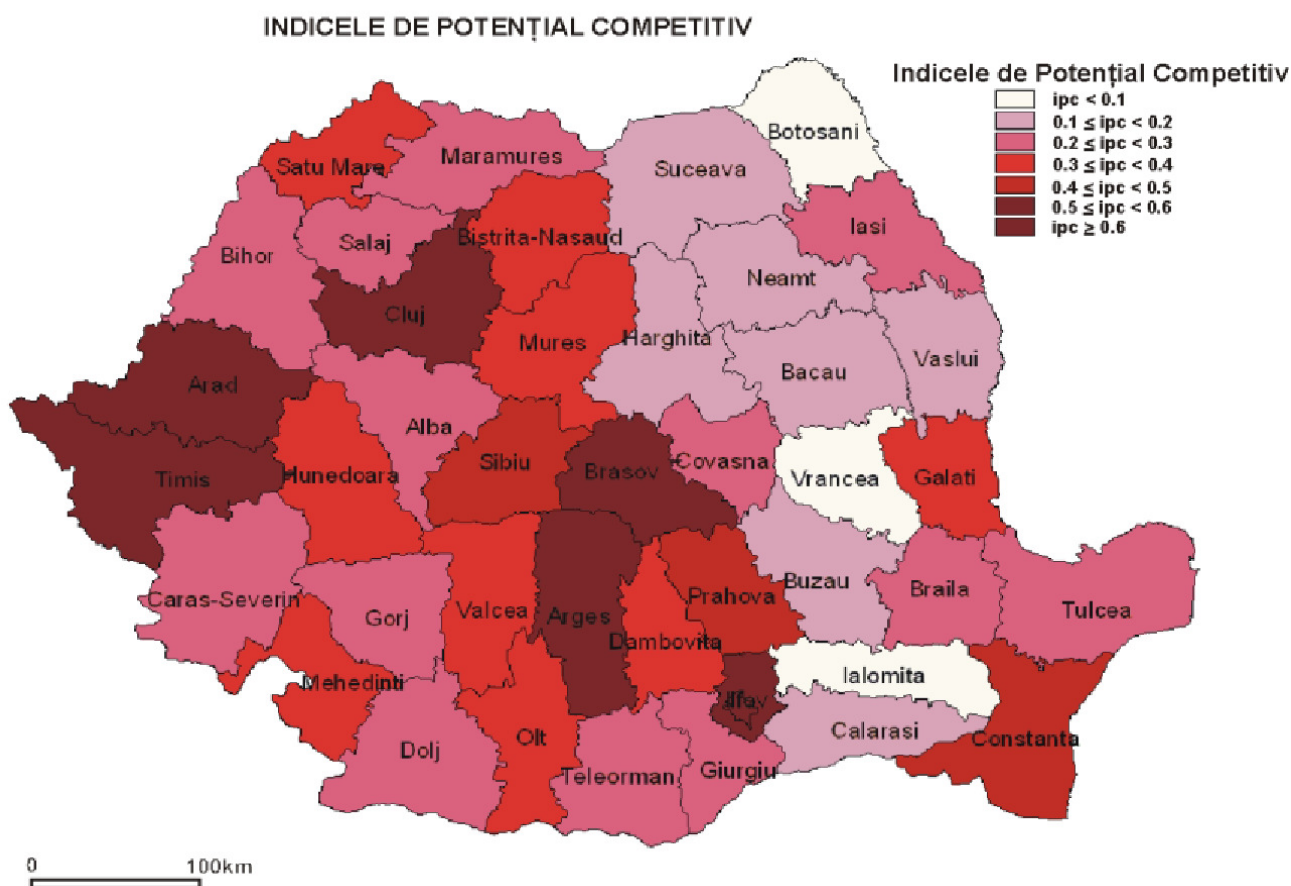
- Restructurarea sectoarelor economice în direcția unor poziții competitive superioare.
- Formarea masei critice de firme competitive prin crearea unui mediu atractiv, transparent și inovativ.
- Integrarea marilor jucători într-un proiect coerent de dezvoltare a economiei județului.
- Integrarea societății dâmbovițene într-un proiect coerent de dezvoltare a economiei.

7.4.1. Premisa viziunii de valorificare a celor mai bune avantaje de care dispune județul Dâmbovița

Premisa viziunii de valorificare a celor mai bune avantaje de care dispune județul se referă, în principal, la valorificarea specializărilor de vârf în producție și cercetare, precum și a resurselor locale de calificare, a inițiativei antreprenoriale, dar și a factorilor naturali utilizabili.

Coexistența elementelor de excelență, alături de circumstanțele precare ale dezvoltării, pare să fie caracteristica cea mai pregnantă a societății românești moderne. O firmă din România (MB Telecom) este singura din istoria de 41 de ani a Salonului internațional de invenții de la Geneva care câștigă de două ori Marele Premiu, liceenii români domină de decenii concursurile internaționale pe un spectru larg al științelor (matematică, fizică, informatică, chimie, biologie), dar, pe de altă parte, ierarhiile internaționale, cu foarte puține excepții, plasează România pe ultimele locuri, în grupurile relevante de comparație, în aproape toate domeniile cheie ale dezvoltării economice, iar județul Dâmbovița, cu foarte puține excepții, se plasează (statistic) la mijlocul clasamentului în regiunea de dezvoltare și în a doua treime în cea națională.

De altfel, o diagramă foarte sugestivă ilustrează acest lucru :

Sursa : Ministerul Economiei – Strategia Națională pentru Competitivitate 2014 - 2020

În situația în care disponibilitatea acelorași resurse – naturale, umane, de capital și de cunoaștere – este de natură să conducă la rezultate așa de contradictorii în cadrul unei societăți, recuperarea decalajelor între unități administrativ – teritoriale de același rang nu este problema strategică principală a perioadei următoare de dezvoltare, atât în interiorul județului, cât și în cadrul regiunii de dezvoltare.

Direcțiile de transformare inovativă și creatoare de bunăstare pleacă de la avantajele dovedite ale sistemului în funcție, cu centrul de greutate al circuitului de creare a valorii identificat în cadrul proceselor care oferă cel mai înalt nivel de expertiză în cadrul economiei județului.

7.4.2. Premisa viziunii de creștere a atractivității condițiilor dezvoltare competitivă a afacerilor

Premisa viziunii de creștere a atractivității condițiilor dezvoltare competitivă a afacerilor se poate atinge prin reglementări transparente și stimulative pentru inovare, indiferent că este vorba de sectoare de înaltă performanță sau aflate în creștere, valorificarea resurselor fiind optimă într-un mediu care oferă oportunități egale pentru toți și atractive pentru dezvoltarea afacerilor.

Pervertirea șanselor pentru câștiguri oneste va lăsa în economie doar pe cei mai neputincioși, mai puțin inovativi și incapabili să își asume riscuri antreprenoriale. Asistăm la emigrația medicilor, a tinerilor cercetători și în general a forței de muncă cu cel mai înalt randament productiv: românii care în 2012 locuiau în alte state ale UE reprezintă cca. 10% din populație (2.4 mil.), iar 65% din cei care au plecat în străinătate să muncească au vârste cuprinse între 20 și 40 de ani (surse ale Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice –MDRAP- 2013).

România a devenit o țară mai puțin atractivă decât ar fi putut fi fără eforturi deosebite, responsabilitatea creării unui mediu atractiv pentru muncă și inovație revinând deopotrivă autorităților și mediului privat.

În primul rând, pentru a realiza o integrare ușoară a pieței, este necesară eliminarea barierelor în valorificarea inițiativei de afaceri, în primul rând la nivel local și județean.

În al doilea rând, mediul privat și instituțiile statului au în aceeași măsură un interes comun pentru a colabora în integrarea pozitivă a pieței, prin crearea unor condiții atractive pentru muncă și inovare. Valoarea mediului competitiv este un rezultat atât al participării autorităților locale și naționale care vin în întâmpinarea nevoilor de reglementare facilă a afacerilor, cât și al participării actorilor privați, al căror interes propriu constă în eliminarea muncii nedeclarate și stabilirea unei conduite transparente privind fraudă.

Cu o economie informatizată de cca. 30%, România (și acest lucru este valabil și în județul Dâmbovița) nu poate vorbi de dezvoltare competitivă decât printr-o reglementare mai inteligentă, transparentă și non-birocratică.

Există premise pentru a valorifica libera inițiativă în România: 54% din cei întrebați ce ar face dacă ar moșteni deodată o mare sumă de bani au răspuns că ar deschide o afacere, un nivel de angajament nemaîntâlnit în nici o țară membră UE, unde media este 17%, precum și în nicio altă țară non-UE participantă la sondaj. Pe de altă parte doar 1% din repondenți au spus că „nu ar mai munci”, față de 5% în țările din ansamblul UE. (datele sunt din iunie 2012 și sunt prezentate în European Commission, “Entrepreneurship in the EU and beyond”, Report, Flash Eurobarometer 354).

Totuși, această predispoziție favorabilă la nivel individual nu se transformă automat în potențial antreprenorial. Acest lucru depinde de contextul în care descoperirea antreprenorială este încurajată să se manifeste astfel încât să creeze mecanisme rapide de transmisie între proiecte, idei și inițiative inovatoare și aplicațiile lor economice și comerciale. Creativitatea specifică românilor (și desigur și dâmbovițenilor) trebuie dublată de sofisticare managerială, de know-how și pragmatism. Nu în ultimul rând, este nevoie de a da încredere capitalului autohton pentru a putea depăși faza de asimilare și intermediere.

În România (județul Dâmbovița situându-se pe media națională și deasupra celei regionale), cca. 60% din cheltuielile pentru cercetare sunt efectuate de stat, spre deosebire de economiile avansate unde mediul privat are ponderea majoră de cca. 70%.

În același timp, cca. 70% din finanțarea totală pentru cercetare susține activități care nu trec dincolo de faza dezvoltării tehnologice, în evident contrast cu cca. 1% pentru comercializarea produselor ale Centrelor de documentare și informare (CDI) și încă aprox. 2% pentru dezvoltarea de produs, adică esența inovării și inițiativei de afaceri cu aplicabilitate imediată.

Sectorul privat, cu o implicare relativ modestă în activități de inovare, are de recuperat enorm pentru a forma o masă critică capabilă să contribuie la transformarea competitivă a economiei. Fără înțelegerea simplă a faptului că nu poți avea convergență cu țările dezvoltate dacă investești constant cu mult mai puțin și într-un mod ineficient în cercetare-dezvoltare-inovare, orice discuție despre competiția în plan global rămâne o formă fără fond.

7.4.3. Premisa viziunii privind formularea direcțiilor de politică publică în jurul inițiativelor și realizărilor cu impact major asupra creării valorii adăugate în mediul de afaceri.

Dezvoltarea competitivă a României nu trebuie să plece de la o listă de deziderate fragmentate și de la presupunerea că este un proces care poate fi împins de către sectorul public către o masă amorfă de mici actori privați, de la care s-ar aștepta o mobilizare exemplară.

Pentru a urni un proces notabil de transformare, este nevoie de concentrarea eforturilor și cuplarea cu proiectele semnificative deja propuse de marii actori privați.

Inițiativele în stare să conducă la efecte considerabile de avans competitiv urmează ca o regulă planurile de afaceri verificate de piață și promițătoare pentru succesul în afaceri, care de obicei sunt angajate de firmele mari și

potente, capabile să-și asume în primul rând riscurile mari ale nereușitei, lucru demonstrat și de câteva exemple din județ (Wienerberger Gura Ocniței, Carpatcement Fieni, Arcelik Găești, Sedachim s.r.l. Târgoviște).

Majoritatea ramurilor industriale din România, lucru valabil și în județul Dâmbovița, în special cele importante pentru dinamica economică a ultimilor ani, sunt dominate de firme cu peste 250 de angajați, care dețin ponderea cea mai importantă din cifra de afaceri: peste 70% în sectoarele mijloace de transport rutier, industria extractivă, prelucrarea țițeiului, produse electronice, industria metalurgică, fabricarea băuturilor, echipamente electrice, și între 50% și 70% în industria chimică, tehnologia informației și telecomunicații, mașini-utilaje, industria alimentară.

Rolul special al marilor firme în crearea bunăstării este esențial nu doar pentru a susține ambiția de avans competitiv pe piețele internaționale, dar și din perspectiva multiplicării bunăstării în întreaga societate, prin efecte de imitație și emulație prin antrenarea IMM-urilor, responsabile pentru 51% din valoarea adăugată și cca. 66% din angajații din economia românească (date din sursa : European Commission (2013) “Enterprise and SBA Fact Sheet 2013 Romania”). Realizarea unui mecanism de piață funcțional, stimulativ pentru avans competitiv, are loc prin colaborarea acestor doi mari actori ai unei economii, firmele mari și IMM, când atuurile fiecăruia se amplifică prin feedback pozitiv într-o rețea de interdependențe sectoriale.

7.4.4. Premisa viziunii de corelare a inițiativelor de dezvoltare la nivel sectorial, teritorial și societal pentru formarea eficiență și integrată a avantajelor competitive.

Dincolo de relația funcțională particulară între firmele mari și cele mici și mijlocii, economia modernă a dezvoltat un sistem foarte avansat de transformare dinamică a afacerilor, un ecosistem de afaceri, care poate fi reprezentat ca un țesut socio-economic dens caracterizat la nivel sectorial prin amplificarea nișelor de specializare intra și inter-ramuri, iar la nivel teritorial prin rolul în creștere a economiei locale bazate pe factori de producție singulari (de ex. know-how, cunoașterea tacită, capitalul social, identitatea teritorială) și la nivel societal prin diversificarea planurilor de afaceri către activități economice destinate îmbunătățirii calității vieții.

La nivel sectorial, dezvoltarea colaborării cu alte sectoare de activitate pe orizontală (aceiași profil de activitate) și pe verticală (diferite ramuri de activitate înrudite) are loc pe segmente de specializare care presupun interdependențe sectoriale foarte strânse.

La nivel teritorial, apariția unor autentice economii teritoriale cu responsabilități de planificare și decizie a căpătat o amploare deosebită la nivelul economiei UE, mai ales după ce cadrul de programare 2007-2013 a inclus cooperarea teritorială ca un principal obiectiv al politicii de coeziune.

Relevanța acestei teme pentru România este deosebită și în același mod și pentru regiunea Sud Muntenia și județul Dâmbovița, deoarece vorbim de un teritoriu extrem de divers, social și economic. Există condiții extrem de diverse de dezvoltare a afacerilor la nivel regional și local, iar acest lucru reprezintă o oportunitate de valorificat prin integrarea teritorială a pieței și dezvoltarea economiilor regionale.

La nivel societal, inițiativele așteptate de la mediul privat, prin care acesta poate contribui în măsura cea mai importantă la dezvoltarea generală a societății, includ și direcții de acțiune cu impact asupra rezolvării a ceea ce Comisia Europeană numește provocări societale, anume globalizarea, schimbarea demografică, degradarea mediului înconjurător, migrația, schimbarea climatică, consumul energetic, precum și consecințele economice și sociale ale crizei.

Prin urmare, activitatea de creare de valoare economică reflectă în prezent schimbarea premiselor creșterii economice de la economia industrială la cea bazată pe cunoaștere, cunoscând transformări la nivel sectorial, teritorial și societal. Fundamentarea viziunii pe ecosistemul de afaceri reprezintă acceptarea unei perspective deschise și moderne asupra formării avantajelor competitive în economia județului, iar împreună cu celelalte patru premise prezentate anterior conduce către formularea viziunii de dezvoltare competitive a Dâmboviței.

Într-o exprimare succintă, viziunea propune angajamente din partea societății din județul Dâmbovița pentru susținerea excelenței, încurajarea descoperirii antreprenoriale și o calitate mai bună a vieții.

Plecând de la aceste lucruri esențiale, secțiunile următoare oferă argumente pentru identificarea a 5 priorități strategice și a obiectivelor corespunzătoare pentru transformarea acestei viziuni în realitate la orizontul 2020 și, poate și mai departe.

7.5. Priorități și obiective strategice

7.5.1. Prioritatea 1: Îmbunătățirea mediului de reglementare

Aplicarea deficitară a legislației cu privire la mediul de afaceri diminuează încrederea actorilor în calitatea pieței și descurajează comportamente de creștere a competitivității. În același timp, lipsa de predictibilitate a deciziilor autorităților publice/a Guvernului față de mediul de afaceri a avut drept efect instabilitatea mediului de afaceri. Numărul mare de astfel de schimbări și intrarea lor în vigoare foarte rapidă sunt elementele care definesc

această provocare. Pe lângă acestea, calitatea deficitară a noilor măsuri legislative se traduce printr-o instabilitate mărită a mediului de afaceri și printr-o diminuare a stimulentele de a investi.

O altă dimensiune de îmbunătățit este lipsa de transparență a autorităților publice și a conducerii întreprinderilor publice, care acționează ca un vâl care permite comportamente inacceptabile din partea autorităților, ceea ce se transformă ca rezultat în performanțele slabe ale economiei.

În ceea ce privește administrația publică, birocrația este excesivă, iar ineficiența rezultă în costuri excesive.

Povara accentuată a reglementărilor guvernamentale își spune cuvântul asupra mediului de afaceri, iar accesul la servicii de e-guvernare este redus. Pe de altă parte, numărul de taxe și de plăți ale acestora este excesiv, administrația care colectează taxele este ineficientă, taxarea excesivă are un efect negativ asupra stimulentele de a investi sau de a participa la forța de muncă, iar nivelul de colectare a taxelor este redus și economia subterană este încă bine dezvoltată.

În ceea ce privește accesul la finanțare al companiilor și în special IMM-urilor, acesta este modest, oportunitățile de finanțare la etapa inițială, de start-up sunt insuficiente, iar volumul de investiții ale fondurilor cu capital de risc este foarte redus și piața de capital subdezvoltată.

Viziunea Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2014 – 2020 a Ministerului Economiei propune câteva obiective pentru dezvoltarea unui ecosistem competitiv de afaceri, bazat pe un mediu de reglementare stabil, centrat pe antreprenariat, inovare și creativitate, care să pună accent pe încredere, eficiență și excelență și să plaseze România în primele 10 economii la nivel European și care se potrivesc perfect și la realitățile și posibilitățile județului Dâmbovița, măcar din punctul de vedere al susținerii integrării județului în curentul general al dezvoltării durabile.

Țintele sunt orientative și sunt indicate sub rezerva fundamentării și asumării prin Planul de Acțiuni al Societăților în Nume Colectiv (SNC), propunerile de ținte fiind formulate având în vedere poziția relativă a României la indicatorii de monitorizare ai competitivității sau alți indicatori similari, precum și țintele naționale Europa 2020 asumate de România sau alte angajamente similare.

7.5.1.1. Îmbunătățirea cadrului legislative:

Ținta: Adaptarea legislativă la legislația europeană prin punerea în aplicare a principiului integrării IMM - prin care orice lege trebuie să țină cont de impactul asupra IMM-urilor (regulatory impact assessment).

7.5.1.2. Îmbunătățirea nivelului de predictibilitate a deciziilor vizavi de mediul de afaceri:

Țintă: Introducerea unei perioade de 6 luni între emiterea unei noi legi care afectează mediul de afaceri și implementarea/intrarea în vigoare a acesteia.

Țintă: Consultări publice regulate cu mediul de afaceri pentru emiterea de noi măsuri legislative care îl afectează.

7.5.1.3. Îmbunătățirea gradului de transparență a autorităților și a întreprinderilor publice:

Țintă: Îmbunătățirea poziției României în cadrul Indexului de Percepție a Corupției de la 69 la 40 în 2020.

Țintă: Aplicarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 51/2013 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice.

7.5.1.4. Reducerea nivelului de birocrație al administrației publice:

Țintă: Reducerea sarcinilor administrative generate exclusiv de legislația națională cu minim 25% la nivelul orizontului 2020.

Țintă: Îmbunătățirea poziției în cadrul Global Competitiveness Report la indicatorul 1.09 (Povara reglementărilor guvernamentale) de la poziția actuală 127 la poziția 60 în 2020.

Țintă: Creșterea ponderii cetățenilor care folosesc serviciile de e-guvernare de la 7% (2010) la 32% (media UE) în 2020 și a companiilor de la 41% (2010) la 72% (media UE) la nivelul anului 2020.

Țintă: Îmbunătățirea indicelui de Participare Electronică de la 0,19 în 2010 la 0,3 în 2020 (media UE).

7.5.1.5. Reducerea poverii fiscalității și a parafiscalității asupra companiilor:

Țintă: Reducerea numărului de plăți ale taxelor de la 39 în 2014 la 13 în 2020.

Țintă: Îmbunătățirea poziției României în clasamentele Global Competitiveness Report pe indicatorii:

- 6.04 Efectul taxării asupra stimulentele de a investi de la 136 în 2013 la 70 în 2020;
- 6.05 Rata totală de impozitare, % profituri de la 99 în 2013 la 50 în 2020;
- 7.05 Efectul taxării asupra stimulentele de a munci de la 146 în 2014 la 70 în 2020;

Țintă: Reducerea economiei subterane de la 30% din PIB în 2014 la cel mult 15% din PIB (media UE) până în 2020.

7.5.1.6. Îmbunătățirea accesului la finanțare al companiilor și în special al IMM-urilor

Țintă: Îmbunătățirea ranking-ului în clasamentul Global Competitiveness Report pe indicatorii:

- 8.01 Existența resurselor financiare: de la 102 în 2013 la 50 în 2020.

- 8.02 Accesibilitatea serviciilor financiare: de la 91 în 2013 la 45 în 2020.
- 8.07 Reglementarea schimburilor de instrumente financiare: de la 115 în 2013 la 60 în 2020.

Țintă: Creșterea ponderii investițiilor prin fonduri de capital de risc (raportate la PIB) de la 0,003% (2011) la 0,02% din PIB la orizontul 2020

7.5.2. Prioritatea 2: Acțiuni parteneriale între mediul public și mediul privat

Una din principalele probleme care încetinesc dezvoltarea economică a țării este lipsa de încredere între entitățile ce determină formarea pieței: antreprenori, guvern și factori decizionali locali și zonali, instituții publice și instituții educaționale și chiar între întreprinderi ele însele.

Ca urmare, apar mai mulți factori cu o influență negativă:

- Nivelul redus de asociere între întreprinderi, atât mari, cât și IMM-uri, în cadrul aceluiași sector industrial sau lanț de valoare, fapt ce stopează promovarea intereselor comune. Vorbim atât de legături orizontale (între firme concurente), cât și legături verticale (între furnizori, producători și distribuitori).

- Lipsa colaborării între mediul privat și instituții de cercetare și inovare, ce frânează transferul tehnologic și potențialul de comercializare a rezultatelor cercetării publice, în mod considerabil în ceea ce privește transferul de cunoștințe de la universități în industrie și în centrele de documentare și informare și capacitățile de inovare la nivel universitar.

- Lipsa cooperării între companii și universități, ce determină o lipsă de concordanță între aptitudinile formate și cele cerute pe piața muncii.

- Lipsa de comunicare în mediul de afaceri, care împiedică rezolvarea problemelor comune.

- Parteneriate inexistente sau slab dezvoltate între întreprinderi și autoritățile publice locale, cauzate de poverile administrative impuse de birocrație și slabă susținere financiară.

În aceste condiții, devine prioritară angajarea resurselor în direcția înființării unor centre de competență și grupuri de lucru care să stimuleze colaborarea între mediul privat și public, ce va avea ca scop identificarea constrângerilor existente și a măsurilor ce pot fi implementate de-a lungul lanțului valoric în fiecare sector.

Practic, acestea vor realiza politica sectorială și astfel se va asigura și transparența acțiunilor întreprinse și responsabilizarea tuturor factorilor implicați.

7.5.2.1. Instituționalizarea pe termen lung a unor centre de foresight industrial/tehnologic/centre de documentare și informare în regim colaborativ public-privat.

Țintă: Înființarea unor Centre de competență regionale care să stabilească: politica sectorială, agenda centrelor de documentare și informare, servicii suport pentru dezvoltarea sectorială în funcție de specializarea în profil teritorial.

7.5.2.2. Parteneriat public-privat pentru îmbunătățirea cadrului de reglementare.

Țintă: Înființarea unor Grupuri de lucru sectoriale prin care se asigură transparența, predictibilitatea, monitorizarea și responsabilizarea cu privire la cadrul de reglementare.

7.5.2.3. Consolidarea și dezvoltarea clusterelor/polilor de competitivitate.

Țintă: Contribuția clusterelor la exporturile totale: 20% în 2020.

7.5.3. Prioritatea 3: Factori și servicii suport ale competitivității

În comparație cu restul statelor din Uniunea Europeană, România prezintă decalaje importante de competitivitate, decalaje care se reflectă și în nivelurile la care se situează regiunile și județele.

Competitivitatea unui județ în atragerea de investiții depinde, în general, de mai mulți factori, care în cazul Dâmboviței, reprezintă motivele acestei rămâneri în urmă. Administrația publică poate sprijini sectorul privat, prin extinderea infrastructurii hard și soft, educarea și formarea unei forțe de muncă calificate, sprijinirea cercetării și dezvoltării, precum și prin alte decizii sugerate de la nivel local și extinse la nivelul unui areal mai mare care beneficiază de aceiași factori favorizanți care au determinat propunerea.

În urma analizei contextului competitiv al județului Dâmbovița, realizată în prima parte a documentației, se poate observa o serie de dezavantaje în ceea ce privește factorii cu influență asupra competitivității.

De exemplu, competențele și educația reprezintă calități cheie ale forței de muncă și pot determina atractivitatea unei piețe, iar Dâmbovița prezintă avantaje în ceea ce privește acest aspect.

Totodată, însă, există și aspecte care se constituie ca dezavantaje, precum competențe neadecvate la specificul local al pieței muncii, tendința negativă a ponderii persoanelor cu calificare înaltă în totalul populației, nivel scăzut de alfabetizare informatică, fenomenul de "brain drain" – emigrarea populației cu înaltă calificare, etc.

În ceea ce privește cercetarea, dezvoltarea și creativitatea, nu există o masă critică de cercetători, mediul privat nu prezintă interes pentru activități de cercetare, IMM-uri angajate în activități de inovare sunt în număr redus, iar comunitatea în industrii creative este nedezvoltată. Lipsa unei culturi antreprenoriale este o altă provocare în momentul de față, demonstrată prin lipsa unei mase critice de IMM-uri.

Lista factorilor și serviciilor suport identificați sunt abordați separat mai jos, în scopul de a contribui la eliminarea constrângerilor ce împiedică dezvoltarea pe baze competitive a județului :

7.5.3.1. Resurse umane și educație: îmbunătățirea calității sistemului de educație și formare, astfel încât să asigure corelarea cu piața muncii.

Țintă: Progres în direcția plasării României cel puțin la jumătatea ierarhiei în testele Programului pentru evaluarea internațională a elevilor (PISA).

Țintă: Scăderea ratei tinerilor cu vârste cuprinse între 15-34 de ani care nu urmează o formă de învățământ sau de formare și nu sunt încadrați nici în muncă (NEET - neither in employment nor in education and training) - de la 16,8% în prezent la nivelul mediei UE (care era 12% în 2012).

Țintă: Îndeplinirea țintei naționale privind evitarea părăsirii timpurii a școlii (la 11,3% de la 17,4% cât era în anul 2012).

Țintă: Oferta educațională bazată pe un set de instrumente și resurse tehnologice digitale folosite pentru comunicare, creare, transmitere, stocare și gestionare a informație (TIC în definiția din documentele europene) care să reprezinte cel puțin 30% din programele educaționale obligatorii la nivel național și cel puțin 50% în zonele de locuire vulnerabilă.

7.5.3.2. Cercetare, dezvoltare și inovare: asigurarea unei finanțări publice echivalente de 1% care să permită efectul de antrenare asupra cererii de cercetare în sectorul privat.

Țintă: Creșterea cheltuielilor angajate de mediul privat pentru cercetare, documentare și informare până la 1% din PIB până în 2020, de la 0,17 nivelul actual.

7.5.3.3. Cercetare, dezvoltare și inovare: Sprijinirea IMM-urilor în vederea lansării de produse sau servicii inovative prin fonduri de capital de risc, granturi, proiecte colaborative.

Țintă : 20% din IMM-urile care introduc produse și servicii inovative în 2020 (de la 13,17% în 2011), indicator țintă asumat de România prin Strategia Europa 2020.

7.5.3.4. Creativitate: Stimularea antreprenoriatului în industrii creative prin crearea de incubatoare / clustere / acceleratoare și prin susținerea dezvoltării și înființării de firme în domeniul cultural și creativ.

Țintă: Creșterea ponderii în PIB a industriilor creative la 10% de la 7% (nivelul actual).

7.5.3.5. Infrastructura rutieră: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere care leagă Dâmbovița de județele vecine.

Țintă: Construirea a 80 de km de drumuri rapide (dintre care 50 de km din fonduri europene și 30 de km din fonduri naționale) și a 100 de km de de infrastructură regională de conectare la TEN-T în 2022.

7.5.3.6. Infrastructura digitală: Îmbunătățirea infrastructurii digitale de bandă largă.

Țintă: Banda largă de bază pentru 100% din cetățeni până în 2020.

7.5.3.7. Energie: reducerea pierderilor în rețelele de distribuție a energiei electrice.

Țintă: Reducerea consumului de energie primară cu 19% în 2020 față de 16,6% (realizare în 2012).

7.5.3.8. Mediu: Îmbunătățirea infrastructurii de apă.

Țintă: Creșterea gradului de conectare a populației din localități cu peste 2000 locuitori la stații de epurare conforme (de la 50% în 2013 la 90% în 2020).

Țintă: Creșterea gradului de conectare a populației la sisteme centralizate de alimentare cu apă curată și sanogenă (de la 63% în 2013 la 95% în 2020).

7.5.3.9. Mediu: consolidarea și extinderea sistemelor de management integrat al deșeurilor, inclusiv recuperarea energiei din deșeuri.

Țintă: Extinderea sistemului de management integrat al deșeurilor din județul Dâmbovița și în mediul rural cu utilități de colectare selectivă la sursă, la nivelul anului 2018.

Țintă: Populația suplimentară (față de cea acoperită în prezent) deservită de sistemele de management integrat al deșeurilor cu peste 2.000.000 de locuitori în 2023 la nivel național.

7.5.3.10. Antreprenoriat: Îmbunătățirea densității IMM-urilor raportată la populație.

Țintă: Creșterea numărului de IMM-uri la 1000 de locuitori în România, de la 23 IMM/1000 de locuitori în 2013 la 35 IMM/1000 locuitori în 2020.

7.5.3.11. Antreprenoriat: creșterea contribuției IMM-urilor la valoarea adăugată brută.

Țintă: Creșterea valorii adăugate a IMM din România la totalul valorii adăugate realizată de întreprinderi cel puțin la nivelul mediei europene (indicator țintă asumat de România prin Strategia Europa 2020).

7.5.4. Prioritatea 4: Promovarea celor 10 sectoare de viitor

Potențialul de exporturi al sectoarelor românești de afaceri în general și al celor 10 sectoare cu potențial de specializare inteligentă este nevalorificat în întregime, iar rata de investiții străine directe în cele 10 sectoare cu potențial de specializare inteligentă este redusă. În mod distinct față de celelalte priorități,

Obiectivele stabilite sub umbrela creșterii competitivității celor 10 sectoare au fost stabilite într-o manieră proactivă prin identificarea acelor domenii unde România poate avea o contribuție semnificativă la nivel mondial.

Așadar, provocările nu reprezintă niște nevoi urgente care trebuie abordate (așa cum se întâmplă de exemplu, în cazul problemei de suplینire a forței de muncă sau de rata crescută de dependență), ci o gândire de tipul ce se poate face pentru a îmbunătăți punctele tari pe care România le are – o mentalitate care de altfel ar trebui adoptată din ce în ce mai larg.

7.5.4.1. Îmbunătățirea poziției de exportator a României.

Țintă: Dublarea cotei de piață mondială de exporturi de la cca. 0,4% în 2013.

Țintă: Creșterea ponderii produselor de înaltă tehnologie în exporturi la 10% la orizontul 2020.

7.5.4.2. Creșterea atractivității investițiilor în cele 10 sectoare cu potențial de specializare inteligentă.

Țintă: Creșterea nivelului de investiții străine directe în sectoarele prioritare cu 5 % la nivel agregat.

7.5.5 Prioritatea 5: Pregătirea Generației 2050 și provocări societale

Obiectivul imediat este acela de a transforma condițiile creșterii economice în perioada următoare de programare (2014-2020) în vederea îmbunătățirii competitivității, dar și unul pe termen lung: să pregătească condițiile pentru un standard de viață mai ridicat al celor care se nasc astăzi, aprox. 15% din populație .

În 2020, aceștia vor urma primii ani de școală, între 2020 și 2050 se vor afla la maximum de randament productiv, iar în 2050 vor trăi viața la deplină maturitate. Pentru ca aceste lucruri să se întâmple în condiții superioare celor de azi, datoria generației prezente este să asigure fundamente educaționale adaptate societății moderne, prin obiective precum monitorizarea educației obligatorii în baza unui standard de aptitudini sugerat de experiențele internaționale; implementarea unui sistem flexibil și inovativ de învățământ, favorizarea deschiderii intelectuale către valorile civilizației contemporane și crearea unor punți de legătură cu diaspora prin mecanisme durabile de cooperare, considerate ca oportunități de afirmare profesională la orice nivel de abilități.

În plus, din cauza îmbătrânirii populației (dată de creșterea speranței de viață) și prăbușirii natalității, este esențial să avem o rată cât mai bună de participare și de ocupare a forței de muncă și să încurajăm pensionarea cât mai târzie. În același timp, piața muncii va fi influențată și de structura ocupării din mediul rural (agricultura de subzistență, în principal), care este foarte diferită de cea din mediul urban,

O altă problemă societală este relația dintre economie și natură, natură și mediul de viață, care s-a schimbat mult în ultimele decenii și reclamă modificări în comportamentul economic, precum și în atitudinea față de valorile comune ale societății. Dezvoltarea haotică a domeniului construcțiilor – de la extracția materialelor, transport, conversia spațiilor verzi în spații destinate construirii, volumul construcțiilor, până la construcțiile ilegale din ariile protejate - reprezintă un procent considerabil din Amprenta Ecologică a țării noastre și, în egală măsură și a județului Dâmbovița, mai ales în zonele adiacente cursurilor de apă .

În general, în ciuda veniturilor mult mai mici comparativ cu cele de la nivel european, în România consumul de resurse și cantitatea de deșeuri generate sunt mari, situându-se peste capacitatea de regenerare naturală a mediului înconjurător. Pentru a reechilibra relația funcțională dintre economie, natură și societate, este necesară implementarea unui pachet de măsuri atât de natură financiară, cât și instituțională.

Instrumentele financiare trebuie să vizeze creșterea investițiilor în echipamente și knowhow pentru reducerea consumului unitar de energie, mărirea instituțiilor ne-bancare, diversificarea instrumentelor financiare (de ex. formarea pieței de obligațiuni sociale) sau investiții în reconstrucția zonelor de locuire vulnerabile în areale de activitate economică (servicii de agrement, industrii culturale și creative, parcuri de distracție și centre tematice artistice), care ocupă cu predilecție forța de muncă tânără.

În plan instituțional, este nevoia de implementare a unui sistem de evaluare și monitorizare a efectelor dezvoltării socio-economice și coordonarea măsurilor de creștere a biocapacității, inclusiv pentru reducerea amprentei ecologice a României sau implementarea unor scheme de mobilitate la nivelul macroregiunilor pentru transferul de bune practici, programe de investiții pentru folosirea în comun a serviciilor (soft cooperation) și dezvoltarea unor parteneriate de cercetare pentru îmbunătățirea calității vieții.

7.5.5.1. Asigurarea unui echilibru sustenabil economic și social

Aceasta se va realiza cu o rată mai bună de participare și ocupare a forței de muncă.

Țintă: Realizarea unei rate de ocupare pentru grupa de vârstă 20 – 64 ani la nivel regional de 70% până în

anul 2020, indicator țintă asumat de Guvernul României prin Strategia Europa 2020.

Țintă: Stoparea pierderii nete de forță de muncă.

7.5.5.2. Dezvoltarea competitivă a agriculturii și spațiului rural.

Țintă: Reducerea suprafeței cultivate în regim de subsistență.

Țintă: Creșterea investițiilor în activități ne-agricole în mediul rural.

Țintă: Dublarea productivității muncii în agricultură în 2020 față de nivelul actual de 4.328 euro (VAB/UAM = Valoarea Adăugată Brută / Unități Anuale de Muncă – raportări din anii 2010-2012).

7.5.5.3. Creșterea coeziunii sociale și a contribuției economiei sociale ca bază a dezvoltării competitive.

Țintă: Ponderea populației aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială să scadă la un nivel între 25% și 35% la orizontul 2020, indicator țintă asumat de Guvernul României prin Strategia Europa 2020.

Țintă: Formarea pieței de obligațiuni sociale (social bonds).

7.5.5.4. *Reechilibrarea relației funcționale dintre economie, natură și societate* prin gestionarea eficientă a consumului de resurse, care să asigure sustenabilitatea economică.

Țintă: Reducerea Ampreței Ecologice (Ecological Footprint = index care măsoară presiunea pe care omenirea o exercită asupra ecosistemelor) la sub 2,5 hectare pe cap de locuitor.

Țintă: Înființarea unui registru național al Habitatelor viitorului care să califice ca atare acele așezări ale căror active de mediu (bio-diversitate, peisaj, ape ș.a.) au o valoare economică cel puțin egală cu valoarea producției industriale și agricole locale.

7.6. Previziuni în contextul național al dezvoltării

Agencia de evaluare financiară Moody's a menținut ratingul României la nivele favorabile investițiilor, considerand ca avansul PIB va fi susținut de creșterea exporturilor și absorbția fondurilor europene, chiar dacă consumul intern și creditarea ar putea rămâne sub nivelul anterior crizei în viitorul apropiat.

Pe termen mediu, Moody's anticipează că România va continua să se apropie de convergența veniturilor cu cele din țările mai bogate din UE, datorită salariilor competitive și a unor măsuri viitoare de creștere a competitivității, iar aceste elemente susțin perspectiva stabilă a ratingului.

la aceste condiții și Comisia Națională de Prognoză a ajustat Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial până în 2017, previzionând pentru județul Dâmbovița o perspectivă mult mai bună decât a multora dintre vecini :

Indicatorul	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
Creșterea reală a PIB în județul Dâmbovița	-3,7	0,8	2,1	2,3	2,9	3,2
PIB / an / locuitor dâmbovițean (euro)	4.725	5.009	5.242	5.573	5.890	6.271
Populația ocupată civilă (medie pe județ)	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3
Numărul mediu de salariați	0,1	0,6	0,5	0,8	0,9	1,0
Rata șomajului înregistrat (%)	7,5	7,0	6,9	6,5	6,4	6,3
Câștigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	1.323	1.397	1.468	1.539	1.603	1.668
Evoluție câștig salarial mediu net lunar	5,5	5,6	5,1	4,8	4,1	4,1

Sursa : Comisia Națională de Prognoză - Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial până în 2017

7.7. Pregătirea perioadei de programare a programelor europene 2014 – 2020

7.7.1. Considerații generale privind documentele de programare

Cadrul unic de programare la nivelul fiecărui Stat Membru – numit Contract /Acord de Parteneriat (C/AP) 2014-2020 va acoperi instrumentele structurale și fondurile destinate dezvoltării rurale și pescuitului, respectiv: Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE), Fondul de Coeziune (FC), FEADR (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală) și FEPM (Fondul European Pescuit și afaceri Maritime);

Aceste fonduri, programate prin CSC, vor contribui la realizarea obiectivelor Uniunii privind o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă :

- posibilitatea de a putea elabora programe multi-fond în cazul implementării instrumentelor structurale;
- oportunități extinse pentru abordarea teritorială a programării;
- un accent crescut pe performanța și monitorizarea rezultatelor;
- orientarea specifică a cheltuielilor către realizarea priorităților Uniunii și delimitarea clară a sumelor alocate

în acest scop;

- impunerea unor condiționalități macroeconomice, ex-ante și ex-post de accesare/cheltuire a fondurilor;
- simplificarea procesului de implementare și un mai bun management al fondurilor.

7.7.2. Orientări metodologice

Orientările metodologice au în vedere, în principal, stabilirea unor linii directoare pentru procesul de programare pentru perioada 2014-2020. Orientările metodologice descriu astfel principalele elemente ale diverselor tipuri de documente programatice care urmează să fie elaborate, precum și etapele procesului de programare – inclusiv metodele de analiză a nevoilor de dezvoltare, de formulare a strategiei și de desfășurare a procesului de consultare în parteneriat. Se au în vedere, de asemenea, o serie de aspecte operaționale, precum definirea atribuțiilor principalelor entități participante la proces, cât și modul în care va fi realizată construcția instituțională care va susține viitoarele programe operaționale.

La momentul actual, există o multitudine de opțiuni și întrebări deschise privind abordarea procesului de programare pentru perioada 2014-2020, multe dintre acestea neputând fi clarificate decât după definitivarea cadrului legislativ la nivel european. Pe de altă parte, adoptarea cu întârziere a unor decizii la nivel național poate crea dificultăți mari în recuperarea timpului pierdut în procesul de programare.

Orientările metodologice de programare vor fi adaptate/completate pe parcurs, în funcție de o serie de decizii importante care vor fi adoptate la nivel național. Cele mai importante dintre acestea sunt evidențiate mai jos :

- Legătura dintre Politica de Coeziune pentru perioada 2014-2020 și Programul Național de Reformă și Programul de Convergență, precum și cu alte strategii naționale/sectoriale, inclusiv cele stabilite prin regulamentele europene ca fiind condiționalități ex-ante;
- Elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională care vor fundamenta intervențiile publice în plan regional;
- Numărul și aria de acoperire a viitoarelor Programe Operaționale – inclusiv dimensiunea lor teritorială, caracteristicile de tip mono sau multi-fond;
- Responsabilitățile privind managementul programelor și cadrul instituțional;
- Reconsiderarea sistemului național de asigurare a resurselor naționale de co-finanțare.

În scopul îmbunătățirii implementării politicii de coeziune în România pentru perioada 2014-2020, în special având în vedere nivelul redus al absorbției pentru perioada 2007-2013, orientările metodologice pleacă de la premisa necesității unei noi abordări programatice, cu următoarele caracteristici principale 8i:

- un accent deosebit, încă din stadiul incipient al procesului de programare, asupra sistemului și regulilor de implementare a programelor;
- concentrarea asupra unui număr relativ redus de priorități/obiective tematice și domenii majore de intervenție/priorități de investiții, în vederea maximizării impactului fondurilor și asigurării unei eficiențe crescute în procesul de management;
- un proces de consultare partenerială bine gestionat;
- asigurarea capacității administrative a structurilor desemnate cu managementul programelor operaționale;
- stabilirea mecanismelor pentru eliminarea obstacolelor administrative și legislative care împiedică implementarea fără probleme și la timp a proiectelor;
- dezvoltarea unui portofoliu solid de proiecte mature și a unor scheme financiare de diverse tipuri și valori, care să acopere cel puțin primii 3 ani de implementare.

În termeni operaționali, orientările metodologice au în vedere crearea condițiilor pentru un număr suficient de proiecte aprobate și o creștere semnificativă a fondurilor absorbite începând cu primul an de implementare.

Acesta ar trebui să reprezinte un obiectiv principal al procesului de programare pentru perioada 2014-2020.

Un element esențial care va fi luat în considerare este ca procesul de programare pentru perioada 2014-2020 să se concentreze pe acele aspecte care pot duce la o creștere reală a cheltuiii fondurilor, precum și la stabilirea unor ținte realiste de absorbție. Capacitatea actuală de absorbție a fondurilor va juca un rol central în procesul de negociere cu Comisia Europeană pentru următoarea perioadă de programare.

7.7.3. Structura orientativă a documentelor de programare

În elaborarea documentelor de programare pentru perioada 2014-2020 se vor avea în vedere atât reglementările europene și naționale în domeniu, cât și alte documente programatice și strategice specifice la nivel european și național, după cum urmează:

- Strategiile europene orizontale/ sectoriale cu impact asupra priorităților de dezvoltare și obiectivelor care trebuie atinse de Statele Membre: precum Strategia Europa 2020 (inclusiv cele șapte „inițiative emblematice” – flag ships), strategiile pentru creștere și ocupare, etc.;
- Regulamentele europene privind Politica de Coeziune, Politica Agricolă Comună și Politica Comună în domeniul Pescuitului, Cadrul Strategic Comun, precum și regulamentele specifice pentru fiecare Fond în parte, inclusiv cele pentru FEADR și FEPM;

- Constrângerile financiare și condiționalitățile la nivel european, care determină alocările financiare la nivelul fiecărui Stat Membru sau la nivel sectorial/regional; fondurile disponibile și restricțiile aferente;
- Documente de planificare și politicile relevante la nivel național – care vizează aceeași perioadă de programare sau o perioadă mai scurtă, dar care au un impact asupra procesului de planificare sau în ceea ce privește obiectivele stabilite (precum Programul Național de Reformă, strategiile în domeniul energetic, alte strategii sectoriale de actualitate etc.)

Fiecare dintre aceste elemente va avea un conținut și o abordare diferite, în funcție de tipul documentului de programare (C/AP sau PO/P), urmând a fi adaptate la cerințele regulamentelor europene. Există de asemenea o serie de condiționalități, care – conform prevederilor propunerilor de Regulamente CE – vor juca un rol deosebit de important, atât în etapa de programare și în etapa de implementare, prin influența asupra valorilor alocate pentru un anumit domeniu/regiune/stat membru. Aceste condiționalități pot fi de natură macroeconomică, fiscală sau la nivel de politici, sub forma unor condiționalități ex-ante sau ex-post.

În tabelul de mai jos sunt prezentate comparativ principalele elemente componente pe fiecare tip de document programatic în parte :

Elemente	Acordul de Parteneriat	Programe	Documente cadru de implementare
Analiza socio-economică	Situația macro-economică, tendințe, analiza disparităților de dezvoltare	Analiza sectorială (la nivel de domeniu/subdomeniu socio-economic) sau analiza regională (dacă e cazul)	Nu este cazul
Analiza SWOT	La nivel național	La nivel de PO	Nu este cazul
Strategia	Definește obiectivele și temele prioritare la nivel național, pe baza analizei situației curente, a obiectivelor tematice stabilite prin CSC la nivel european și a Cadrelor Strategice Naționale de Dezvoltare 2014-2020, precum și rezultatele preconizate	Definește obiectivele specifice la nivelul fiecărui PO, pe baza situației specifice la nivelul fiecărui sector în parte/ la nivel teritorial, în concordanță cu obiectivele tematice stabilite în Acordul de Parteneriat	Nu este cazul
Definirea și descrierea axelor prioritare/ priorităților de investiții	Temele Prioritare și obiectivele tematice conduc în mod logic la stabilirea Programelor Operaționale/ Programelor	Axele Prioritare vor răspunde obiectivelor tematice din Acord și acoperă domeniul clar stabilite și duc la priorități de investiții, fiecare cu obiectivele sale specifice. Vor fi identificate prioritățile de investiții la nivelul fiecărei axe prioritare și propuneri privind instrumentele de dezvoltare teritorială	Prioritățile de investiții/ operațiunile corespund domeniilor specifice stabilite prin AP la nivelul PO și vor descrie modalitățile concrete de implementare Criterii de eligibilitate și selecție pentru beneficiari și proiecte
Coerența cu strategiile europene (poate fi exprimată ca „teme orizontale”)	In principal, legătura cu Strategia Europa 2020 și alte strategii europene. Conexiunile la nivel macroeconomic	Strategii la nivel sectorial. Detalii privind acțiunile pentru protecția mediului, asigurarea egalității de șanse, la schimbările climatice etc.	Nu este cazul
Coerența cu strategiile naționale	Programul Național de Reformă Strategiile la nivel național/sectorial/teritorial	Strategii naționale/sectoriale/teritoriale	
Indicatori și ținte	Vor fi stabiliți indicatorii aferenți principalelor intervenții. Indicatorii de rezultat reprezintă variabile măsurabile ce oferă informații cu privire la rezultatele preconizate utilizați în sistemul de evaluare a performanțelor în implementare	Vor fi stabiliți indicatori de realizare (de output) și indicatori de rezultat corespunzători obiectivelor specifice ale priorităților de investiții. Se va ține cont de posibilitatea includerii indicatorilor comuni din regulamente specifice fiecărui fond.	Sunt transferați și detaliați pe tipuri de intervenții indicatorii de realizare și de rezultat stabiliți la nivelul PO
Planul financiar	Obiective tematice/Fonduri/PO/priorități	Pentru fiecare Fond/ Axa prioritară în parte	Va fi detaliat la nivel de prioritate de investiții/ operațiune Vor fi stabilite ratele de cofinanțare publică/privată

Analiza de impact și verificarea adiționalității	Impactul la nivel macroeconomic asupra PIB și ratei șomajului și, dacă este posibil, asupra altor indicatori macro-economici (modelarea macroeconomică). Verificarea adiționalității conform prevederilor din regulament	La nivel sectorial/teritorial - posibil să includă rezultatele modelării macroeconomice	Nu este cazul
Detalii de implementare	Descriere sumară - prezentarea instituțiilor responsabile și definirea mecanismelor de coordonare și corelare; rezumat al modului în care sunt îndeplinite condiționalitățile ex- ante, inclusiv cele privind capacitatea administrativă	Descrierea detaliată a aranjamentelor de management, monitorizare, control, certificare și audit. Diagrama fluxurilor financiare. Capacitatea administrativă a AM/OI	Mențiuni privind Organismul intermediar, dacă este cazul; Unitatea de plata
Evaluarea ex-ante & Evaluarea Strategică de Mediu (SEA)	Rezumat al evaluărilor ex-ante realizate la nivelul Programelor Operaționale/Programelor - în funcție de cerințele din regulamente; evaluarea sistemelor existente de schimb electronic de date și a acțiunilor planificate pentru a se asigura că toate schimburile de informații între beneficiari și autoritățile responsabile pentru gestiunea și controlul programelor pot fi desfășurate exclusiv prin schimb electronic de date	Evaluarea ex-ante transmisă împreună cu primul draft al PO Evaluarea ex-ante va conține SEA pentru PO - urile relevante	Nu este cazul
Condiționalități	Condiționalități macroeconomice / ex- ante, tematice și orizontale	Condiționalități ex-ante tematice și orizontale	Nu este cazul
Proiecte	Nu este cazul	Lista indicativă a proiectelor mature / majore	Lista proiecte/scheme (preselectate)

7.7.4. Rezumatul deciziilor cheie adoptate în ceea ce privește documentele de programare

Principalele decizii necesare cu privire la fiecare tip de document de programare sunt prezentate mai jos:

1. La nivelul cadrului național de programare – Contractul/Acordul de Parteneriat:

- stabilirea priorităților de dezvoltare (Teme Prioritare / Obiective Tematice) și a domeniilor de acțiune din cadrul acestora;
  - nivelul de concentrare/ contribuția la obiectivele Strategiei "Europa 2020";
  - stabilirea ponderii acestor priorități pentru diverse obiective (ex. schimbări climatice);
  - stabilirea țintelor naționale (inclusiv a țintelor intermediare) care trebuie atinse și a condiționalităților corespunzătoare;
    - stabilirea principalelor arii prioritare de cooperare;
    - stabilirea Programelor Operaționale (inclusiv tipul de finanțare – în cazul PO finanțate din mai multe fonduri și a priorităților de investiții, precum și valoarea alocării financiare pentru fiecare PO;
    - definirea unei abordări integrate pentru dezvoltarea teritorială, inclusiv mecanismele de coordonare între diversele fonduri europene (la nivelul CSC și al altor programe/fonduri UE disponibile)
    - definirea detaliilor administrative pentru implementarea eficientă (ex. stabilirea AM și OI responsabile având în vedere și performanțele trecute) și întărirea capacității lor instituționale;
    - gradul de atingere a condiționalităților ex-ante, etc.

2. La nivel de Program Operațional:

- stabilirea Axelor Prioritare (legat cu Obiectivele Tematice) și determinarea ponderii relative a acestora;
- decizia cu privire la natura oricăror programe sau abordări regionale/ teritoriale și contribuția la abordarea integrată definită la nivelul Acordului de Parteneriat;
  - analizarea posibilității de a utiliza noile instrumente propuse de Comisia Europeană (Joint Action Plan, Community-led local development, Integrated Territorial Investment, financial instruments, simplified costs);

- lista orientativă a proiectelor mature/majore;
- selecția posibililor domenii de intervenție în cadrul priorităților, ca bază de pornire pentru definirea "priorităților de investiții", precum și definirea unor ținte clare și măsurabile pentru indicatorii definiți;
- definirea detaliilor de implementare (plecând de la dificultățile din actuala perioadă de implementare), inclusiv posibilitatea de a utiliza organisme intermediare private.

3. La nivel de Documente Cadru de Implementare:

- stabilirea formatului de document cadru de implementare și a modalității de formalizare/aprobare a acestuia;
- selecția și definirea priorităților de investiții/operațiunilor;
- stabilirea criteriilor eligibilitate și selecție (inclusiv a regulilor de eligibilitate la nivel național, dacă este cazul, precum și a unor criterii suplimentare care să poată susține abordarea integrată a intervențiilor în vederea optimizării impactului finanțării);
- stabilirea dimensiunii finanțării și a ratei de co-finanțare;
- stabilirea alocărilor financiare la nivel de prioritate de investiție;
- definirea detaliilor de implementare specifice pentru fiecare prioritate de investiție sau "schemă de finanțare" în parte (dacă este cazul);
- stabilirea portofoliului de proiecte/ pre-selecția proiectelor de dimensiuni mai mici/ a schemelor ((inclusiv a metodelor de pre-selecție, dacă este necesar).

Anumite priorități de investiții din perioada de programare 2014-2020 reprezintă o continuare a intervențiilor din perioada prezentă de programare. În cazul acestora, pe baza experienței dobândite, pregătirea proiectelor poate demara rapid.

7.7.5. Rolul diverselor instituții în cadrul procesului de programare

Procesul de programare pentru perioada 2014-2020 poate fi privit ca un proiect de sine stătător, sau ca un portofoliu de proiecte care trebuie gestionat în consecință. Tabelul de mai jos prezintă o împărțire indicativă a sarcinilor între diversele instituții responsabile :

Rolul	Acordul de parteneriat	Program operațional/PNDR/POP	Documente cadru de implementare	Proiect / cerere de proiecte
Management	MAEur - ACIS <ul style="list-style-type: none"> • coordonează, elaborează, stabilește calendarul acțiunilor • formulează propuneri către Guvern • coordonează procesul de consultare • coordonează negocierile cu CE 	AM <ul style="list-style-type: none"> • coordonare la nivel de PO/P • elaborare • transmitere documente la ACIS • consultări 	AM / OI <ul style="list-style-type: none"> • elaborare • coordonare la nivel orizontal • transmitere documente la ACIS • consultări 	OI / beneficiar proiect <ul style="list-style-type: none"> • elaborare • transmitere la AM • consultări
Contribuție (date, experiență, sugestii)	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerele de linie, • ADR-uri, • Autorități publice locale • Autorități publice regionale, • Organizații din mediul economic, social, academic și din societatea civilă 	AM / MAEur - ACIS <ul style="list-style-type: none"> • Negociere cu CE • Propuneri la Guvern • ADR-uri / alte OI-uri private • Autorități publice locale/regionale, • Organizații din mediul economic, social, academic și din societatea civilă 	AM / OI <ul style="list-style-type: none"> • Structuri de specialitate din cadrul ministerelor • Organizații publice naționale • ADR-uri • Autorități locale • Inițiatorii/ beneficiarii proiectelor majore 	AM / OI <ul style="list-style-type: none"> • Structuri de specialitate din cadrul ministerelor • ADR-uri • Autorități publice locale/regionale, • Organizații din mediul economic, social, academic și din societatea civilă
Implementare	MAEur	AM	AM / OI	Beneficiar proiect

Pe lângă instituțiile care au rolul de a contribui oficial la procesul de programare, fiecare autoritate de management va trebui să aibă o echipă dedicată în acest sens.

Se intenționează ca pregătirea efectivă a documentelor de programare să fie realizată în coordonarea MAEur/ACIS, cu directa colaborare a Autorităților de Management/Organismelor Intermediare și cu sprijinul asistenței tehnice. Este esențial, însă, ca o echipă cu suficientă experiență să existe la nivelul ACIS/AM, pentru a putea analiza calitatea și acceptabilitatea documentelor pregătite în cadrul grupurilor de lucru sau prin asistență tehnică.

7.8. Previziuni la nivelul dezvoltării economice regionale și a județului

7.8.1. Obiectivele dezvoltării stabilite prin Strategia la nivelul regiunii Sud Muntenia

Strategia se concentrează pe șapte priorități cheie, care individual sau în combinație, contribuie la implementarea acesteia, asigurând prin structură și conținut corelarea între acțiuni și obiectivele strategice.

Strategia va fi deci implementată pe baza următoarelor priorități cheie, ce sunt orientate spre nevoile specifice de dezvoltare ale regiunii și sunt conforme și cu Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2014 – 2020, elaborată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

- Prioritatea 1 - Dezvoltarea durabilă a infrastructurii locale și regionale
- Prioritatea 2 - Dezvoltare urbană durabilă
- Prioritatea 3 – Creșterea competitivității economiei regionale pe termen lung
- Prioritatea 4 – Protecția mediului și creșterea eficienței energetice
- Prioritatea 5 – Susținerea educației și ocupării forței de muncă
- Prioritatea 6 – Susținerea sănătății și asistenței sociale
- Prioritatea 7 – Dezvoltarea rurală și agricultura

Fiecare din prioritățile de mai sus conține un set de măsuri corespondente care prezintă tipurile de acțiuni care trebuie întreprinse, enumerate succinct în rândurile următoare :

7.8.1.1. Prioritatea 1. Dezvoltarea durabilă a infrastructurii locale și regionale, având ca obiectiv „Creșterea atractivității și accesibilității regiunii Sud Muntenia prin dezvoltarea mobilității și conectivității populației, bunurilor și serviciilor conexe în vederea promovării dezvoltării durabile”:

-*Măsura 1.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport*, având drept acțiuni indicative :

• Dezvoltarea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii rutiere prin investiții care vizează stimularea mobilității regionale și conectarea cu regiunile învecinate, durabilitatea, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (cu precădere: drumurile ce asigură conectivitatea la rețeaua trans-Europeană de transport - TEN-T, drumuri conexiune între județe, șosele de centură, drumuri regionale noi, modernizare străzi urbane, realizare piste biciclete);

- Dezvoltarea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii sistem feroviar interoperabil, modern, de înaltă calitate
- Dezvoltarea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii navale;
- Investiții privind siguranța și eficientizarea transportului;
- Investiții pentru modernizarea transportului public rutier, feroviar și naval de mărfuri și călători;
- Investiții pentru promovarea sistemelor de transport durabile, eficiente și ecologice;
- Creare de centre multimodale de transport (Pitești, Giurgiu, Ploiești, Titu);
- Investiții pentru crearea, dezvoltarea și modernizarea transportului pe cablu.

-*Măsura 1.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și de servicii publice*, acțiuni indicative :

• Realizarea, reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii tehnico-edilitare a utilităților publice;

• Activități de îmbunătățire a calității serviciilor publice, în vederea îndeplinirii cerințelor privind performanța;

• Construcție, reabilitare și modernizare de locuințe pentru tineri sau categorii socio-profesionale (medici, profesori, etc.), locuințe sociale;

• Consolidarea locuințelor și clădirilor nerezidențiale în vederea reducerii riscului seismic.

-*Măsura 1.3. Dezvoltarea infrastructurii informaționale și de telecomunicații*, acțiuni indicative :

• Investiții în rețele de internet în bandă largă;

• Investiții pentru informatizarea completă a instituțiilor publice din domeniul administrației, educației, sănătății, protecției sociale, culturii, etc. (conexiuni de mare viteză);

• Modernizarea infrastructurii TIC pentru dezvoltarea și implementarea de servicii și aplicații online pentru cetățeni (în domeniul administrației, educației, sănătății, protecției sociale, culturii, etc.);

• Modernizarea infrastructurii TIC pentru dezvoltarea și implementarea de servicii și aplicații online pentru sectorul IMM-urilor (comerț și tranzacții electronice).

-*Măsura 1.4. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice*, având drept acțiuni indicative :

• Construirea, reabilitarea și modernizarea structurilor de cazare;

• Amenajarea, reabilitarea și promovarea obiectivelor naturale cu potențial turistic;

• Activități de valorificare a potențialului turistic local și regional (cu precădere activități de promovare a potențialului turistic local și regional).

-*Măsura 1.5. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii culturale, sportive și recreative*, acțiuni indicative :

- Realizarea, reabilitarea, modernizarea și consolidarea infrastructurii culturale;

- Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii sportive;
- Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii recreative;
- Realizare zone verzi în cartiere rezidențiale.

-Măsura 1.6. *Protejarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural*, acțiuni indicative :

- Restaurarea, protecția și valorificarea siturilor, monumentelor și ansamblurilor culturale, istorice și de artă, inclusiv infrastructura de acces la acestea;
- Amenajarea, marcarea și promovarea traseelor turistice, tematice și itinerariilor culturale folosind potențialul Tehnologiilor Informației și Comunicației;
- Reabilitarea clădirilor cu valoare ambientală;
- Realizarea de monumente (opere) culturale pentru a valorifica identitatea și personalitatea poporului român.

7.8.1.2. Prioritatea 2. Dezvoltare urbană durabilă, având ca obiectiv „Dezvoltarea policentrică și echilibrată a rețelei de localități urbane” :

-Măsura 2.1. *Consolidarea capacității locale, județene, regionale de planificare spațială urbană*, acțiuni indicative:

- Sprijin pentru îmbunătățirea competențelor de planificare spațială și urbană;
- Sprijin pentru elaborarea și implementarea de strategii și planuri spațiale și urbane (de dezvoltare urbană, amenajare peisagistică, amenajare a teritoriului periurban, planuri zonale pentru centrele civice, planuri de mobilitate urbană și strategii de transport public urban, plan de amenajare a teritoriului regiunii, acțiuni de înscriere în cadastru și cartea funciară a centrelor urbane și a UAT-urilor învecinate, etc.).

-Măsura 2.2. *Dezvoltarea și regenerarea urbană durabilă*, având ca acțiuni indicative :

Infrastructura:

- Dezvoltarea unor infrastructuri de conectare;
- Asigurarea mobilității persoanelor și mărfurilor;
- Susținerea unui transport eficient și ieftin (înlocuirea parcului de mașini

Mediul:

- Stimularea eficienței energetice în clădirile existente;
- Reducerea amprentei lăsate asupra mediului;
- Promovarea utilizării energiilor regenerabile și iluminatul public;
- Reciclarea terenurilor (prin decontaminarea și introducerea lor în circuitul economic pentru a contribui la reducerea consumului de teren și la combaterea expansiunii urbane);
- Protejarea zonelor naturale și întărirea legăturilor dintre aceste zone și orașe (de exemplu, prin intermediul centurilor verzi și/sau a coridoarelor conectate și în continuitate cu rețelele de parcuri și spații publice), „reînverzirea” orașului existent, etc.

Incluziunea socială:

- Integrarea persoanelor ce fac parte din comunități defavorizate, asigurând egalități de șanse în educație formare profesională și integrarea pe piața forței de muncă;
- Asigurarea disponibilității și accesibilității serviciilor de sănătate și asistență socială;

Aspecte economice:

- Creșterea ocupării forței de muncă;
- Susținerea antreprenoriatului autohton și diversificarea economiei și sistemelor de producție locală, în paralel cu pregătirea adecvată a pieței forței de muncă prin programe educaționale și de formare pentru muncitori.

Cultura și arhitectura:

- Protejarea patrimoniului și introducerea lui în circuitul turistic;
- Stimularea eco-eficienței și a facilităților clădirilor;
- Rezolvarea problemelor de accesibilitate;
- Creșterea calității diversității și identității arhitecturale;
- Revalorizarea spațiilor publice deteriorate și crearea de noi spații deschise.

Inovarea

- Acțiuni inovatoare în mediul urban (proiecte urbane pilot, proiecte demonstrative sau studii aferente de interes european).

-Măsura 2.3. *Creșterea cooperării între mediul urban și rural*, având ca acțiuni indicative :

- Sprijinirea parteneriatelor între localitățile urbane și rurale mici și mijlocii în cadrul sistemelor urbane;
- Sprijinirea asocierilor între municipiile de rang superior și localitățile ariei de influență (zone metropolitane);

• Sprijin pentru dezvoltarea unor forme de cooperare și asumare a rolului de centru urban, de către localitățile rurale cu loc central în relație cu teritoriul înconjurător rural, în zonele profund rurale.

7.8.1.3. Prioritatea 3. Creșterea competitivității economiei regionale pe termen lung, având ca obiectiv „Creșterea economiei regionale prin stimularea competitivității IMM-urilor autohtone și consolidarea cercetării–dezvoltării–inovării” :

-*Măsura 3.1. Sprijinirea dezvoltării sectorului IMM, în special a celor bazate pe cunoaștere*, acțiuni indicative:

- Promovarea culturii antreprenoriale (campanii de conștientizare și educare a populației, în special a celei din mediul rural; dezvoltarea abilităților de planificare strategică pentru întreprinzătorii existenți și potențiali);
- Diversificarea și modernizarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri (măsuri ce vizează atât crearea infrastructurilor și dotarea acestora, cât și diversificarea și promovarea serviciilor furnizate de acestea);
- Sprijin pentru investiții în active tangibile și intangibile;
- Sprijin pentru accesarea de servicii adaptate nevoilor IMM (în special instruire, consultanță, standardizare, certificare, obținerea drepturilor de proprietate intelectuală, acces pe noi piețe și internaționalizare);
- Sprijin pentru crearea de rețele de furnizori de capital de risc (business-angels);
- Sprijin pentru crearea de programe de capital de pre-inițiere și inițiere a afacerilor;
- Dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri

-*Măsura 3.2. Susținerea cercetării-dezvoltării-inovării ca factor important al competitivității*, acțiuni indicative:

- Dezvoltarea culturii inovării (îndeosebi campanii de conștientizare despre rolul și importanța inovării în creșterea competitivității, de conștientizare asupra necesității de cooperare dintre mediul de afaceri și cercetare);
- Investiții pentru crearea, reabilitarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de CDI;
- Investiții pentru derularea activităților de CDI, în domeniile competitive la nivel regional (industria extractivă, industria prelucrătoare, industria construcțiilor de mașini, domeniul energiei nucleare, agricultură);
- Investiții pentru derularea de proiecte de CDI complexe;
- Sprijin pentru obținerea și protejarea drepturilor de proprietate intelectuală.

-*Măsura 3.3. Facilitarea aplicării inovării în economia regiunii*, acțiuni indicative:

- Sprijin pentru dezvoltarea de centre de transfer de cunoștințe și tehnologie;
- Dezvoltarea de parteneriate între mediul de afaceri și cercetare (în special dezvoltarea de programe comune pentru transferul de cunoștințe și tehnologie);
- Sprijin pentru crearea și dezvoltarea firmelor inovative de tip start-up și spin-off;
- Sprijin pentru dezvoltarea de servicii personalizate pentru aplicarea inovării (transfer de know-how, asistență tehnologică, consultanță pentru inovare);
- Sprijin pentru accesarea serviciilor pentru aplicarea inovării;
- Sprijin pentru investiții în echipamente și tehnologii inovative, de ultimă generație;
- Programe de mobilitate între mediul de afaceri și cercetare.

-*Măsura 3.4. Promovarea cooperării interne și internaționale*, acțiuni indicative:

- Sprijin pentru conștientizarea mediului de afaceri cu privire la beneficiile lucrului în parteneriat, dezvoltării de rețele, cercuri ale cunoașterii;
- Sprijin pentru crearea și funcționarea clusterelor, cu precădere în domeniile economice performante ale regiunii (cu precădere în domenii precum industria constructoare de mașini, industria electric și electrotehnică, agricultura, energii regenerabile);
- Sprijin pentru integrarea în cadrul rețelelor naționale și internaționale de producție și comercializare.

7.8.1.4. Prioritatea 4. Protecția mediului și creșterea eficienței energetice, având ca obiectiv „Protejarea și utilizarea eficientă a resurselor naturale și a patrimoniului natural” :

-*Măsura 4.1. Amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de mediu*, cu acțiuni indicative:

- Investiții pentru amenajarea, extinderea și reabilitarea sistemului de alimentare, tratare și distribuție a apei potabile, cu precădere în mediul rural;
- Investiții pentru amenajarea, extinderea, reabilitarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate, cu precădere în mediul rural;
- Amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii pentru colectare selectivă;
- Investiții pentru modernizarea și eficientizarea managementului integrat al deșeurilor la nivel local, județean, și regional, (se includ aici și deșeurile ce solicită măsuri specifice, cum ar fi cele municipale, de ambalaje, periculoase, de echipamente electrice și electronice, din construcții și demolări);

• Campanii de informare, educare și conștientizare a populației privind necesitatea racordării la sistemul de apă și canalizare, consumul rațional de apă potabilă, protecția mediului pentru evitarea poluării apelor uzate peste normele impuse, a solului cu produse chimice, uleiuri, alți solvenți, necesitatea selectării și reciclării deșeurilor, campanii privind normele legislative în domeniul mediului înconjurător și respectarea principiului „poluatorul plătește”.

-*Măsura 4.2. Protejarea și conservarea mediului și a biodiversității regionale*, având ca acțiuni indicative:

- Acțiuni de informare, educare și conștientizare a populației referitor la importanța și necesitatea protecției mediului înconjurător și conservarea biodiversității;
- Măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului;
- Reconstrucția ecologică a zonelor forestiere și agricole degradate, afectate de activități antropice și/sau din cauza fenomenelor naturale;
- Refacerea zonelor/siturilor contaminate industrial;
- Investiții în infrastructuri ecologice (zone protejate, coridoare ecologice, ecoducte sau pasaje ecologice);
- Crearea, amenajarea și extinderea parcurilor ecologice cu destinații sociale și recreative;
- Investiții pentru gestionarea, restaurarea și monitorizarea ecosistemelor și habitatelor (inclusiv regenerări și amenajări silvice, refacerea fondului faunistic);
- Conservarea și protejarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună;
- Investiții pentru modernizarea și inovarea tehnologiilor și echipamentelor de refacere a mediului.

-*Măsura 4.3. Reducerea vulnerabilității la riscuri și adaptarea la schimbările climatice*, cu acțiuni indicative:

- Investiții pentru creșterea capacității locale și regionale de prevenire a riscurilor (elaborarea de strategii și planuri de acțiuni, cartografierea riscurilor, îmbunătățirea competențelor în domeniu);
- Investiții pentru prevenirea dezastrelor naturale (consolidarea malurilor și regularizarea cursurilor de apă, crearea de zone de inundabilitate controlabile, consolidarea de versanți, lucrări de împădurire, construirea de perdele forestiere în apropierea căilor de transport și a plantațiilor agricole);
- Investiții pentru crearea, operaționalizarea, modernizarea și creșterea capacității de răspuns la nivel local, județean și regional în situații de urgență și dezastre naturale, în zonele vulnerabile sau acolo unde ecosistemele sunt expuse riscului unor asemenea efecte (inclusiv investiții pentru îmbunătățirea sistemelor de avertizare și alarmare a populației);

• Campanii pentru informarea, pregătirea și conștientizarea populației privind comportamentul în situații de urgență și dezastre naturale, generate de schimbările climatice și dezastre naturale;

- Investiții pentru prevenirea riscurilor și intervenții în caz de poluare accidentală a Dunării și râurilor interioare;
- Investiții pentru crearea și extinderea unor centre de pregătire a personalului operativ (salvări din medii ostile vieții, scafandri).

-*Măsura 4.4. Eficientizarea consumului energiei și promovarea utilizării resurselor regenerabile*, acțiuni indicative:

- Investiții în programe de informare și conștientizare a populației privind necesitatea eficientizării consumului de energie și a utilizării resurselor regenerabile;
- Investiții pentru crearea de centrale de cogenerare pentru energie electrică și termică folosind deșeuri;
- Retehnologizarea și modernizarea sistemului de producție, transport și distribuție a energiei electrice;
- Sprijin pentru investiții în echipamente de producere a energiei electrice cu eficiență energetică ridicată (inclusiv reabilitări și retehnologizări);
- Realizarea infrastructurii de generare și distribuție de energie alternativă;
- Sprijinirea sectorului IMM pentru creșterea eficienței energetice atât în producție, cât și în sfera serviciilor;
- Investiții în reabilitarea termică a locuințelor și clădirilor non-rezidențiale;
- Investiții în eficientizarea iluminatului public;
- Sprijin pentru achiziționarea de echipamente cu consum redus de energie;
- Realizarea de studii pentru eficiența energetică la nivel de județe și localități;
- Investiții privind eficientizarea consumului energetic în instituțiile publice.

7.8.1.5. Prioritatea 5. Susținerea educației și ocupării forței de muncă, având ca obiectiv „Dezvoltarea capitalului uman din regiunea Sud Muntenia prin creșterea accesului și a participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții și stimularea ocupării forței de muncă” :

-*Măsura 5.1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale și de cercetare*, acțiuni indicative:

- Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale, precum și dotarea cu echipamente și materiale didactice de ultimă generație (inclusiv pentru centrele de formare profesională continuă);

• Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de cercetare fundamentală, inclusiv dotarea cu echipamente și materiale didactice de ultimă generație;

-*Măsura 5.2. Dezvoltarea capacității instituționale a sistemului educațional, de cercetare și de formare continuă :*

- Programe de formare continuă a specialiștilor și a cercetătorilor;
- Programe ce vizează modernizarea și creșterea calității educației și cercetării (cu accent pe stimularea creativității, spiritului antreprenorial și inovării);
- Activități privind creșterea capacității instituțiilor și organizațiilor locale și regionale responsabile pentru dezvoltarea și implementarea politicilor legate de sistemul educațional, de cercetare, formare continuă și mobilitatea lucrătorilor;

• Crearea și dezvoltarea de parteneriate și rețele de cooperare în educație, cercetare și ocuparea forței de muncă (inclusiv la nivel internațional);

• Programe de informare, educare și conștientizare a populației privind importanța educației.

-*Măsura 5.3. Corelarea programelor educaționale cu cerințele pieței muncii, având ca acțiuni indicative:*

- Activități de sprijin privind educația și instruirea profesională;
- Programe de informare, consiliere și orientare profesională pentru elevi și studenți;
- Programe ce vizează creșterea nivelului pregătirii profesionale de bază (inclusiv stagii de ucenicie);
- Sprijin pentru dezvoltarea, funcționarea și cooperarea structurilor de furnizare a educației, instruirii și pregătirii profesionale cu partenerii economici și sociali;

• Elaborarea de studii, prognoze specifice privind educația și piața forței de muncă.

-*Măsura 5.4. Sprijinirea adaptabilității forței de muncă și promovarea antreprenoriatului, cu acțiuni indicative:*

- Programe ce vizează instruirea, specializarea și perfecționarea angajaților și angajatorilor;
- Programe de orientare și consiliere profesională pentru populația ocupată și șomeri;
- Programe de instruire antreprenorială, consiliere și mentorat.

-*Măsura 5.5. Politici active de angajare, având drept acțiuni indicative:*

- Programe de instruire adresate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- Servicii de asistență și sprijin pentru persoanele supuse riscului șomajului pe termen lung;
- Programe de integrare și reintegrare pe piața forței de muncă.

7.8.1.6. Prioritatea 6. Susținerea sănătății și asistenței sociale, având drept obiectiv principal „Îmbunătățirea accesului la asistență medicală și servicii sociale de calitate și promovarea incluziunii sociale” :

-*Măsura 6.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate și asistență socială, acțiuni :*

• Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate, inclusiv dotarea cu echipamente inovatoare, de ultimă generație;

• Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor de asistență socială, inclusiv dotarea cu echipamente inovatoare, de ultimă generație;

• Construcția/modernizarea infrastructurii pentru sprijinirea tranziției de la asistența instituțională la cea de proximitate.

-*Măsura 6.2. Dezvoltarea capacității instituționale a sistemului sanitar și de asistență socială, acțiuni indicative:*

- Formarea continuă pentru specialiștii din domeniu, cu accent pe specializările deficitare;
- Crearea de servicii de asistență socială noi (pentru noi grupuri vulnerabile: copiii aflați în situații de dificultate, tineri care ies din sistemul social de protecție, familii aflate în risc de destrămare cu foarte mulți copii, copii rămași în țară cu părinți plecați în străinătate să muncească, persoane adulte și vârstnice dependente socio-medical);

• Derularea de programe (consiliere/ mediere) în vederea prevenirii existenței unor situații de abuz sau neglijență în familie și/ sau separarea de familie;

• Programe și campanii de educare și informare a populației (cu precădere programe de educare pentru pacienții incluși în programele naționale de sănătate);

-*Măsura 6.3. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei, având drept acțiuni indicative:*

• Programe integrate de incluziune socială a persoanelor ce fac parte din categorii dezavantajate;

• Programe de dezvoltare comunitară integrată (pentru obținerea consensului și participării comunității asupra căreia se realizează intervenția);

• Susținerea economiei sociale și a întreprinderilor sociale (cu precădere campanii de informare și conștientizare a conceptelor de economie socială și întreprindere socială și sprijin acordat pentru înființarea și funcționarea întreprinderilor sociale);

- Formarea de competențe digitale de bază a persoanelor ce fac parte din categorii dezavantajate;
- Activități de informare și conștientizare cu privire la efectele excluziunii și discriminării sociale.

7.8.1.7. Prioritatea 7. Dezvoltarea rurală și agricultura, având ca obiectiv principal „Creșterea rolului așezărilor rurale și a contribuției agriculturii la economia regiunii Sud Muntenia” :

-Măsura 7.1. Revitalizarea comunităților rurale, având drept acțiuni indicative:

- Programe integrate de dezvoltare ce vor combina măsuri de dezvoltare a infrastructurii, revigorare a activității economice, de soluționare a problemelor sociale și de mediu.

Mecanismul de implementare recomandat este utilizarea dezvoltării locale sub responsabilitatea comunității, prevăzută de Regulamentul General al CE, art. 28;

- Acțiuni de dezvoltare a capacității de dezvoltare locală (investiții pentru crearea și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală inclusiv a celor din sectorul de pescuit, crearea de competențe de planificare a dezvoltării, elaborarea, implementarea și monitorizarea strategiilor de dezvoltare locală, investiții pentru dezvoltarea componentei economice a structurilor asociative prin crearea de clustere);

- Acțiuni pentru dezvoltare integrată rural-urban (cu precădere acțiuni pentru asocierea comunelor și a formării de parteneriate între acestea și zonele/ aglomerațiile urbane și orașele mici și mijlocii).

-Măsura 7.2. Conservarea și îmbunătățirea mediului înconjurător a comunităților rurale și protejarea moștenirii culturale (patrimoniul material și imaterial), cu acțiuni indicative:

- Renovarea clădirilor, monumentelor culturale și istorice cu scopul de a promova și păstra imaginea tradițională a satelor;

- Modernizarea zonelor rurale unde există potențial cultural, istoric și recreativ;

- Activități artistice pentru păstrarea identității culturale a mediului rural.

-Măsura 7.3. Diversificarea economiei rurale și creșterea competitivității acesteia, cu acțiuni indicative:

- Investiții pentru producția, distribuția și promovarea produselor bazate pe valorificarea superioară a resurselor locale;

- Crearea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii în sectorul non-agricol;

- Sprijin pentru activități turistice durabile (cu precădere activități de turism ecologic în mediul rural);

- Sprijin pentru dezvoltarea echilibrată a activităților economice din toate ramurile agriculturii.

-Măsura 7.4. Dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sprijin a agriculturii și silviculturii :

- Sprijin pentru dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere agricole și forestiere;

- Realizarea și reabilitarea infrastructurii de irigații și îmbunătățiri funciare;

- Investiții infrastructura de producție, procesare, prelucrare, depozitare și distribuție a produselor agricole;

- Construirea de depozite ecologice pentru gestiunea eficientă a deșeurilor animaliere și vegetale;

- Lucrări privind adaptarea la schimbările climatice, inclusiv prevenirea și gestionarea riscurilor în fondul funciar agricol și forestier.

-Măsura 7.5. Diversificarea și dezvoltarea sectorului agricol și agro-alimentar, având ca acțiuni indicative:

- Dezvoltarea serviciilor specifice pentru agricultură și industria alimentară (sectorul agricol și pescuit);

- Achiziția de utilaje și echipamente inovatoare, de ultimă generație;

- Achiziția de tehnologii și material genetic inovatoare, de ultimă generație;

- Programe de cercetare aplicată și transfer de know-how în domeniul agricol și forestier;

- Sprijin pentru asocierea și integrarea în rețele de producători.

-Măsura 7.6. Instruire și consultanță în agricultură, cu acțiuni indicative :

- Cursuri de instruire, specializare și perfecționare în domeniul agricol;

- Sprijin pentru furnizarea de servicii de consultanță în domeniul agricol (consolidarea capacității instituționale pentru desfășurarea de servicii de consultanță pentru micii fermieri);

- Sprijin pentru accesarea serviciilor de consultanță în domeniul agricol.

7.8.2. Proiecția principalilor indicatori economico-sociali ai județului Dâmbovița în profil teritorial

În momentul de față România se confruntă cu probleme serioase de dezvoltare în anumite regiuni, ce ar putea fi depășite prin implementarea unor măsuri strategice de dezvoltare regională.

Regiunile de dezvoltare, așa cum au fost construite în jurul unor centre polarizatoare, trebuie să antreneze noi mecanisme de creștere regională, care pentru moment întârzie să își facă simțite efectele în unele regiuni.

Instrumentele structurale ale Uniunii Europene, care au ca scop stimularea creșterii economice și reducerea disparităților dintre regiuni, necesită o atentă implementare și adaptare, pe specificul fiecărei țări, respectiv regiuni.

Analizând factorii care au determinat aceste decalaje între regiunile țării, se constată faptul că o mare parte dintre aceștia ar putea fi înlăturați prin acțiuni promovate și implementate nu doar de la nivel central, ci și local.

De aceea, pornind de la îmbunătățirea și extinderea infrastructurii economice și sociale, se poate crește gradul de atractivitate al regiunii pentru investitorii străini, fapt care ar putea spori gradul de industrializare al zonei, nivelul de pregătire al lucrătorilor, productivitatea muncii și implicit mărimea veniturilor.

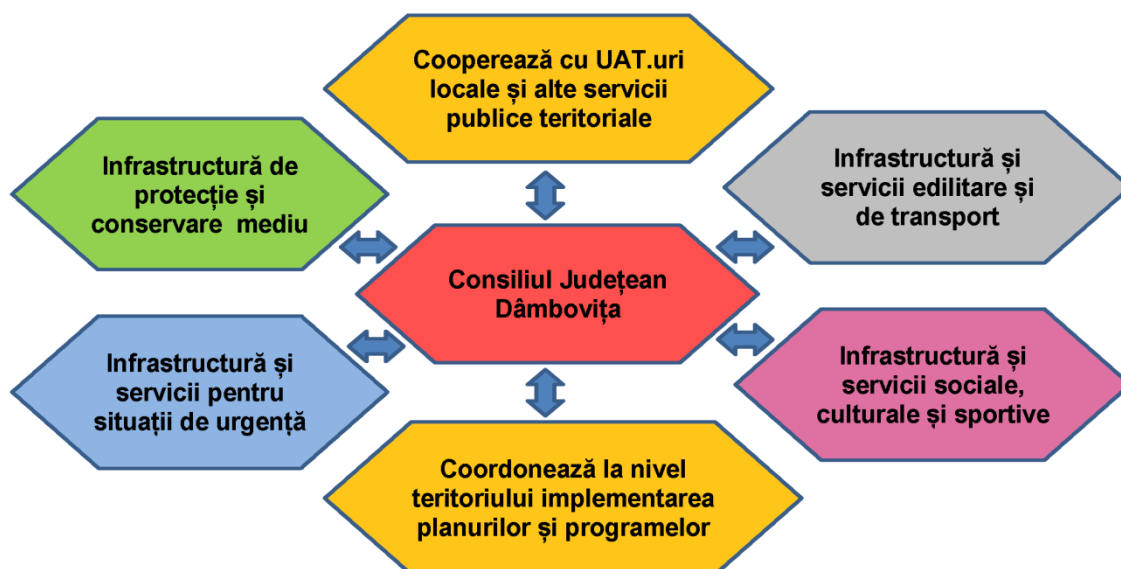
Pentru fixarea unor repere ale dezvoltării regiunilor și județelor, Comisia Națională de Prognoză a realizat o lucrare de referință, respectiv "Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial până în 2017", care prevede pentru România, regiunea Sud Muntenia și județul Dâmbovița câteva date cifre să servească fundamentării unor strategii locale sau teritoriale, din care am selectat:

Indicatorul prognozat (noiembrie 2013)	România, regiunea de dezvoltare, județ	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Valoarea PIB (milioane lei)	România	587.499	625.617	658.615	692.234	730.302	771.603
	Reg. Sud Muntenia	73.389	79.106	83.266	87.442	92.252	97.467
	Județul Dâmbovița	11.130	11.692	12.294	12.898	13.598	14.357
PIB / an / locuitor (euro)	România	6.187	6.656	6.976	7.442	8.396	8.386
	Reg. Sud Muntenia	5.098	5.564	5.846	6.237	7.053	7.053
	Județul Dâmbovița	4.725	5.009	5.242	5.573	5.890	6.271
Populația ocupată civil medie (mii persoane)	România	8.191,9	8.280,0	8.320,0	8.360,0	8.400,0	8.445,0
	Reg. Sud Muntenia	1.141,1	1.150,2	1.153,7	1.157,1	1.160,6	1.164,7
	Județul Dâmbovița	190,8	191,8	192,4	192,9	193,4	193,9
Numărul mediu de salariați (mii persoane)	România	4.442,9	4.510,0	4.570,0	4.635,0	4.705,0	4.780,0
	Reg. Sud Muntenia	523,6	528,8	533,5	539,6	546,0	553,1
	Județul Dâmbovița	71,2	71,6	72,0	72,6	73,2	73,9
Rata șomajului înregistrat la sfârșitul anului (%)	România	5,4	4,9	4,8	4,6	4,5	4,4
	Reg. Sud Muntenia	6,9	6,5	6,5	6,2	6,1	6,0
	Județul Dâmbovița	7,5	7,0	6,9	6,5	6,4	6,3
Câștig salarial mediu net lunar (lei / salariat)	România	1.507	1.594	1.676	1.750	1.815	1.879
	Reg. Sud Muntenia	1.393	1.474	1.550	1.627	1.696	1.764
	Județul Dâmbovița	1.323	1.397	1.468	1.539	1.603	1.668
Câștig salarial mediu brut lunar (lei / salariat)	România	2.063	2.185	2.298	2.401	2.492	2.582
	Reg. Sud Muntenia	1.914	2.025	2.129	2.235	2.329	2.423
	Județul Dâmbovița	1.813	1.914	2.012	2.109	2.196	2.286
Creșterea reală a PIB (%)	România	0,7	2,2	2,2	2,5	3,0	3,3
	Reg. Sud Muntenia	-1,3	3,5	2,2	2,4	3,0	3,3
	Județul Dâmbovița	-3,7	0,8	2,1	2,3	2,9	3,2
Evoluție câștig salarial mediu net lunar (%)	România	4,4	5,8	5,1	4,4	3,7	3,5
	Reg. Sud Muntenia	5,5	5,8	5,1	4,9	4,0	4,0
	Județul Dâmbovița	5,5	5,6	5,1	4,8	4,1	4,1

Sursa : Comisia Națională de Prognoză - Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial până în 2017

7.8.3. Aspecte semnificative privind dezvoltarea relevate de Strategia la nivel județean (Dec. 2014)

În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul Județean Dâmbovița adoptă strategii, prognoze și programe de dezvoltare economico-socială și de mediu a județului, pe baza propunerilor primite de la consiliile locale, și dispune, aprobă și urmărește, în cooperare cu autoritățile administrației publice locale comunale și orășenești interesate, măsurile necesare pentru realizarea acestora, inclusiv cele de ordin financiar.

Consiliul Județean Dâmbovița asigură, potrivit competențelor sale și în condițiile legii, cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes județean privind educația, serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială, sănătatea, cultura, tineretul, sportul, ordinea publică, situațiile de urgență, protecția și refacerea mediului, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor, grădinilor publice și rezervațiilor naturale, evidența persoanelor, podurile și drumurile publice, serviciile comunitare de utilitate publică de interes județean, precum și alimentarea cu gaz metan, alte servicii publice.

Actualizarea priorităților strategice s-a realizat ținându-se seama de viziunea de dezvoltare a autorităților administrației publice județene, autorități cărora le revine ulterior obligația implementării și monitorizării proiectelor în strânsă cooperare cu celelalte autorități ale administrației publice locale, stabilindu-se clar direcțiile de dezvoltare și, în cadrul fiecăreia, obiectivele și măsurile specifice necesare atingerii țintelor fixate.

Succint, aceste prevederi privind direcțiile principale de dezvoltare se prezintă astfel :

1. Direcția de dezvoltare vizând asigurarea accesului populației județului la servicii publice de calitate

Atât în mediul urban, cât mai ales în mediul rural se înregistrează carențe însemnate în ceea ce privește calitatea vieții locuitorilor, fiind necesare investiții îndreptate către crearea, extinderea, reabilitarea infrastructurii care furnizează aceste servicii, însă, în egală măsură, și către măsuri de îmbunătățire a acestora prin intervenții asupra resurselor umane, eficienței și inovării în aceste domenii.

2. Direcția de dezvoltare vizând dezvoltarea economică a județului Dâmbovița

Dezvoltarea economică a județului Dâmbovița va trebui să se bazeze în perioada următoare în mai mare măsură pe două dintre resursele sale cele mai importante: potențialul agricol și potențialul turistic. Acestea trebuie să creeze resursele de diversificare a activităților economice locale și să constituie o alternativă la activitatea industrială - ramură aflată și la nivel național într-un declin accentuat.

7.8.4. Obiectivele dezvoltării stabilite prin Strategia la nivel județean

• **Direcția de dezvoltare nr. 1 – vizând asigurarea accesului populației la servicii publice de calitate:**

Obiectivul 1.1. Infrastructura și serviciile de transport:

- 1.1.1. Îmbunătățirea mobilității și accesibilității județului Dâmbovița în cadrul rețelei TEN-T
- 1.1.2. Creșterea accesibilității regionale a teritoriului județean
- 1.1.3. Creșterea accesibilității în contextul dezvoltării urbane;
- 1.1.4. Creșterea accesibilității în contextul dezvoltării rurale.

Obiectivul 1.2. Asigurarea accesului egal la servicii medicale, sociale și culturale:

- 1.2.1. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor medico-sanitare;
- 1.2.2. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de asistență socială;
- 1.2.3. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de educație și învățământ;
- 1.2.4. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de cultură.

Obiectivul 1.3. Creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului :

- 1.3.1. Extinderea accesului populației județului Dâmbovița la serviciile de alimentare cu apă, de evacuare a

apelor uzate și de colectare și management integrat al deșeurilor;

1.3.2. Creșterea eficienței energetice și a nivelului de utilizare a energiei verzi în județul Dâmbovița;

1.3.3. Protejarea și conservarea biodiversității, decontaminarea solurilor poluate istoric, monitorizarea calității aerului și adaptarea la schimbările climatice;

1.3.4. Infrastructură și servicii de intervenții în situații de urgență.

• **Directia de dezvoltare nr. 2 – vizând dezvoltarea economică a județului Dâmbovița** va trebui să se bazeze în perioada următoare în mai mare măsură pe atingerea unor obiective dezvoltate în extenso în Strategia de dezvoltare a județului Dâmbovița 2012-2020, varianta actualizată 2014. Acestea ar fi :

Obiectivul 2.1. Dezvoltarea agriculturii Dâmbovițene:

2.1.1. Asigurarea unei forțe de muncă calificate și suficiente pentru agricultură;

2.1.2. Încurajarea și sprijinirea unei agriculturi sustenabile și competitive, și a inovării în domeniu;

2.1.3. Încurajarea structurilor colaborative și a transferului de cunoștințe;

2.1.4. Valorificarea și promovarea produselor agricole locale.

Obiectivul 2.2. Valorificarea potențialului local de dezvoltarea turismului și diversificarea economiei locale:

2.2.1. Promovarea turismului cultural;

2.2.2. Promovarea turismului balnear;

2.2.3. Promovarea turismului montan;

2.2.4. Promovarea agroturismului în zona Pietrari - Voinești.

Obiectivul 2.3. Crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea economică durabilă a județului Dâmbovița:

2.3.1. Dezvoltarea capitalului uman;

2.3.2. Încurajarea și susținerea mediului antreprenorial;

2.3.3. Atragerea Investițiilor Străine Directe;

• **Directia de dezvoltare nr. 3 – vizând dezvoltarea capacității administrative:**

Administrația publică locală este principalul actor al procesului de dezvoltare sustenabilă a comunității, la care își aduc contribuția deopotrivă cetățenii săi, sectorul privat și cel civil. Însă acțiunile acestora trebuie concertate, administrația publică având datoria de a crea cadrul propice manifestărilor acestora, astfel încât să se îndrepte către obiective prioritizate după criterii care țin de factori precum avantaje competitive locale, resurse disponibile, tradiții și identitate - intersectate primordial cu voința comunității și suprapuse perspectivelor setate la nivel suprateritorial.

De asemenea, administrația publică trebuie să inițieze, perfecționeze și eficientizeze permanent relația între instituția sa, comunitatea civilă și mediul de afaceri, reducând povara administrativă asupra acestora, transparentizând actul administrativ, asigurând cointeresarea și organizând comunicarea și consultarea tuturor actorilor menționați pentru validarea activităților proprii. Concomitent, administrația publică trebuie să se asigure că serviciile publice pe care le prestează sunt de o calitate înaltă și din ce în ce mai accesibile membrilor comunității.

La baza tuturor acestor demersuri se află resursa umană, care poate pune toate aceste deziderate în practică, sub condiția existenței unui sistem de management adecvat, capabil să pregătească salariații, să le aloce competențe în mod eficient și complementar, să îi motiveze și responsabilizeze. Pentru a atinge aceste deziderate, administrația trebuie să investească permanent în perfecționarea și formarea resurselor sale umane, în modernizarea instrumentelor și mijloacelor de lucru, în îmbunătățirea politicilor, procedurilor și metodologiilor pe care le aplică în fiecare domeniu de activitate, validându-le prin implementarea celor mai noi sisteme de calitate :

Obiectivul 3.1. Întărirea capacității comunităților locale de a genera și gestiona dezvoltarea:

3.1.1. Creșterea capacității de a dezvolta, implementa, monitoriza, evalua strategiile locale și de a realiza evaluări ale impactului acesteia;

3.1.2. Crearea unor proceduri și abilități de a realiza politici fiscale locale îmbunătățite;

3.1.3. Schimbul de informații și de bune practici cu instituții aflate la alte paliere administrative;

3.1.4. Dezvoltarea și implementarea unor mecanisme de eficientizare a cheltuielilor publice;

3.1.5. Repartizarea adecvată a resurselor în sectorul public;

3.1.6. Îmbunătățirea aptitudinilor și competențelor personalului în domeniu.

Obiectivul 3.2. Îmbunătățirea managementului resurselor umane în administrația publică :

3.2.1. Crearea unei politici unitare și integrate pentru asigurarea managementului resurselor umane;

3.2.2. Orientarea managementului resurselor umane către nevoi, strategii și proceduri transparente;

3.2.3. Dezvoltarea mecanismelor și îmbunătățirea competențelor necesare derulării etapelor ciclului managementului resurselor umane - evaluarea nevoilor, planificare, recrutare, dezvoltare, evaluare a performanței

3.2.4. Asigurarea și utilizarea în mod adecvat a capitalului uman din sectorul public;

3.2.5. Îmbunătățirea aptitudinilor și competențelor personalului în domeniu.

Obiectivul 3.3. Creșterea calității și accesibilității serviciilor publice oferite de către administrația publică:

3.3.1. Creșterea calității serviciilor publice furnizate de administrația publică;

3.3.2. Diversificarea serviciilor furnizate on-line;

3.3.3. Reducerea costurilor de livrare a serviciilor publice;

3.3.4. Îmbunătățirea aptitudinilor și competențelor personalului;

3.3.5. Implementarea Sistemului de Control Intern/Managerial (SCIM) în sectorul public.

Obiectivul 3.4. Creșterea transparenței, integrității și responsabilității la nivelul administrației publice :

3.4.1. Aplicarea unor sisteme, instrumente, metodologii noi și îmbunătățirea celor existente cu privire la transparență, integritate și anticorupție;

3.4.2. Formarea resurselor umane în domeniul eticii, integrității și anticorupției.

Obiectivul 3.5. Reducerea poverii administrative pentru mediul de afaceri și cetățenii județului Dâmbovița:

3.5.1. Implementarea de proceduri simplificate în medierea relației dintre cetățeni/mediul de afaceri și CJ;

3.5.2. Achiziționarea și dezvoltarea unor instrumente TIC noi sau îmbunătățite;

3.5.3. Îmbunătățirea calificării resurselor umane implicate în această relație.

Obiectivul 3.6. Sprijinirea activității formelor asociative dintre unitățile administrației publice locale sau dintre acestea și mediul privat, pentru întărirea capacității acestora:

3.6.1. Sprijin pentru implementarea strategiilor de dezvoltare și pentru animarea comunităților în a colabora în cadrul G.A.L.-urilor

Întocmit,
arh. urb. Dan NIȚESCU

Consultant științific,
Conf. Dr. Arh. Niculae Cătălin SÂRBU